

ZÁKLADNÍ TENDENCE DEMOGRAFICKÉHO, SOCIÁLNÍHO A EKONOMICKÉHO VÝVOJE JIHOMORAVSKÉHO KRAJE 2022

Regionální statistiky

Brno, 31. 10. 2023

Zpracoval: Krajská správa Českého statistického úřadu v Brně

Ředitel odboru: Kateřina Sendlerová

Kontaktní osoba: Tomáš Svozil, e-mail: tomas.svozil@czso.cz

Zajímají Vás nejnovější údaje o inflaci, HDP, obyvatelstvu, průměrných mzdách a mnohé další? Najdete je na stránkách ČSÚ na internetu: www.czso.cz

KONTAKTY V ÚSTŘEDÍ

Český statistický úřad | Na padesátém 81, 100 82 Praha 10, tel.: 274 051 111 | www.czso.cz

Oddělení informačních služeb | tel.: 274 052 304, 274 052 451 | e-mail: infoservis@czso.cz

Prodejna publikací ČSÚ | tel.: 274 052 361 | e-mail: prodejna@czso.cz

Evropská data (ESDS), mezinárodní srovnání | tel.: 274 052 347, 274 052 757 | e-mail: esds@czso.cz

Ústřední statistická knihovna | tel.: 274 052 361 | e-mail: knihovna@czso.cz

INFORMAČNÍ SLUŽBY V REGIONECH

Hl. m. Praha | Na padesátém 81, 100 82 Praha 10, tel.: 274 052 673, 274 052 507
e-mail: infoservispraha@czso.cz | www.praha.czso.cz

Středočeský kraj | Na padesátém 81, 100 82 Praha 10, tel.: 274 054 175
e-mail: infoservisstc@czso.cz | www.stredocesky.czso.cz

České Budějovice | Žižkova 1, 370 77 České Budějovice, tel.: 386 718 440, 386 718 450
e-mail: infoserviscb@czso.cz | www.cbudejovice.czso.cz

Plzeň | Slovanská alej 36, 326 64 Plzeň, tel.: 377 612 108, 377 612 249
e-mail: infoservisplzen@czso.cz | www.plzen.czso.cz

Karlovy Vary | Závodní 360/94, 360 06 Karlovy Vary, tel.: 353 114 525, 353 114 529
e-mail: infoserviskv@czso.cz | www.kvary.czso.cz

Ústí nad Labem | Špálova 2684, 400 11 Ústí nad Labem, tel.: 472 706 176, 472 706 121
e-mail: infoservisul@czso.cz | www.ustinadlabem.czso.cz

Liberec | Nám. Dr. Edvarda Beneše 585/26, 460 01 Liberec 1, tel.: 485 238 811
e-mail: infoservislbc@czso.cz | www.liberec.czso.cz

Hradec Králové | Myslivečkova 914, 500 03 Hradec Králové 3, tel.: 495 762 322, 495 762 317
e-mail: infoservis hk@czso.cz | www.hradeckralove.czso.cz

Pardubice | V Ráji 872, 531 53 Pardubice, tel.: 466 743 480, 466 743 418
e-mail: infoservispa@czso.cz | www.pardubice.czso.cz

Jihlava | Ke Skalce 30, 586 01 Jihlava, tel.: 567 109 062, 567 109 073
e-mail: infoservisvys@czso.cz | www.jihlava.czso.cz

Brno | Jezuitská 2, 601 59 Brno, tel.: 542 528 200, 542 528 172
e-mail: infoservisbrno@czso.cz | www.brno.czso.cz

Olomouc | Jeremenkova 1142/42, 772 11 Olomouc, tel.: 585 731 516, 585 731 511
e-mail: infoservisolom@czso.cz | www.olomouc.czso.cz

Zlín | tř. Tomáše Bati 1565, 761 76 Zlín, tel.: 577 004 936, 577 004 963
e-mail: infoservis-zl@czso.cz | www.zlin.czso.cz

Ostrava | Repinova 17, 702 03 Ostrava, tel.: 595 131 223, 595 131 230
e-mail: infoservis_ov@czso.cz | www.ostrava.czso.cz

Obsah

Úvod.....	4
Shrnutí hlavních poznatků	5
1. Demografický vývoj.....	9
Územní změny, sídelní struktura.....	9
Vývoj počtu obyvatel.....	11
Demografické události, naděje dožití	13
Věková struktura, index stáří	22
2. Sociální vývoj.....	25
Zaměstnanost, ekonomická aktivita	25
Nezaměstnanost.....	29
Příjmy a životní podmínky domácností.....	33
Mzdy	35
Úplné náklady práce	37
Vzdělávání	38
Zdravotnictví, dočasná pracovní neschopnost	39
Nemocenské pojištění, státní sociální podpora.....	42
Sociální služby, příspěvek na péči, držitelé průkazů osob se zdravotním postižením	44
Důchodci, důchody	46
Kriminalita, dopravní nehody, požáry	49
3. Ekonomický vývoj	54
Makroekonomický rámec.....	54
Místní rozpočty	59
Věda, IT	60
Ekonomické subjekty.....	63
Zemědělství, lesnictví	65
Průmysl, energetika	71
Stavebnictví, stavební povolení.....	73
Bytová výstavba	75
Doprava	77
Cestovní ruch	78
4. Životní prostředí.....	81
Půdní fond	81
Ekologické zemědělství, chráněná území.....	82
Vodovody a kanalizace.....	83
Emise, odpady	85
Výdaje na ochranu životního prostředí	87
Tabulková příloha	
Tab. 1.1 Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů – demografický vývoj.....	90
Tab. 1.2 Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů – sociální vývoj	91
Tab. 1.3 Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů – ekonomický vývoj	92
Tab. 1.4 Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů – životní prostředí	93
Tab. 2.1 Dlouhodobý vývoj Jihomoravského kraje v letech 2002–2022	94
Tab. 3.1 Vybrané ukazatele za Jihomoravský kraj – demografický vývoj	96
Tab. 3.2 Vybrané ukazatele za Jihomoravský kraj – sociální vývoj	97
Tab. 3.3 Vybrané ukazatele za Jihomoravský kraj – ekonomický vývoj.....	100
Tab. 3.4 Vybrané ukazatele za Jihomoravský kraj – životní prostředí	102
Tab. 4.1 Vybrané ukazatele podle okresů Jihomoravského kraje v letech 2017 a 2022	103
Zkratky krajů a okresů	106

Úvod

Nové zpracování tradiční analytické publikace přináší kvantifikovaný obraz vybraných tendencí demografického, sociálního, ekonomického a environmentálního vývoje Jihomoravského kraje v roce 2022, s návazností na vývoj v předchozích letech (zpravidla od roku 2017). Zahrnuje oblasti, kde můžeme vývoj kvantifikovat pomocí statistických ukazatelů, přičemž klademe důraz na jevy v kraji významné.

V textu uvádíme nejen vývoj na území kraje, ale i srovnání s ostatními kraji České republiky. Vzhledem k systému postupného zpracování ročních dat, v době uzávěrky v některých oblastech nebyly ještě k dispozici kompletní údaje za rok 2022. Proto v některých tématech (především makroekonomika a některé sociální statistiky) uvádíme časový pohled pouze do roku 2021.

Jak už je naším zvykem, obdobné analytické materiály s jednotnou osnovou nalezte zpracované i v některých dalších krajských pracovištích ČSÚ. Tabulková část má sjednocený obsah, aby byla uživatelům usnadněna možnost srovnání vývoje v jednotlivých krajích. Zařazen je rovněž dlouhodobý pohled na vývoj vybraných ukazatelů od roku 2001, kdy již platila současná podoba krajů jako územně samosprávných celků. Tabulková příloha analýzy může obsahovat pouze omezený počet statistických ukazatelů. Více informací v podrobnějším územním členění však můžete najít ve veřejné databázi ČSÚ na adrese <https://vdb.czso.cz>, případně můžete kontaktovat pracoviště informačních služeb na krajské správě ČSÚ.

Aktuální krajské údaje průběžně zveřejňujeme také na internetové adrese www.brno.czso.cz. Komplexní pohled na vývoj v kraji a jeho dílčích územních celcích poskytuje Statistická ročenka Jihomoravského kraje, kterou pravidelně vydáváme ve druhé polovině měsíce prosince. Přehled vybraných ukazatelů o vývoji regionu v průběhu roku nabízí Statistický bulletin Jihomoravského kraje, který vychází vždy 95. kalendářní den po skončení příslušného čtvrtletí.

* * *

Čárka (-) v tabulce na místě čísla značí, že se jev nevyskytoval.

Tečka (.) na místě čísla značí, že údaj není k dispozici nebo je nespolehlivý.

Křížek (x) značí, že zápis není možný z logických důvodů.

Nula (0) se v tabulce používá pro označení číselných údajů menších než polovina zvolené měřicí jednotky.

Zkratka „i.d.“ v tabulce nahrazuje individuální údaj, který nelze zveřejnit.

Výpočty v tabulkách jsou prováděny z nezaokrouhlených údajů (včetně součtů).

Publikované údaje jsou platné k 15. 10. 2023. Zpřesňují údaje publikované již dříve, ale mohou být ještě dále upřesňovány.

Pokud není uveden zdroj, jsou uveřejněny údaje ze statistických zjišťování ČSÚ.

Hodnotové údaje jsou uvedeny v běžných cenách, pokud není uvedeno jinak.

Shrnutí hlavních poznatků

Demografický vývoj

- Sídelní strukturu Jihomoravského kraje tvoří 50 měst, 40 městysů, 582 obcí a 1 vojenský újezd. Správní rozdělení 673 obcí tvoří 7 okresů, resp. 21 správních obvodů obcí s rozšířenou působností.
- K 31. 12. 2022 v kraji žilo celkem 1 217 200 obyvatel, za rok se počet obyvatel zvýšil o 32 632 osob, nejvíce obyvatel přibýlo v okrese Brno-město, pokles počtu obyvatel nebyl zaznamenán v žádném okrese kraje.
- V letech 2007 až 2019, tedy 13 let, se na celkovém přírůstku obyvatel v kraji kladně podílel přirozený přírůstek. V letech 2020 až 2022 však částečně i vlivem epidemiologické situace počet zemřelých výrazně převýšil počet živě narozených a zvýšení počtu obyvatel kraje zajistil jen migrační přírůstek. Nárůst počtu obyvatel stěhováním v kraji trvá nepřetržitě od roku 2003.
- Téměř třetina obyvatel kraje žila v krajském městě (32,5 %), podíl městského obyvatelstva tvořil 61,7 % z obyvatel kraje; v nejmenších obcích žilo pouze 1,0 % obyvatel kraje.
- Počet cizinců v roce 2022 dosáhl prozatímního maxima, a to 110,9 tis. osob (meziroční nárůst o 47,0 tis.), podíl na obyvatelstvu kraje vzrostl o 3,7 bodu na 9,1 %; podle státní příslušnosti bylo nejvíce osob z Ukrajiny (62,6 tis.), a to zejména v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na Ukrajině.
- V roce 2022 bylo v kraji uzavřeno 6 171 sňatků, což bylo o 823 více než v roce 2021. Pokles počtu sňatků v letech 2020 a 2021 způsobený omezujícími opatřeními v souvislosti s pandemií tak byl zastaven a vrátil se na „předpandemickou“ úroveň. Rozvedeno bylo 2 177 manželství (56,8 % manželství s nezletilými dětmi), počet rozvodů se meziročně o 215 případů zvýšil. Míra sňatečnosti byla mezi kraji 7. nejvyšší (spolu s Jihočeským krajem), míra rozvodovosti byla v mezikrajském srovnání 6. nejvyšší.
- V roce 2022 se v kraji živě narodilo 12 078 dětí, což bylo nejméně za posledních 16 let. Proti roku 2021 to bylo o 1 007 dětí méně, hrubá míra porodnosti byla mezi kraji 2. nejvyšší. Podíl narozených mimo manželství dosáhl 43,1 % a byl 3. nejnižší mezi kraji. U 807 dětí narozených mimo manželství nebyl uveden otec (meziročně o 51 dětí méně).
- V Jihomoravském kraji v roce 2022 zemřelo 13 344 osob, což bylo o 1 902 méně než v roce 2021, kdy byla úmrtnost výrazně ovlivněna covidovou epidemií. Míra úmrtnosti ale byla mezi kraji 3. nejnižší a pod republikovým průměrem.
- Na konci roku 2022 bylo 16,5 % obyvatel kraje ve věku do 14 let a 20,3 % obyvatel ve věku 65 a více let. Podíl obyvatel v seniorském věku se každoročně zvyšuje, od roku 2009 roste i podíl dětské složky.
- Údaje o naději dožití (střední délce života) udávají, že muž narozený v kraji v roce 2022 se pravděpodobně dožije věku 75,59 let (mezi kraji 6. nejvyšší věk) a žena 81,95 let (2. nejvyšší mezi kraji). Nárůst úmrtnosti v důsledku pandemie v letech 2020 a 2021 se projevil snížením očekávaných hodnot střední délky života. Naděje dožití mužů narozených v kraji v roce 2022 je proti roku 2019 o 1,00 roku nižší a u žen činí rozdíl 0,88 roku.

Sociální vývoj

- Pracovní sílu v Jihomoravském kraji v roce 2022 tvořilo 589,5 tis. osob (578,8 tis. zaměstnaných a 10,6 tis. nezaměstnaných), meziročně se objem pracovní síly snížil o 5,2 tis. osob (počet zaměstnaných klesl o 0,8 tis. osob, počet nezaměstnaných o 4,4 tis. osob).
- Míra ekonomické aktivity (EA) podle výsledků VŠPS činila 59,5 % a meziročně vzrostla o 0,1 bodu. Nejvyšší míra EA byla v kraji vykázána v roce 2016, a to 60,4 %. Míra EA mužů v roce 2022 proti roku

2021 vzrostla o 0,3 procentního bodu na 68,5 %. Nejvyšší míra EA mužů v uplynulých 10 letech byla zjištěna v roce 2016, a to 69,1 %. U žen tento ukazatel meziročně poklesl o 0,3 bodu na 50,8 %, nejvyšší hodnota v posledním období byla zaznamenána v roce 2017, a to 52,7 %.

- Podíl vysokoškoláků mezi zaměstnanými dosáhl 29,6 %, proti roku 2021 poklesl o 0,6 bodu a mezi kraji byl 2. nejvyšší.
- Podle údajů Ministerstva práce a sociálních věcí ČR bylo ke konci roku 2022 na úřadech práce v kraji evidováno 35 405 uchazečů o zaměstnání. Proti konci roku 2021 počet nezaměstnaných vzrostl o 2 382. V členění podle věku bylo mezi nezaměstnanými nejvíce osob ve věku 55 až 59 let. Podíl dlouhodobě nezaměstnaných (1,52 %) byl mezi kraji 3. nejvyšší.
- Úřady práce v Jihomoravském kraji nabízely ke konci prosince 2022 celkem 23 776 pracovních míst, což bylo o 9 299 míst méně než na konci předchozího roku. Počet pracovních míst se snížil, současně však vzrostl počet uchazečů o zaměstnání, což vyústilo ve zvýšení počtu uchazečů připadajících na 1 pracovní místo. Ke konci roku 2021 připadl na 1 místo 1 uchazeč, ke konci roku 2022 to bylo 1,5 uchazeče (5. nejvyšší počet mezi kraji).
- Hodnota čistého disponibilního důchodu domácností dosáhla v roce 2021 v Jihomoravském kraji 348,8 mld. Kč běžných cen, což v přepočtu na jednoho obyvatele představovalo částku 292,2 tis. Kč (4. nejvyšší hodnota mezi kraji).
- Podle výsledků šetření životních podmínek domácností průměrný čistý roční příjem domácnosti v Jihomoravském kraji meziročně vzrostl z 217,8 tis. Kč na osobu v roce 2020 na 235,7 tis. Kč v roce 2021 (průměrný čistý měsíční příjem na osobu se zvýšil z 18 148 Kč na 19 644 Kč). Podíl osob či domácností, které trpí určitým materiálním nedostatkem, tzn. že si nemohou dovolit některé věci, služby či požitky, meziročně v kraji poklesl.
- Výsledky strukturálního šetření o mzdách ukázaly, že průměrná hrubá měsíční mzda v kraji činila 43 071 Kč, proti předchozímu roku vzrostla o 2 763 Kč a byla mezi kraji 3. nejvyšší. Medián mezd, což je mzda uprostřed mzdového rozdělení, dosáhl částky 37 733 Kč a byl mezi kraji 3. nejvyšší.
- Úplné náklady práce v roce 2021 v kraji dosáhly částky 608 225 Kč, resp. 50 688 Kč měsíčně. Náklady na pracovní sílu byly mezi kraji 3. nejvyšší.
- Ve školním roce 2022/2023 dosáhl počet žáků základních škol desetiletého maxima, v posledních 5 letech se začalo přibývat studentů středních škol. Počet vysokoškoláků v posledních třech letech víceméně stagnuje.
- V roce 2022 bylo v kraji evidováno 523,4 tis. nemocensky pojištěných osob a v pracovní neschopnosti strávily celkem 10,0 mil. dnů. Průměrné procento dočasné pracovní neschopnosti se snížilo na 5,218 %, v porovnání s ostatními kraji je hodnota 2. nejnižší.
- V roce 2022 byla v Jihomoravském kraji v nemocenských dávkách vyplacena částka 5,34 mld. Kč, což bylo o 1,10 mld. Kč, tj. o 26,0 % více než v „předcovidovém“ roce 2019. Meziročně však došlo ke snížení o 0,30 mld. Kč, tj. o 5,4 %.
- V domovech pro seniory, v domovech se zvláštním režimem a v domovech pro osoby se zdravotním postižením bylo na konci roku 2022 k dispozici 7 080 míst. Proti roku 2013 se kapacita zvýšila o 244 míst. Nadále zůstávají tisíce neuspokojených žádostí. Mezikrajské srovnání v roce 2021 Jihomoravskému kraji přineslo nelichotivé prvenství v počtu neuspokojených žádostí o umístění do domova se zvláštním režimem, resp. 7. místo v pořadí v počtu neuspokojených žádostí o umístění do domova pro seniory.

- Průměrný starobní důchod (bez souběhu s vdovským/vdoveckým důchodem) v kraji na konci roku 2022 činil 17 910 Kč, pobíralo ho 197,7 tis. osob (meziročně o 978 osob méně).
- V roce 2022 bylo registrováno 18 579 trestných činů, meziročně počet trestných činů vzrostl o 3 035, tj. o 19,5 %. Polovinu objasněných trestných činů spáchaly opakovaně trestané osoby.
- Na silnicích Jihomoravského kraje došlo v roce 2022 k 6 397 dopravním nehodám (o 33 méně než v roce 2021), o život při nich přišlo 43 osob (o 1 více), 205 osob bylo těžce zraněno (o 12 více) a 2 656 osob lehce zraněno (o 323 více); hmotná škoda dosáhla částky téměř 496 mil. Kč (o 76,3 mil. Kč více).
- V roce 2022 bylo na území Jihomoravského kraje likvidováno 2 073 požárů, bylo při nich zraněno 180 osob a 15 osob při nich přišlo o život. Přímá škoda způsobená požáry dosáhla částky 406,3 mil. Kč, zásahem však byly uchráněné hodnoty ve výši 1 829,4 mil. Kč.

Ekonomický vývoj

- Objem regionálního hrubého domácího produktu (HDP) se v roce 2021 zvýšil o 4,6 % (vyjádřeno ve srovnatelných cenách); pokles regionálního HDP byl zaznamenán v Kraji Vysočina a v Karlovarském kraji.
- Ve skladbě hrubé přidané hodnoty (HPH) podle sektorů z dlouhodobého hlediska dochází ke zvyšování podílu sektoru služeb na úkor snižování podílu zemědělství a průmyslu.
- Saldo hospodaření místních rozpočtů v posledních 10 letech skončilo v „mínusu“ jen v roce 2018 a 2020. Příjmy místních rozpočtů v roce 2022 dosáhly 80,75 mld. Kč a výdaje 80,12 mld. Kč. Příjmy meziročně vzrostly o 6,05 mld. Kč, výdaje o 9,04 mld. Kč.
- Jihomoravský kraj si udržuje významné postavení v oblasti výzkumu a vývoje. Vynaložená částka v roce 2021 dosáhla 21,4 mld. Kč, meziročně vzrostla o 1,0 mld. Kč. Po Praze byla 2. nejvyšší a činila 17,5 % republikového celku. Více než polovina celkových výdajů na výzkum a vývoj je financována z podnikatelských zdrojů, zároveň do podnikatelského sektoru směřuje 59,3 % těchto výdajů.
- V registru ekonomických subjektů v kraji bylo ke konci roku 2022 evidováno 239,4 tis. fyzických osob (z toho 217,7 tis. živnostníků) a 96,3 tis. právnických osob. Meziročně se počet živnostníků zvýšil o necelý 1 tisíc.
- Výsledky sklizně zemědělských plodin v roce 2022 byly ve srovnání s rokem předešlým méně příznivé. V kraji bylo sklizeno 1,15 mil. tun obilovin, což bylo meziročně o 12,2 % méně. Nižší úroda byla dílem především poklesu hektarového výnosu o 13,6 % na 5,92 t/ha i přes mírné zvýšení sklizňové plochy. Celkový pokles sklizně ovlivnila zejména nízká úroda kukuřice na zrno.
- V živočišné výrobě zvýšení stavu skotu doprovázel růst produkce jatečného skotu i růst produkce mléka. Snížení stavů prasat se promítlo ve snížení produkce jatečných prasat. Nárůst stavu drůbeže se projevil mírným nárůstem produkce jatečné drůbeže, snáška vajec poklesla.
- V roce 2020 bylo v kraji vytěženo rekordní množství dřeva, objem 3 800,9 tis. m³ dřeva bez kůry byl např. proti roku 2015 více než trojnásobný. V roce 2022 pokračoval propad těžby z roku 2021, bylo vytěženo 1 843,8 tis. m³ dřeva. Kvůli hmyzové kalamitě bylo v kraji zpracováno 818,0 tis. m³ dřeva, tj. 57,0 % skutečnosti roku 2021.
- Tržby průmyslových podniků se 100 a více zaměstnanci v kraji v roce 2022 dosáhly 279,7 mld. Kč, tj. dosavadní maximum, proti roku 2021 byly o desetinu vyšší. Pracovalo zde 72,2 tis. zaměstnanců (meziročně o 3,6 % více).
- Základní stavební výroba ve stavebních podnicích s 50 a více zaměstnanci vzrostla o 15,9 % a dosáhla hodnoty 26,9 mld. Kč. V těchto podnicích pracovalo 9,2 tis. zaměstnanců (pokles o 0,9 %, tj. o 86 osob).

- Počet vydaných stavebních povolení v Jihomoravském kraji ve čtyřech letech po sobě překročil hranici 9 tisíc (9 647 povolení v roce 2022). Právě v roce 2018 bylo vydáno pouze 8 649 stavebních povolení, což byl nejnižší počet v novodobé historii kraje.
- V roce 2022 bylo v kraji dokončeno 4 669 bytů (o 120 bytů méně než v roce 2021). Tento počet byl 3. nejvyšší mezi kraji a tvořil 11,9 % celku ČR.
- Oblast cestovního ruchu a návštěvnost hromadných ubytovacích zařízení byla v letech 2020 a 2021 výrazně ovlivněna dopady epidemiologické situace a s ní souvisejících omezujících opatření. V ubytovacích zařízeních na území Jihomoravského kraje se v roce 2022 ubytovalo 2,0 mil. hostů, z tohoto počtu bylo 525 tisíc hostů ze zahraničí. Proti roku 2021 byl počet hostů sice o 658,5 tis. vyšší, ovšem proti „předcovidovému“ roku 2019 byl celkový počet hostů o 146,9 tis. osob nižší.

Životní prostředí

- V kraji bylo na konci roku 2022 celkem 421,5 tis. ha zemědělské půdy, z toho 346,3 tis. ha byla půda orná. Výměra orné půdy se proti roku 2013 v kraji snížila o 6,5 tis. ha. Stupeň zornění (podíl orné půdy ze zemědělské) činil 82,1 % a byl mezi kraji nejvyšší.
- Plocha ekologicky stabilních prvků (sady, zahrady, vinice a trvalé travní porosty, z nezemědělské půdy lesní pozemky a vodní plochy) se příliš nezměnila – v roce 2012 tyto prvky v součtu tvořily plochu 290,4 tis. ha a v roce 2022 v součtu 292,8 tis. ha.
- V hospodářském roce 2021/2022 bylo v zemědělství v kraji spotřebováno 38,0 tis. tun průmyslových hnojiv, což v přepočtu představovalo 120,3 kg na hektar obhospodařované půdy. V porovnání s rokem 2012/2013 byla přepočtená hodnota spotřeby hnojiv o 15,3 % nižší.
- K životnímu prostředí šetrnou alternativou je ekologické zemědělství, které je založeno na hospodaření bez používání chemických přípravků. Geografické podmínky v kraji jsou ale vhodné především pro konvenční zemědělství, ekologicky obhospodařovaná půda o výměře 25,6 tis. ha tak v kraji tvoří jen 6,1 % z výměry zemědělské půdy.
- V kraji bylo v roce 2022 vyrobeno 55,5 mil. m³ fakturované pitné vody (meziročně o 0,4 % více), v tomto množství bylo 38,6 mil. m³ vody fakturováno domácnostem (meziročně o 2,6 % méně). Specifická spotřeba vody na osobu a den dosáhla 92,1 l, meziročně poklesla o 2,1 litru a mezi kraji byla 2. nejvyšší.
- Vodné činilo 42,94 Kč (zvýšení o 1,34 Kč), stočné dosáhlo 41,34 Kč (zvýšení o 1,74 Kč).
- Objem komunálního odpadu vyprodukovaného v kraji se zvýšil. Zatímco v roce 2018 bylo v kraji vyvezeno 530,8 tis. tun komunálního odpadu, v roce 2021 to bylo již 581,5 tis. tun (o 50,8 tis. tun, tj. o 9,6 % více). V roce 2018 na obyvatele v kraji připadla produkce 448 kg komunálního odpadu, v roce 2021 to bylo již 493 kg.
- Na území Jihomoravského kraje bylo na ochranu životního prostředí v roce 2022 investováno 3,44 mld. Kč. Tato částka byla meziročně o 695,3 mil. Kč vyšší. Nejvyšší objem prostředků na ochranu životního prostředí v kraji byl vynaložen v roce 2015, a to 6,20 mld. Kč.

1. Demografický vývoj

Územní změny, sídelní struktura

Sídelní struktura Jihomoravského kraje je v posledních letech stálá, je zde 673 obcí.

Jihomoravský kraj se rozlohou řadí na čtvrté místo mezi 14 kraji České republiky. Sídelní struktura je od roku 2006 stálá a tvoří ji 673 obcí. K 31. 12. 2022 bylo v kraji 50 měst, 40 městysů, 582 obcí a 1 vojenský újezd („nejmladším“ městem, a to od 27. 8. 2018, je Veverská Bítýška v okrese Brno-venkov, „nejmladším“ městysem, a to od 9. 2. 2021, je Vratětin v okrese Znojmo). Podle správního členění je kraj tvořen 7 okresy, resp. 21 správními obvody obcí s rozšířenou působností (SO ORP), resp. 35 správními obvody obcí s pověřeným obecním úřadem.

V roce 2016 se rozloha kraje změnou hranic vojenského újezdu Březina snížila o 722 hektarů.

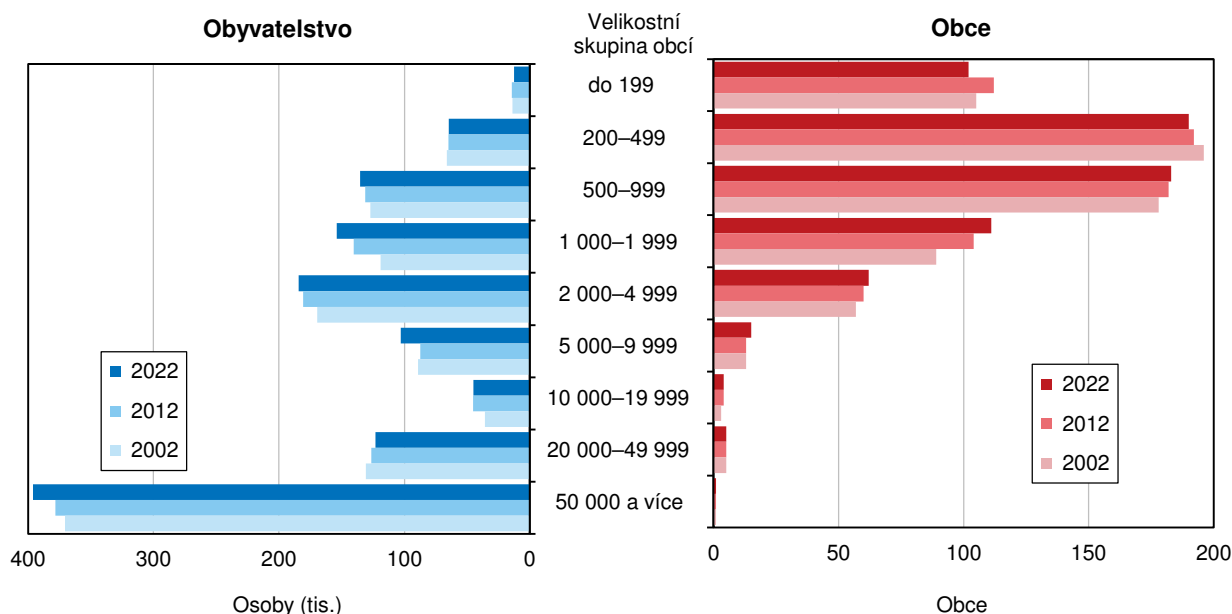
Podle zákona č. 15/2015 Sb., se katastrální území vojenského újezdu Březina k 1. 1. 2016 zmenšilo o 854 ha, z toho 722 ha přešlo z území Jihomoravského kraje do území Olomouckého kraje (do katastrálního území 5 obcí sousedících s VÚ Březina). Rozloha kraje k 31. 12. 2022 činila 7 188 km², na kilometr čtvereční připadlo 169,3 obyvatel, hustota osídlení byla mezi kraji 3. nejvyšší (po Praze a Moravskoslezském kraji).

538 obcí v kraji má pouze jednu část.

Obce v kraji mají celkem 908 částí obcí. Je zde 538 obcí, které mají jen jednu část, 60 obcí, které mají 2 části a 12 obcí se 3 částmi. Nejvíce částí má Brno (48), Letovice (17) a Vyškov (13).

Graf 1.1 Sídelní struktura Jihomoravského kraje ve vybraných letech (stav k 31. 12.)

Zdroj: ČSÚ

Největší počet obcí v kraji se nachází ve velikostní skupině 200 až 499 obyvatel, v Brně žije téměř třetina obyvatel kraje.

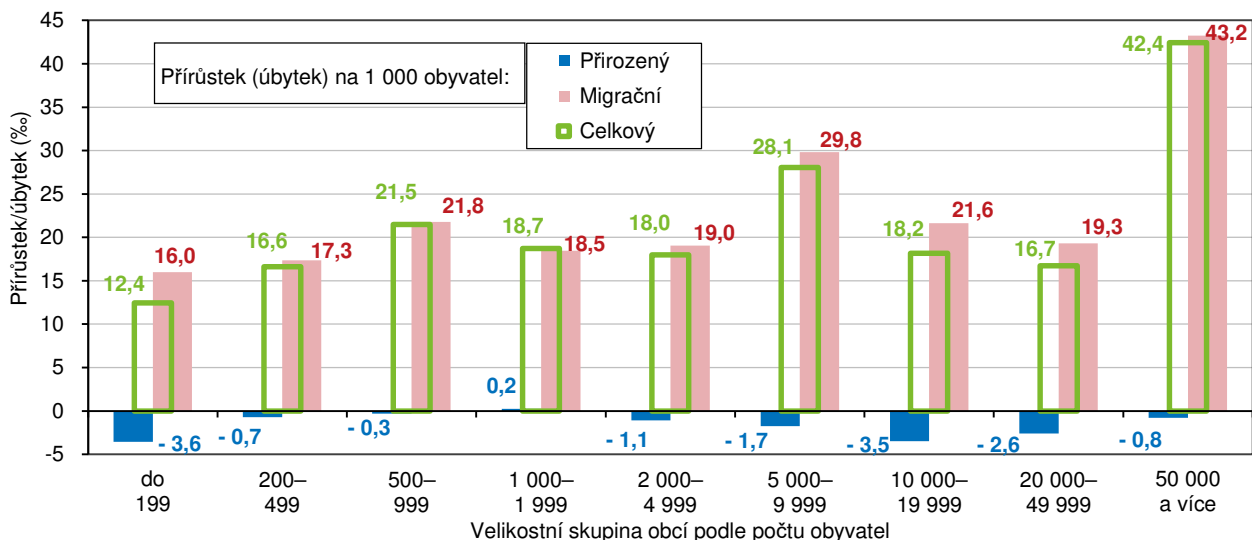
V rozdělení 673 obcí do velikostních skupin podle počtu obyvatel je na jedné straně Brno jako zástupce největší velikostní skupiny a 5 měst ve velikostní skupině 20 až 50 tisíc obyvatel. Na druhém pólu je 102 obcí, v každé z nich žije méně než 200 obyvatel (vojenský újezd Březina nemá žádné obyvatele). Ovšem největší počet obcí Jihomoravského kraje se nachází ve velikostní skupině 200 až 499 obyvatel. Celkem 190 obcí této velikostní skupiny tvořilo 28,2 % celku, žilo zde však pouze 5,3 % z počtu obyvatel kraje. Ke krajním skupinám velikostního rozpětí obcí lze uvést, že v Brně žila téměř třetina obyvatel kraje (32,5 %), naproti tomu v nejmenších obcích žilo pouze 1,0 % obyvatel kraje.

Mezi obce s 20 až 50 tisíci obyvateli patří 5 okresních měst, vrátilo se sem Blansko.

V porovnání s rokem 2012 je nejvýraznější změnou pokles počtu obcí s počtem obyvatel nižším než 200 (snížení o 10 obcí) a zvýšení počtu obcí s 1 až 2 tisíci obyvateli (zvýšení o 7 obcí). Až do roku 2020 do velikostní skupiny obcí s 20 až 50 tisíci obyvateli patřilo 5 okresních měst, v roce 2021 se zařadilo do nižší velikostní skupiny město Blansko, v roce 2022 se do této velikostní skupiny vrátilo.

Graf 1.2 Pohyb obyvatelstva podle velikostních skupin obcí Jihomoravského kraje k 31. 12. 2022

Zdroj: ČSÚ

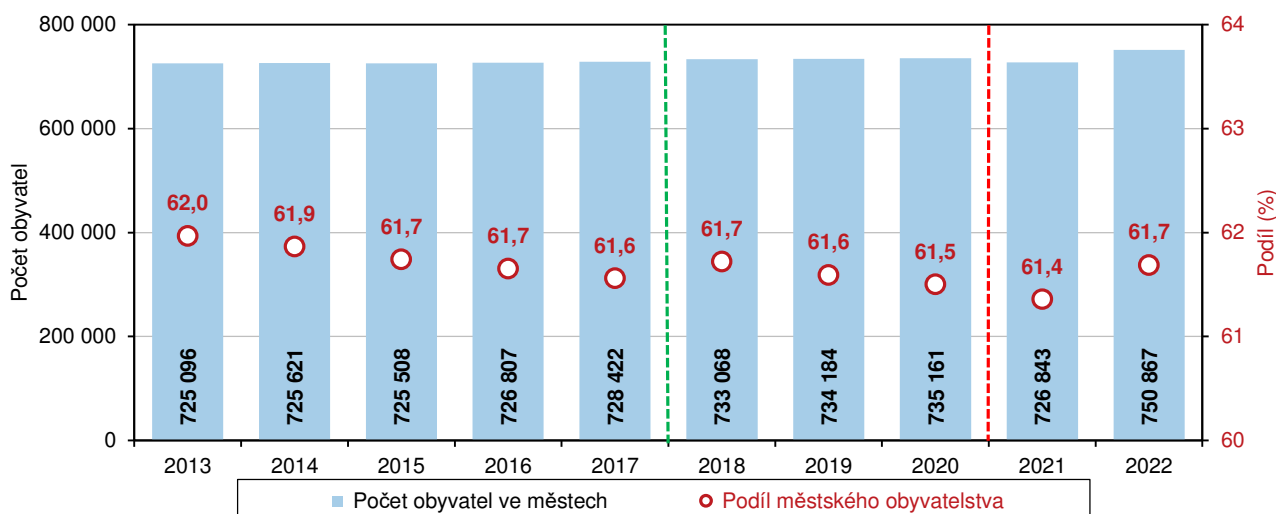

V obcích všech velikostních skupin byl v důsledku migrace zaznamenán meziroční celkový přírůstek obyvatel.

Ve velikostních skupinách obcí byl zaznamenán meziroční přirozený přírůstek pouze ve skupině s 1 až 2 tisíci obyvatel. Nejvýraznější přirozený úbytek, jak je zřejmé z grafu 1.2, byl v obcích s méně než 200 obyvateli. V obcích všech velikostních skupin byl zaznamenán výrazný přírůstek obyvatel stěhováním (v důsledku ozbrojeného konfliktu na Ukrajině). Nejvyšší migrační přírůstek v relativním vyjádření byl zaznamenán v obcích nad 50 tisíc obyvatel (tedy v Brně), zde byl zaznamenán i nejvyšší celkový přírůstek počtu obyvatel. K celkovému úbytku počtu obyvatel v důsledku migrace nedošlo v žádné velikostní skupině obcí v kraji.

Graf 1.3 Počet obyvatel ve městech a podíl městského obyvatelstva v Jihomoravském kraji

Zdroj: ČSÚ

Od 27. 8. 2018 se městem stala Veverská Bítýška, data jsou tak s předchozími lety nesrovnatelná
 Údaje za rok 2021 vycházejí z výsledku sčítání lidu, domů a bytů 2021 a navazující bilance obyvatel, nejsou tak s předchozími lety srovnatelné

Počet obyvatel ve městech se zvýšil pouze zásluhou stěhování, nejmenším městem jsou Jevišovice.

V 50 městech Jihomoravského kraje žilo k 31. 12. 2022 celkem 750 867 obyvatel, meziročně se tak počet obyvatel ve městech zvýšil o 24 024 osob. Podíl městského obyvatelstva na konci roku 2022 činil 61,7 %. Zvýšení počtu obyvatel měst je pouze zásluha stěhování - do měst se přistěhovalo o 25 157 obyvatel více, než se z měst vystěhovalo. Počet obyvatel měst by přirozenou cestou poklesl - ve městech se narodilo o 1 133 osob méně, než jich zemřelo. Co do počtu obyvatel jsou nejmenším městem v Jihomoravském kraji Jevišovice v okrese Znojmo, na konci roku 2022 zde žilo 1 138 obyvatel, největším městem je Brno s více než 396 tisíci obyvateli.

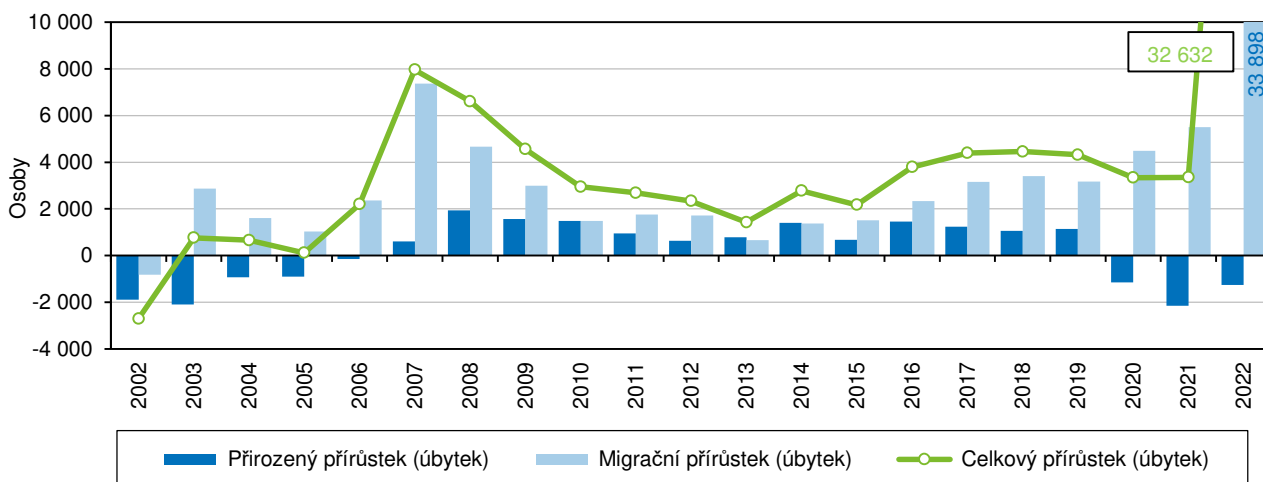
Vývoj počtu obyvatel

Počet obyvatel kraje se zvýšil, na přírůstku se podílelo jen stěhování.

V Jihomoravském kraji žilo na počátku roku 2022 celkem 1 184 568 obyvatel. K 31. 12. 2022 v kraji žilo 1 217 200 obyvatel, v průběhu roku se tak počet obyvatel kraje zvýšil o 32 632 osob. Jihomoravský kraj má mezi kraji ČR 3. nejvyšší počet obyvatel (po Středočeském kraji a Praze). Na přírůstku počtu obyvatel se podílelo pouze stěhování, do kraje se přistěhovalo o 33 898 osob více, než se z kraje vystěhovalo. Přirozenou cestou by se počet obyvatel snížil, neboť zemřelo o 1 266 osob více, než se živě narodilo. Počet obyvatel se kromě Jihomoravského zvýšil i ve všech dalších krajích, v ČR vzrostl o 310,8 tis. osob, a to v drtivé míře zásluhou zahraniční migrace.

Graf 1.4 Pohyb obyvatel v Jihomoravském kraji

Zdroj: ČSÚ

Počet obyvatel kraje se s výjimkou korekce po sčítání v roce 2021 zvyšuje již 20. rok; zásluhou migrace vzrostl i počet obyvatel v okrese Hodonín, kde bylo bilanční zvýšení počtu obyvatel zaznamenáno naposled v roce 1994.

Počet obyvatel se zvýšil ve všech okresech kraje. Přirozený úbytek obyvatel byl zaznamenán ve všech okresech s výjimkou okresu Brno-venkov. Na druhé straně byl však zaznamenán přírůstek obyvatel stěhování ve všech okresech v kraji. Nejvíce obyvatel, a to 16 635, přibýlo v okrese Brno-město. Počet obyvatel Jihomoravského kraje se zvyšuje (s výjimkou korekce po sčítání v roce 2021) nepřetržitě již od roku 2003 (tedy 20 let). Zastavil se i bilanční pokles počtu obyvatel v okrese Hodonín, který je nepřetržitě zaznamenáván od roku 1995. Počet obyvatel nepřetržitě roste od roku 1993 v Brně-venkově a od roku 2002 i ve Vyškově (s výjimkou roku 2021, kdy se počet obyvatel snížil v důsledku kalibrace statistik na výsledky Sčítání 2021).

Již třetí rok po sobě byl zaznamenán úbytek obyvatel přirozenou cestou.

V letech 2007 až 2019, tedy 13 let, se v kraji na celkovém přírůstku obyvatel kladně podílel i přirozený přírůstek. V letech 2020 až 2022 však dílem i vlivem epidemiologické situace počet zemřelých výrazně převýšil počet živě narozených (v roce 2020 byl přirozený úbytek 1 156 osob, v roce 2021 dosáhl 2 161 osob a v roce 2022 již zmíněných 1 266 osob). Ze zmíněných 13 let pouze v letech 2010, 2013 a 2014 přirozený přírůstek převýšil migrační přírůstek. V roce 2010 to bylo

převýšení nepatrné (o 2 osoby), v roce 2013 rozdíl činil 120 osob a v roce 2014 pak 31 osob. Nejvyšší přirozený přírůstek byl zaznamenán v roce 2008 (+1 934 osob), nejvyšší úbytek pak v roce 2021 (-2 161 osob).

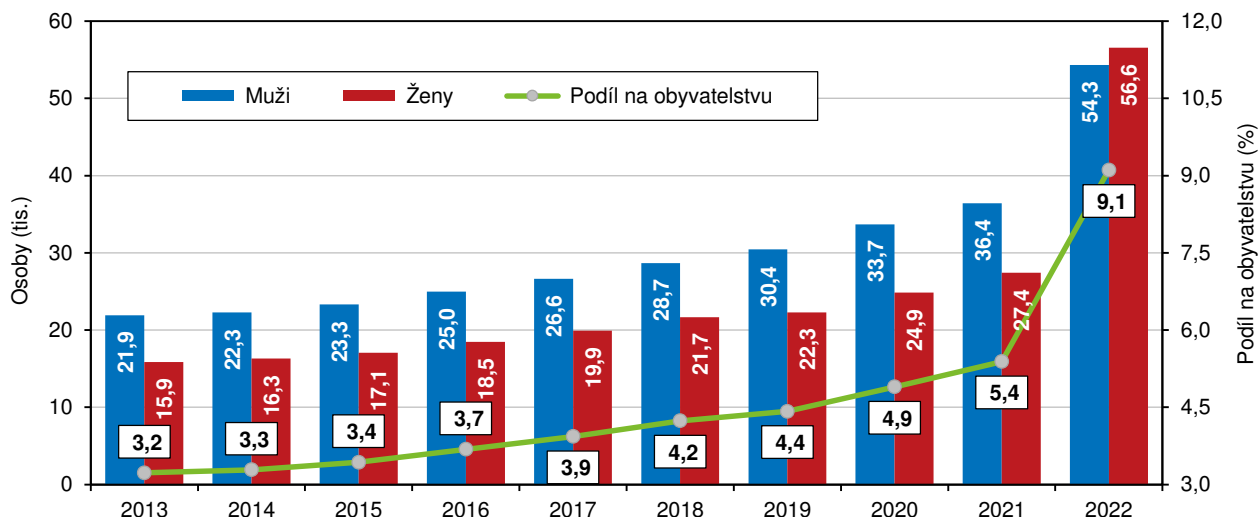
Celkový přírůstek obyvatel zajistilo v roce 2022 stěhování, zejména v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny

Migrační přírůstek obyvatel byl s výjimkou roku 2002 zjištěn v celém období uvedeném v grafu 1.4. V roce 2022 se do kraje přistěhovalo 43 204 osob a vystěhovalo se z něj 9 306 osob (již zmíněný přírůstek stěhování 33 898 osob). Migrační přírůstek od roku 2007, kdy byl zaznamenán tehdejší nejvyšší přírůstek obyvatel migrací (7 374 osob), postupně klesal až do roku 2013. V následujících letech se každoročně mírně zvyšoval (s výjimkou roku 2019) až po prudký nárůst v roce 2022 způsobený osobami s udělenou dočasnou ochranou v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny.

Počet cizinců v roce 2022 dosáhl v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny dosavadního maxima.

Na konci roku 2022 žilo v Jihomoravském kraji 110,9 tis. cizinců, jejich podíl na celkovém počtu obyvatel kraje vzrostl o 3,7 procentního bodu na 9,1 %. V obou případech se jedná o doposud nejvyšší dosažené hodnoty těchto parametrů. Meziročně počet cizinců vzrostl o 47 038 osob, a to zejména v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny.

Graf 1.5 Cizinci (bez osob s platným azylem) v Jihomoravském kraji (stav k 31. 12.)

Zdroj: Ředitelství služby cizinecké policie

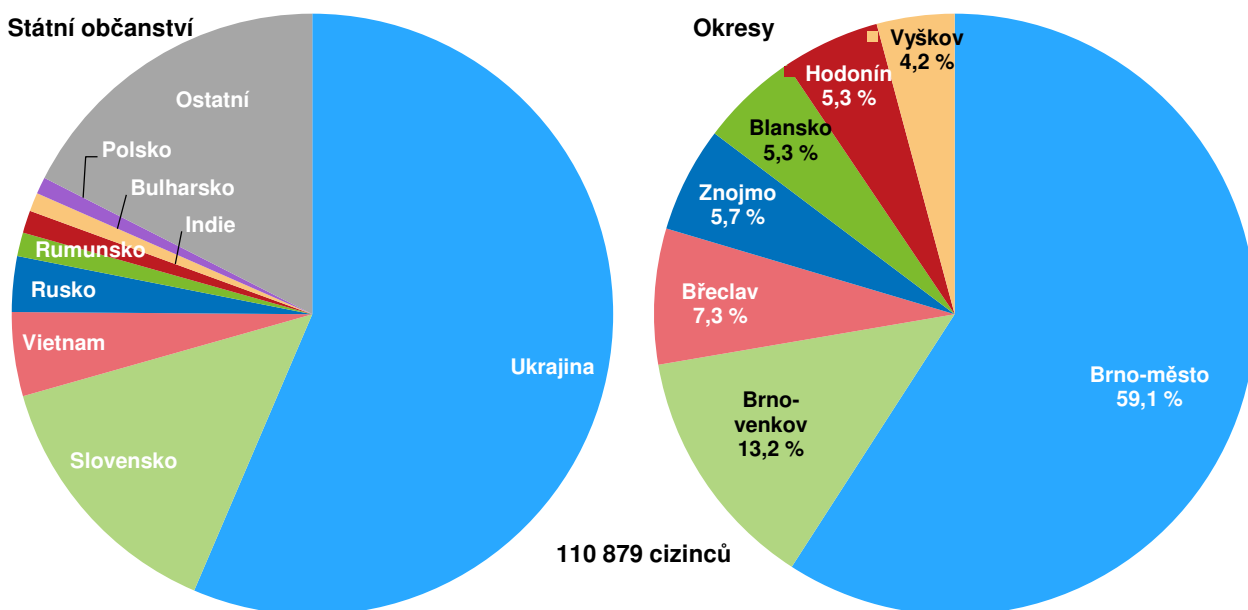
Mezi cizinci je nejvíce osob z Ukrajiny a ze Slovenska.

V dělení podle státního občanství bylo mezi cizinci v kraji na konci roku 2022 nejvíce osob z Ukrajiny (62 574 osob, tj. 56,4 % celku), ze Slovenska (15 715, tj. 14,2 % z celkového počtu) a z Vietnamu (5 002 osob, tj. 4,5 % z celku). Z celkového počtu cizinců byla více než pětina osob ze zemí Evropské unie (21,7 %). Z grafu 1.5 je patrné, že mezi cizinci poprvé za sledované období převažují ženy. Podíl mužů postupně klesal – v roce 2005 bylo mezi cizinci v kraji 63,4 % mužů, v roce 2022 už jen 49,0 %. Meziroční pokles podílu mužů o 8,1 procentního bodu jde opět na vrub výše zmíněnému konfliktu na Ukrajině.

Graf 1.6 Cizinci podle státního občanství a bydliště v okresech Jihomoravského kraje (k 31. 12. 2022)

Zdroj: Ředitelství služby cizinecké policie

Demografické události, naděje dožití

Snoubenci věří, že existuje šťastné datum pro uzavření sňatku. Dosud nebyl překonán denní rekord počtu uzavřených sňatků z roku 2007.

V roce 2022 bylo v kraji uzavřeno 6 171 sňatků. Od roku 1991, tedy od roku, od něhož jsou k dispozici přepočtené údaje na současnou strukturu správního uspořádání Jihomoravského kraje, byl nejnižší počet sňatků v roce 2011, kdy bylo v kraji uzavřeno pouze 4 894 sňatků. Poté se počty uzavřených sňatků každoročně zvyšovaly až do roku 2019. V letech 2020 a 2021 vlivem pandemické situace a z toho plynoucích omezení počet sňatků po osmiletém zvyšování výrazně poklesl, v roce 2022 se již vrátil na „předpandemickou“ úroveň. Nejvyšší počet sňatků v posledních 21 letech byl uzavřen v roce 2007, a to 6 287. Projevila se tzv. příznivá „konstelace šťastných čísel“ a v sobotu 7. 7. 2007 bylo v kraji uzavřeno 487 sňatků. Další oblíbené dny byly 6. 6., kdy v roce 2015 bylo uzavřeno 278 sňatků a 9. 9., kdy bylo v roce 2017 uzavřeno 291 sňatků. V roce 2022 byl nejoblíbenějším dnem svatebních obřadů 11. 6. (stejně jako v předcházejícím roce), své „ano“ si řeklo 269 párů.

Počet sňatků se po „pandemickém“ útlumu meziročně zvýšil.

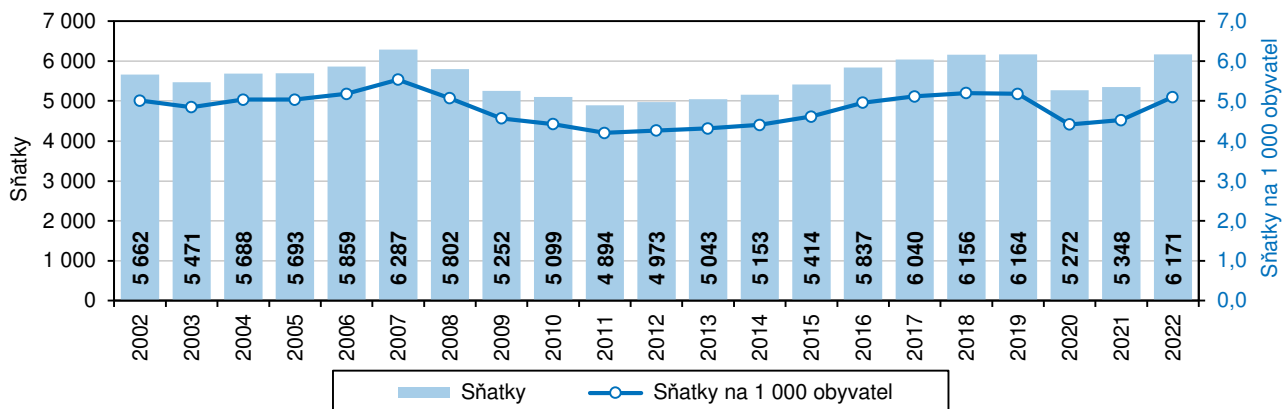
Během roku 2022 bylo v kraji uzavřeno o 823 sňatků více než v roce 2021. Ve 4 214 případech byli oba snoubenci svobodní. Z okresů kraje byla nejvyšší míra sňatečnosti v okrese Brno-město, na 1 000 obyvatel zde připadlo 5,21 sňatků. Krajská úroveň hrubé míry sňatečnosti ve výši 5,10 ‰ odpovídala republikové úrovni a byla mezi kraji 7. nejvyšší (spolu s Jihočeským krajem).

Průměrný věk snoubenců se během 10 let zvýšil o 2,2 roky. Sňatky uzavírají lidé velmi mladí i lidé v pokročilém věku.

Průměrný věk ženichů při prvním sňatku v roce 2022 v kraji dosáhl 33,5 roku, průměrný věk nevěst 30,9 roku. U mužů to bylo o 2,1 roku a u žen o 2,4 roku více než před deseti lety. Zatímco ještě v roce 2012 se na celkovém počtu uzavíraných manželství podílely ženy ve věku 29 let a méně z 55,6 %, o deset let později to bylo už jen 39,2 %. V případě mužů byl tento pokles také zřetelný – z podílu 34,8 % v roce 2012 na 26,2 % o deset let později. Lze také uvést, že v letech 2013 až 2022, tedy za 10 let, uzavřelo sňatek na jedné straně věkového spektra 56 ženichů ve věku do 19 let, nevěst v tomto věku bylo 330. Na opačném konci věkového rozmezí bylo 489 ženichů ve věku 70 a více let, nevěst v tomto věku bylo za 10 let 193.

Graf 1.7 Sňatky v Jihomoravském kraji

Zdroj: ČSÚ

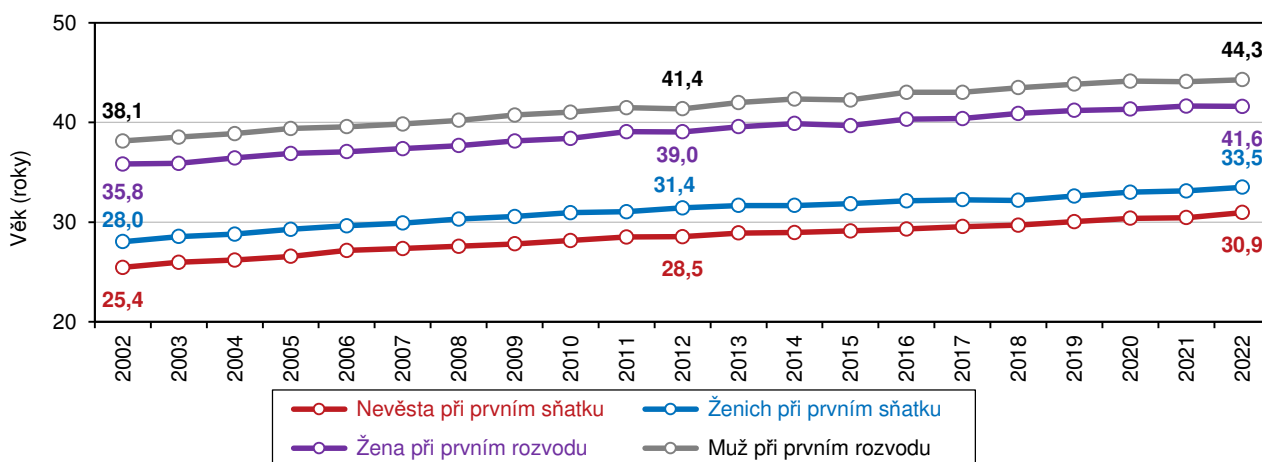

Počet rozvodů byl v tomto tisíciletí nejnižší.

Počet rozvodů proti roku 2021 o 215 klesl, i když každoroční údaje jsou ovlivňovány délkou trvání rozvodového řízení. V roce 2022 bylo v kraji rozvedeno 2 177 manželství, což byl od roku 1991 počet nejnižší. Hrubá míra rozvodovosti dosáhla 1,80 ‰ a byla pod úrovní ČR (1,84 ‰), ale mezi kraji byla 6. nejvyšší. Index rozvodovosti (počet rozvodů na 100 sňatků) se snížil ze 44,73 v roce 2021 na 35,28 v roce 2022, neboť počet sňatků vzrostl, zatímco počet rozvodů se snížil.

Graf 1.8 Průměrný věk mužů a žen při 1. sňatku a 1. rozvodu v Jihomoravském kraji

Zdroj: ČSÚ

Zvyšuje se i průměrný věk rozvádějících se.

Tak jak se v minulých letech zvyšoval průměrný věk při uzavírání manželství, podobně se zvyšoval i průměrný věk při jeho ukončení. U mužů se průměrný věk u prvního rozvodu zvýšil ze 41,4 roku v roce 2012 na 44,6 v roce 2022, u žen pak z 39,0 na 41,9 roku.

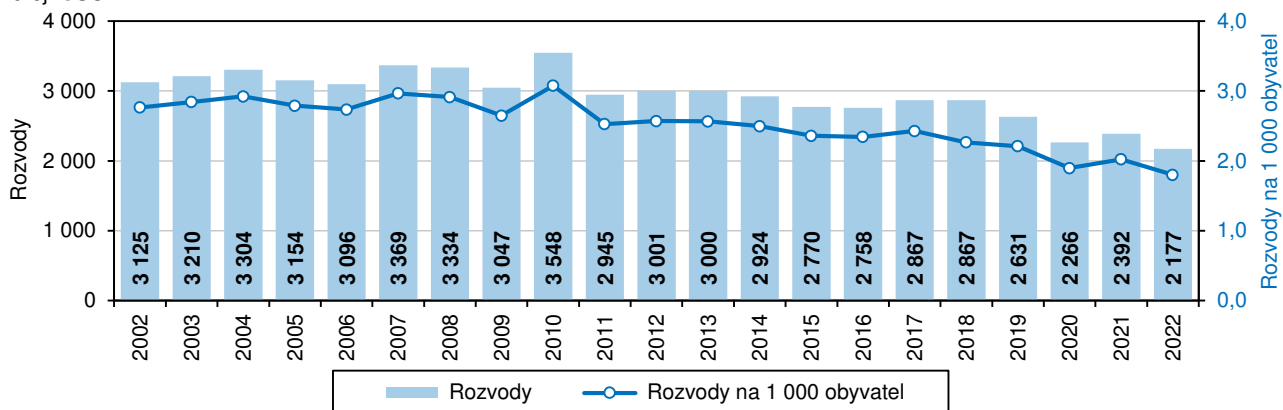
Rozvody manželství bez nezletilých dětí tvoří v průměru jen dvě pětiny případů.

V průměru tři pětiny z celkového počtu rozvodů byly v kraji v uplynulých letech rozvody manželství s nezletilými dětmi. Nejnižší podíl rozvodů s dětmi na celku byl vykázan v roce 2018, a to 55,2 %. 1 237 rozvodů manželství s nezletilými dětmi v roce 2022 tvořilo 56,8 % z celkového počtu (575 manželství s 1 dítětem, 567 manželství se 2 dětmi a 95 manželství se 3 a více dětmi). Podíly rozvodů manželství s nezletilými dětmi poprvé poklesly pod hranici 60 % v roce 2007 a tuto hranici s výjimkou roku 2017 a 2021 nepřekročily.

Graf 1.9 Rozvody v Jihomoravském kraji

Zdroj: ČSÚ

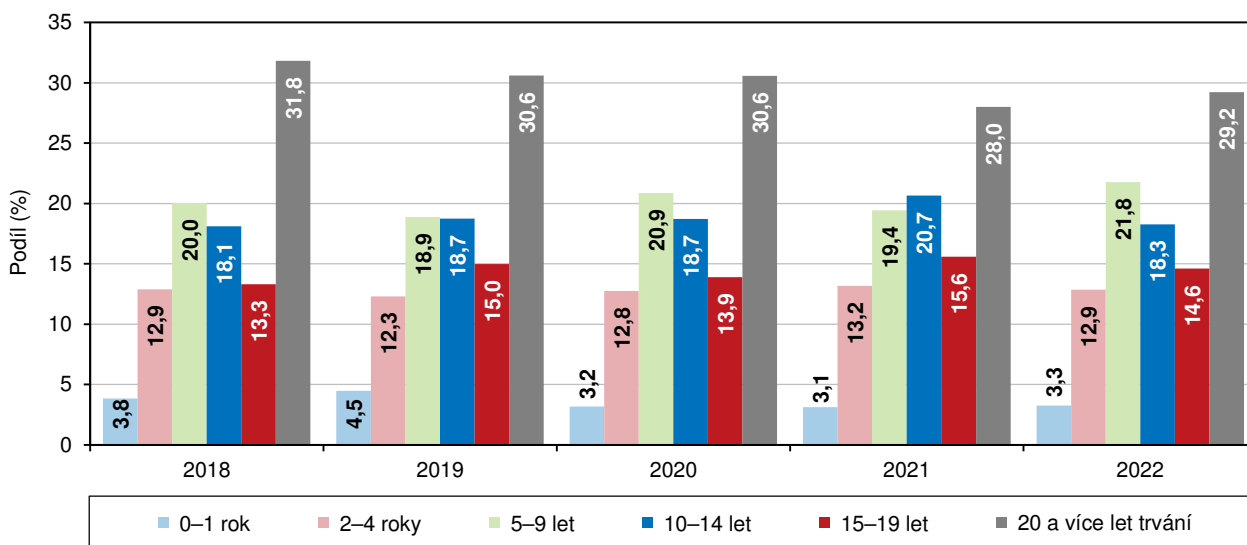

Nejvyšší podíl představují manželství rozvedená po více než 20 letech trvání.

Pokud rozdělíme rozvody z hlediska délky trvání manželství, pak nejvyšší podíl v letech uvedených v grafu 1.10 tvořily rozvedená manželství trvající 20 a více let (v roce 2001 tvořily jen 22,3 %, v roce 2005 už 25,2 %). V roce 2022 tato kategorie trvání manželství tvořila 29,2 % všech rozvodů. V posledních pěti letech se o druhou a třetí příčku dělí kategorie 5 až 9 let a 10 až 14 let. V roce 2022 tato rozvedená manželství tvořila 21,8 %, resp. 18,3 % celku. Např. v roce 2001 však tyto kategorie byly dominantní, kategorie 5 až 9 let se zastoupením 26,0 % měla mezi uvedenými skupinami délky trvání manželství v tomto roce nejvyšší zastoupení.

Graf 1.10 Struktura rozvodů v Jihomoravském kraji dle délky trvání manželství

Zdroj: ČSÚ

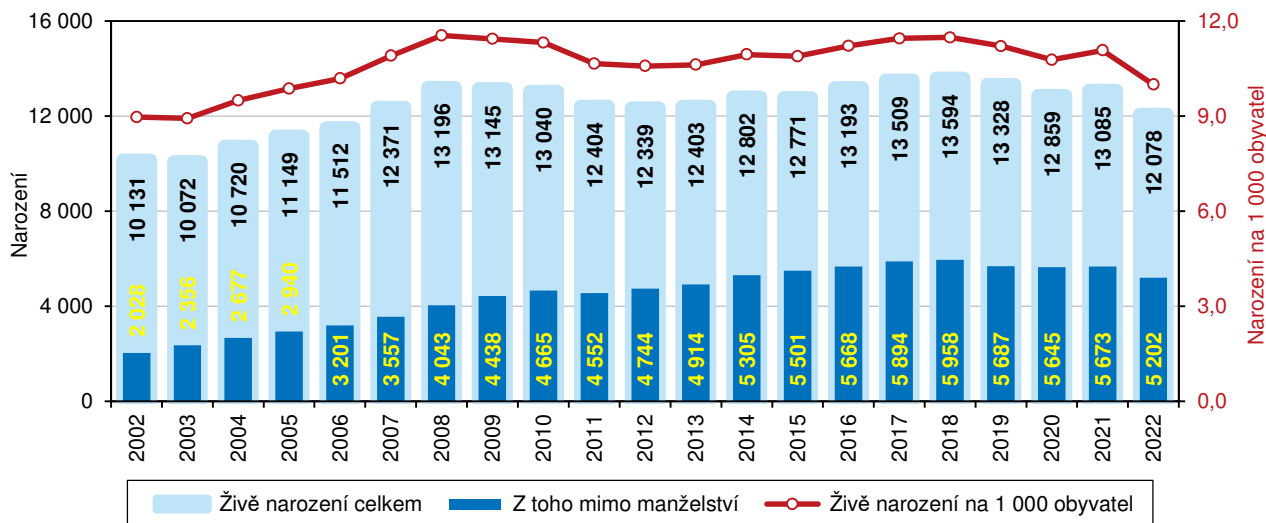

Přes 30 % manželství bylo v roce 2022 rozvedeno na přání ženy.

Nejvíce rozvodů v roce 2022 bylo výsledkem společného návrhu (1 164 rozvodů, tj. 53,5 % celku), žena byla navrhovatelkou rozvodu v 659 případech (30,3 % celku), muži navrhli 354 rozvodů (16,3 % celku). Podíl žen, coby navrhovatelek rozvodu, se až do roku 2021 snižoval a s tím naopak narůstal podíl „společného návrhu“. V roce 2015 byla navrhovatelkou u 50,3 % rozvodů žena a společný návrh byl u 23,6 % rozvodů, zatímco v roce 2021 žena stála už jen za 26,5 % návrhů a dokonce 58,7 % návrhů bylo společných. Rok 2022 tento trend zastavil mírným meziročním nárůstem návrhů žen a poklesem společných návrhů na hodnoty uvedené výše.

Graf 1.11 Živě narození a míra porodnosti v Jihomoravském kraji

Zdroj: ČSÚ

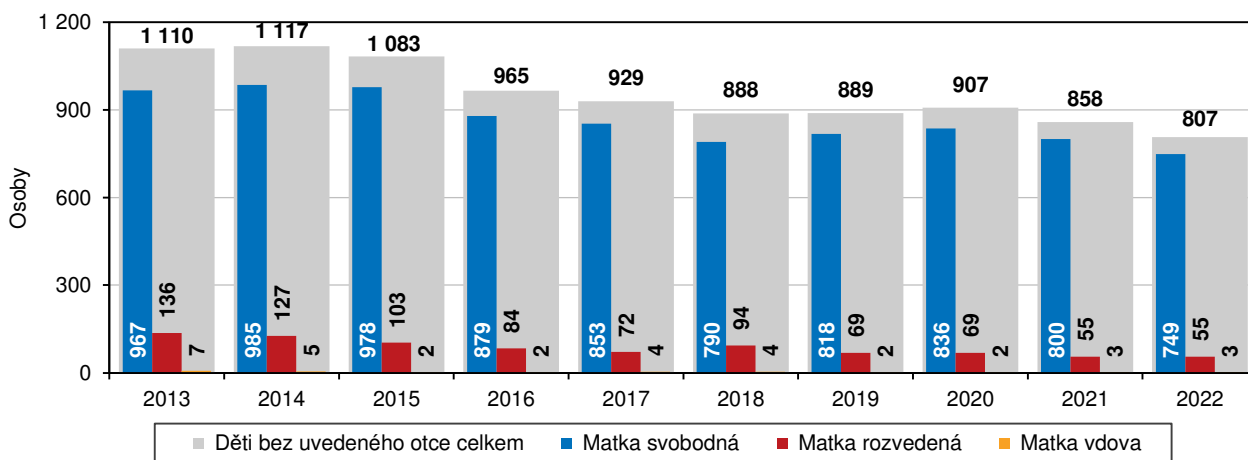

Počet živě narozených dětí byl nejnižší za posledních 16 let.

Počet živě narozených v Jihomoravském kraji byl v roce 2022 za posledních 16 let nejnižší. V kraji se narodilo 12 078 dětí, což bylo o 1 007 dětí méně než v roce 2021. Hrubá míra porodnosti (9,99 živě narozených na 1 000 obyvatel) byla mezi kraji po Praze 2. nejvyšší a nad úrovní průměru ČR (9,41 ‰). V kraji byla nejvyšší porodnost v okrese Vyškov, kde na 1 tisíc obyvatel připadlo 10,76 živě narozených dětí.

Graf 1.12 Rodinný stav matek živě narozených dětí bez uvedení otce v Jihomoravském kraji

Zdroj: ČSÚ

Více než dvě pětiny dětí se rodí mimo manželství, přesto je podíl narozených mimo manželství mezi kraji 3. nejnižší.

Mimo manželství se v Jihomoravském kraji v roce 2022 narodilo 5 202 dětí, což bylo 43,1 % z počtu živě narozených dětí (v ČR 48,2 %). Počet dětí narozených mimo manželství meziročně klesl o 471 dětí. Podíl narozených dětí mimo manželství byl mezi kraji 3. nejnižší (po Praze a Zlínském kraji). Dosud nejvyšší podíl narozených mimo manželství v kraji byl zaznamenán v roce 2020, a to 43,9 %.

Počet dětí bez uvedeného otce byl za posledních 10 let nejnižší.

V roce 2022 u 807 dětí živě narozených mimo manželství nebyl uveden otec (15,5 % z počtu dětí narozených mimo manželství). Z tohoto počtu u 749 dětí bez uvedeného otce byla matka svobodná, u 55 dětí matka rozvedená a u 3 dětí bez uvedeného otce byla matkou vdova. Počet narozených dětí bez uvedeného otce meziročně poklesl o 51 dětí a byl v posledních 10 letech počtem nejnižším.

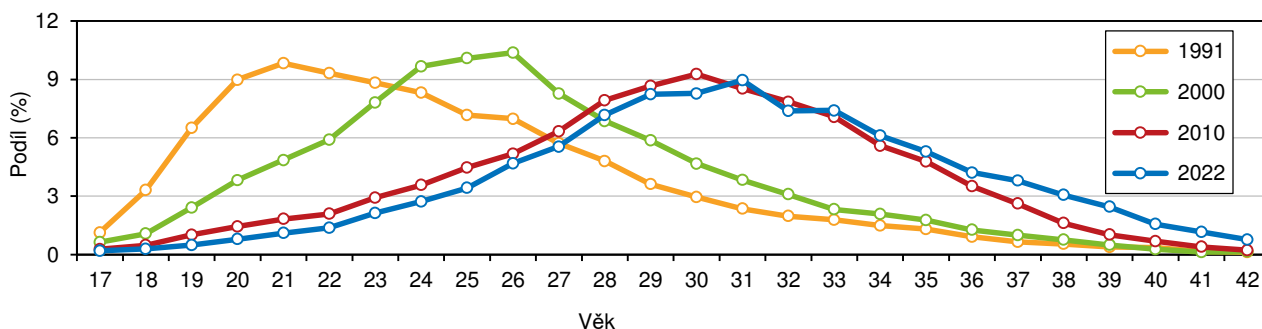

Na Břeclavsku se narodilo o 7 dívek více než chlapců.

Mezi narozenými dětmi zpravidla převažují chlapci, což platilo i v roce 2022, kdy se živě narodilo 6 283 chlapců a 5 795 děvčat. V okrese Blansko chlapci tvořili dokonce 55,6 % narozených dětí, naproti tomu v okrese Břeclav pouze 49,7 %. Celkem 45,7 % všech živě narozených dětí bylo prvorozených (5 517 dětí), 40,6 % druhorozených (4 907 dětí), 10,0 % bylo třetích (1 206 dětí) a 448 dětí bylo pro matku již jako čtvrté či další dítě (3,7 %).

Graf 1.13 Podíl živě narozených podle věku matky při narození dítěte v Jihomoravském kraji

Zdroj: ČSÚ

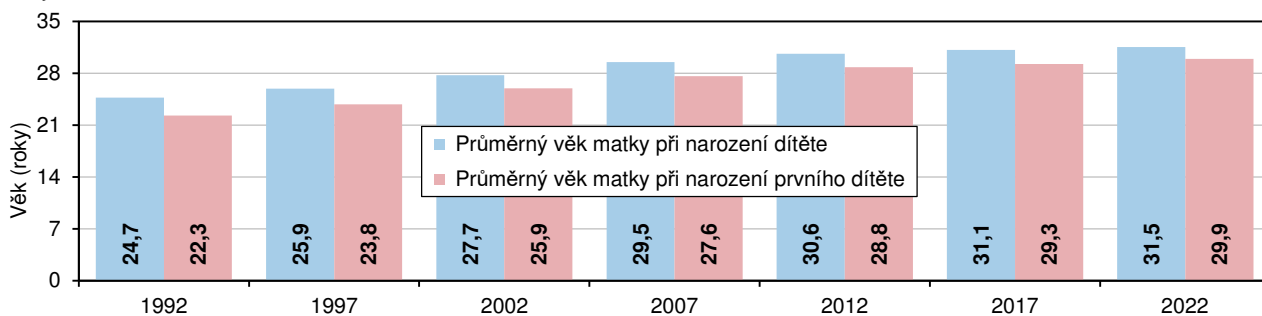

Nejvíce dětí se rodí matkám ve věku 31 let.

Průměrný věk matky při narození dítěte se postupně zvyšoval. Z grafu 1.13 je patrné, že v roce 1991 se nejvíce dětí v kraji narodilo matkám ve věku 21 let (9,84 %, tj. 1 407 dětí). V roce 2000 bylo nejvíce dětí matek ve věku 26 let (10,37 %, 982 dětí). Rozdíl mezi znázorněnými roky 2010 a 2022 ale již není tak výrazný. V roce 2010 se nejvíce dětí v kraji narodilo matkám ve věku 30 let (9,27 %, 1 209 dětí), v roce 2022 matkám ve věku 31 let (8,96 %, 1 082 dětí). Z grafu je také zřejmé, že proti znázorněným předešlým rokem byl v roce 2022 vyšší podíl narozených dětí, jejichž matky přesáhly věk 34 let.

Graf 1.14 Průměrný věk matky živě narozených dětí v Jihomoravském kraji

Zdroj: ČSÚ

Průměrný věk matky se v posledních letech nijak výrazně nezvyšuje.

Trend odkládání porodů do vyššího věku matky, a to zejména prvního porodu, sílí až do roku 2008, v posledních letech není zvyšování průměrného věku matky tak výrazné. V roce 2022 dosáhl průměrný věk matky při narození 1. dítěte 29,9 roku, v roce 2012 to bylo více než rok méně, v porovnání s rokem 2002 však rozdíl činil již 4,0 roku. V roce 1992 bylo matce bez ohledu na pořadí porodu v průměru 24,7 let, v roce 2022 již 31,5 roku. Ovšem proti roku 2012 se průměrný věk matky zvýšil jen o 0,9 roku.

Počet potratů se meziročně snížil, úroveň potratovosti patří mezi kraje k nejnižším.

V roce 2022 bylo v Jihomoravském kraji evidováno 2 763 potratů. Meziročně byl počet potratů o 24 případů nižší, sestupný trend je patrný zejména v dlouhodobém pohledu – např. v roce 2002 bylo evidováno 4 131 potratů, v roce 2012 pak 3 673 potratů. Podobně tomu bylo i v případě umělých přerušování těhotenství (UPT). Počet zaznamenaný v roce 2022, a to 1 615 UPT (58,5 % z počtu potratů), byl

meziročně o 105 vyšší, ale proti roku 2012 to bylo snížení o 713 případů. Potratovost v relativním vyjádření (2,28 potratů na 1 000 obyvatel) byla mezi kraji 2. nejnížší a pod úrovní průměru ČR (2,56 ‰).

Počet zemřelých klesl, částečně i v důsledku vysoké srovnávací hladiny v předcházejícím covidovém roce 2021.

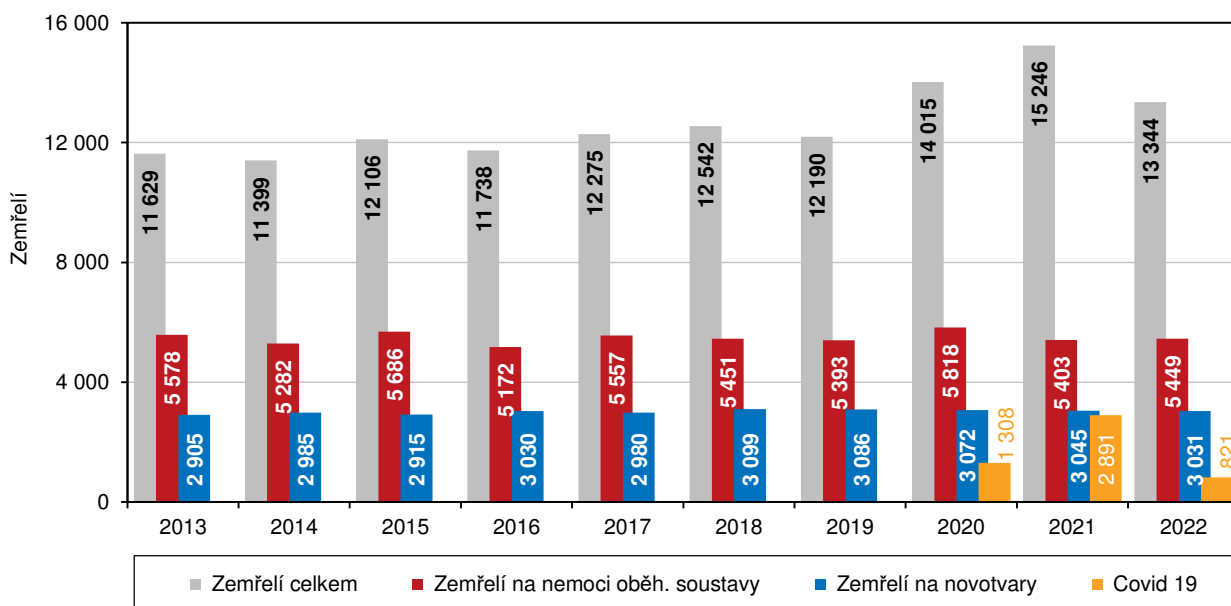
V Jihomoravském kraji v roce 2022 zemřelo 13 344 osob, což bylo o 1 902 osob méně než v předcházejícím roce (úmrtnost v roce 2021 však byla výrazně ovlivněna covidovou epidemií). Oproti předpandemickému roku 2019 byl počet zemřelých v roce 2022 o 1 154 osob vyšší. Hrubá míra úmrtnosti (počet zemřelých na 1 000 obyvatel) v kraji v roce 2022 činila 11,03 ‰ (3. nejnížší po Praze a Středočeském kraji) a byla nižší než průměr ČR (11,17 ‰). Ve struktuře zemřelých podle věku byly nejpočetnější skupinou zemřelých osoby ve věku 80 až 89 let (31,4 %) a ve věku 70 až 79 let (28,4 % zemřelých). Mezi zemřelými však bylo i 21 dětí do 1 roku a 16 dětí ve věku 1 až 14 let (v souhrnu 0,1 % zemřelých).

Příčinám úmrtí dlouhodobě vedoucí nemoci oběhové soustavy.

Příčinou úmrtí více než 60 % zemřelých byly dlouhodobě, a to nejen v Jihomoravském kraji, nemoci oběhové soustavy nebo nádorová onemocnění. Nemoci oběhové soustavy byly ještě v roce 2019 příčinou úmrtí 44,2 % zemřelých v kraji a novotvary způsobily 25,3 % úmrtí. Ovšem v roce 2020 se podíl těchto základních příčin úmrtí snížil na 41,5 %, resp. na 21,9 % a v roce 2021 na 35,4 %, resp. 20,0 %.

Graf 1.15 Zemřelí podle vybraných příčin úmrtí v Jihomoravském kraji

Zdroj: ČSÚ

Počet zemřelých na Covid v kraji poklesl téměř o 13 procentních bodů.

Významnou roli v letech 2020 a 2021 sehrála diagnóza Covid-19. Na Covid, resp. na Covid souběžně s jinou diagnózou, v kraji zemřelo v roce 2020 1 308 osob (9,3 % zemřelých) a v roce 2021 již 2 891 osob (19,0 % zemřelých). V roce 2022 bylo touto příčinou úmrtí označeno už „jen“ 821 případů (6,2 % zemřelých).

Hodnoty ukazatelů kojenecké a novorozenecké úmrtnosti kolísají, mezi kraji ale byly 2. nejnížší.

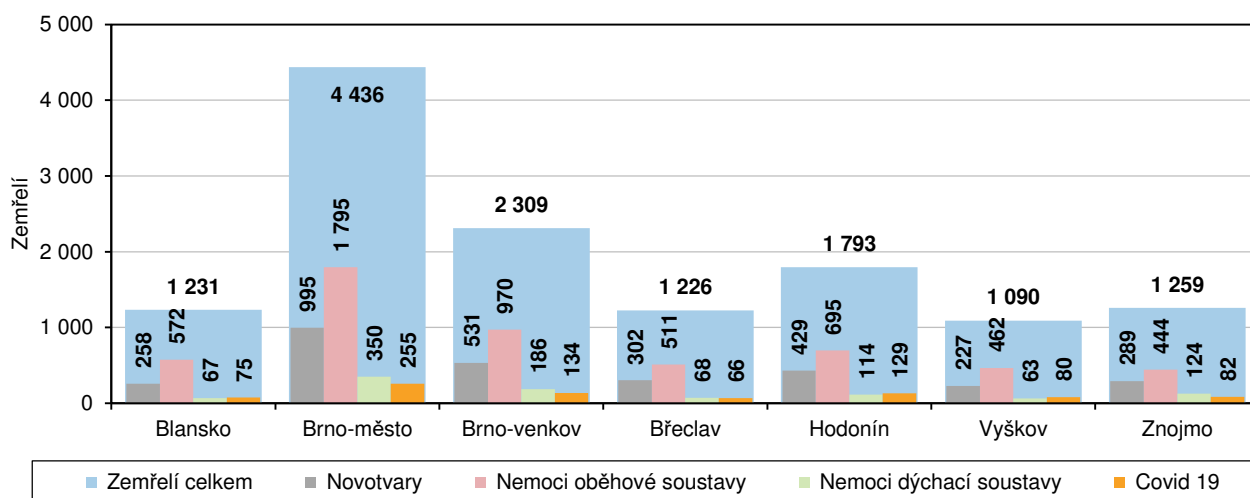
Ukazatele úmrtnosti v nízkém věku do roku 2015 v kraji spíše kolísaly, v dalších letech se každoročně vesměs mírně zhoršovaly. V roce 2021 byl ale zaznamenán výrazný pokles kojenecké i novorozenecké úmrtnosti, který v mírnější formě pokračoval i v roce 2022. Oba ukazatele byly pod republikovou úrovní. Kojenecká úmrtnost (zemřelí do 1 roku na 1 000 živě narozených) v kraji činila v roce 2022 1,74 ‰ (v ČR 2,27 ‰) a byla 2. nejnížší mezi kraji (po Praze). Novorozenecká

úmrtnost (zemřelí do 28 dnů na 1 000 živě narozených) činila 0,99 ‰ (v ČR 1,23 ‰) a byla mezi kraji také 2. nejnižší (po Praze).

Graf 1.16 Zemřelí podle vybraných příčin úmrtí podle okresů Jihomoravského kraje v roce 2022

Zdroj: ČSÚ

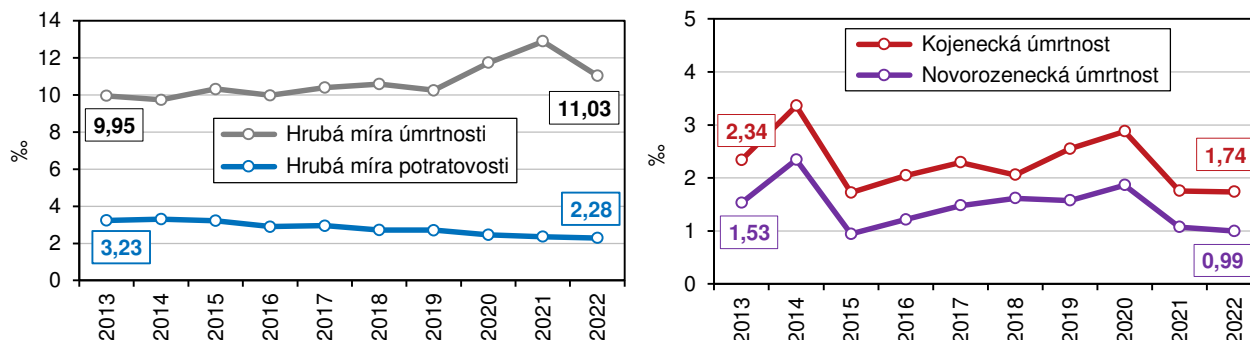

Již 9 let se zvyšuje počet přistěhovalých, většina přistěhovalých z ciziny míří do Brna.

Do Jihomoravského kraje se v průběhu roku 2022 přistěhovalo 43 204 osob, tedy o 28 645 osob více než v roce 2021. Počet přistěhovalých se zvyšuje již 9 let v řadě, v roce 2022 bylo ale zvýšení téměř trojnásobné díky osobám přistěhovalým v důsledku ozbrojeného konfliktu na území Ukrajiny. Z ostatních krajů ČR se přistěhovalo 6 943 osob (16,1 % přistěhovalých) a 36 261 osob ze zahraničí (83,9 % přistěhovalých). Většina přistěhovalých z ciziny mířila do Brna (20 167 osob, tj. 55,6 % krajského počtu přistěhovalých z ciziny).

Graf 1.17 Hrubé míry potratovosti a úmrtnosti v Jihomoravském kraji

Zdroj: ČSÚ

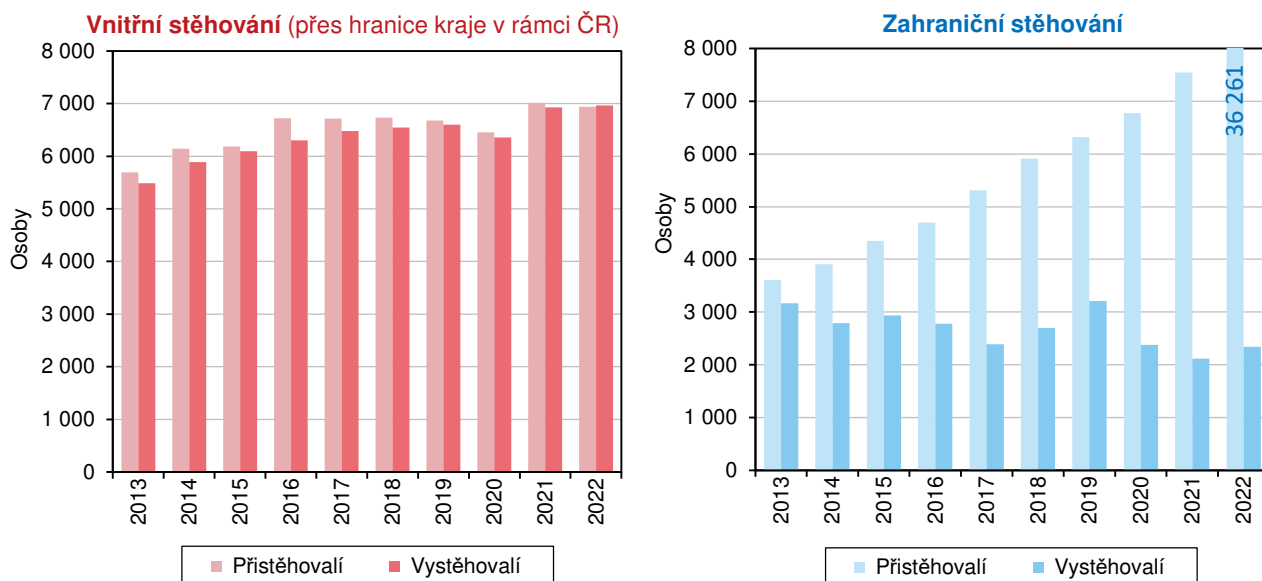

Do zahraničí v roce 2022 mířilo 25 % vystěhovalých.

Z kraje se v roce 2022 vystěhovalo 9 306 osob (o 260 osob více než za 12 měsíců roku 2021). Do ostatních krajů ČR se vystěhovalo 6 966 osob (74,9 % vystěhovalých) a 2 340 osob se odstěhovalo do zahraničí (25,1 % vystěhovalých). Saldo vnitřního i zahraničního stěhování bylo kladné a počet obyvatel v kraji se tak stěhováním zvýšil o 33 898 osob.

Graf 1.18 Stěhování v Jihomoravském kraji

Zdroj: ČSÚ

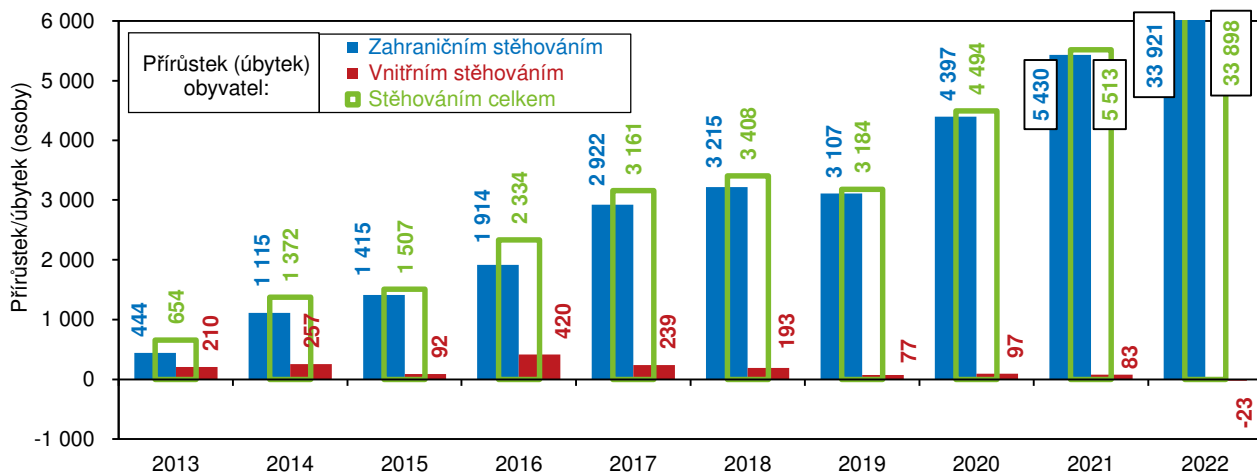

Saldo zahraničního stěhování od roku 2014 výrazně převyšovalo saldo stěhování vnitřního.

V grafu 1.19 je znázorněn rozklad přírůstku či úbytku obyvatel stěhování na saldo vnitřního a zahraničního stěhování za roky 2013 až 2022. V roce 2022 bylo poprvé za sledované období saldo vnitřního stěhování záporné, saldo zahraničního stěhování skokově vzrostlo skrz již výše zmíněný konflikt na Ukrajině. Saldo zahraničního stěhování bylo dominující během celého zobrazeného období. Podíl vnitřního salda stěhování na celkovém migračním přírůstku se pohyboval od 32,1 % v roce 2013 po -0,1 % v roce 2022.

Graf 1.19 Stěhování v Jihomoravském kraji

Zdroj: ČSÚ

Věková struktura přistěhovalých se změnila.

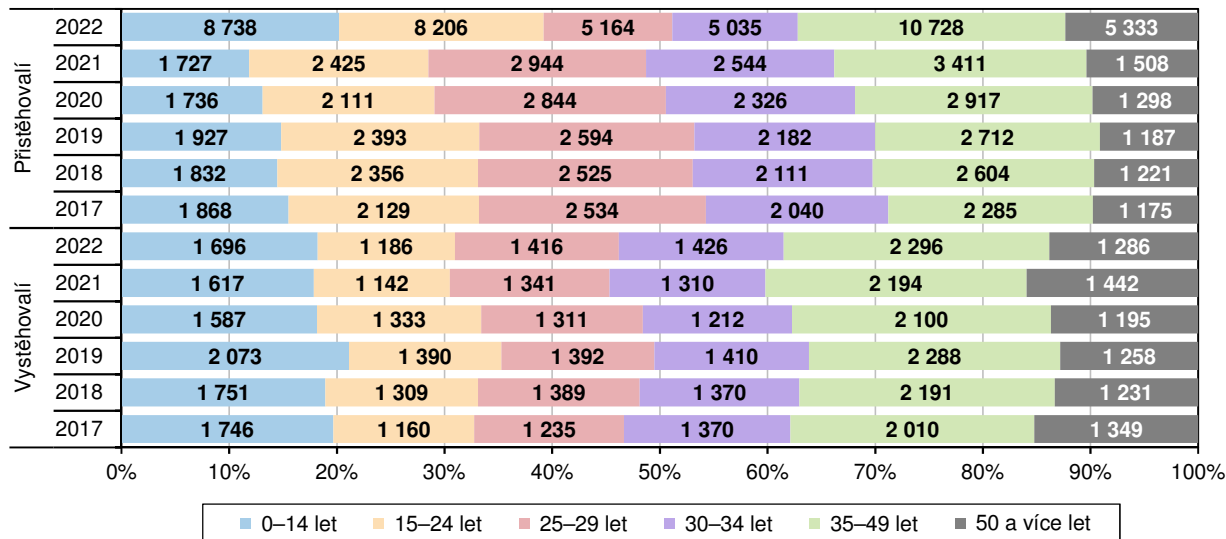
Ve věkové struktuře přistěhovalých tvořily v roce 2021 nadpoloviční většinu osoby ve věku 15 až 34 let (v letech 2017 až 2021 v průměru 55,1 %). V roce 2022 zastoupení této věkové skupiny však pokleslo na 42,6 %. Zvýšil se poměr zastoupení věkových skupin 5 až 19 let, naopak poklesl u věku 20 až 39 let. U vystěhovalých věková struktura oproti předcházejícím rokům nedoznala žádných výraznějších změn, věková skupina 15 až 34 let tvořila 43,3 % vystěhovalých (průměr let 2017 až 2021 byl 43,1 %). V letech 2017 až 2021 převažoval počet vystěhovalých přistěhovalé (záporné saldo stěhování) povětšinou v pětiletých

věkových kategoriích spadajících do rozmezí 5 až 14 let a od 55 let výše. Počet přistěhovaných převyšoval vystěhované (kladné saldo migrace) v pětiletých věkových skupinách 0 až 4 roky a 15 až 54 let. V roce 2022 bylo kladné saldo stěhování u všech uvedených věkových skupin.

Graf 1.20 Stěhování v Jihomoravském kraji

Zdroj: ČSÚ

Mezikrajské srovnání údajů o naději dožití je pro kraj celku příznivé.

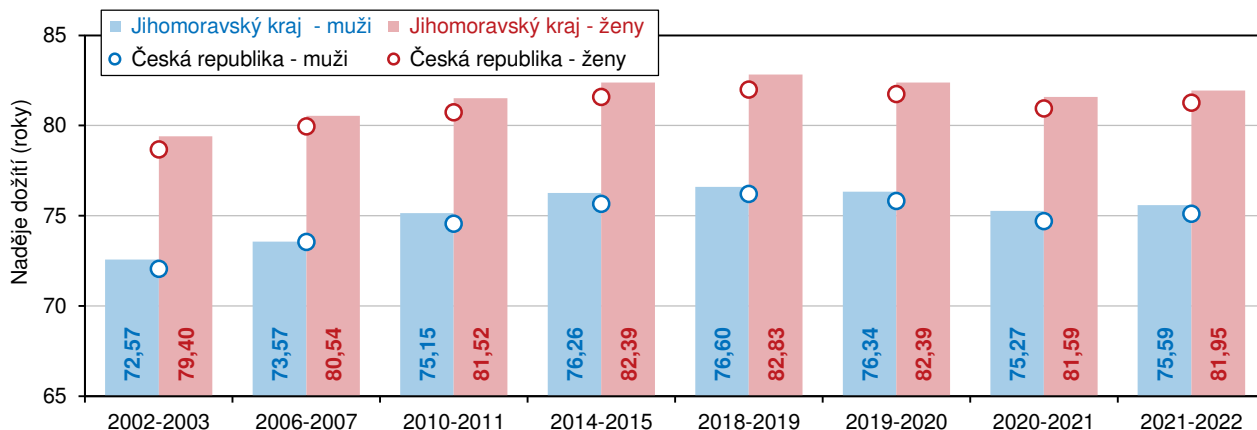
Údaje o naději dožití (střední délce života) zjištěné z dvouletých průměrů let 2021 a 2022 udávají, že muž narozený v Jihomoravském kraji v roce 2022 se pravděpodobně dožije věku 75,59 let, což je mezi kraji šestý nejvyšší věk. Žena narozená v kraji v roce 2022 se pravděpodobně dožije 81,95 let, což je věk mezi kraji druhý nejvyšší.

Příznivý vývoj naděje dožití (střední délky života) přerušily dopady pandemie.

Střední délka života se postupně zvyšovala až do roku 2019, což je patrné z hodnot uvedených v grafu 1.21. Od roku 2002 (resp. průměru let 2002 a 2003) do roku 2019 (resp. průměru let 2018-2019) vzrostla střední délka života v Jihomoravském kraji u mužů o 4,02 roku a u žen o 3,43 roku (v rámci ČR došlo ke zvýšení o 4,14 resp. 3,33 roku). Nárůst úmrtnosti v důsledku pandemie v letech 2020 a 2021 se projevil snížením očekávaných hodnot střední délky života. Naděje dožití mužů narozených v kraji v roce 2022 je proti roku 2019 o 1,00 roku nižší a u žen činí rozdíl 0,88 roku. Střední délka života v roce 2022 (průměr let 2021-2022) oproti předchozímu srovnávacímu období v kraji vzrostla o 0,32 roku u mužů a 0,35 u žen.

Graf 1.21 Naděje dožití při narození

Zdroj: ČSÚ

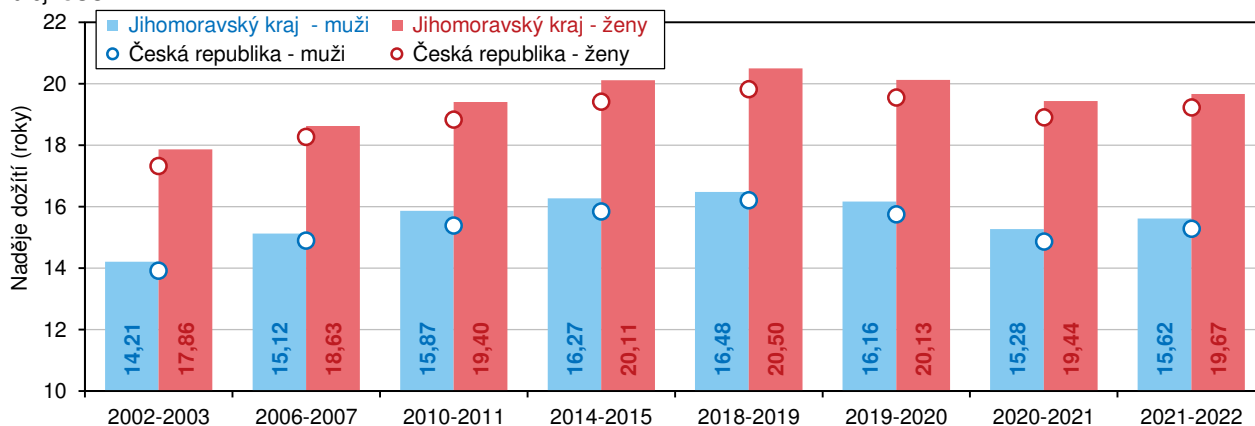

Zvýšená úmrtnost během pandemických let 2020 a 2021 se projevila i v naději dožití seniorů.

Muž, který se narodil a žije v Jihomoravském kraji a v roce 2022 dovrší 65 let, má pravděpodobně před sebou ještě nejméně 15,62 roku života, šedesátipětiletá žena 19,67 roku. I zde je patrný nárůst až do roku 2019 (proti roku 2002 u mužů zvýšení o 2,27 roku a u žen v tomto věku zvýšení o 2,63 roku). Po poklesu během pandemických let jsou udávané hodnoty roku 2022 proti roku 2021 opět vyšší – u mužů o 0,34 roku a u žen o 0,23 roku.

Graf 1.22 Naděje dožití ve věku 65 let v Jihomoravském kraji a ČR

Zdroj: ČSÚ

Věková struktura, index stáří

Pravidelný růst podílu obyvatel v seniorském věku byl vystředán poklesem, podíl dětské složky roste nepřetržitě od roku 2009.

Z pohledu věkové skladby obyvatelstva největší část obyvatel tvoří osoby ve věku 15 až 64 let (769,2 tis. osob, tj. 63,2 % celku), následuje skupina obyvatel ve věku 65 a více let (247,6 tis., tj. 20,3 %), nejnižší podíl, a to 16,5 %, tvoří obyvatelé ve věku do 14 let (200,4 tis. osob). Rok 2004 byl posledním rokem, ve kterém podíl dětské složky obyvatel převyšoval podíl obyvatel ve věku 65 a více let (14,7 %, resp. 14,6 %). Podíl dětské složky obyvatel v kraji se od roku 1991 postupně snižoval a minima dosáhl v roce 2008 (podíl 13,8 %). Od roku 2009 se však podíl osob ve věku do 14 let na populaci Jihomoravského kraje zvyšuje. Dlouhodobý vývoj podílů základních věkových skupin je obsahem grafu 1.23 - v roce 1992 podíl dětí tvořil 20,0 %, podíl osob ve věku 15 až 64 let dosáhl 66,5 % a osob starších 65 let bylo 13,5 %. V roce 2022 tvořily tyto podíly 16,5 % u dětí, 63,2 % u skupiny 15 až 64 let a 20,3 % u starších 65 let.

Nad hodnotou 100 je index stáří od roku 2005.

Ze zastoupení 3 základních věkových skupin obyvatel kraje jsou konstruovány indexy stáří, závislosti či ekonomického zatížení. Hodnota indexu stáří udává, že v roce 2022 na 100 dětí v kraji připadlo 123,6 osob starších 65 let, v roce 1992 to bylo pouze 67,5 osob starších 65 let. Zvýšení indexu stáří je výsledkem na jedné straně každoročního nárůstu podílu osob starších 65 let (s výjimkou mírného poklesu v roce 2022) a na straně druhé nízkého podílu dětské složky (i přes navyšování podílu v posledních letech). Rok 2004 byl posledním rokem, kdy index stáří v kraji byl pod hranicí 100. Index stáří byl mezi kraji 3. nejnižší (po Středočeském kraji a Praze) a pod hodnotou ČR (126,1).

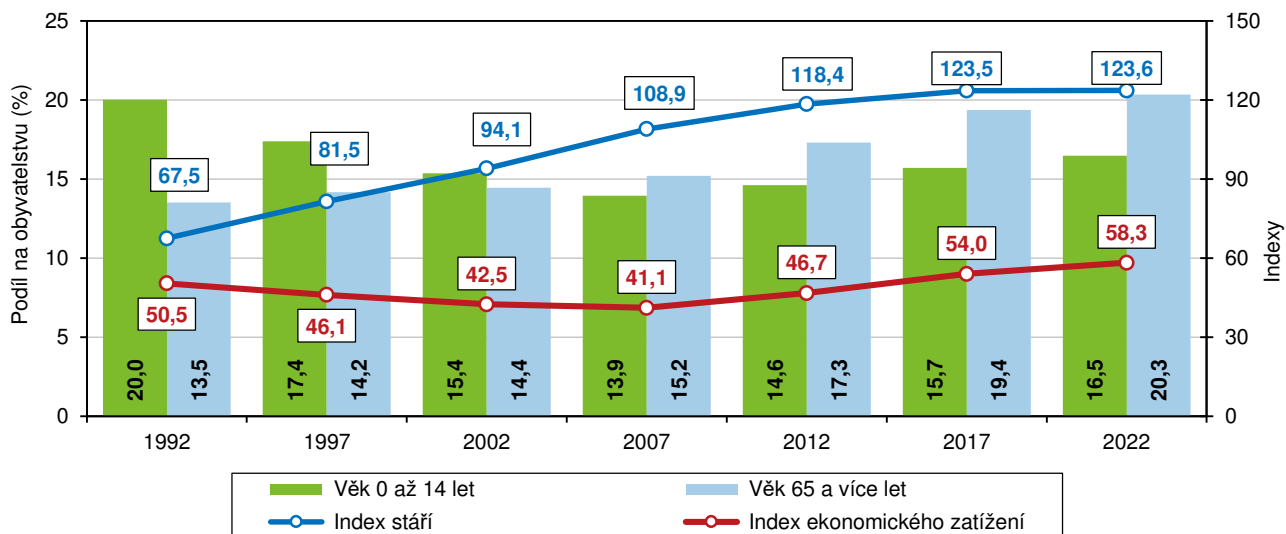
Index ekonomického zatížení se meziročně mírně snížil, současná hodnota je mezi kraji 7. nejvyšší.

Hodnota indexu závislosti I udává, že na 100 obyvatel ve věku 15 až 64 let připadá 26,1 dětí, hodnota indexu závislosti II udává, že na 100 obyvatel ve věku 15 až 64 let připadá 32,2 osob starších 65 let. Index ekonomického zatížení (počet osob ve věku 0 až 14 let a 65 a více let připadající na 100 obyvatel ve věku 15 až 64 let) poklesl v Jihomoravském kraji v roce 2022 o 0,3 na hodnotu 58,3 (v ČR 57,6) a mezi kraji byl 7. nejnižší. Minima v kraji dosáhl v roce 2007, a to 41,1.

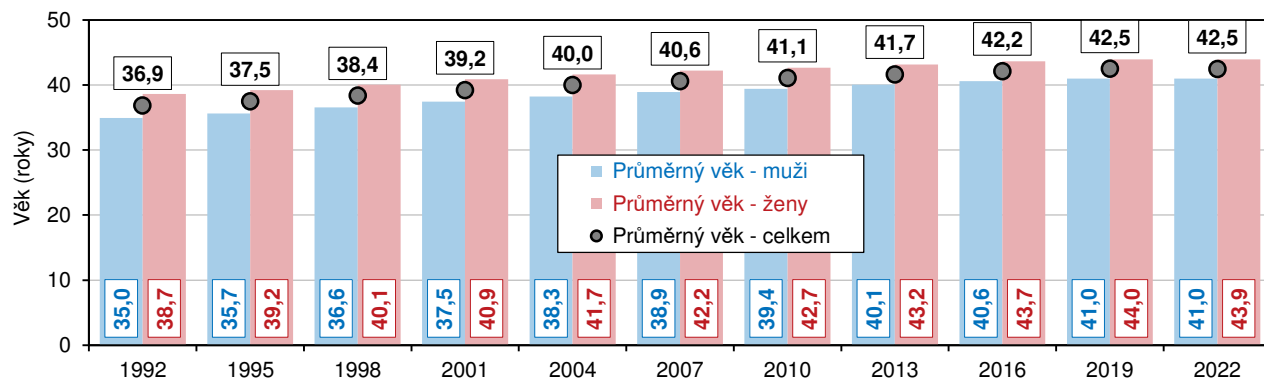
Graf 1.23 Věková struktura, index stáří a index ekonomického zatížení v Jihomoravském kraji

Zdroj: ČSÚ

Graf 1.24 Průměrný věk obyvatelstva Jihomoravského kraje

Zdroj: ČSÚ

Populace v kraji stárne, průměrný věk obyvatel je ale mezi kraji 3. nejvyšší.

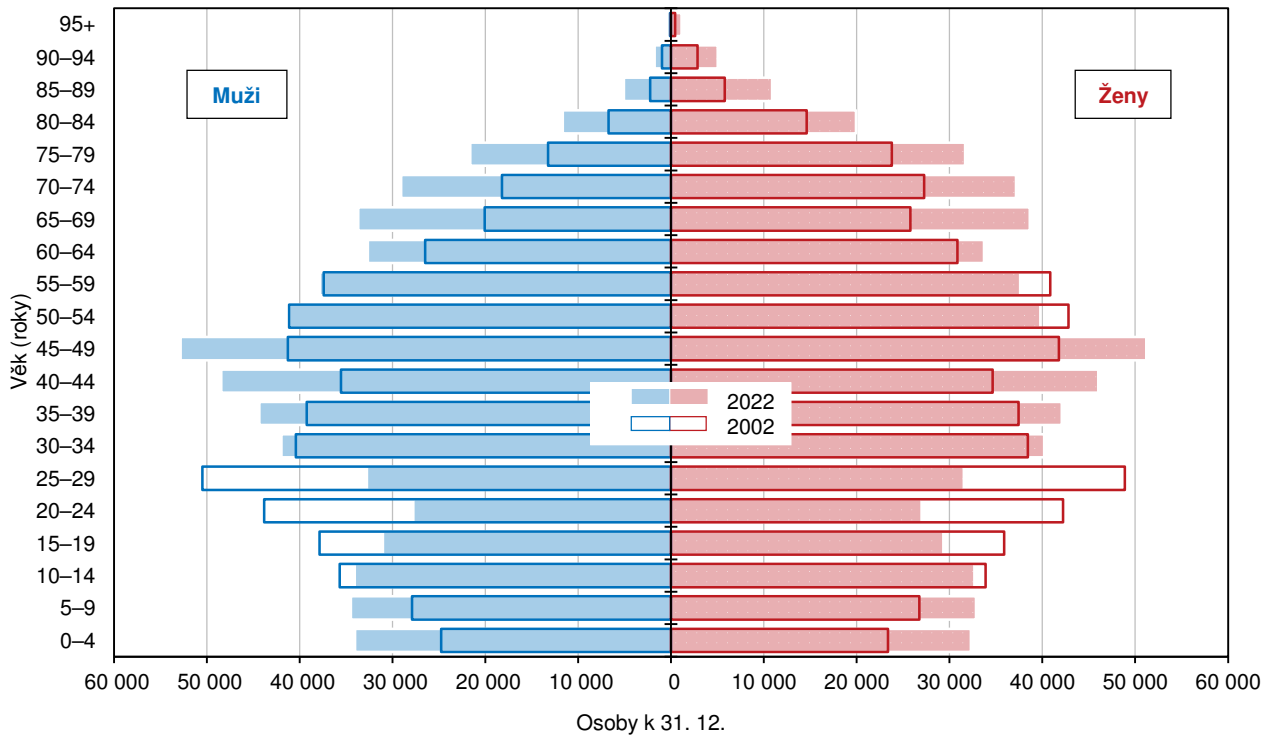
Průměrný věk obyvatel Jihomoravského kraje na konci roku 2022 dosáhl 42,5 roku, ženám bylo v průměru 43,9 roku a mužům 41,0 let. Během celého sledovaného období jsme zaznamenávali růst průměrného věku ve všech kategoriích, v roce 2022 však došlo k mírnému poklesu způsobenému zvýšenou úmrtností během pandemických let. Průměrný věk v kraji meziročně klesl o 0,2 roku (u mužů o 0,1 a u žen o 0,2 roku). Ovšem ve srovnání s rokem 1992 se průměrný věk obyvatel kraje zvýšil o 5,6 roku, u mužů se zvýšil o 6,0 roku a průměrný věk žen vzrostl o 5,3 roku. Z mezikrajského srovnání vyplývá, že nejvyšší průměrný věk obyvatel byl ve Zlínském kraji (43,6 roku), nejnižší ve Středočeském kraji (41,3 roku), obyvatelstvo Jihomoravského kraje má 3. nejvyšší průměrný věk.

Nejnižší průměrný věk má obyvatelstvo v okrese Brno-venkov, na opačném pólu jsou obyvatelé okresu Hodonín.

V průměru nejmladší obyvatelstvo v Jihomoravském kraji je v okrese Brno-venkov (muži 40,0 a ženy 42,3 roku), kde je nejvyšší podíl dětské složky na obyvatelstvu (18,6 %) a nejnižší podíl osob ve věku 65 a více let (18,5 %). Opačná situace byla v okrese Hodonín. Zde nejnižší podíl dětské složky na obyvatelstvu (14,5 %) a nejvyšší podíl osob ve věku 65 a více let (21,9 %) s sebou nese i nejvyšší průměrný věk mužů (42,5 roku) i žen (45,7 roku). Nejpočetnější pětiletou věkovou skupinou mezi obyvateli kraje byly v roce 2022 osoby ve věku 45 až 49 let (v roce 2002 to byla věková skupina 25 až 29 let). Nejvíce mužů bylo v kraji ve věku 46, 47 a 48 let (shodně po 10 762), nejvíce žen bylo ve věku 47 let, a to 10 495. Pro porovnání, v roce 2002 bylo nejvíce mužů i žen ve věku 28 let.

Graf 1.25 Věkové složení obyvatelstva Jihomoravského kraje

Zdroj: ČSÚ

2. Sociální vývoj

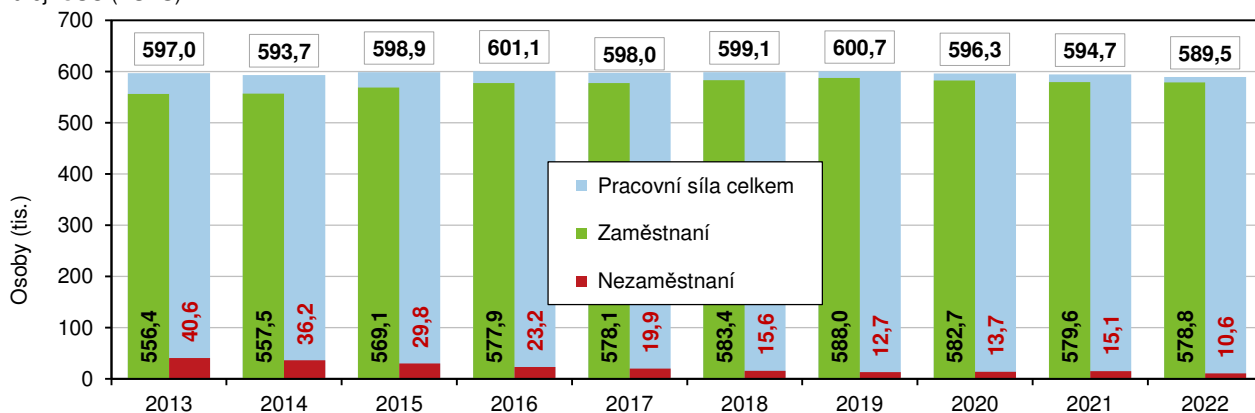
Zaměstnanost, ekonomická aktivita

Zdrojem údajů o ekonomické aktivitě obyvatelstva je výběrové šetření pracovních sil.

Z výběrového šetření pracovních sil (dále jen VŠPS) jsou získávány údaje o pracovní síle, míře ekonomické aktivity, míře zaměstnanosti či nezaměstnanosti. Obyvatelstvo ve věku 15 a více let tvoří osoby ekonomicky aktivní a ekonomicky neaktivní. Účastníci trhu práce vytváří možný lidský potenciál – pracovní sílu. Využitou pracovní silou jsou zaměstnaní v národním hospodářství, druhou část pracovní síly tvoří nezaměstnaní. Skupinu osob ekonomicky neaktivních tvoří v základním dělení důchodci, žáci a studenti a osoby pečující o rodinu. Při posuzování výsledků VŠPS je třeba mít na zřeteli, že se jedná o výběrové šetření, výsledné údaje jsou reprezentativní statistické odhady zatížené určitou statistickou chybou, především na úrovni regionů.

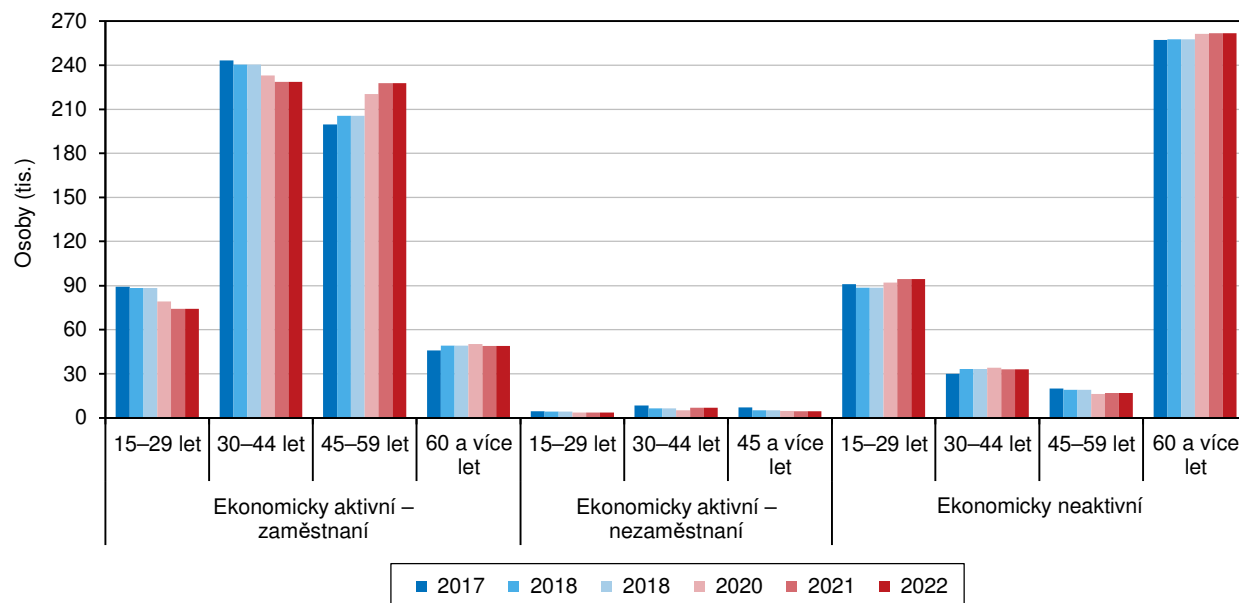
Graf 2.1 Pracovní síla v Jihomoravském kraji

Zdroj: ČSÚ (VŠPS)

Graf 2.2 Obyvatelstvo 15leté a starší podle ekonomické aktivity a věku v Jihomoravském kraji

Zdroj: ČSÚ (VŠPS)

Pracovní sílu v kraji tvoří téměř 600 tisíc osob ....

V roce 2022 žilo podle výsledků VŠPS v Jihomoravském kraji 991,4 tis. obyvatel starších 15 let. Pracovní sílu tvořilo 589,5 tis. osob (331,7 tis. mužů a 257,8 tis. žen). V členění podle ekonomického postavení pracovní sílu tvořilo 578,8 tis.

... meziročně se však velikost pracovní síly mírně snížila.

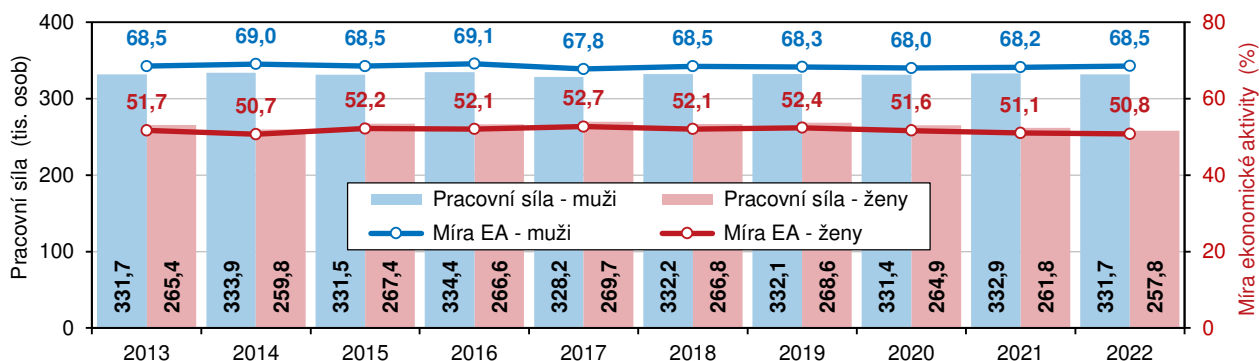
zaměstnaných a 10,4 tis. nezaměstnaných. Po dlouhodobém mírném nárůstu objemu pracovní síly zaznamenáváme mírný pokles v letech 2020, 2021 i 2022. Meziročně velikost pracovní síly poklesla o 5,2 tis. osob (počet zaměstnaných klesl o 0,8 tis. osob, počet nezaměstnaných se snížil o 4,4 tis. osob).

Ve skupině ekonomicky neaktivních osob tvoří téměř dvě třetiny osoby ve věku 60 a více let.

Nárůst počtu ekonomicky aktivních byl v posledních 10 letech podporován starší generací (45 až 59 let) a generací ve věku 60 a více let, do roku 2017 i střední generací (30 až 44 let). V případě nejstarší skupiny ekonomicky aktivních se projevil vliv legislativních změn spojených s úpravami věku pro odchod do starobního důchodu. Podíl 60letých a starších na pracovní síle byl proti roku 2005 dvaapůlkrát vyšší a v roce 2022 činil 9,0 %. Nástup „demograficky“ slabších ročníků se projevil poklesem počtu osob ve věku 15 až 29 let, a to v posledních 9 letech mezi ekonomicky aktivními (s výjimkou nepatrného nárůstu v roce 2017). Mezi ekonomicky neaktivními se každoročně (s výjimkou nepatrného snížení v roce 2015 a 2019) zvyšoval počet osob 60letých a starších. Po dvou letech růstu jejich počet opět poklesl na 257,5 tis. v roce 2022.

Graf 2.3 Pracovní síla a míra ekonomické aktivity podle pohlaví v Jihomoravském kraji

Zdroj: ČSÚ (VŠPS)

Pokles míry ekonomické aktivity byl zaznamenán u žen.

Míra ekonomické aktivity (EA¹) podle výsledků VŠPS činila 59,5 % a meziročně vzrostla o 0,1 bodu. Nejvyšší míra EA byla v kraji vykázána v roce 2016, a to 60,4 %. Míra EA mužů v roce 2022 proti roku 2021 vzrostla o 0,3 procentního bodu na 68,5 %. Nejvyšší míra EA mužů v uplynulých 10 letech byla zjištěna v roce 2016, a to 69,1 %. U žen tento ukazatel meziročně poklesl o 0,3 bodu na 50,8 %, nejvyšší hodnota v posledním období byla zaznamenána v roce 2017, a to 52,7 %.

Snížil se počet zaměstnaných, míra zaměstnanosti žen i mužů mírně vzrostla.

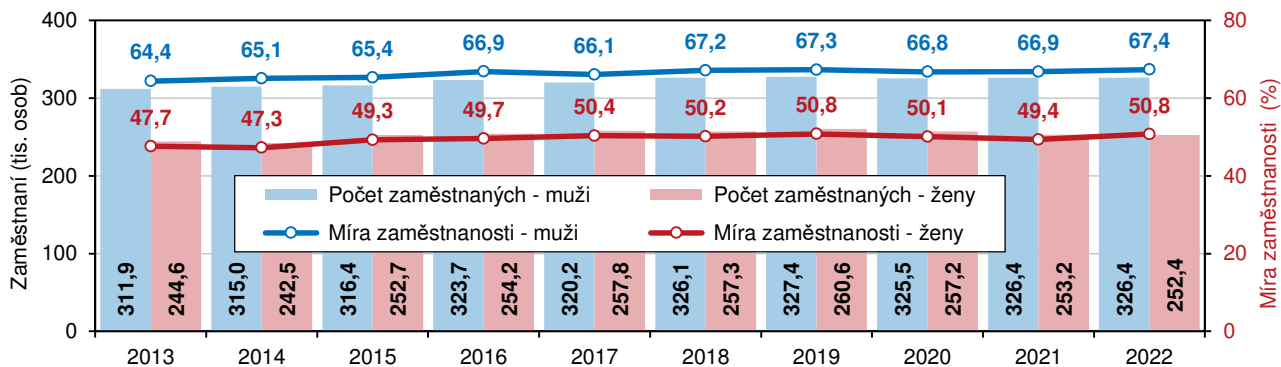
V roce 2022 bylo mezi zaměstnanými v kraji 326,4 tis. mužů a 252,4 tis. žen, meziročně se počet zaměstnaných žen snížil o 0,8 tis., počet zaměstnaných mužů zůstal stejný. Míra zaměstnanosti mužů vzrostla z 66,9 % v roce 2021 na 67,4 % v roce 2022 (od roku 2019 nejvyšší hodnota), míra zaměstnanosti žen meziročně vzrostla o 0,3 bodu na 49,7 % (na nejnižší hodnotu 44,5 % klesla v roce 2011). Celková míra zaměstnanosti dosáhla 58,4 %, proti předchozímu roku vzrostla o 0,5 bodu.

¹ Míra ekonomické aktivity je podíl počtu zaměstnaných a nezaměstnaných, tedy pracovní síly, na počtu osob starších 15 let; míra zaměstnanosti je podíl počtu zaměstnaných na počtu osob starších 15 let; obecná míra nezaměstnanosti je podíl nezaměstnaných z pracovní síly.

Graf 2.4 Zaměstnaní a míra zaměstnanosti podle pohlaví v Jihomoravském kraji

Zdroj: ČSÚ (VŠPS)

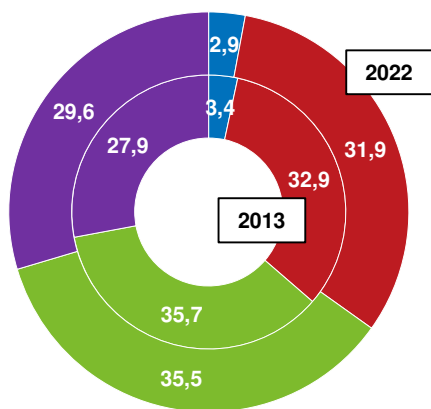
Zvyšuje se úroveň vzdělanosti zaměstnaných, podíl osob s vysokoškolským vzděláním za 10 let vzrostl o 5 procentních bodů.

Porovnání vzdělanostní struktury zaměstnaných v delším časovém období dokládá nárůst vzdělanosti. V roce 2022 se v kraji v porovnání s rokem 2013 snížil podíl zaměstnaných se základním vzděláním či bez vzdělání o 0,5 procentního bodu na 2,9 %, podíl středoškoláků bez maturity poklesl o 1,0 bodu na 31,9 % a podíl osob se středním vzděláním s maturitou o 0,2 bodu na 35,5 %. Podíl vysokoškoláků mezi zaměstnanými tak dosáhl 29,6 %, za 10 let vzrostl o 1,7 bodu a mezi kraji byl 2. nejvyšší (po Praze s podílem vysokoškoláků 50,8 %). Podíl zaměstnaných, kteří mají maturitu či vyšší vzdělání, v kraji vzrostl na 65,1 %, tedy o 1,5 bodu.

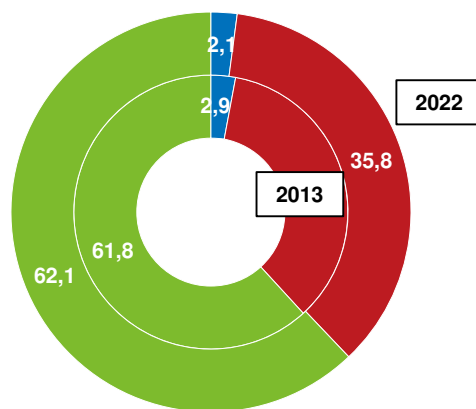
Graf 2.5 Zaměstnaní podle vzdělání a odvětvových sektorů v Jihomoravském kraji

Zdroj: ČSÚ (VŠPS)

Zaměstnaní podle dosaženého vzdělání v %

Zaměstnaní podle sektorů v %

■ Základní vzdělání a bez vzd. ■ Střední bez maturity
■ Střední s maturitou ■ Vysokoškolské

■ Primární ■ Sekundární ■ Terciární

Podíl zaměstnaných ve službách posílil na úkor zaměstnanosti v primárním a sekundárním sektoru.

Struktura zaměstnanosti podle sektorů v kraji nezaznamenala s odstupem 10 let již nijak výrazné změny. U zastoupení sekundárního sektoru se podíl zvýšil o 0,1 bodu na 35,5 %. Podíl zaměstnanosti v sektoru služeb vzrostl o 0,6 bodu na 62,4 %, podíl zaměstnaných v zemědělství poklesl o 0,8 procentního bodu na 2,1 %. Zaměstnanost v terciárním sektoru byla v roce 2021 mezi kraji 3. nejvyšší (po Praze a Středočeském kraji).

Podnikatelé tvořili 14 % zaměstnaných, proti předchozímu roku se jejich podíl mírně zvýšil.

Z hlediska postavení v zaměstnání mezi zaměstnanými dlouhodobě převažují zaměstnanci (vč. členů produkčních družstev). V roce 2022 v kraji tvořili 85,5 % zaměstnaných, 14,1 % ze zaměstnaných byli podnikatelé (zaměstnavatelé).

a pracující na vlastní účet). Meziročně se podíl zaměstnanců snížil o 0,3 procentního bodu, podíl podnikatelů o 0,2 bodu a mezi kraji patřil spíše k nižším.

Podle klasifikace zaměstnání v letech 2016 až 2022 byli nejčetnější skupinou zaměstnaní v pozici specialistů.

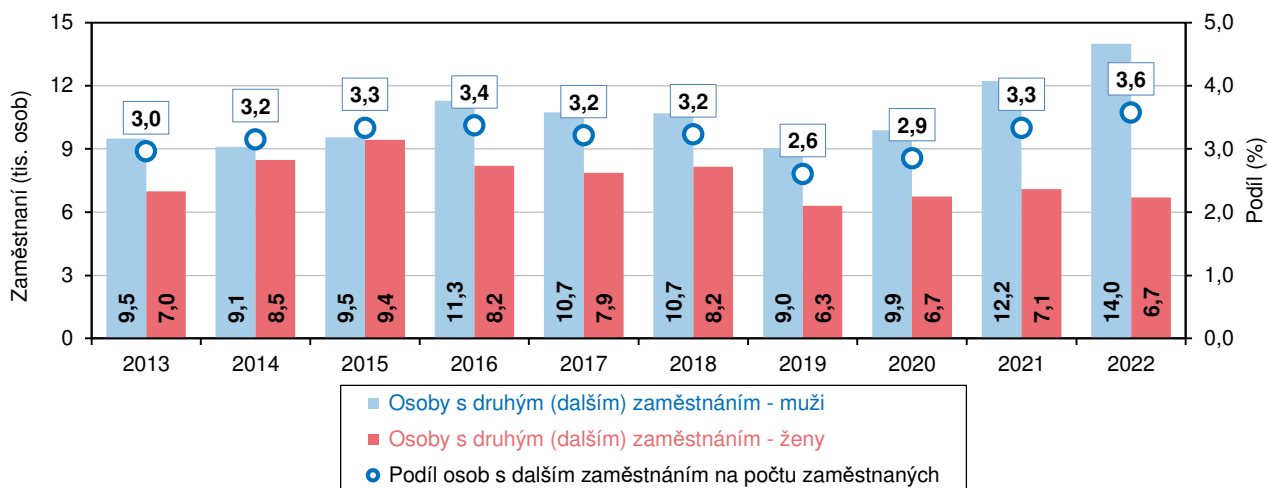
Z pohledu klasifikace zaměstnání ještě v roce 2015 v kraji tvořili největší část zaměstnaných pracovníci zařazení jako techničtí a odborní pracovníci, v pořadí četnosti následovali specialisté a řemeslníci a opraváři. Ovšem v letech 2016 až 2022 už byli nejčetnější skupinou zaměstnaní v pozici specialistů, následovali zaměstnaní v pozici technických a odborných pracovníků a třetí v pořadí zůstali řemeslníci a opraváři.

Vyšší míra nezaměstnanosti je z hlediska věku mezi mladými a z hlediska vzdělání u osob s nižším stupněm vzdělání.

Obecná míra nezaměstnanosti v roce 2022 v Jihomoravském kraji činila 1,8 % (v roce 2021 2,5 %) a byla 7. nejvyšší mezi kraji a pod úrovní ČR (2,2 %). U mužů dosáhla 1,6 % (v roce 2021 2,0 %), u žen byla vyšší, a to 2,1 % (v roce 2021 3,3 %). Specifická míra nezaměstnanosti podle věku se v jednotlivých věkových kategoriích pracovní síly liší, liší se i meziroční změnou. Ve věkové skupině 15 až 29 let činila 3,3 % (v roce 2021 4,7 %), ve věkové skupině 30 až 44 let to bylo 2,0 % (2,9 % v roce 2021), ve věkové skupině 45 až 59 činila 1,2 % (1,5 % v roce 2021) a ve věkové skupině osob starších 60 let 1,6 % (1,9 % v roce 2021). Liší se i specifická míra nezaměstnanosti podle dosaženého vzdělání. Obecně platí, že specifická míra nezaměstnanosti podle vzdělání (podíl vybrané skupiny nezaměstnaných z vybrané skupiny pracovní síly) klesá se vzrůstajícím stupněm vzdělání.

Graf 2.6 Osoby s druhým (dalším) zaměstnáním v Jihomoravském kraji

Zdroj: ČSÚ (VŠPS)

Jedno zaměstnání často nestačí, další práci mělo přes 20 tisíc osob.

Počet osob s druhým, resp. dalším zaměstnáním se od roku 2013 zvyšoval a v roce 2016 dosáhl 19,5 tis., což bylo 3,4 % z počtu zaměstnaných. V roce 2022 hodnota podílu osob s druhým či dalším zaměstnáním vzrostla na 3,6 %. Výsledky VŠPS v této oblasti po roce 2016 ukázaly pokles osob s dalším zaměstnáním až na 15,3 tis. v roce 2019. Od roku 2020 počet osob s dalším zaměstnáním rostl a v roce 2022 bylo v kraji již 20,7 tis.

Téměř čtvrtina ekonomicky neaktivních tvoří osoby ve věku 15 až 29 let.

Vedle ekonomicky aktivních, kteří se účastní trhu práce, tvoří významnou část obyvatelstva skupina osob ekonomicky neaktivních. V roce 2022 bylo v Jihomoravském kraji 401,9 tis. neaktivních osob, tvořily 40,5 % obyvatel starších 15 let a jejich počet se meziročně snížil o 4,3 tis. Podle věku je mezi osobami ekonomicky neaktivními nejpočetnější skupina osob ve věku 60 a více let (257,5 tis., tj. 64,1 % z neaktivních) a osob ve věku 15 až 29 let (96,5 tis., tj. 24,0 %).

Nezaměstnanost

Počet nezaměstnaných se meziročně zvýšil.

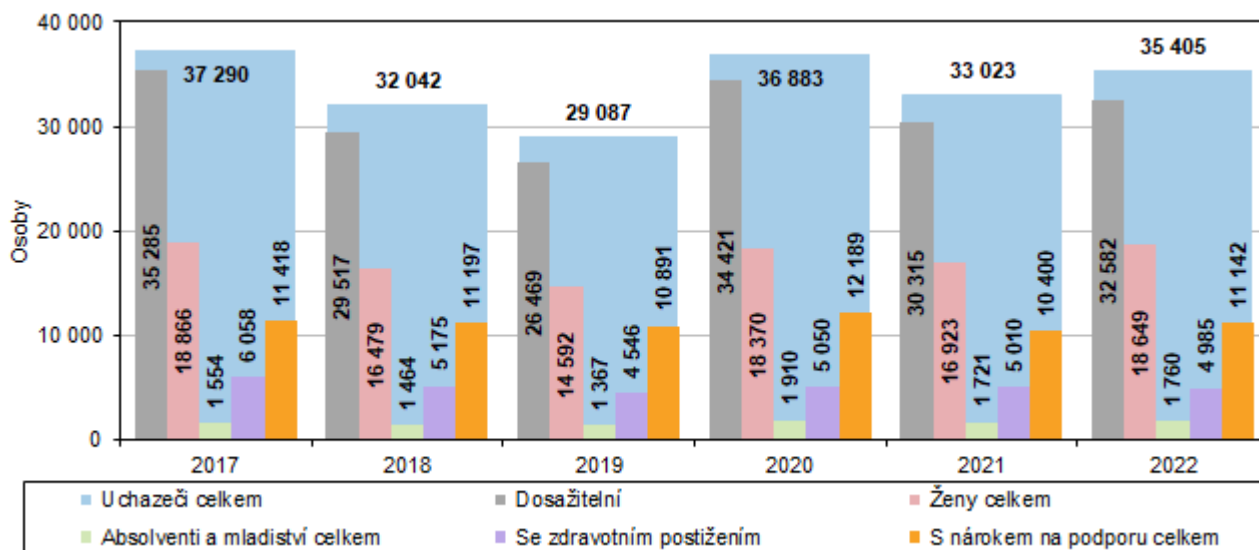
Podle údajů Ministerstva práce a sociálních věcí ČR bylo ke konci roku 2022 na úřadech práce v Jihomoravském kraji evidováno 35 405 uchazečů o zaměstnání, z tohoto počtu bylo 18 649 žen (52,7 %). Proti konci roku 2021 počet nezaměstnaných vzrostl o 2 382 osob, oproti roku 2017 byl stav na konci roku 2022 o 1 885 nezaměstnaných nižší.

Většina uchazečů o zaměstnání je schopna začít pracovat při nabídce vhodného místa.

Z celkového počtu uchazečů o zaměstnání bylo 92,0 % uchazečů dosažitelných (ti, kteří mohou bezprostředně nastoupit do zaměstnání při nabídce vhodného pracovního místa). Mezi uchazeči o práci bylo 5,0 % absolventů a mladistvých, 14,1 % osob se zdravotním postižením, 31,5 % uchazečů o zaměstnání mělo nárok na podporu. Z grafu 2.7 jsou zřejmé počty a odvoditelný meziroční nárůst počtu jednotlivých kategorií uchazečů o zaměstnání: dosažitelní uchazeči o 2 267 osob, tj. o 7,5 %, absolventi a mladiství o 39 osob, tj. o 2,3 %, uchazeči o zaměstnání s nárokem na podporu o 742 osob, tj. o 7,1 %. Osob se zdravotním postižením bylo naopak evidováno o 25 méně než v předchozím roce, tj. o 0,5 %.

Graf 2.7 Uchazeči o zaměstnání v Jihomoravském kraji (k 31. 12.)

Zdroj: MPSV

V členění podle věku bylo mezi nezaměstnanými nejvíce osob ve věku 55 až 59 let.

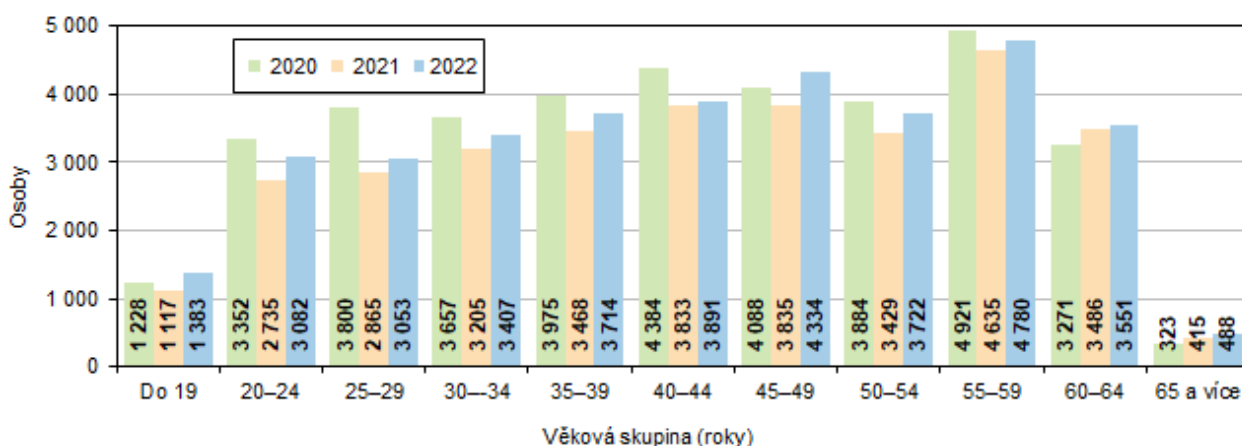
Z grafu 2.8 lze vysledovat meziroční snížení počtu uchazečů o zaměstnání ve všech věkových kategoriích. Největší skupinu uchazečů tvořily osoby ve věku 55 až 59 let s podílem 13,5 % na celku. K největšímu absolutnímu přírůstku v porovnání s koncem roku 2021 došlo u kategorie 45 až 49 let (o 499 osob). Relativní přírůstek (23,8 %) byl nejvýraznější v kategorii do 19 let. Průměrný věk uchazečů na konci roku 2022 klesl na 43,1 let, v předchozím roce to bylo 43,3 let.

Mezi uchazeči o zaměstnání je nejvíce těch, kteří přišli o práci nejdéle před 3 měsíci.

Z hlediska délky nezaměstnanosti tvořili nejpočetnější skupinu uchazeči s délkou evidence do 3 měsíců. V porovnání s předchozím rokem jich přibýlo 1 683, jejich relativní zastoupení na celkovém počtu uchazečů vzrostlo na 32,6 %. Počty uchazečů poklesly pouze ve skupinách 9–12 a 12–24 měsíců. Největší meziroční nárůst byl zaznamenán mezi uchazeči s délkou evidence 3–6 měsíců (o 24,5 %).

Graf 2.8 Uchazeči o zaměstnání v Jihomoravském kraji podle věkových skupin (k 31. 12.)

Zdroj: MPSV

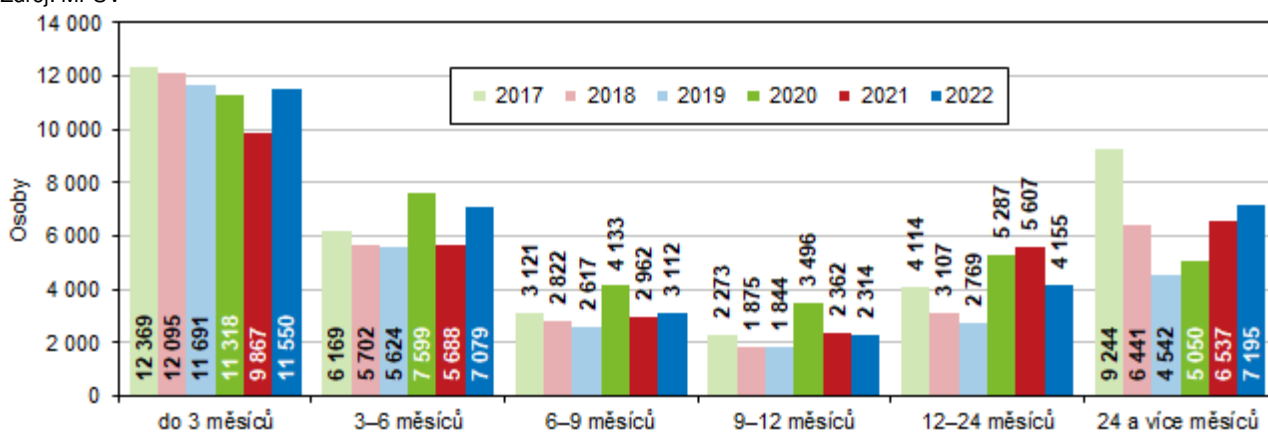

Poklesl podíl dlouhodobě nezaměstnaných.

Dlouhodobá nezaměstnanost je prezentována i jako podíl dlouhodobě nezaměstnaných (12 měsíců a déle) na počtu obyvatel ve věku 15 až 64 let. V tomto způsobu vyjádření se podíl dlouhodobě nezaměstnaných na počtu obyvatel ve věku 15 až 64 let v kraji se snížil z 1,61 % na konci roku 2021 na 1,52 % na konci roku 2022. Tento podíl byl mezi kraji 3. nejvyšší a o 0,40 bodu převyšoval průměr ČR.

Graf 2.9 Uchazeči o zaměstnání v Jihomoravském kraji podle délky nezaměstnanosti (k 31. 12.)

Zdroj: MPSV

Podíl nezaměstnaných převyšuje republikovou hodnotu a mezi kraji je 3. nejvyšší.

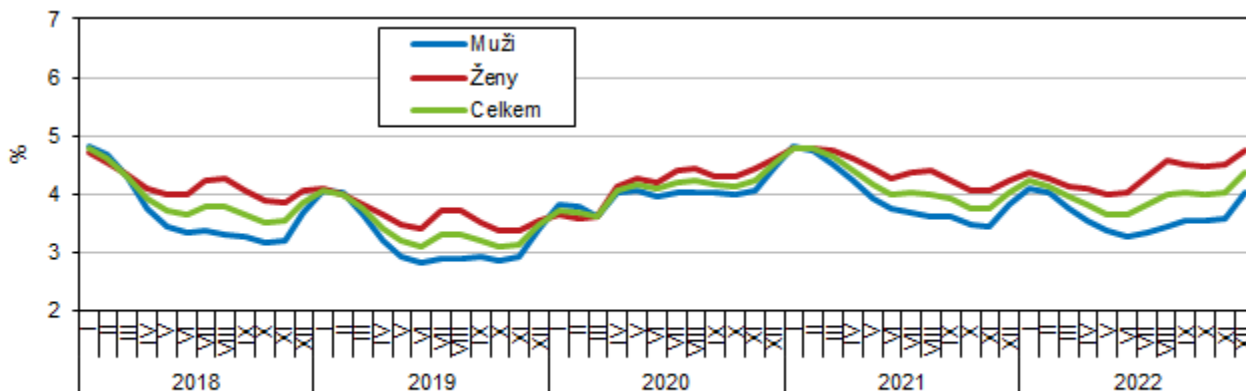
Podíl nezaměstnaných osob² na obyvatelstvu v Jihomoravském kraji k 31. 12. 2022 dosáhl 4,36 %. Proti konci roku 2021 se podíl zvýšil o 0,34 procentního bodu. Mezi kraji České republiky byl podíl nezaměstnaných osob na obyvatelstvu 3. nejvyšší a proti republikovému průměru byl vyšší o 0,64 procentního bodu. Nejvyšší podíl nezaměstnaných byl vykázán v Ústeckém kraji (5,54 %), nejnižší v kraji Pardubickém (2,86 %). Míra nezaměstnanosti je zpravidla ovlivněna sezonními pracemi. K nárůstu hodnoty podílu nezaměstnaných mužů i žen zpravidla dochází v zimních měsících, sezónnost prací má větší vliv na nezaměstnanost mužů. Nejnižší hodnoty nezaměstnanosti jsou zaznamenány v letních a podzimních měsících.

² Podíl nezaměstnaných na obyvatelstvu je podíl počtu dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15–64 let na počtu obyvatel ve věku 15–64 let

Graf 2.10 Podíl nezaměstnaných na konci měsíce v Jihomoravském kraji podle pohlaví

Zdroj: MPSV

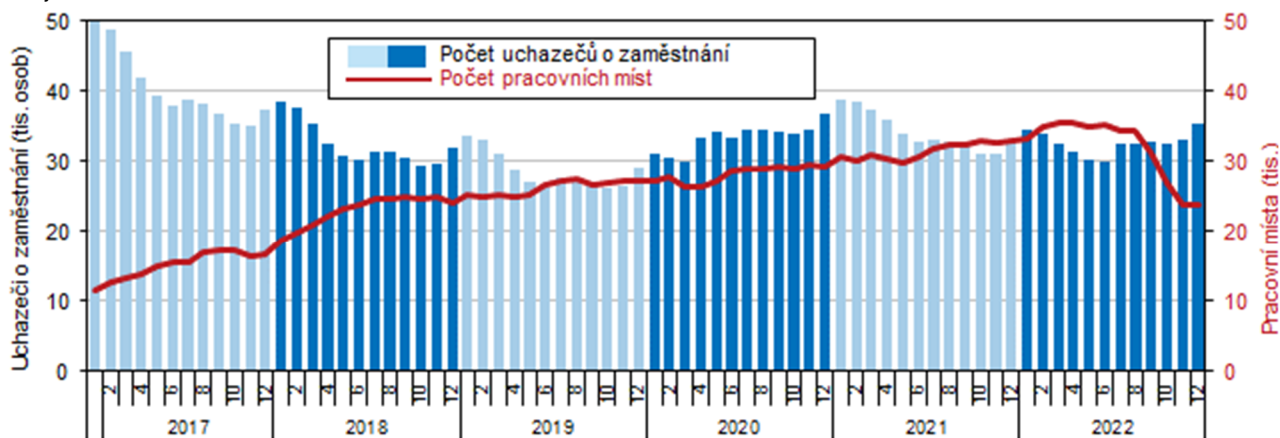

Nejvyšší nezaměstnanost v kraji je v okresech Hodonín, Znojmo a Brno-město.

V okresech kraje je nejvyšší nezaměstnanost dlouhodobě v okresech Znojmo, Hodonín a Brno-město. V okrese Znojmo dosáhl podíl nezaměstnaných osob na obyvatelstvu celkem 5,96 %, v okrese Hodonín 5,50 % a v Brně-městě 5,06 %. Pokud seřadíme 77 okresů České republiky podle velikosti podílu nezaměstnaných osob na obyvatelstvu (od nejnižší hodnoty), pak pořadí jihomoravských okresů v žebříčku je následující: okres Vyškov, jako okres s nejnižší nezaměstnaností v kraji, se umístil mezi ostatními okresy na 13. místě, zmiňované okresy Brno-město, Hodonín a Znojmo „obsadily“ mezi všemi okresy republiky 66., 69. a 73. místo.

Graf 2.11 Uchazeči o zaměstnání a pracovní místa v Jihomoravském kraji podle měsíců

Zdroj: MPSV

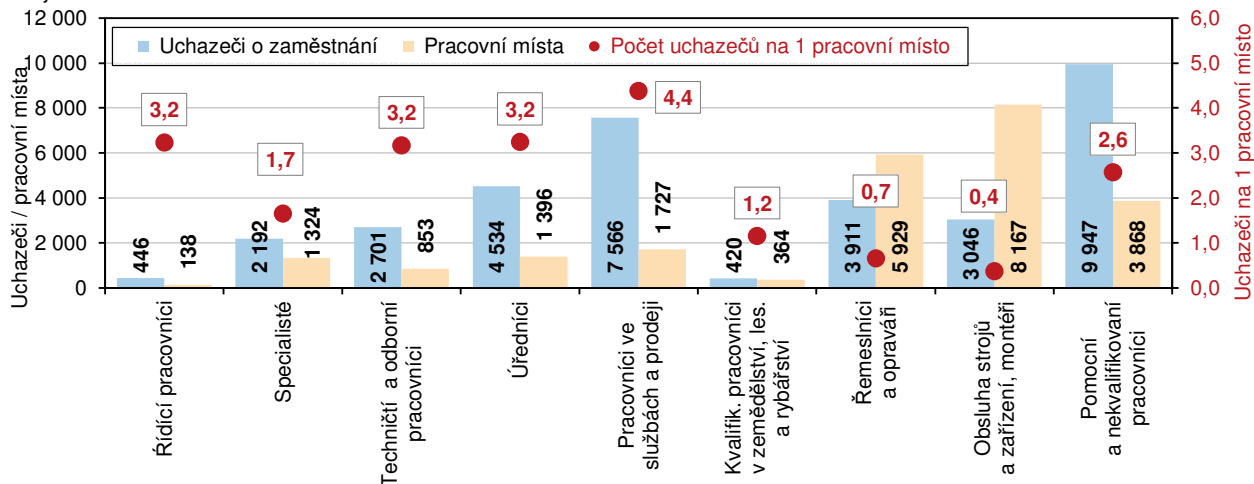

K dispozici bylo 23,8 tisíc pracovních míst, v posledním měsíci roku 2022 na 1 volné místo připadlo 1,5 uchazeče.

Úřady práce v Jihomoravském kraji nabízely ke konci prosince 2022 celkem 23 776 pracovních míst, což bylo o 9 299 míst méně než na konci předchozího roku. Počet pracovních míst se snížil a počet uchazečů o zaměstnání se naopak zvýšil z 33 023 na konci roku 2021 na 35 405 uchazečů na konci roku 2022, což vyústilo ve zvýšení počtu uchazečů připadajících na 1 pracovní místo. Ke konci roku 2021 připadl na 1 místo 1 uchazeč, ke konci roku 2022 to bylo 1,5 uchazeče (5. nejvyšší počet mezi kraji). V jednotlivých měsících za 6 let uvedených v grafu 2.11 byl nejnižší počet pracovních míst (11 626) vykázan ke konci ledna 2017. Ke konci tohoto měsíce byl také evidován nejvyšší počet uchazečů na 1 volné místo, a to 4,3. Nejvyšší počet pracovních míst byl k dispozici ke konci března 2022 (35 575).

Graf 2.12 Uchazeči o zaměstnání a volná místa podle klasifikace zaměstnání v kraji (k 31. 12. 2022)

Zdroj: MPSV

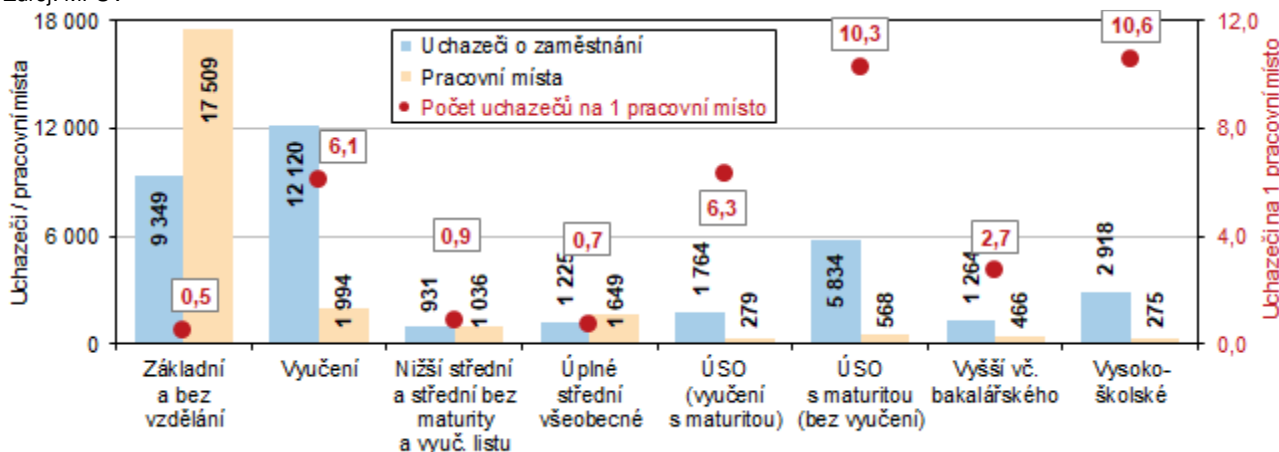

Dobré postavení na trhu práce měly osoby pracující jako obsluha strojů a zařízení, montéři a řemeslníci a opraváři, nabídka míst pro ně byla vyšší než poptávka.

V členění podle klasifikace zaměstnání byl nejvyšší počet uchazečů o zaměstnání v kraji zařazen mezi pomocné a nekvalifikované pracovníky – 9 947 uchazečů (9 176 uchazečů v roce 2021). Počet pracovních míst v této kategorii byl ale až třetí nejvyšší – 3 868 (v předchozím roce 5 991). Nejpříznivější postavení na trhu práce měli pracovníci zařazení jako obsluha strojů a zařízení, montéři (v této kategorii byl nejvyšší počet míst, a to 8 167) a řemeslníci a opraváři (5 929 pracovních míst). U těchto kategorií byla nabídka míst vyšší než „poptávka“ - na 1 místo zde připadlo 0,4 resp. 0,7 uchazečů. Naproti tomu na jedno místo pracovníka ve službách a prodeji připadlo 4,4 uchazečů. V roce 2021 byl počet uchazečů na 1 pracovní místo v této kategorii také nejvyšší (2,6 uchazečů na jedno místo).

Graf 2.13 Uchazeči o zaměstnání a pracovní místa podle vzdělání v kraji (k 31. 12. 2022)

Zdroj: MPSV

Nejobtížněji hledají práci nezaměstnaní s vysokoškolským vzděláním.

Ze srovnání „nabídky a poptávky“ z pohledu požadavku na vzdělání je v roce 2022 zřejmá nejobtížnější pozice nezaměstnaných s vysokoškolským vzděláním a úplným středním odborným s maturitou (bez vyučení). Na 1 volné místo v této kategorii připadlo 10,6, resp. 10,3 uchazečů o zaměstnání. V předcházejícím roce byl také nejvyšší počet uchazečů na jedno pracovní místo u nezaměstnaných s vysokoškolským vzděláním – 6,1 uchazečů na 1 místo. Naopak nejlépe na tom byli uchazeči se základním vzděláním a bez vzdělání a s úplným středním všeobecným vzděláním - na jedno místo v roce 2022 připadlo 0,5, resp. 0,7 uchazečů (v roce 2021 to bylo u obou kategorií 0,4 uchazečů).

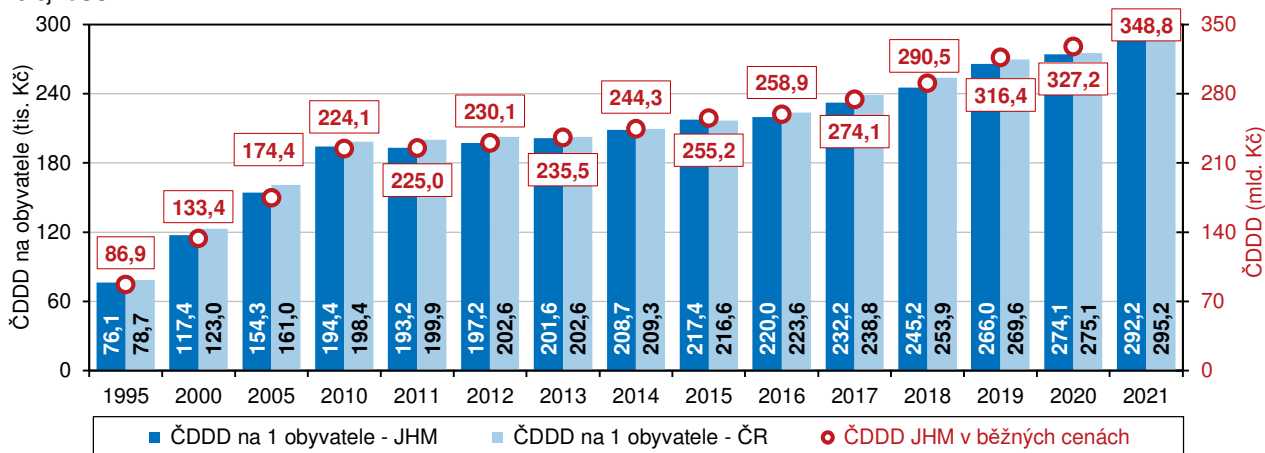
Příjmy a životní podmínky domácností

Čistý disponibilní důchod domácností se v kraji každoročně zvyšoval.

Hodnota čistého disponibilního důchodu domácností (ČDDD) dosáhla v roce 2021 v Jihomoravském kraji 348,8 mld. Kč běžných cen, což v přepočtu na jednoho obyvatele představovalo částku 292,2 tis. Kč. Tento makroekonomický ukazatel, i když vyjádřený v běžných cenách, se každoročně zvyšoval v absolutním vyjádření a s výjimkou roku 2011 i v přepočtu na 1 obyvatele. Meziroční nárůst v roce 2021 činil 21,5 mld. Kč, resp. 18,1 tis. Kč na obyvatele.

Graf 2.14 Čistý disponibilní důchod domácností v Jihomoravském kraji (běžné ceny)

Zdroj: ČSÚ

Jen v roce 2015 hodnota ČDDD připadající na jednoho obyvatele byla nad republikovým průměrem.

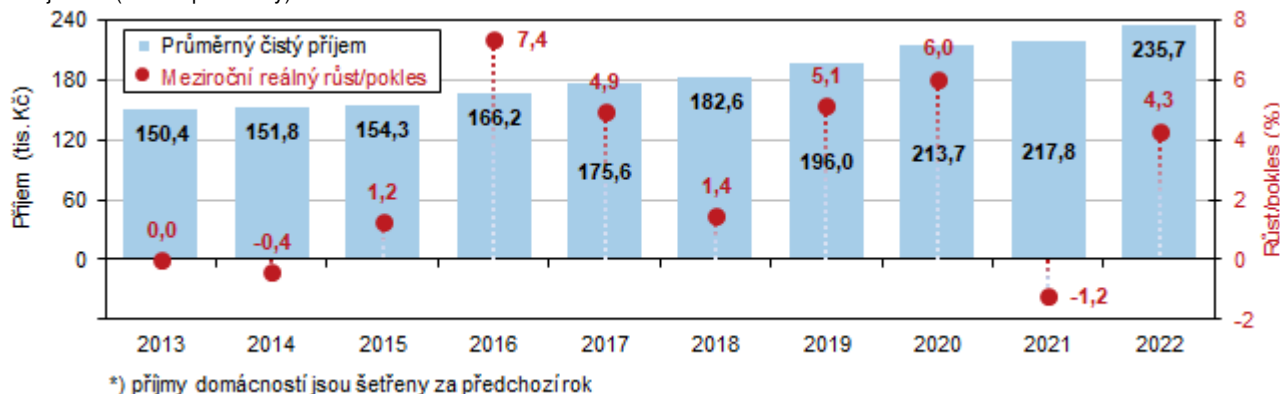
Krajská hodnota ČDDD přepočtená na obyvatele byla v celém sledovaném období pod republikovým průměrem. Výjimkou byl pouze rok 2015, kdy byl republikový průměr překročen o 0,4 %. Hodnota ČDDD na obyvatele byla v roce 2021 ve srovnání s ostatními kraji 4. nejvyšší (za Prahou, Středočeským a Plzeňským krajem).

Podíl kraje na republikovém objemu ČDDD činil 11 %.

Podíl Jihomoravského kraje na ČDDD republiky byl v minulých letech nejnižší v roce 2003, a to 10,3 %. V letech 2013 až 2016 a 2019 až 2021 byl podíl kraje na republikovém celku na, resp. nad hranici 11 %. Hodnota podílu v roce 2021 činila 11,0 % a mezi kraji byla 3. nejvyšší.

Graf 2.15 Průměrný roční peněžní příjem^{*)} na osobu v domácnosti v Jihomoravském kraji

Zdroj: ČSÚ (Životní podmínky)

Průměrný čistý roční příjem domácností v kraji se zvýšil.

Výsledky šetření životních podmínek přinesly údaje týkající se sociální a ekonomické situace domácností. Šetření proběhlo v roce 2022. Cílem bylo zmapovat situaci českých domácností v období dotazování (v roce 2022) a jejich příjmy v roce 2021 – všechna data, která souvisejí s příjmy domácností, odrážejí stav roku 2021. Průměrný čistý roční příjem domácnosti v Jihomoravském kraji meziročně vzrostl

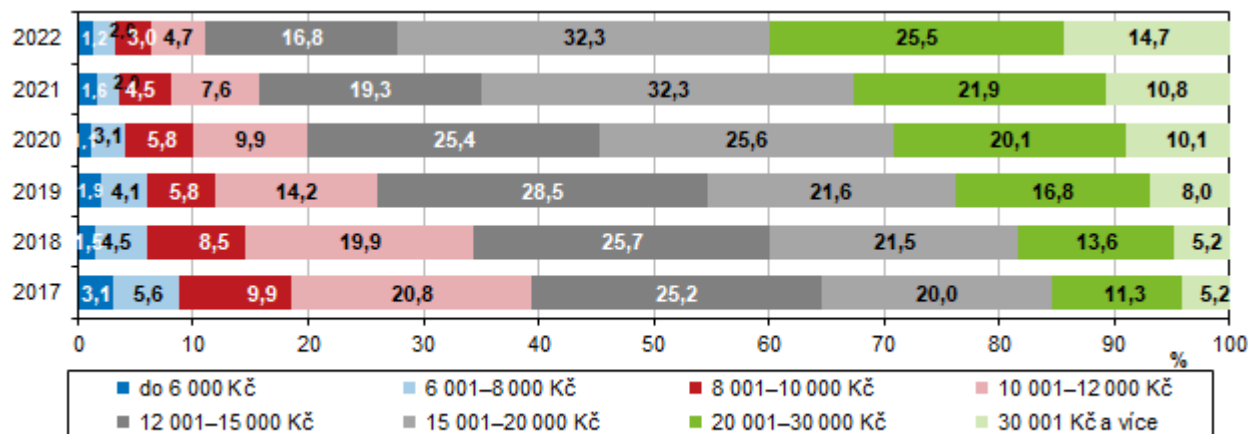
z 217,8 tis. Kč na osobu v roce 2020 na 235,7 tis. Kč v roce 2021 (průměrný čistý měsíční příjem na osobu se zvýšil z 18 148 Kč na 19 644 Kč). Reálné čisté příjmy tak po poklesu v předchozím roce opět vzrostly o 4,3 % (pro určení reálného růstu je použitý index spotřebitelských cen daného roku za celou ČR).

Nejvyšší roční příjmy jsou v Praze, jihomoravská hodnota je mezi kraji čtvrtá nejvyšší.

V žebříčku 14 krajů ČR byl Jihomoravský kraj výši průměrných čistých ročních příjmů na osobu na 4. místě (počítáno od nejvyšší hodnoty) a byl o 5 433 Kč pod republikovým průměrem. Nejvyšší roční čisté příjmy byly v hl. m. Praze (323,0 tis. Kč ročně na osobu), naopak nejnižší částka byla zjištěna v Jihočeském kraji (218,0 tis. Kč na osobu).

Graf 2.16 Rozdělení domácností v Jihomoravském kraji podle čistého měsíčního příjmu*) na osobu

Zdroj: ČSÚ (Životní podmínky)

*1 příjmy domácností jsou šetřeny za předchozí rok

V kraji jsou i domácnosti s příjmovou hranicí do 6 tisíc Kč na osobu. Ale také domácnosti, v nichž měsíční příjem na osobu přesahuje 50 tisíc Kč.

Nejvíce jihomoravských domácností mělo podle výsledků šetření čistý měsíční příjem v rozmezí 15 až 20 tisíc Kč na osobu (32,3 % domácností) a v rozmezí 20 až 30 tisíc Kč na osobu (25,5 % domácností). Následovalo příjmové rozmezí 12 až 15 tisíc Kč na osobu (16,8 % domácností). Nejnižší příjmovou hranici do 6 tisíc Kč měsíčně na osobu přiznalo 1,2 % domácností, proti předchozímu roku se uvedený podíl snížil o 0,4 procentního bodu. V kraji bylo i 11,5 % domácností, v nichž byl čistý měsíční příjem na osobu v rozmezí 30 až 50 tisíc Kč, a 3,2 % domácností, v nichž měsíční příjem na osobu přesahoval 50 tisíc Kč. Oproti předchozímu roku nejvýrazněji vzrostl podíl domácností s příjmem nad 30 tisíc Kč na osobu, a to o 3,9 procentního bodu.

Vzrostl počet domácností, které vycházely s příjmem snadno či velmi snadno.

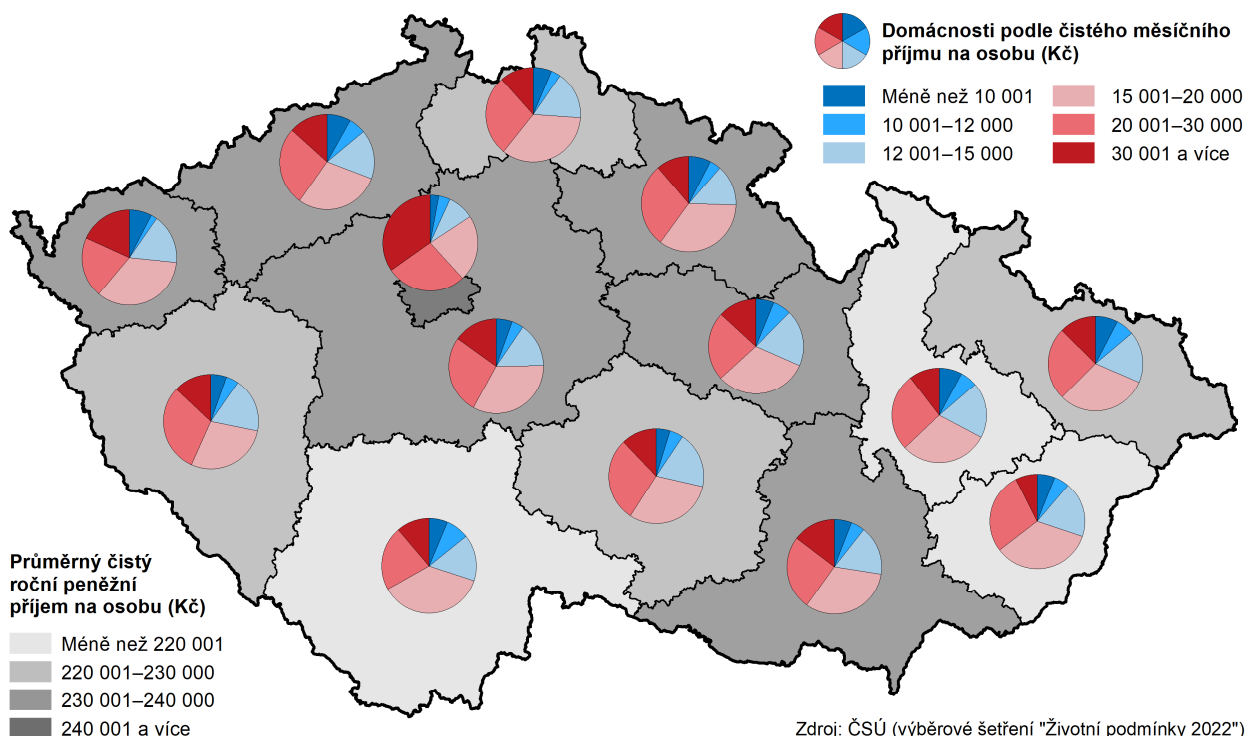
Součástí výsledků šetření je i srovnání subjektivních názorů domácností na hospodaření s rozpočtem (spojeno s dobou dotazování, tj. rokem 2022). V roce 2022 vycházelo se svými příjmy s velkými obtížemi nebo s obtížemi 8,0 % jihomoravských domácností. V součtu přes dvě třetiny domácností (70,3 %) v kraji s příjmem vycházelo snadno, docela či velmi snadno. Podíl těchto „bezproblémových“ domácností ve srovnání s předešlým rokem vzrostl o 0,6 procentního bodu.

Téměř pětina domácností si nemůže dovolit týdenní dovolenou mimo domov.

Jihomoravským domácnostem nejvíce problémů činí zaplacení neočekávaných výdajů a týdenní dovolené mimo domov pro všechny členy domácnosti. Zaplatit neočekávaný výdaj ve výši 13 600 Kč si nemohlo dovolit 18,3 % domácností a týdenní dovolenou mimo domov si nemohlo dovolit 19,7 % domácností (o 0,7 bodu více než v roce 2021). O 0,1 bodu (na 4,5 %) poklesl podíl domácností, které nemohou dostatečně vytápět byt. Podíl domácností, které si nemohly dovolit jíst obden maso, klesl meziročně o 0,4 procentního bodu a činil 5,6 %.

Příjmy domácností v krajích v roce 2021

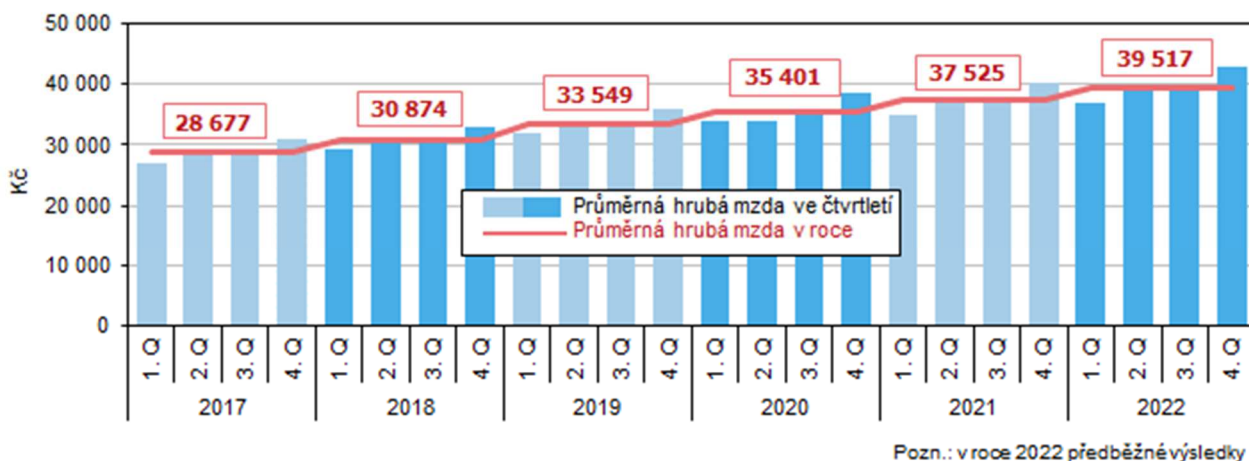
Mzdy

Mzdy jsou zjišťovány podle skutečného místa pracoviště.

Průměrná mzda je zjišťována tzv. pracovištní metodou, územní třídění je provedeno podle místa skutečného pracoviště zaměstnanců. Průměrná hrubá měsíční mzda je podíl mzdových prostředků (vč. příplatků za přesčas, odměn, náhrad mzdy atd.) připadající na jednoho zaměstnance za měsíc. Nevypovídá tedy o výplatě jednoho konkrétního zaměstnance.

Graf 2.17 Průměrná měsíční mzda v Jihomoravském kraji

Zdroj: ČSÚ

Průměrná mzda byla mezi kraji 3. nejvyšší, ale svou výší zaostávala za republikovým průměrem.

Průměrná nominální mzda dosáhla v Jihomoravském kraji za 12 měsíců roku 2022 výše 39 517 Kč a proti předchozímu roku vzrostla o 1 992 Kč (tj. 5,3 %). Ve srovnání s ostatními kraji byly mzdy v Jihomoravském kraji 3. nejvyšší (po Praze

a Středočeském kraji). Ve srovnání s republikovým průměrem mzda zaostávala o 800 Kč, růst mzdy byl shodný s nárůstem mezd v ČR. Spotřebitelské ceny se v roce 2022 zvýšily o 15,1 % (index spotřebitelských cen za celou ČR), reálná mzda tak v kraji proti roku 2021 poklesla o 8,5 %.

Nejvyšší mzdy jsou v odvětví informačních technologií.

V členění podle odvětví je k dispozici pouze předběžná průměrná mzda za rok 2021. Nejvyšší mzdy podle těchto výsledků byly v kraji vypláceny v odvětví informačních a komunikačních technologií (61,9 tis. Kč) a ve výrobě a rozvodu elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu (50,6 tis. Kč). Naopak v odvětví ubytování, stravování a pohostinství částka průměrné mzdy činila jen 21,4 tis. Kč.

Strukturální šetření o mzdách se liší od ostatních mzdových zjišťování.

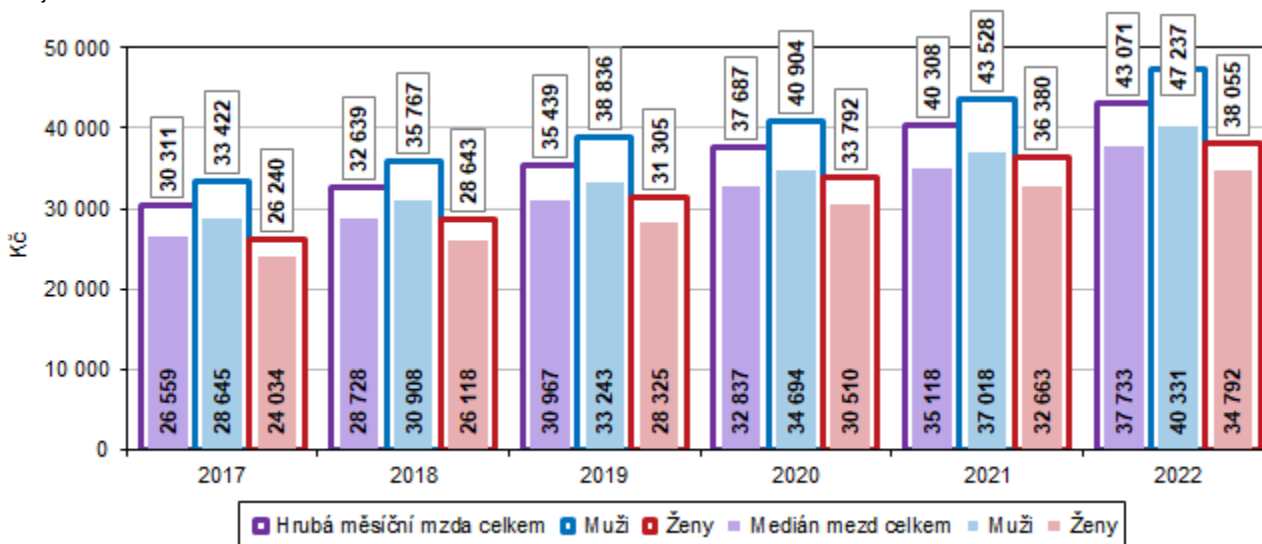
Český statistický úřad ve spolupráci s Ministerstvem práce a sociálních věcí publikuje výsledky strukturální statistiky mezd zaměstnanců. Toto výběrové šetření se odlišuje od ostatních mzdových zjišťování, protože jsou přímo sledovány mzdy jednotlivých zaměstnanců a nikoli celkové objemy mzdových prostředků na úrovni podniků či organizací. To je jedním z důvodů, proč se průměrná mzda z různých mzdových zjišťování od sebe liší. Od roku 2011 byli do šetření zahrnuti i zaměstnanci pracující v podnicích s méně než 10 zaměstnanci a také zaměstnanci neziskových institucí a podnikatelů-fyzických osob.

Rozdíl mezi průměrnou mzdou mužů a žen se zvýšil a činí přes 9 tisíc Kč.

Průměrná hrubá měsíční mzda v Jihomoravském kraji v roce 2022 dosáhla podle výsledků strukturálního šetření částky 43 071 Kč (47 237 Kč u mužů a 38 055 Kč u žen), ve srovnání s ostatními kraji byla 3. nejvyšší. Proti roku 2021 se průměrná měsíční mzda zvýšila o 2 763 Kč (o 3 709 Kč u mužů a o 1 675 Kč u žen). Mzdy mužů v kraji jsou dlouhodobě vyšší než mzdy žen, rozdíl mezi nimi se meziročně zvýšil (v roce 2021 byla průměrná mzda žen v Jihomoravském kraji nižší o 7 148 Kč, v roce 2022 byl rozdíl 9 182 Kč).

Graf 2.18 Průměrná měsíční mzda a medián mzdy v Jihomoravském kraji

Zdroj: ČSÚ

Rozdíl mezi vyšší průměrné mzdy a mediánu mzdy činil 5 338 Kč.

Výsledkem strukturálních šetření mezd není jen průměrná mzda, na kterou zpravidla nedosáhnou dvě třetiny zaměstnanců, ale také medián mzdy. Ukazuje mzdu zaměstnance uprostřed mzdového rozdělení (právě stejný počet mezd je vyšších i nižších než medián) a vypovídá tak mnohem lépe o skutečné mzdové úrovni. Medián mzdy v Jihomoravském kraji v roce 2022 dosáhl částky 37 733 Kč (40 331 Kč u mužů a 34 792 Kč u žen). Rozdíl výše průměrné mzdy a mediánu mezd činil 5 338 Kč. Medián mzdy v Jihomoravském kraji byl mezi kraji 3. nejvyšší.

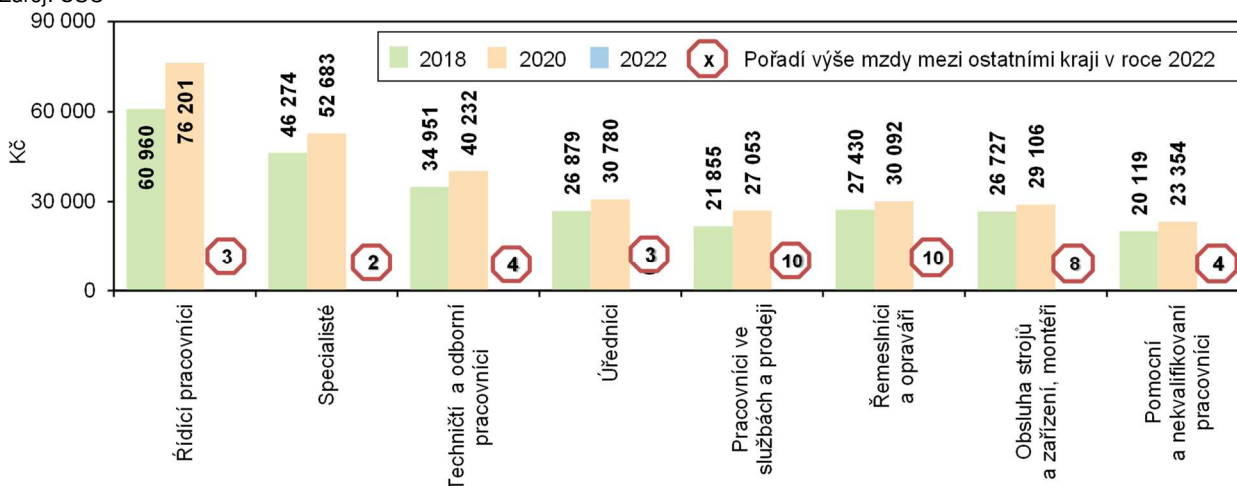

V mezikrajském srovnání výše mezd si nejlépe stojí mzdy specialistů.

Výstupy z šetření mezd podle zaměstnání vychází z klasifikace zaměstnání ČSÚ (CZ-ISCO), vypracované na podkladě mezinárodního standardu. Vývoj mezd v Jihomoravském kraji a srovnání s ostatními kraji je znázorněno v grafu 2.19 – čísla v kroužku znamenají pořadí Jihomoravského kraje mezi ostatními kraji (řazeno od nejvyšší hodnoty). V pomyslném krajském žebříčku jsou nejlépe umístěni specialisté (vysoce kvalifikovaní nemanuální pracovníci). Naopak k těm horším výsledkům v mezikrajském srovnání patří 10. místo u výše mezd pracovníků ve službách a prodeji a prodeji a mezd řemeslníků a opravářů.

Graf 2.19 Průměrná hrubá měsíční mzda podle tříd CZ-ISCO v Jihomoravském kraji

Zdroj: ČSÚ

Nejvyšší mzdy v kraji pobírají manažeři, nejnižší pomocní a nekvalifikovaní pracovníci.

Nejvyšší mzdy v Jihomoravském kraji byly u pracovníků v manažerských pozicích (87 581 Kč), právě u nich byl zaznamenán také nejvyšší meziroční nárůst v absolutním vyjádření (o 7 058 Kč). V relativním vyjádření nejvíce vzrostly mzdy řemeslníků a opravářů (o 10,1 %). Nejnižší mzdy v kraji byly vypláceny pomocným a nekvalifikovaným pracovníkům, v roce 2022 činily 26 000 Kč. Nejnižší růst průměrné mzdy v relativním i v absolutním vyjádření byl zaznamenán u pracovníků ve službách a prodeji (o 3,8 %, tj. o 1 107 Kč).

Úplné náklady práce

Roční náklady na zaměstnance v roce 2021 v kraji přesáhly částku 608 tisíc Kč, mezi kraji byly 3. nejvyšší.

Do úplných nákladů práce jsou zařazeny mzdy a platy, náhrady mzdy, sociální požitky, sociální náklady a výdaje, personální náklady, daně a dotace související se zaměstnáváním lidí. Podle definitivních údajů za rok 2021 dosáhly tyto náklady v Jihomoravském kraji ročně výše 608 225 Kč, měsíčně 50 688 Kč a hodinové náklady činily 368 Kč. Roční náklady práce za Českou republiku představovaly 633 034 Kč, měsíční 52 753 Kč a hodinové pak 385 Kč. V mezikrajském srovnání byly měsíční náklady nejvyšší v Praze, a to 61 076 Kč (o 10 388 Kč vyšší než v Jihomoravském kraji), nejnižší v kraji Karlovarském (45 118 Kč). Údaj za Jihomoravský kraj byl v žebříčku krajů 3. nejvyšší.

Rozdíly v nákladech práce mezi jednotlivými kraji jsou dány rozdíly v odvětvové struktuře hospodářství.

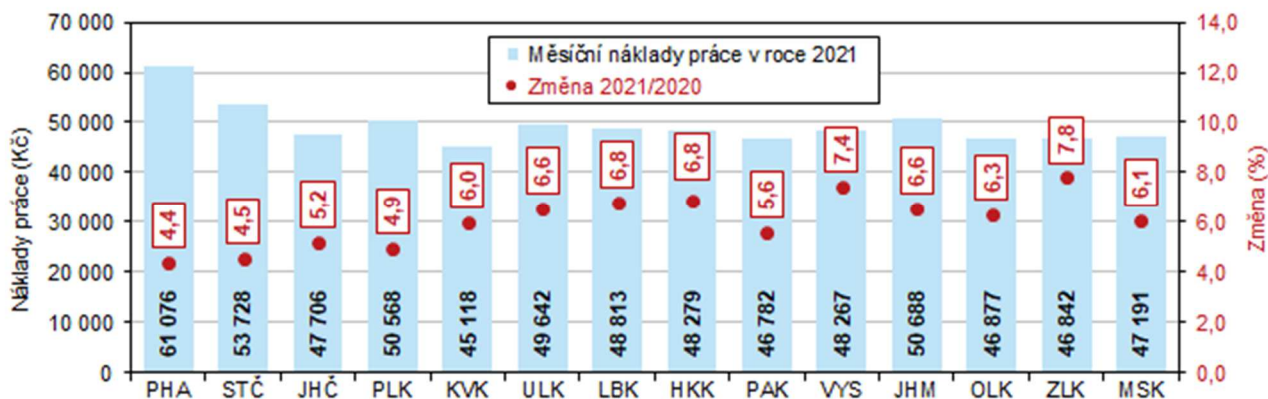
Rozdíly v nákladech práce mezi jednotlivými kraji v ČR jsou dána zejména rozdíly v odvětvové struktuře jednotlivých oblastí republiky. V Praze, ale i ve Středočeském kraji, sídlí podniky s vyšší úrovní mezd a platů, zejména v odvětvích finančního zprostředkování, veřejné správy a obrany. Často je zde sídlo zahraničních firem a podniků s mezinárodní účastí, které vykazují nejen vyšší mzdy, ale poskytují zaměstnancům i různé nadstandardní programy sociálního a důchodového pojištění.

Téměř tři čtvrtiny úplných nákladů práce tvořily mzdy a náhrady mzdy, tedy přímé náklady.

K jednotlivým složkám ÚNP v kraji v roce 2021 lze uvést - mzdy za vykonanou práci činily 32 665 Kč, na náhrady mzdy připadlo 4 437 Kč. Přímé náklady na jednoho zaměstnance tak dosáhly výše 37 103 Kč měsíčně (73,2 % celku). Čtvrtina celkových nákladů práce připadla na platby zákonného pojistného (12 579 Kč), sociální požitky činily 494 Kč a personální náklady 355 Kč měsíčně na zaměstnance.

Graf 2.20 Měsíční náklady práce v roce 2021 a jejich meziroční změna podle krajů

Zdroj: ČSÚ

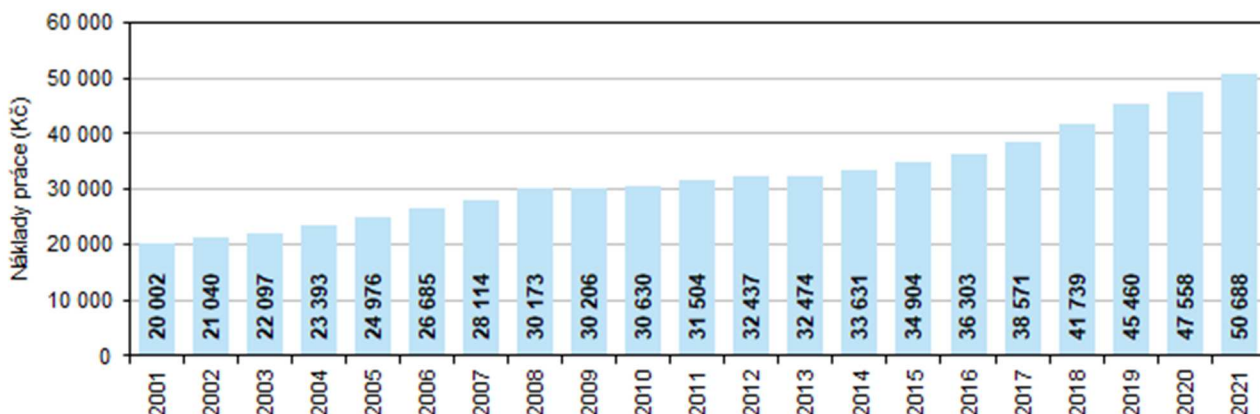

Náklady práce se postupně zvyšují.

Měsíční náklady práce v kraji v roce 2021 dosáhly 2,5násobku částky roku 2001, i když oproti roku 2020 se zvýšily jen o 6,6 %. V letech 2019 a 2020 byl zaznamenán nárůst o 8,9 resp. o 4,6 % (při hodnocení dlouhodobého vývoje ÚNP je ale třeba brát zřetel na změny ve způsobu výběru jednotek; vykazujícími jednotkami byly ekonomické subjekty podnikatelské sféry zapsané do obchodního rejstříku, od roku 2009 jsou zahrnuty i údaje za fyzické osoby nezapsané do obchodního rejstříku bez ohledu na počet zaměstnanců). K růstu nákladů práce v roce 2021 došlo ve všech krajích, nejvyšší relativní nárůst byl zaznamenán ve Zlínském kraji (o 7,8 %), naopak nejnižší v Praze (o 4,4 %). Jihomoravský nárůst byl mezi kraji 5. nejvyšší spolu s Ústeckým krajem.

Graf 2.21 Vývoj měsíčních nákladů práce v Jihomoravském kraji

Zdroj: ČSÚ

Vzdělávání

Již 10 let je v mateřských školách více než 40 tisíc dětí.

Situace ve školství je „opožděným“ obrazem demografického vývoje. V minulých 10 letech (resp. školních letech) se postupně zvyšovaly nároky na kapacity mateřských škol. V roce 2013 bylo ve školkách v kraji 40,5 tis. dětí, v roce 2014 byla překročena hranice 41 tis. dětí a maxima bylo dosaženo v roce 2022 (42,4 tis. dětí), což bylo o 1,9 tis. více než v roce 2013.

Počet žáků základních škol se s odstupem 10 let zvýšil o více než 23 tisíc.

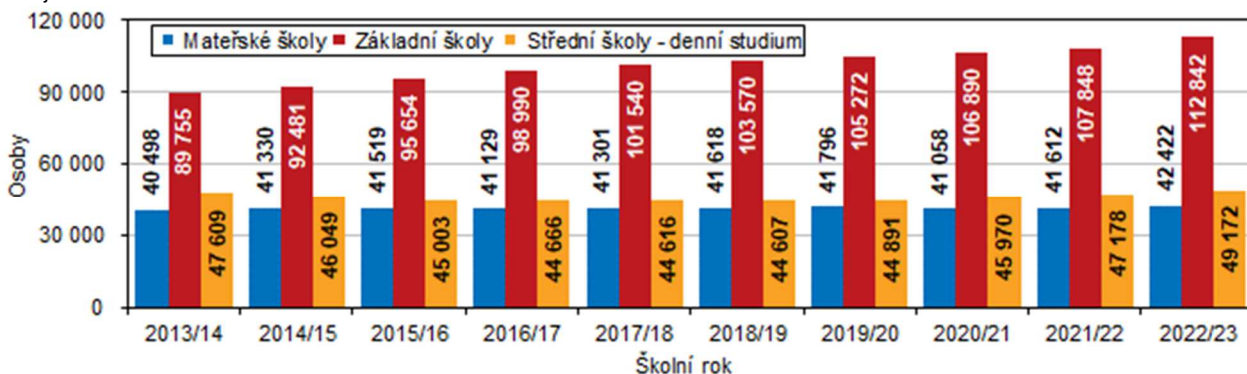
Základní školy se až do roku 2010 potýkaly s poklesem počtu žáků (snížení na 85,0 tis. žáků), následující roky byly roky zvyšování počtu až na 112,8 tis. ve školním roce 2022/23. Meziročně počet žáků základních škol vzrostl téměř o 5,0 tis. a proti stavu před 10 lety byl vyšší o 23,1 tis.

Počet žáků středních škol se zvyšoval až v posledních 4 letech.

Jestliže se počet dětí ve školkách a počet žáků základních škol během 10 let zvýšil v součtu o 25,0 tis., pak situace na středních školách byla opačná – v poslední dekádě se počet žáků denního studia snižoval. Nástup slabých populačních ročníků do středních škol způsobil, že z výchozího stavu 47,6 tis. žáků v roce 2013 se jejich počet postupně snížil až na 44,6 tis. v roce 2018. V posledních 4 letech se počet žáků začal zvyšovat a v roce 2022 bylo na středních školách již 49,2 tis. žáků.

Graf 2.22 Žáci mateřských, základních a středních škol v Jihomoravském kraji

Zdroj: MŠMT

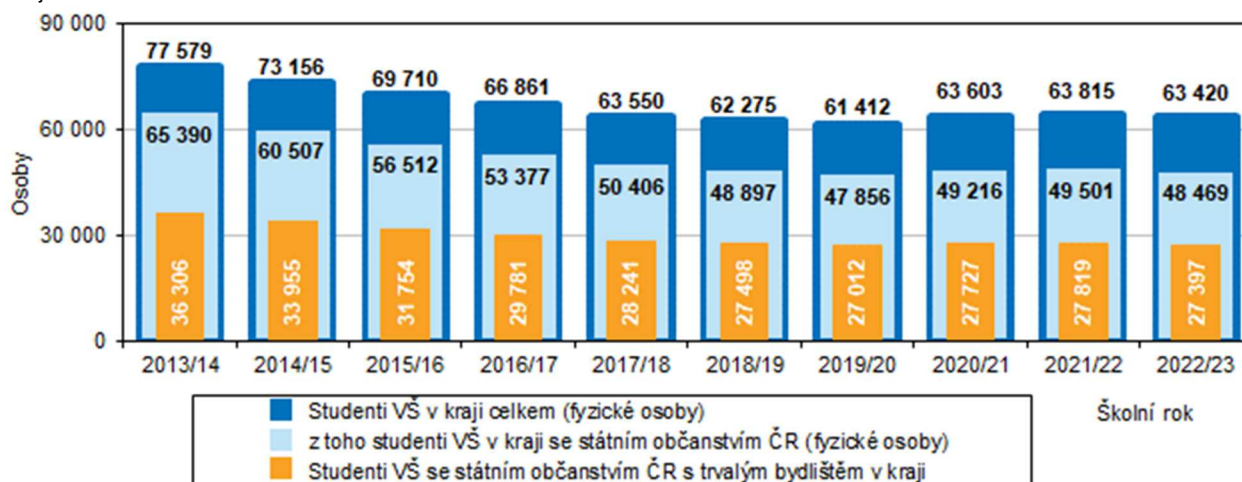

Zastavil se pokles počtu studujících vysoké školy v kraji i počet studentů VŠ s bydlištěm v kraji.

Obdobný vývoj jako ve středních školách probíhal i ve vysokém školství. V Jihomoravském kraji ještě v roce 2013 studovalo na vysokých školách přes 77 tis. studentů. V kraji mělo v roce 2013 trvalé bydliště 36 tis. studentů vysokých škol. O 7 let později, resp. ve školním roce 2019/2020, se počet studentů vysokých škol v kraji snížil o 16,2 tis. na 61,4 tis. Zároveň o 9,3 tis. poklesl i počet vysokoškoláků s bydlištěm v kraji. V roce 2021 zaznamenáváme nárůst počtu studentů o 2,2 tis., v posledním školním roce uvedeném v grafu 2.23 celkový počet studentů vysokých škol víceméně stagnoval, resp. po mírném meziročním poklesu dosáhl 63,4 tis.

Graf 2.23 Studenti vysokých škol v Jihomoravském kraji

Zdroj: MŠMT

Zdravotnictví, dočasná pracovní neschopnost

V kraji je přes 6,6 tis. lékařů, polovina z nich pracuje v nemocnicích.

Údaje o zdravotnických zařízeních a počtech lékařů za rok 2022 nejsou dosud k dispozici, proto jsou uvedena stručná fakta roku předešlého. Ve zdravotnických

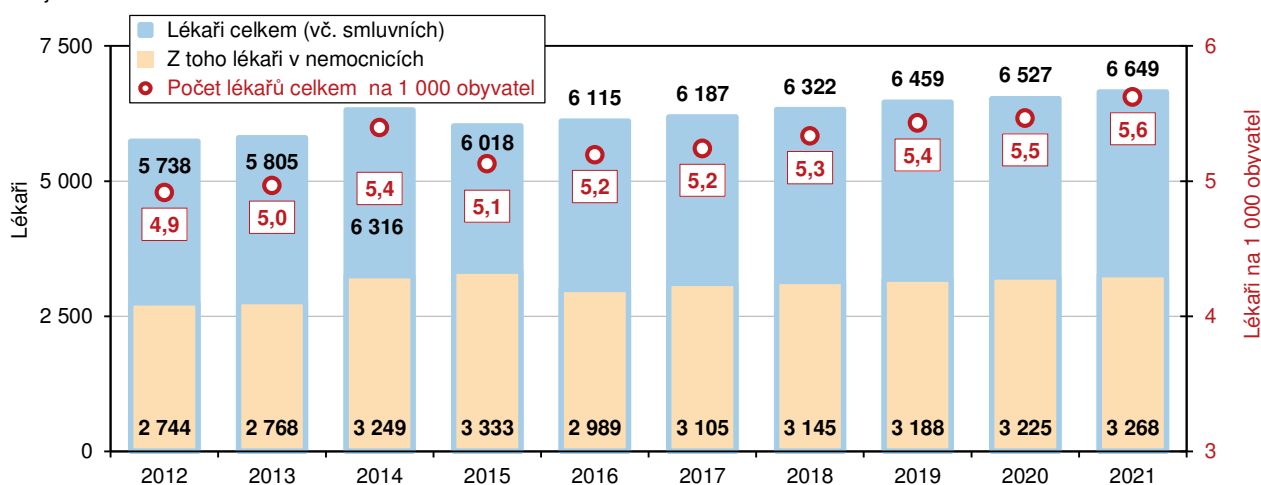
zařízeních v Jihomoravském kraji v roce 2021 působilo 6 649 lékařů (počet přepočtený na plně zaměstnané), z toho jich 3 268 (49,2 %) pracovalo v nemocnicích. Od roku 2015 se počet lékařů v kraji každoročně zvyšoval až na maximum v roce 2021.

Počet lékařů v přepočtu na jednoho obyvatele je mezi kraji druhý nejvyšší.

Relativní ukazatel, počet lékařů na 1 000 obyvatel, dosáhl v roce 2021 hodnoty 5,6 a je nejvyšší hodnotou v celém sledovaném období. Mezi kraji zůstal 2. nejvyšší po hl. Praze. V rámci kraje však existují podstatné rozdíly. Zatímco v Brně-městě na 1 000 obyvatel připadalo 10,8 lékařů, v okrese Brno-venkov je to jen 1,8 lékařů. Zdravotnickou péči v kraji zajišťovalo v roce 2021 i 14,7 tis. pracovníků pracujících jako střední zdravotnický personál (přepočteno na plně zaměstnané). Jejich počet během 10 let kolísal či mírně narůstal, proti roku 2012 byl stav roku 2021 o 1 829 přepočtených osob vyšší a dosáhl dlouhodobého maxima.

Graf 2.24 Lékaři v Jihomoravském kraji (přepočtené osoby)

Zdroj: ÚZIS

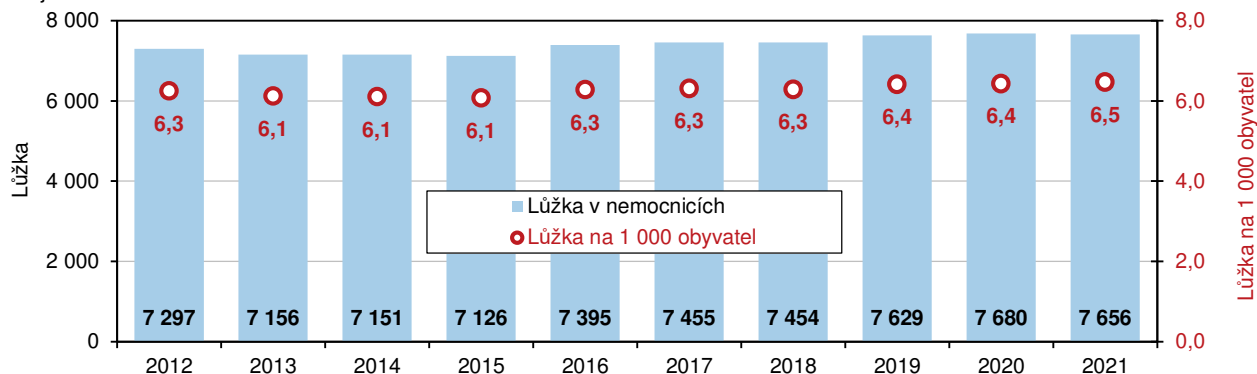

Snížil se počet lůžek v nemocnicích, pacient zde strávil v průměru necelých 7 dní.

V Jihomoravském kraji bylo v roce 2021 v provozu 23 nemocnic, v nichž bylo k dispozici 7 656 lůžek, což je o 24 méně než v předchozím roce. Z hodnot uvedených v grafu 2.25 je patrné, že v roce 2016 byl přerušen pokles počtu lůžek. Do roku 2015 byl v nemocnicích sledován počet hospitalizovaných pacientů, od roku 2016 je to počet hospitalizací. K dispozici jsou ale jen údaje do roku 2019, kdy v nemocnicích v kraji bylo registrováno 273,1 tis. hospitalizací (meziročně o 0,2 tis. více), průměrná ošetrovací doba v délce 6,6 dne se meziročně o 0,2 dne zkrátila.

Graf 2.25 Lůžka v nemocnicích v Jihomoravském kraji

Zdroj: ÚZIS

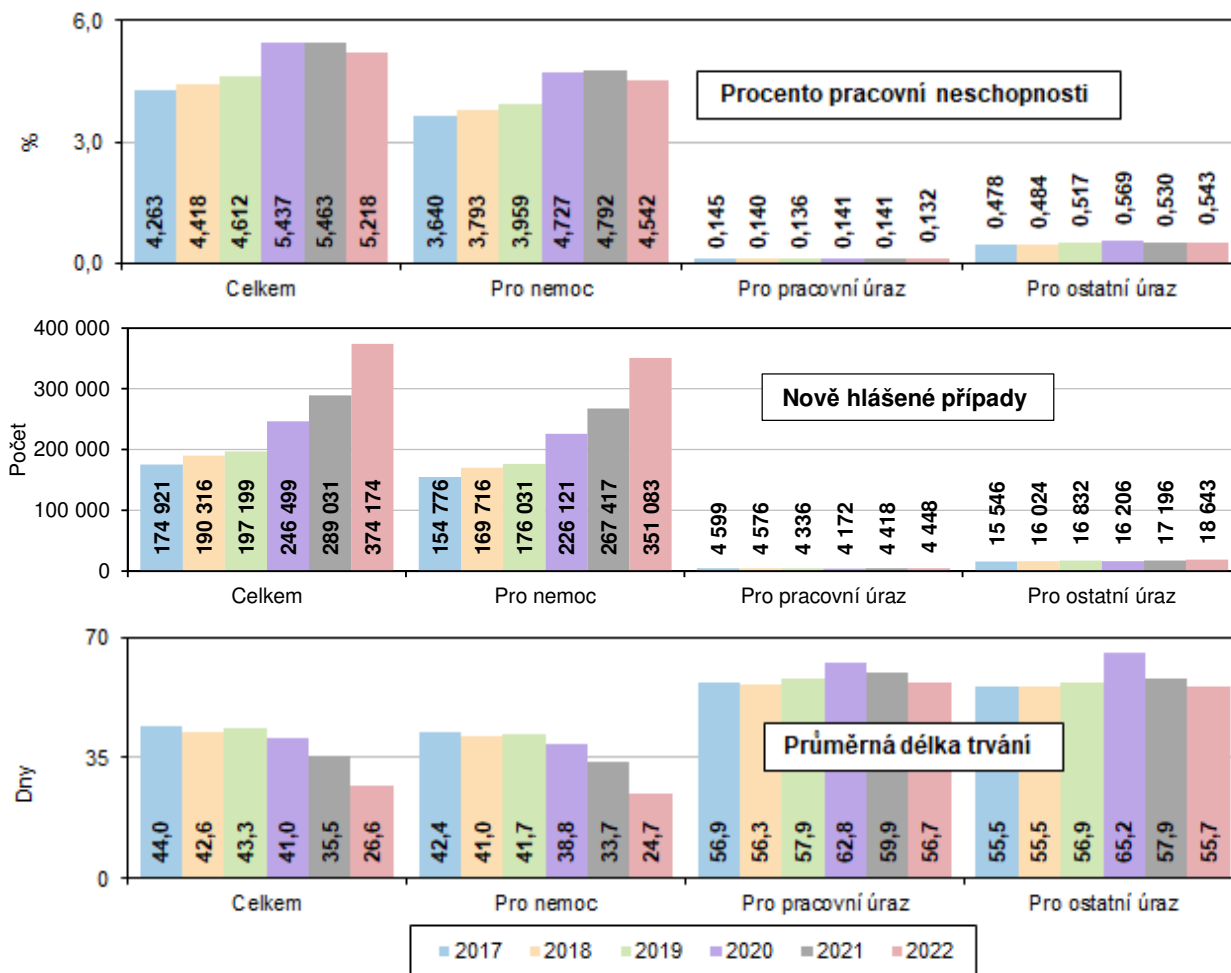

Od roku 2012 jsou údaje pracovní neschopnosti získávány z dat České správy sociálního zabezpečení.

Údaje statistiky dočasné pracovní neschopnosti pro nemoc a úraz jsou od roku 2012 získávány zpracováním dat z administrativního zdroje Informačního systému České správy sociálního zabezpečení (IS ČSSZ). Statistika zachycuje veškerá onemocnění a úrazy, které zapříčinily alespoň jednodenní pracovní neschopnost u nemocensky pojištěných osob. Administrativní data IS ČSSZ jsou vykazována za všechny zaměstnance právnických i fyzických osob a samostatně za osoby samostatně výdělečně činné.

Graf 2.26 Vybrané ukazatele dočasné pracovní neschopnosti v Jihomoravském kraji

Zdroj: ČSSZ

Od roku 2020 je povinně zavedeno používání elektronického systému pro vydávání neschopností.

V letech 2011 – 2013 poskytoval zaměstnavatel po dobu prvních 21 dní dočasné pracovní neschopnosti zaměstnancům náhradu mzdy a OSSZ vyplácely nemocenské až od 22. kalendářního dne trvání dočasné pracovní neschopnosti; v době od 1. 1. 2014 zaměstnavatelé vyplácejí náhradu mzdy za období prvních 14 dnů trvání pracovní neschopnosti a od 15. kalendářního dne trvání dočasné pracovní neschopnosti má zaměstnanec nárok na dávku nemocenského pojištění, kterou vyplácí OSSZ. Náhrada mzdy od zaměstnavatele je od 1. července 2019 vyplácena již od prvního pracovního dne pracovní neschopnosti nebo karantény. Dříve za první tři dny pracovní neschopnosti, které měly být pro zaměstnance původně pracovními, náhrada mzdy nepříslušela a byla vyplácena až od čtvrtého dne. Tato karenční doba byla zrušena, zejména na základě požadavků zaměstnaneckých odborů. Od 1. 1. 2020 je povinně zavedeno používání elektronického systému pro vydávání neschopností. „Rozhodnutí o dočasné

pracovní neschopnosti“ elektronicky (tzv. „eNeschopenky“) vystavuje ošetřující lékař.

Krajská hodnota průměrného procenta dočasné pracovní neschopnosti byla v porovnání s ostatními kraji 2. nejnižší.

V roce 2022 bylo v kraji evidováno 523,4 tis. nemocensky pojištěných osob (2. nejvyšší počet mezi kraji) a v pracovní neschopnosti strávily celkem 9,97 mil. dnů (v roce 2021 to bylo 10,26 mil. dnů). Za meziročním nárůstem nově hlášených případů dočasné pracovní neschopnosti stojí pandemie nemoci Covid-19. Průměrné procento dočasné pracovní neschopnosti, které udává, kolik ze 100 pojištěnců je průměrně každý den v pracovní neschopnosti pro nemoc či úraz, se v Jihomoravském kraji meziročně snížilo z 5,463 % v roce 2021 na 5,218 % v roce 2022. Tato krajská hodnota byla v roce 2022 v porovnání s ostatními kraji 2. nejnižší.

Příčinou více než 93 % případů pracovní neschopnosti je nemoc.

Počet nově hlášených případů dočasné pracovní neschopnosti celkem v kraji meziročně vzrostl o 85,1 tis. (o 29,5 %) na 374,2 tis. Největší část nově hlášených případů tvoří případy dočasné pracovní neschopnosti pro nemoc (351,1 tis., tj. 93,8 % z celku). Počet případů dočasné pracovní neschopnosti pro nemoc meziročně vzrostl o 83,7 tis., tj. o 31,3 %.

Průměrná doba trvání jednoho případu dočasné pracovní neschopnosti je 26,6 dne.

V Jihomoravském kraji bylo v roce 2022 denně v průměru 27 313 práce neschopných osob (o 807 osob méně než v roce 2021), z toho 23 777 osob pro nemoc, 691 pro pracovní úraz a 2 845 osob pro ostatní úrazy. Průměrná doba trvání jednoho případu dočasné pracovní neschopnosti v kalendářních dnech se v roce 2022 v kraji snížila o 8,9 dne na 26,6 dne a byla 7. nejdelší mezi kraji. Nejkratší dobu trvání každoročně mají případy pracovní neschopnosti pro nemoc, naopak nejdelší průměrnou dobu léčení měly v roce 2022 případy pracovní neschopnosti pro pracovní úraz.

Nemocenské pojištění, státní sociální podpora

Dávky nemocenského pojištění dosáhly v průměru 4 418 Kč na jednoho obyvatele.

V roce 2022 byla v Jihomoravském kraji v těchto dávkách vyplacena částka 5,34 mld. Kč, což bylo o 1,10 mld. Kč (o 26,0 %) více než v „předcovidovém“ roce 2019. Meziročně však došlo ke snížení o 0,30 mld. Kč, tj. o 5,4 %. Na jednoho obyvatele kraje připadla částka 4 418 Kč. Celková výše vyplacených dávek byla mezi kraji 3. nejvyšší (po Praze a Moravskoslezském kraji), přepočtená částka byla 4. nejvyšší (po Praze, Moravskoslezském a Zlínském kraji). Největší díl z dávek nemocenského pojištění připadá na nemocenské (66,9 %), peněžité podpory v mateřství představovala 25,4 % celkových výdajů na tyto dávky, ošetřovné se podílelo 5,8 %.

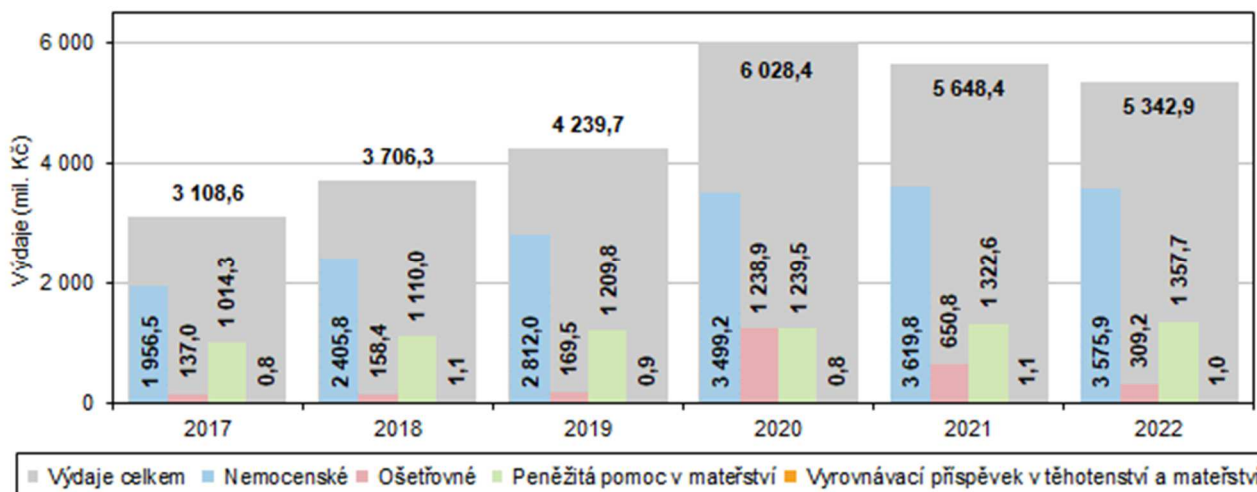
Téměř 1 mil. dávek státní sociální podpory a péčovské péče představovalo vyplacenou částku 5,5 mld. Kč.

Mezi dávky státní sociální podpory se řadí přídavek na dítě, příspěvek na bydlení, rodičovský příspěvek, porodné a pohřebné. K dávkám péčovské péče mj. patří příspěvek na úhradu potřeb dítěte a odměna pěstouna. V roce 2022 bylo v Jihomoravském kraji v sociálních programech vyplaceno 987,9 tis. dávek (950,9 tis. dávek státní sociální podpory a 37,0 tis. dávek péčovské péče). Celková výše dávek dosáhla částky 5,48 mld. Kč (5,1 mld. Kč v dávkách státní sociální podpory a 381,7 mil. Kč v dávkách péčovské péče). Na jednoho obyvatele v kraji tak v průměru připadla částka 4 635 Kč. Počet vyplacených dávek byl mezi kraji 3. nejvyšší (po Moravskoslezským a Středočeským kraji), výše vyplacených dávek byla mezi kraji 4. nejvyšší, ale přepočtená částka na obyvatele až 5. nejvyšší.

Graf 2.27 Výdaje na dávky nemocenského pojištění v Jihomoravském kraji

Zdroj: MPSV

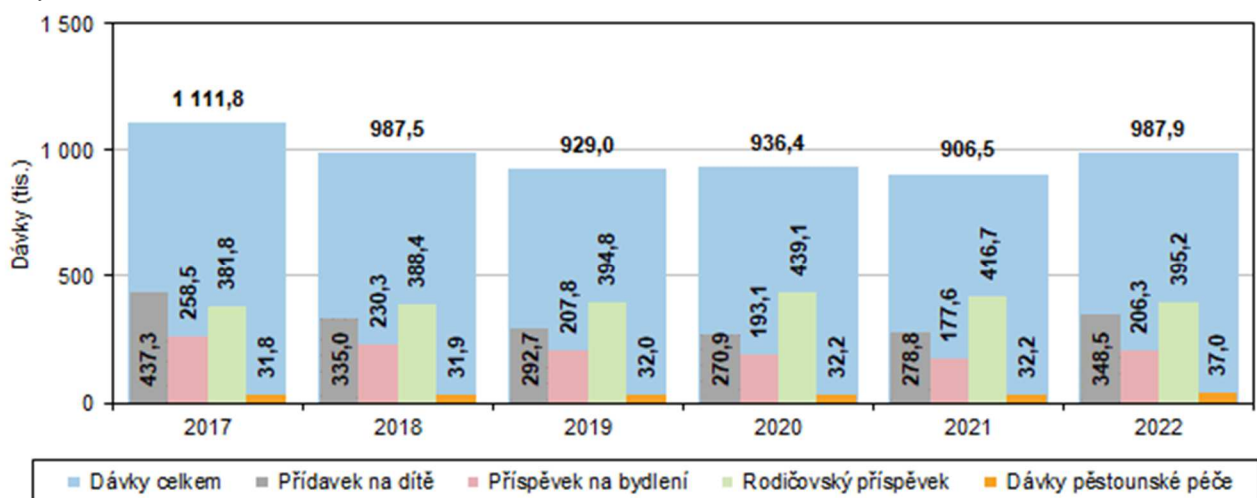

I přes meziroční pokles se na dávkách ošetrovného vyplátilo téměř 2x více než v „předcovidovém“ roce 2019.

Dávky ošetrovného se meziročně snížily o 52,5 %, oproti počátku sledovaného období (roku 2017) však i tak zaznamenaly více než 2násobné zvýšení, resp. téměř 2násobné zvýšení oproti „předcovidovému“ roku 2019. Částka na peněžitou podporu v mateřství vzrostla meziročně o 2,7 % (o 35,1 mil. Kč). Vyrovnávací příspěvek v těhotenství a mateřství poklesl o 4,1 %, ale ten tvoří jen nepatrnou část z celkových vyplacených dávek.

Graf 2.28 Počet dávek státní sociální podpory a péčovské péče v Jihomoravském kraji

Zdroj: MPSV

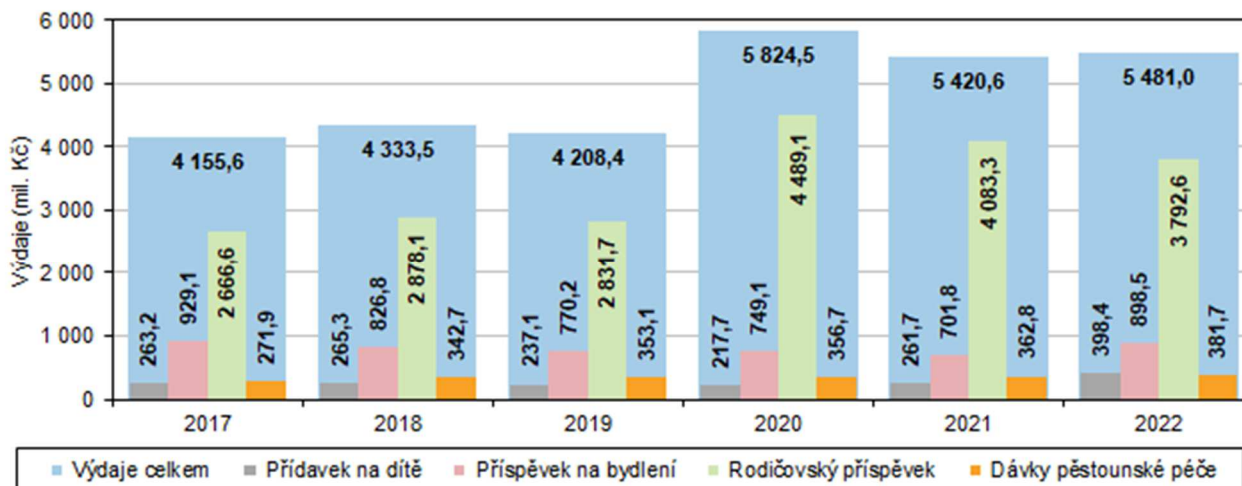

Počet vyplacených dávek SSP meziročně vzrostl o 9 %, vyplacená částka byla o 60 mil. vyšší.

V počtu vyplacených dávek státní sociální podpory (SSP) tvořil do roku 2017 největší část přídavek na dítě, v letech 2018 až 2022 to již byl rodičovský příspěvek (v roce 2022 celkem 41,6 % z počtu dávek SSP). Nejvyšší částka z vyplacených dávek SSP v celém období let 2017 až 2022 připadla právě na rodičovský příspěvek (v roce 2022 74,4 %). V roce 2022 proti předešlému roku vzrostl počet vyplacených dávek SSP o 81,4 tis., tj. o 9,0 %. Vyplacená částka dávek SSP vzrostla o 60,4 mil. Kč, tj. o 1,1 %. Za meziročními změnami je především změna u počtu a objemu přídavků na děti a příspěvků na bydlení. Jejich počet meziročně vzrostl o 69,6 tis. (o 25,0 %), resp. o 28,6 tis. (o 16,1 %). Vyplacená částka byla vyšší o 136,7 mil. Kč, tj. o 52,2 %, resp. o 196,6 mil. Kč, tj. o 28,0 %.

Graf 2.29 Výdaje na dávky státní sociální podpory a péčovské péče v Jihomoravském kraji

Zdroj: MPSV

Sociální služby, příspěvek na péči, držitelé průkazů osob se zdravotním postižením

Příspěvek na péči lze použít k úhradě profesionální sociální služby i k zajištění péče v rodině.

Sociální službou rozumíme činnost zajišťující pomoc a podporu osobám za účelem sociálního začlenění nebo prevence sociálního vyloučení. Sociální služby je možno poskytovat terénní formou – uživateli je služba poskytována v jeho domácím prostředí (pečovatelská služba, osobní asistence); formou ambulantní – uživatel dochází do zařízení (poradny); formou pobytovou – uživatel v zařízení poskytující sociální služby bydlí (domovy pro seniory, domovy se zvláštním režimem, azylové domy). Na zajištění sociálních služeb se podílí i stát, a to formou příspěvku na péči. Příspěvek je poskytován osobám, které z důvodu dlouhodobě nepříznivého stavu potřebují pomoc jiné fyzické osoby při péči o sebe, při zvládnutí základních životních potřeb a při zajištění soběstačnosti. Výše příspěvku je stanovena podle stupně závislosti oprávněné osoby. Osoba může z příspěvku na základě vlastní svobodné volby hradit profesionální sociální službu nebo jej použít k pokrytí nezbytných nákladů při zajištění péče v rodině.

K pobytovým zařízením sociálních služeb patří především domovy pro seniory, domovy se zvláštním režimem a domovy pro osoby se zdravotním postižením.

Zákon o sociálních službách (108/2006 Sb.) definuje 20 druhů zařízení poskytující sociální služby. Mezi ně se řadí i domovy pro seniory, domovy se zvláštním režimem a domovy pro osoby se zdravotním postižením. Domovy pro seniory jsou určeny zpravidla pro osoby ve věku 65 a více let, mající sníženou soběstačnost především z důvodu věku, jejichž situace vyžaduje pravidelnou pomoc jiné fyzické osoby. Domovy se zvláštním režimem jsou určeny pro osoby se sníženou soběstačností z důvodu chronického duševního onemocnění - stařecká, Alzheimerova a ostatní typy demencí – vyžadující komplexní péči.

V zařízeních poskytujících vybrané sociální služby bylo na konci roku 2022 k dispozici více než 8 tisíc míst.

Nejčetnější pobytovou službou jsou domovy pro seniory a domovy se zvláštním režimem. Podle údajů MPSV bylo v zařízeních poskytujících vybrané sociální služby v roce 2022 v kraji k dispozici více než 8 tisíc míst, z tohoto počtu bylo 2 610 míst v domovech pro seniory, 3 356 míst v domovech se zvláštním režimem a 1 114 míst v domovech pro osoby se zdravotním postižením.

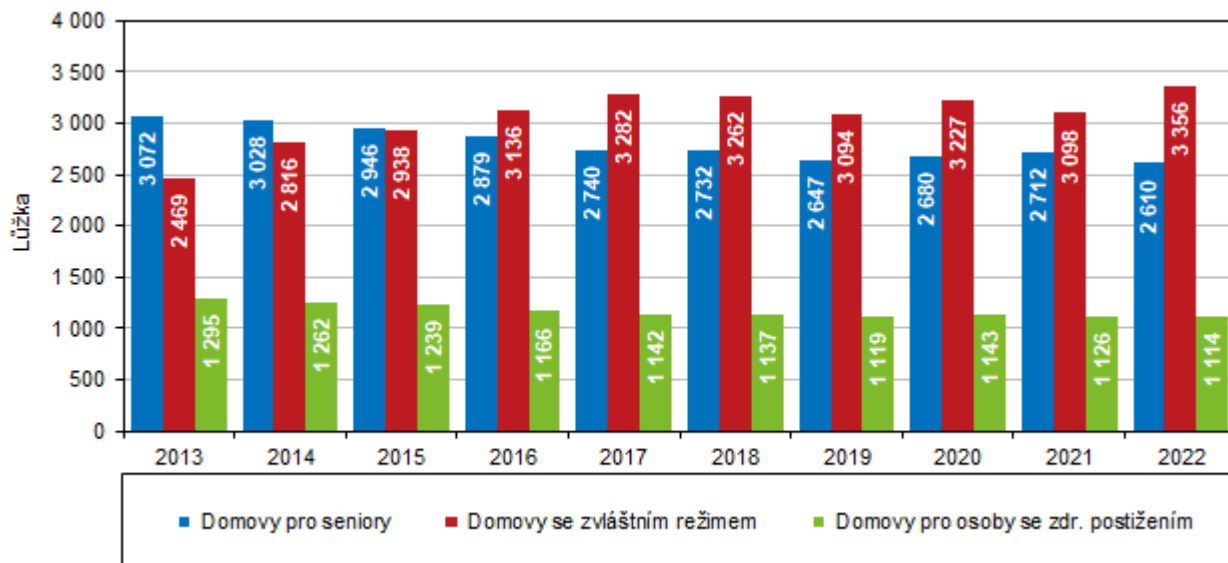
V přepočtu kapacit na tisíc obyvatel ve věku 65 a více let si kraj stojí velmi dobře u domovů se zvláštním režimem, opak ale platí pro přepočet v domovech pro seniory.

V přepočtených hodnotách připadalo v roce 2022 na 1 000 obyvatel ve věku 65 a více let 10,5 lůžek v domovech pro seniory, resp. 13,6 lůžek v domovech se zvláštním režimem. Zatímco přepočtený počet lůžek v domovech pro seniory byl mezi kraji 2. nejnižší (nižší byl pouze v Praze - 10,4 %, nejvyšší v Jihočeském kraji - 22,0 %), počet míst v domovech se zvláštním režimem byl 2. nejvyšší (po Ústeckém kraji s 15,2 %, nejnižší stav byl v Praze - 6,8 %).

Graf 2.30 Lůžka ve vybraných pobytových zařízeních sociálních služeb v Jihomoravském kraji

Zdroj: MPSV

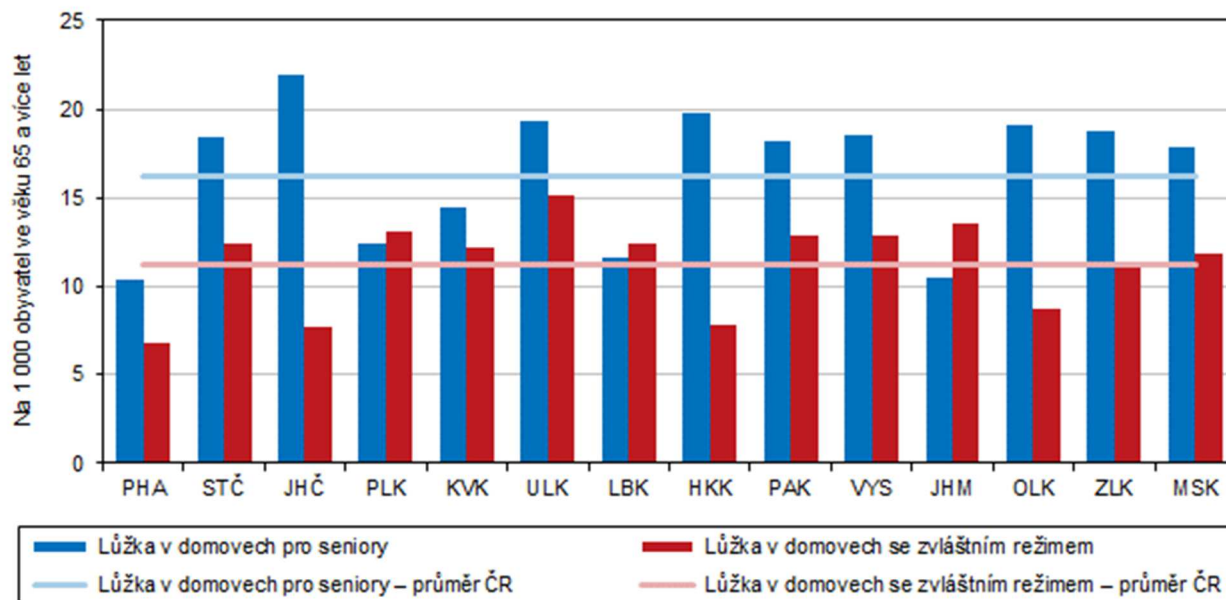

Kapacity vybraných pobytových služeb se měnily oběma směry, v souhrnu se však počet míst mírně zvýšil.

Celková kapacita zařízení vybraných pobytových sociálních služeb uvedených v grafu 2.30 se od roku 2013 zvýšila o 244 míst. Nárůst byl zaznamenán u počtu míst v domovech se zvláštním režimem, počet míst byl v roce 2022 o 887 vyšší. Počet míst v domovech pro osoby se zdravotním postižením se v průběhu 10 let snížil o 181 míst a v domovech pro seniory poklesl o 462 míst. Ve změnách kapacit však není zohledněna možná změna určení poskytované sociální služby.

Graf 2.31 Lůžka v domovech pro seniory a v domovech se zvláštním režimem v krajích v roce 2022

Zdroj: MPSV

Stávající kapacity zařízení poskytujících pobytové sociální služby jsou nedostačující, svědčí o tom množství neuspokojených žádostí o umístění.

Očekávané navyšování počtu osob v seniorském věku v blízké budoucnosti bude klást zvýšené požadavky na sociální služby. Služby, které ani v současnosti svými kapacitami nestačí pokrýt vznesené požadavky. Na konci roku 2021 bylo v kraji 2,9 tis. neuspokojených žadatelů o umístění do domova pro seniory a 3,4 tis. žadatelů o umístění do domova se zvláštním režimem. Mezikrajské srovnání v roce 2021 Jihomoravskému kraji přineslo nelichotivé prvenství v počtu neuspokojených

žádostí o umístění do domova se zvláštním režimem, resp. 7. místo v pořadí v počtu neuspokojených žádostí o umístění do domova pro seniory.

Držitelé průkazu TP.

Průkaz zdravotně-tělesně postižených vydává úřad práce lidem, které uzná za dlouhodobě tělesně, smyslově nebo duševně postižené. Podle stupně postižení jsou 3 typy průkazů. Průkaz TP (tělesně postižený) náleží těm osobám, jimž bylo uznáno funkční postižení pohyblivosti a orientace, včetně onemocnění autistického spektra. Jde o stav, kdy došlo k poruše pohyblivosti v domácím prostředí, v exteriéru je schopna chůze se sníženým dosahem a má problémy s chůzí okolo překážek a na nerovném terénu. V Jihomoravském kraji bylo v roce 2022 5 864 držitelů průkazů TP. Více jak polovina (57,5 %) z nich byla ve věku 65 a více let. Mezi držiteli těchto průkazů převládaly ženy (54,6 %).

Držitelé průkazu ZTP.

Průkaz ZTP (zvláště tělesně postižený) patří nemocným, kteří mají těžké funkční postižení pohyblivosti nebo orientace, včetně poruchy autistického spektra. Jde o stav, kdy se daná osoba potýká s dlouhodobě nepříznivým zdravotním stavem, díky němuž není schopen samostatné pohyblivosti v domácím prostředí a v exteriéru je schopna pohybu se značnými obtížemi a jen na krátké vzdálenosti. V kraji bylo 34 185 držitelů těchto průkazů, mezi nimi opět převládaly věkové kategorie 65+ (77,1 % držitelů) a ženy (52,7 %).

Držitelé průkazu ZTP/P.

Průkaz ZTP/P (zvláště tělesně postižený s průvodcem) náleží osobám, které trpí obzvláště těžkým funkčním postižením, které je spojeno s úplnou ztrátou pohybu nebo orientace s potřebou průvodce, a to včetně osob s poruchou autistického spektra. Nemocní nejsou schopni samostatné chůze a pohyb je možný zpravidla na invalidním vozíku. V Jihomoravském kraji bylo 11 286 držitelů průkazu ZTP/P s 48,0% zastoupením osob starších 65 let. V této kategorii – jako v jediné – převládali muži (52,5 %).

Důchodci, důchody

Starobní důchod v kraji na konci roku 2022 pobíralo téměř 263 tisíc osob.

Starobní důchod včetně souběhu s vdovským/vdoveckým důchodem (bez poměrného starobního důchodu) na konci roku 2022 v kraji pobíralo 262,9 tis. osob. Proti roku 2021 poklesl počet příjemců starobního důchodu o 1,6 tis., tj. o 0,6 % (počet příjemců od roku 2013 do roku 2019 narůstal, nyní již třetím rokem klesá). Mezi příjemci starobního důchodu převažují ženy, v roce 2022 bylo mezi příjemci v kraji 158,7 tis. žen (meziroční pokles o 1 522 žen) a 104,2 tis. mužů (meziroční pokles o 99 mužů). Počet mužů se proti roku 2016 zvýšil o 2,9 tis., počet žen poklesl o 5,7 tis.

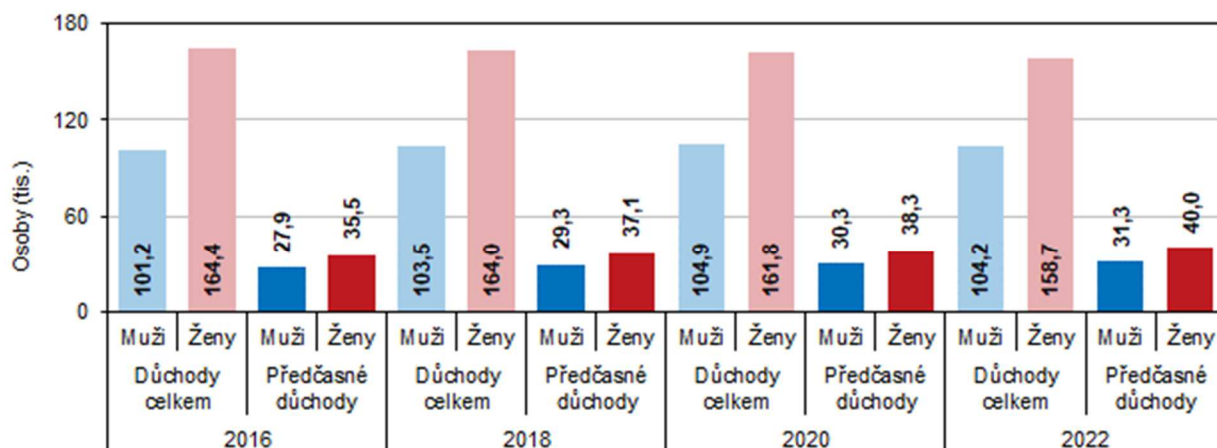
Bylo mezi nimi i 71 tisíc příjemců předčasného důchodu.

Mezi příjemci starobního důchodu (vč. souběhu) bylo v roce 2022 také 71,3 tis. příjemců předčasného důchodu (31,3 tis. mužů a 40,0 tis. žen). Tento počet byl proti roku 2016 o 7,9 tis., tj. o 12,5 % vyšší. Podíl příjemců předčasného starobního důchodu na celku se postupně zvyšuje, v roce 2011 činil 20,3 %, v roce 2016 23,9 % a v roce 2022 již 27,1 %. U mužů v kraji byl na konci roku 2022 podíl předčasných důchodů výrazně vyšší (30,1 % proti 25,2 % u žen). I přes postupné zvyšování podílu předčasných důchodů byla krajská hodnota po Praze a Středočeském kraji 3. nejnižší a pod průměrem ČR (28,8 %).

Graf 2.32 Příjemci starobních důchodů (bez poměrných) vč. souběhu podle pohlaví v Jihomoravském kraji

Zdroj: ČSSZ

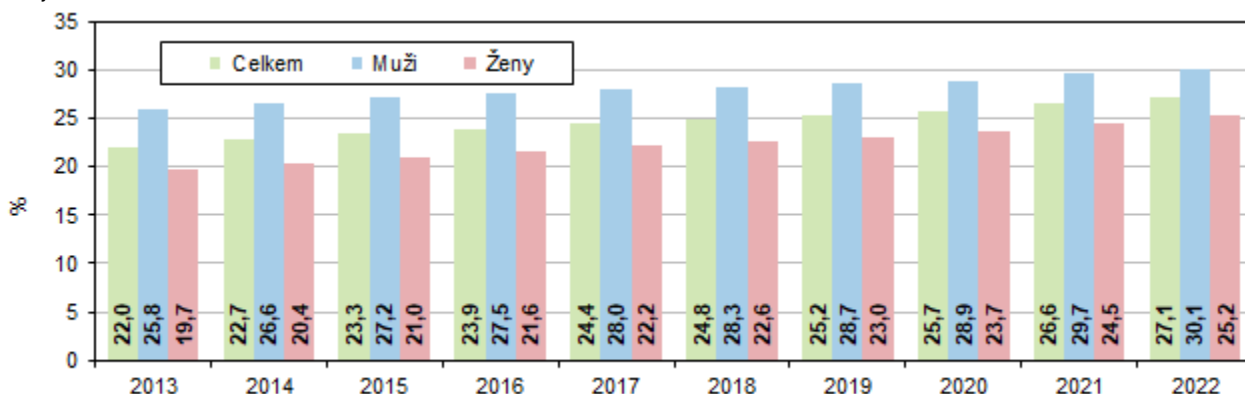

Samostatný starobní důchod pobíralo téměř 198 tisíc osob.

Z celkového počtu příjemců starobního důchodu bylo v roce 2022 v kraji 197,7 tis. příjemců starobního důchodu sólo (bez souběhu s vdovským či vdoveckým důchodem, bez poměrného starobního důchodu). Meziročně se jejich počet snížil o 978 osob. Mezi příjemci starobního důchodu v roce 2022 v kraji bylo 103,5 tis. žen (meziroční snížení o 849 žen), mužů bylo 94,3 tis. (meziroční pokles o 129 mužů).

Graf 2.33 Podíl příjemců předčasného starobního důchodu (vč. souběhu) v Jihomoravském kraji

Zdroj: ČSSZ

Starobní důchod vyplácený v Jihomoravském kraji je ve srovnání s ostatními kraji 6. nejvyšší.

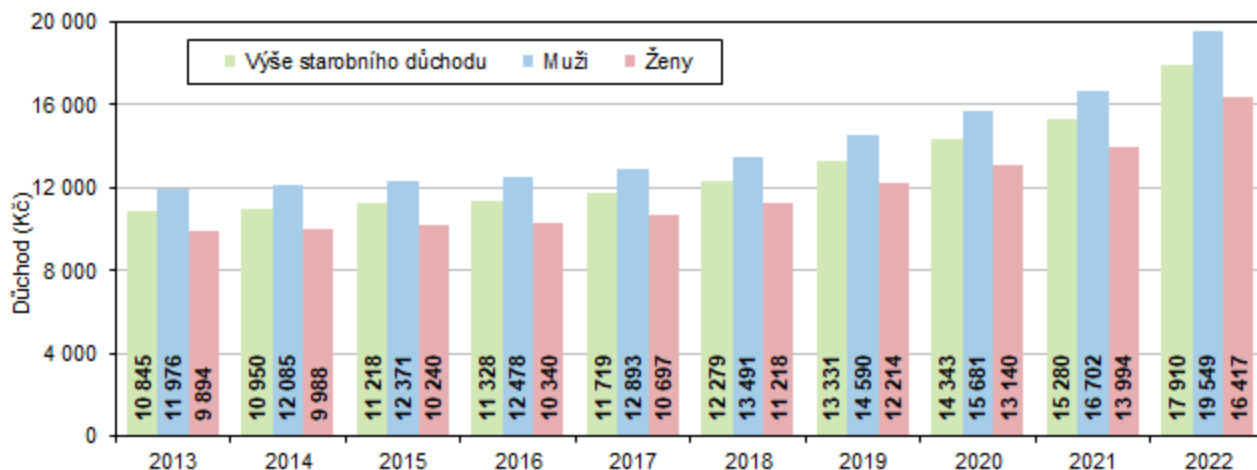
Průměrný starobní důchod (bez souběhu s vdovským/vdoveckým důchodem, bez poměrného starobního důchodu) v Jihomoravském kraji, který na konci roku 2022 činil 17 910 Kč, byl proti průměru ČR nižší o 188 Kč a ve srovnání s ostatními kraji byl 6. nejvyšší. Nejvyšší starobní důchody byly v prosinci roku 2022 vypláceny v hl. m. Praze, nejnižší pobírali důchodci žijící v Karlovarském kraji. Starobní „sólo“ důchod mužů v kraji dosáhl v prosinci 2022 částky 19 549 Kč a o 3 132 Kč převyšoval důchod žen (16 417 Kč). Rozdíl v důchodech mužů a žen se zvyšuje každoročně, v roce 2017 rozdíl činil „jen“ 2 196 Kč.

V kraji jsou nejvyšší důchody v Brně a nejnižší na Znojmsku.

V rámci kraje jsou dlouhodobě nejvyšší starobní důchody vypláceny v Brně-městě (v roce 2022 v průměru 18 507 Kč). Nejnižší částky, a to také dlouhodobě, jsou vypláceny starobním důchodcům v okrese Znojmo (16 738 Kč). Tato skutečnost souvisí i s podílem příjemců předčasného starobního důchodu, neboť nejvyšší podíl příjemců předčasného důchodu v roce 2022 byl zjištěn právě v okrese Znojmo (42,4 %) a nejnižší v Brně-městě (19,3 %).

Graf 2.34 Průměrný měsíční starobní důchod sólo (bez souběhu) v Jihomoravském kraji

Zdroj: ČSSZ

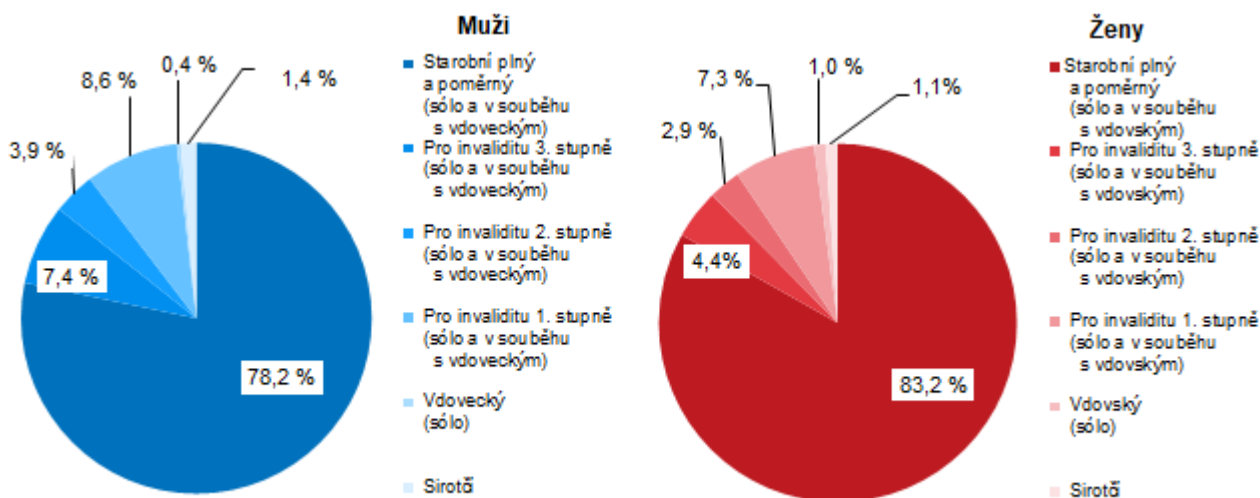

Průměrný důchod tvořil 47,5 % vůči mediánu mezd v kraji.

Výši průměrného starobního důchodu sólo (bez souběhu) lze posuzovat i ve vztahu k mediánu průměrné mzdy v kraji. V letech 2011 až 2013 průměrný důchod tvořil více než 49 % mediánu průměrného výděлку, v roce 2016 podíl poklesl na 45,9 %, v roce 2021 dokonce na 43,5 %. V roce 2022 došlo k opětovnému nárůstu na 47,5 % mediánu mezd v kraji.

Graf 2.35 Příjemci důchodů podle pohlaví a druhu pobíraného důchodu v Jihomoravském kraji

Zdroj: ČSSZ

Starobní důchody pobírá více než čtyři pětiny důchodců.

Starobní plný a poměrný (sólo a v souběhu s vdoveckým) pobíralo v prosinci 2022 v kraji 263,7 tis. důchodců, což představuje 81,1 % všech příjemců důchodů (u mužů 78,2 % a 83,2 % u žen). Dalšími nejpočetnějšími skupinami jsou příjemci důchodů pro invaliditu 1. stupně v souběhu (7,9 %) a 3. stupně v souběhu (5,7 %).

Počet příjemců důchodů 3. stupně invalidity vytrvale klesá.

Stupeň invalidity vystihuje míru omezení pracovních schopností. Nejmírnější 1. stupeň znamená snížení pracovní schopnosti o 35 – 49 %, při snížení pracovní schopnosti o 70 a více procent se jedná o invaliditu 3. stupně. Zatímco v roce 2013 byl 3. stupeň invalidity mezi invalidními důchodci v kraji zastoupen nejvíce, v roce 2022 byli nejpočetnější skupinou důchodci s 1. stupněm invalidity. Počet důchodců, pobírajících invalidní důchod (včetně souběhu s vdovským nebo vdoveckým důchodem), se v průběhu posledního desetiletí téměř nezměnil – meziroční změny

probíhají v řádech jednotek desetiny procenta. V prosinci 2022 jich bylo celkem 54 817, z toho 46,6 % s 1. stupněm, 33,7 % s 3. stupněm a 19,7 % s 2. stupněm invalidity.

Kriminalita, dopravní nehody, požáry

Nárůst počtu registrovaných trestných činů.

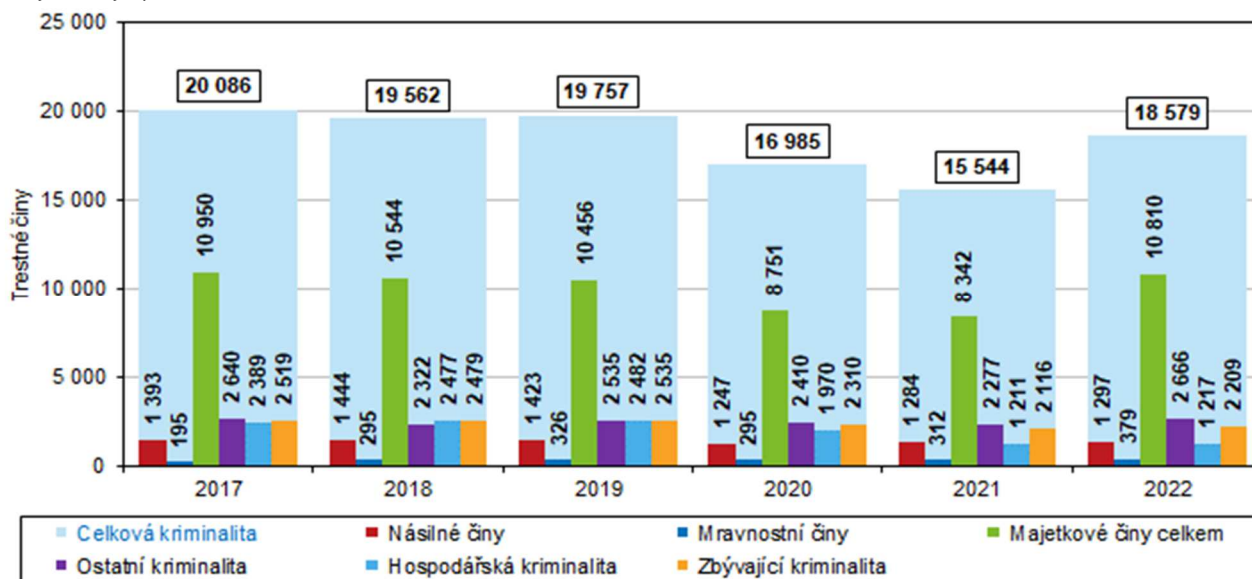
Do celkového počtu registrovaných trestných činů jsou zahrnuty i trestné činy spáchané na železnici a trestné činy zjištěné na letištích. Počet trestných činů v Jihomoravském kraji se v posledních letech s výjimkou roku 2019 každoročně snižoval. V roce 2022 bylo registrováno 18 579 trestných činů, meziročně počet trestných činů vzrostl o 3 035, tj. o 19,5 %.

Přepočet registrovaných trestných činů na tisíc obyvatel byl ve srovnání s ostatními kraji 7. nejvyšší.

Počet registrovaných trestných činů v Jihomoravském kraji v roce 2022 byl ve srovnání s ostatními kraji 4. nejvyšší a tvořil 10,2 % z celkového počtu trestných činů v ČR. Nejvyšší počet registrovaných trestných činů byl evidován v hl. m. Praze (40,7 tis.), nejméně v Karlovarském kraji (4,9 tis.). V relativním vyjádření byla nejvyšší kriminalita také v Praze (30,4 trestných činů na 1 tisíc obyvatel), přepočet v Jihomoravském kraji ve výši 15,4 ‰ byl mezi kraji 7. nejvyšší, nejnižší kriminalita v této formě vyjádření byla v Pardubickém kraji (9,9 ‰). Meziroční nárůst kriminality byl zaznamenán ve všech krajích kromě Karlovarského, Královéhradeckého, Zlínského a Pardubického.

Graf 2.36 Registrované trestné činy v Jihomoravském kraji

Zdroj: Policejní prezidium ČR

Obecné trestné činy se podílejí na celkové kriminalitě více než čtyřmi pětinami.

Z hlediska klasifikace patřila většina trestných činů mezi obecné trestné činy (násilné, mravnostní, majetkové trestné činy a ostatní kriminalita) – v roce 2022 tvořily 81,6 % z celkového počtu registrovaných trestných činů. Hospodářské činy tvořily 6,6 % z celku a na tzv. „zbývající“ kriminalitu připadlo 11,9 % z celkového počtu trestných činů.

Trestné činy páchají i mladiství a nezletilí. Polovinu trestných činů mají na svědomí recidivisté.

Z celkového počtu registrovaných trestných činů v roce 2022 bylo 6 987 objasněno, dodatečně bylo objasněno 1 809 trestných činů (dodatečně objasněné skutky jsou ty, u nichž bylo trestní stíhání zahájeno již v předešlém roce či předešlých letech). Z úhrnu objasněných trestných činů v kraji (8 796 činů) bylo 138 činů spáchano nezletilými (osoby ve věku do 14 let) a 244 trestných činů spáchali mladiství (osoby ve věku 15 až 17 let). Polovinu objasněných trestných činů spáchaly opakovaně trestané osoby (4 469 činů, tj. 50,8 % z krajského úhrnu). Celkem 1 626 činů bylo

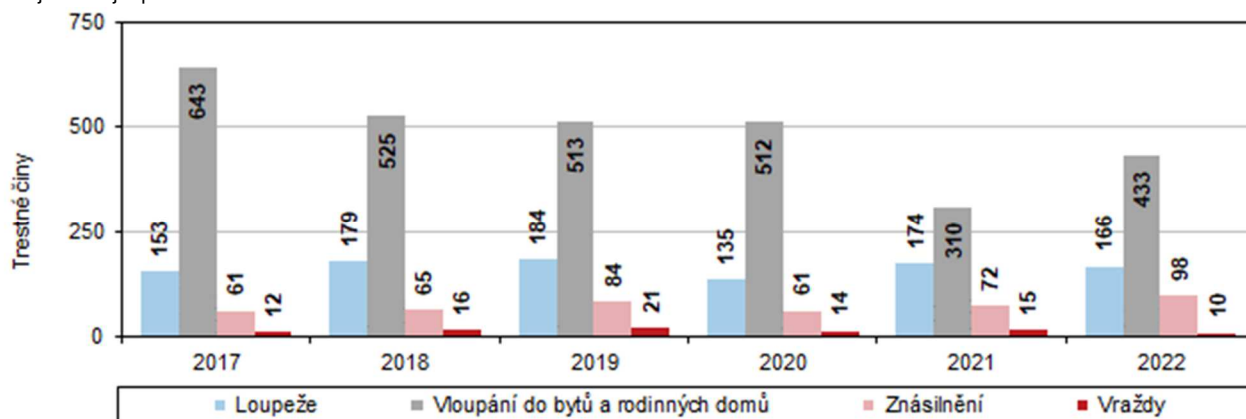
spácháno pod vlivem návykových látek, z toho 1 052 trestných činů pod vlivem alkoholu.

Nejvyšší kriminalita je v Brně, nejnižší na Blanensku.

Z okresů Jihomoravského kraje bylo nejvíce trestných činů v roce 2022 zjištěno v Brně-městě (9 981, tj. 53,7 % celkové kriminality v kraji) a nejméně v okrese Vyškov (818, tj. 4,4 % z krajské hodnoty). Při přepočtu na 1 000 obyvatel byla nejvyšší úroveň kriminality opět v Brně (25,5 trestných činů na 1 000 obyvatel), nejnižší však v okrese Blansko (8,4 trestných činů na 1 000 obyvatel). Je třeba uvést, že meziroční nárůst počtu zjištěných trestných činů byl zaznamenán ve všech okresech Jihomoravského kraje.

Graf 2.37 Vybrané trestné činy v Jihomoravském kraji

Zdroj: Policejní prezidium ČR

Nárůst počtu dopravních nehod i zvýšení objemu způsobených škod.

S provozem dopravních prostředků, který v kraji probíhá na 4,4 tis. kilometrů silnic a dálnic, je spojena i negativní stránka, a tou je nehodovost. V minulých letech se ukazatele nehodovosti v kraji spíše každoročně zhoršovaly. V letech 2020 a 2021 omezující opatření vydaná v souvislosti s pandemickou situací příznivě ovlivnila alespoň oblast dopravní nehodovosti. Počet 6 397 dopravních nehod, k nimž došlo v kraji v roce 2022, byl meziročně o 33 nehod vyšší (o 0,5 %). Způsobené škody činily 496,1 mil. Kč, proti roku 2021 se zvýšily o 76,3 mil. Kč (o 18,2 %).

Průměrná škoda způsobená dopravní nehodou dosáhla 77 tisíc Kč.

Počet nehod se tedy meziročně zvýšil jen nepatrně. Objem způsobených škod se však zvýšil téměř o pětinu a vedl tak k nárůstu průměrné výše škody u jedné nehody. V roce 2022 činila 77,5 tis. Kč, meziročně vzrostla o 17,6 % a za posledních 13 let byla nejvyšší.

Při dopravních nehodách v kraji v roce 2022 zemřelo 43 osob a 205 osob bylo těžce zraněno.

Neměnným ukazatelem nehodovosti zůstávají škody způsobené na zdraví. Pokud by měřítkem dopravní nehodovosti byl pouze počet usmrcených (osoby, které zemřely bezprostředně nebo na následky dopravní nehody do 24 hodin), pak nejpříznivější v novodobé historii kraje byl rok 2021 se 42 usmrcenými. V roce 2022 při nehodách v kraji zemřelo 43 osob, což bylo o 1 méně než v roce předchozím. Meziročně se také zvýšil i počet těžce zraněných. Těžce zraněno bylo 205 účastníků nehod, tedy o 12 více než v roce 2021. S lehkým zraněním vyvázlo z nehod 2 656 osob, což bylo o 323 více jak v předešlém roce.

Příčinou takřka dvou třetin nehod byl nesprávný způsob jízdy.

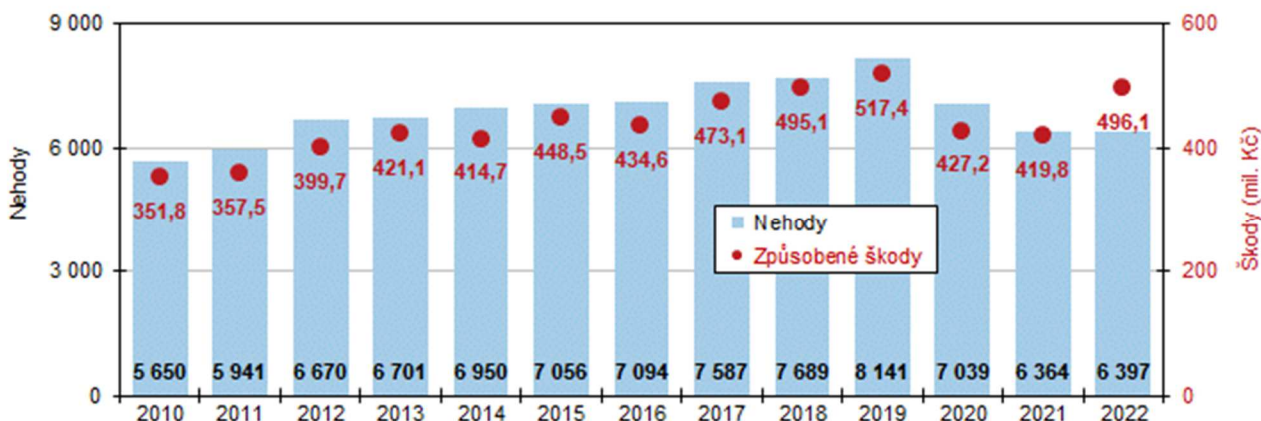
Převládající příčinou dopravních nehod v kraji byl v roce 2022 nesprávný způsob jízdy (65,2 % z celkového počtu), následovala nepřiměřená rychlost jízdy (13,8 %) a nedání přednosti v jízdě (13,6 %). Mezi nejčastější viníky dopravních nehod obecně patří řidiči motorového vozidla. V Jihomoravském kraji řidiči motorového vozidla zavinili 5 682 nehod, tj. 88,8 % celku. Bylo zde však i 334 nehod, které zavinily řidiči

nemotorového vozidla (5,2 % z celkového počtu) a 174 nehod (2,7 % z celkového počtu) jako následek střetu s lesním či domácím zvířetem.

Graf 2.38 Dopravní nehody a způsobená škoda při nehodách v Jihomoravském kraji

Zdroj: Policejní prezidium ČR

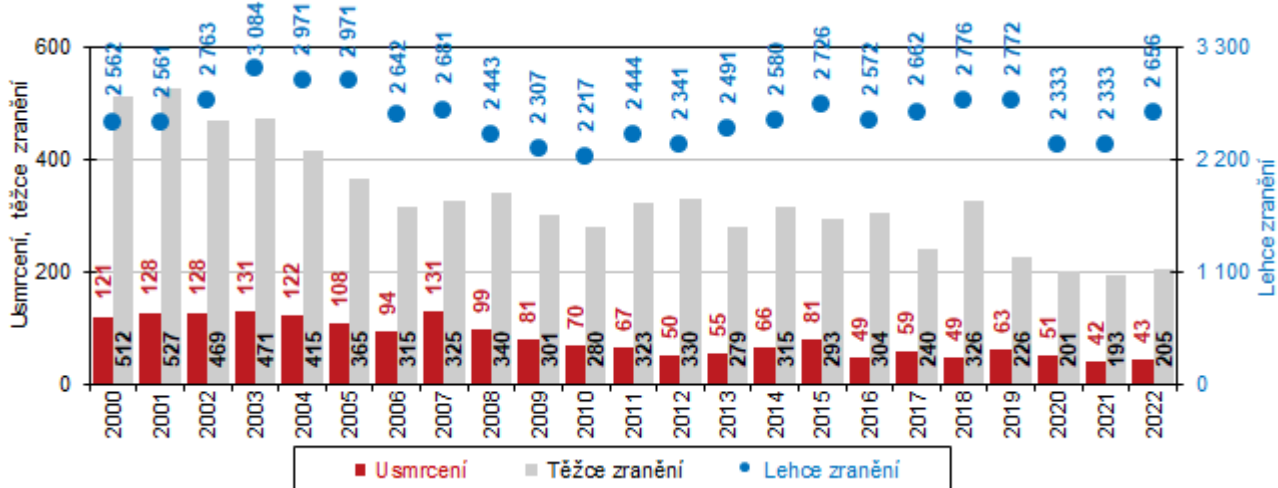

Počet zemřelých při dopravních nehodách byl mezi kraji 4. nejvyšší.

Počet dopravních nehod v Jihomoravském kraji byl v roce 2022 ve srovnání s ostatními kraji 5. nejvyšší, počet zemřelých byl 4. nejvyšší. Nejvíce nehod bylo v Praze, nejméně v Karlovarském kraji. Nejvyšší počet usmrcených byl ve Středočeském kraji, nejnižší počet obětí dopravních nehod zaznamenal Karlovarský kraj. Přepočteme-li počet usmrcených na 1 000 hlášených nehod, pak nehody s nejtragičtějšími následky byly v roce 2022 v Jihočeském kraji – na 1 000 hlášených nehod připadlo 10,8 usmrcených. Naproti tomu v Praze připadlo na jeden tisíc nehod „pouze“ 1,1 usmrcených, v Jihomoravském kraji připadlo 6,7 usmrcených na tisíc nehod, což byla mezi kraji 3. nejvyšší hodnota.

Graf 2.39 Škody na zdraví při dopravních nehodách v Jihomoravském kraji

Zdroj: Policejní prezidium ČR

Řidič pod vlivem alkoholu či drog za volant nepatří, Jihomoravský kraj je ale v popředí pomyslného žebříčku krajů.

Nejvíce dopravních nehod pod vlivem alkoholu se v roce 2022 stalo na území Středočeského kraje (615 nehod), v pořadí následoval Jihomoravský kraj a Praha (508, resp. 458 nehod). V čele pomyslného žebříčku počtu nehod s viníkem nehody pod vlivem drog byl Středočeský kraj.

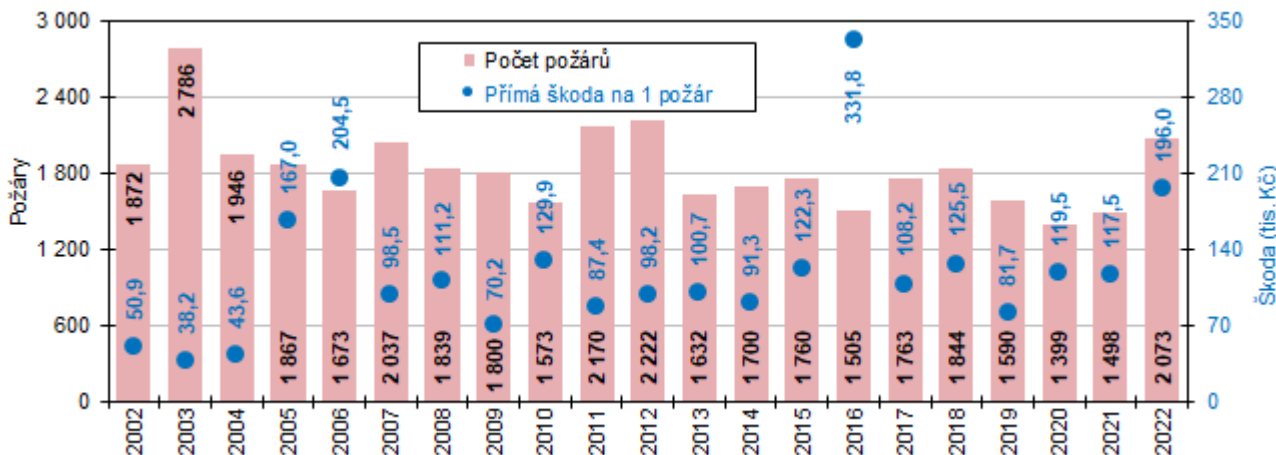
Hasiči v kraji v roce 2022 likvidovali 2 073 požárů.

V roce 2022 bylo na území Jihomoravského kraje likvidováno 2 073 požárů. Jejich počet meziročně vzrostl o 575 případů. Byl o 244 případů vyšší, než je průměr počtu požárů v letech 2000 až 2021 (1 829). Počet požárů za rok byl 5. nejvyšším ve

sledovaném období (prvenství drží rok 2020). K nejvyššímu počtu požárů v kraji ve sledovaném období došlo v roce 2003 (2 786 požárů).

Graf 2.40 Počet požárů a přímá škoda připadající na jeden požár v Jihomoravském kraji

Zdroj: Hasičský záchranný sbor ČR

Při požárech byla způsobena škoda ve výši 406 mil Kč. Požár s nejvyšší škodou byl likvidován v Modřicích.

S nárůstem počtu požárů vrostla i přímá škoda jimi způsobená. Škody ve výši 406,3 mil. Kč se proti předešlému roku zvýšily o 230,2 mil. Kč (nárůst o 130,8 %). Jedním požárem byla v roce 2022 v průměru způsobena škoda ve výši 196,0 tis. Kč. K nejničivějším požárům v kraji v roce 2022 patřil požár honovacího stroje v Modřicích se škodou 100,0 mil. Kč, požár odpadu v Drnholci se škodou 35,8 mil. Kč a požár budovy zemědělského družstva v Nosislavi se škodou 18,0 mil. Kč. Nejvyšší přímá škoda způsobená požáry byla v kraji zaznamenána v roce 2016, a to 499,3 mil. Kč.

Uchráněn byl majetek, jehož hodnota přesahovala 1 829 milionů Kč.

Hodnota majetku uchráněného před požáry v kraji v roce 2022 dosáhla částky 1 829,4 mil. Kč a představovala 4,5násobek hodnoty přímých škod. Z tohoto pohledu nejúspěšnějším rokem byl rok 2007, kdy sice byla způsobena přímá škoda ve výši přesahující 200 mil. Kč, uchráněné hodnoty však dosahovaly desetinásobku.

Při požárech v kraji v roce 2022 zemřelo 15 osob.

Při požárech vznikají nejen škody na majetku, ale i škody na zdraví. V roce 2022 při požárech v kraji zemřelo 15 osob a dalších 180 osob bylo zraněno. Proti roku 2021 při požárech v kraji zemřelo o 7 osob více. Nejtragičtějším rokem ve sledovaném období byl rok 2004, kdy při požárech zemřelo 27 osob. Z pohledu počtu zraněných to byl potom rok 2022, který získal od roku 2000 smutné prvenství, a to již zmíněným počtem 180 zraněných osob.

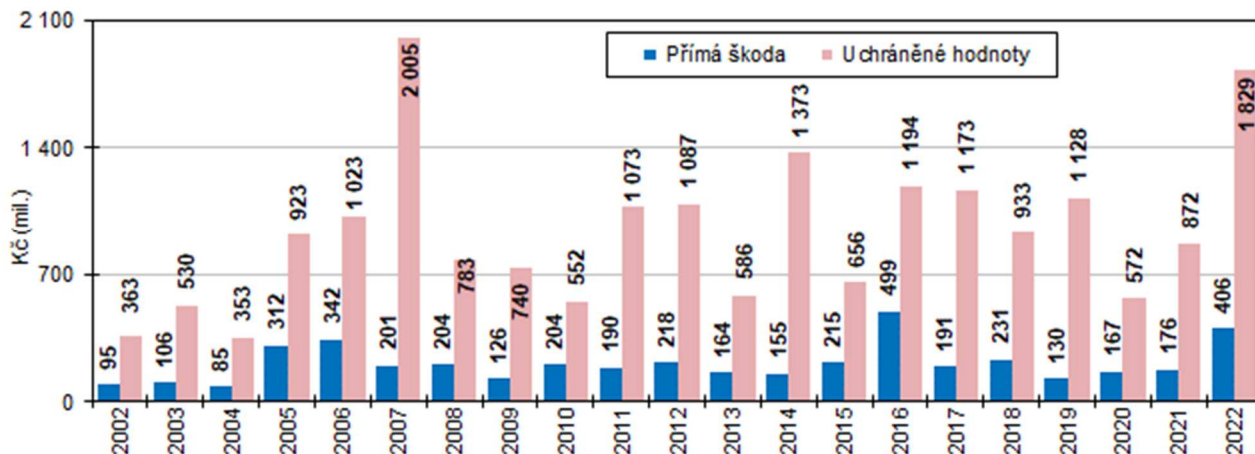
Počet požárů přepočtený na 10 tisíc obyvatel byl v mezikrajském srovnání 4. nejnižší.

Počet požárů v Jihomoravském kraji v roce 2022 byl ve srovnání s ostatními kraji 5. nejvyšší. Nejvíce požárů bylo zaznamenáno ve Středočeském kraji (2 923), nejméně v Karlovarském kraji (732 požárů). V přepočtu v Jihomoravském kraji připadlo na 10 000 obyvatel 17,1 požárů, což byla mezi kraji spolu s Královéhradeckým krajem 4. nejvyšší hodnota. V čele žebříčku se umístil Zlínský kraj (14,8 požárů na 10 000 obyvatel), nejhorší výsledek zaznamenal v tomto způsobu vyjádření Ústecký kraj (26,7 požárů na 10 000 obyvatel). Počet požárů v roce 2022 ve srovnání s předchozím rokem vzrostl ve všech krajích.

Graf 2.41 Přímé škody a uchráněné hodnoty při požárech v Jihomoravském kraji

Zdroj: Hasičský záchranný sbor ČR

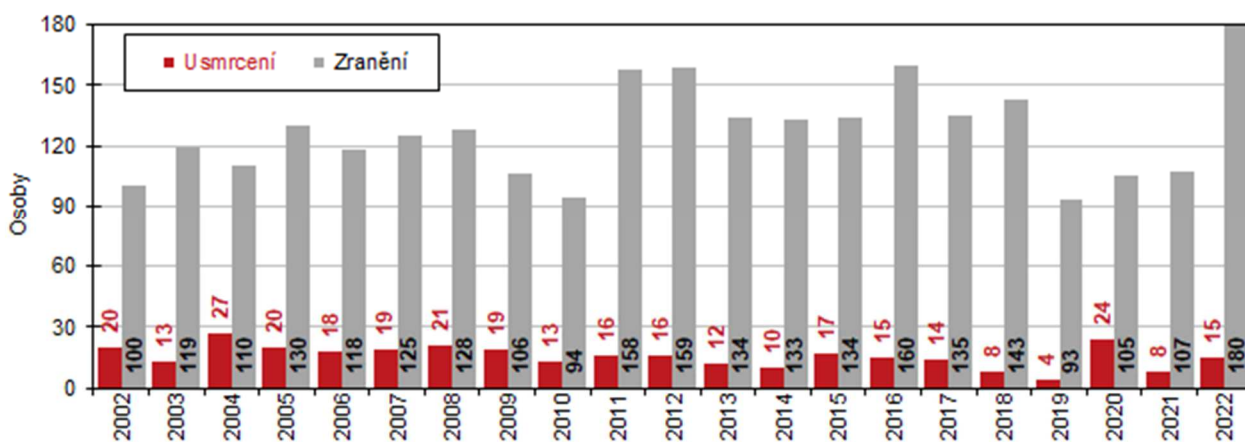

Počet usmrcených v přepočtu na jeden tisíc požárů byl při mezikrajském porovnání 6. nejvyšší.

Méně příznivé pro Jihomoravský kraj bylo porovnání škod na zdraví. Počet zemřelých při požárech v kraji byl 2. nejvyšší, nelichotivé prvenství připadlo Středočeskému kraji, kde při požárech zemřelo 23 lidí. Počet zraněných při požárech byl mezi kraji 2. nejvyšší. Přepočteme-li počet usmrcených na 1 000 požárů, pak požáry s nejtragičtějšími následky byly v roce 2022 v Pardubickém kraji – na tisíc požárů připadlo 11,1 usmrcených. V Jihomoravském kraji tato hodnota dosáhla 7,2 a v mezikrajském srovnání byla 6. nejvyšší.

Graf 2.42 Škody na zdraví při požárech v Jihomoravském kraji

Zdroj: Hasičský záchranný sbor ČR

3. Ekonomický vývoj

Makroekonomický rámec

Výsledky regionální makroekonomické statistiky za rok 2022 budou až na počátku roku 2024.

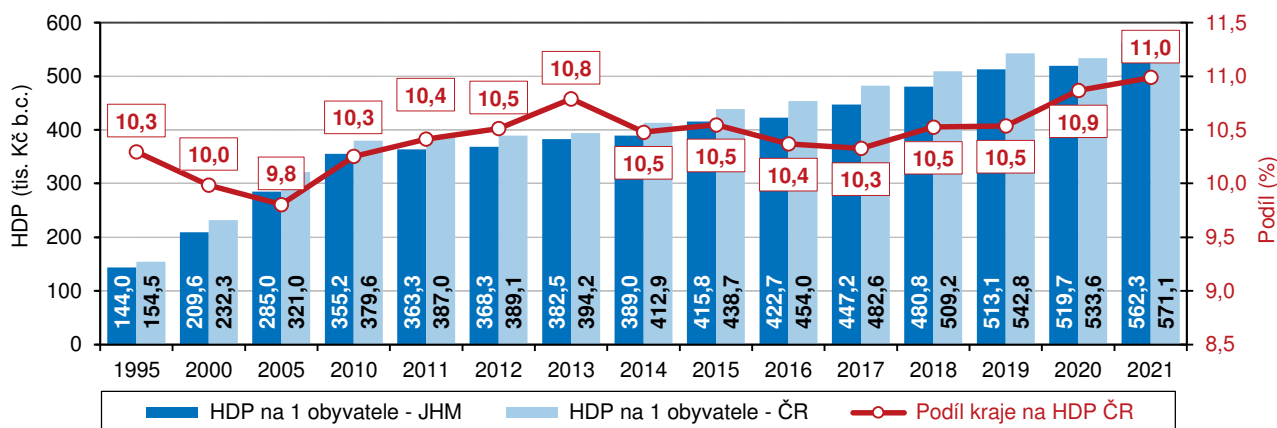
V roce 2020 byla provedena mimořádná revize celé časové řady ročních národních účtů. V souladu s revizemi národních účtů byly revidovány rovněž regionální makroekonomické ukazatele. Nyní jsou k dispozici předběžné údaje za rok 2021, výsledky roku 2022 za kraje budou zveřejněny na počátku roku 2024.

Na jednoho obyvatele kraje připadl v roce 2021 hrubý domácí produkt ve výši 562,3 tis. Kč.

Základním národohospodářským ukazatelem užívaným pro měření výkonnosti ekonomiky na daném území je hrubý domácí produkt (HDP). Podle předběžných výsledků dosáhl regionální HDP v Jihomoravském kraji v roce 2021 hodnoty 671,3 mld. Kč (běžné ceny), což v přepočtu představovalo 562,3 tis. Kč na jednoho obyvatele.

Graf 3.1 Hrubý domácí produkt v Jihomoravském kraji (běžné ceny)

Zdroj: ČSÚ

Až v roce 2012 přesáhl objem HDP na obyvatele hodnotu roku 2008.

Přepočtená hodnota HDP na jednoho obyvatele se zvyšovala až do roku 2008, kdy dosáhla maxima (366,0 tis. Kč na obyvatele). Po poklesu v roce 2009 následoval opět postupný růst, v roce 2012 byla překonána i tzv. „předkrizová“ hodnota a meziroční zvýšení bylo zaznamenáno i v dalších letech. Rok 2021 představuje dosavadní maximum.

Krajský podíl na HDP České republiky byl mezi kraji 3. nejvyšší.

Od roku 1995 byla krajská hodnota HDP na obyvatele vždy pod průměrem ČR, v roce 2005 činila dokonce jen 88,8 % průměru. K hodnotě ČR se kraj přiblížil nejvíce v roce 2021 (98,5 %), v roce 2020 krajská hodnota HDP na obyvatele dosáhla 97,4 % průměru ČR. Na republikové hodnotě HDP se Jihomoravský kraj podílel nejméně v letech 2005 a 2006, a to 9,8 %. V roce 2021 dosáhl podíl kraje na republikovém HDP dosud nejvyšší hodnoty – 11,0 %. V mezikrajském srovnání je podíl po hl. m. Praze a Středočeském kraji dlouhodobě 3. nejvyšší.

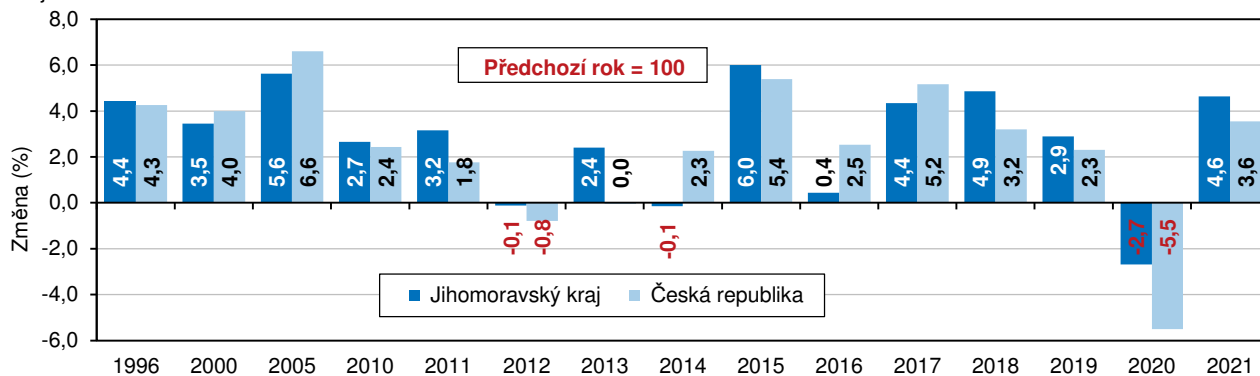
Dominantní postavení Prahy ovlivňuje republikové makroekonomické ukazatele.

Republikový průměr výše HDP na jednoho obyvatele (i ostatní makroekonomické ukazatele) ovlivňuje svou vysokou ekonomickou výkonností hl. m. Praha, a to do té míry, že pod průměrem ČR jsou všechny ostatní kraje. Jihomoravský kraj se u výše tohoto ukazatele řadí na 2. místo v pořadí krajů. Nejnížší hodnota HDP na jednoho obyvatele byla zaznamenána v Karlovarském kraji, a to 339,5 tis. Kč. Karlovarský kraj vykazoval i nejnížší podíl na HDP ČR (1,6 %), naopak Praha se na republikovém celku podílí více než čtvrtinou (27,5 %).

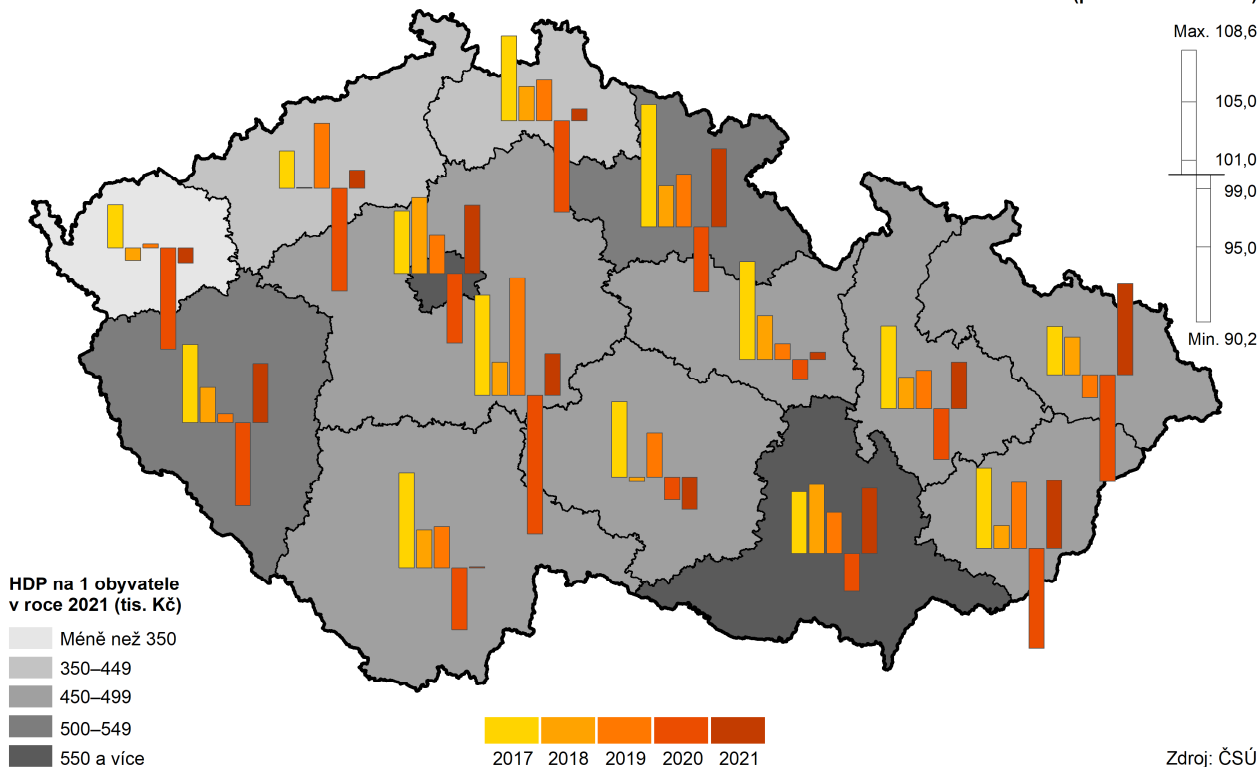
Graf 3.2 Vývoj regionálního HDP ve stálých cenách (předchozí rok = 100)

Zdroj: ČSÚ

Regionální hrubý domácí produkt v krajích v letech 2017 až 2021

Vývoj HDP ve srovnatelných cenách (předchozí rok = 100)

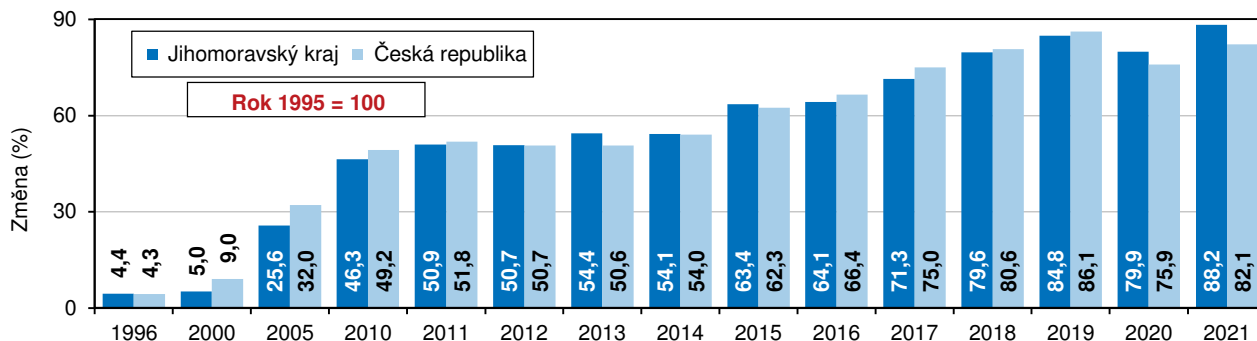
Zdroj: ČSÚ

Rok 2021 přinesl opětovný nárůst regionálního HDP ve 12 krajích.

Nejvyšší meziroční reálný růst regionálního HDP v kraji (vývoj HDP ve stálých cenách) byl v posledním desetiletí zaznamenán v roce 2015, a to 6,0 %. Mírný meziroční pokles regionálního HDP byl vykázán v letech 2012 a 2014 (shodně o 0,1 %), výraznější pokles pak v roce 2020, a to o 2,7 %. Celorepublikově však meziroční pokles v roce 2020 dosáhl 5,5 %. Rok 2020 byl silně ovlivněn pandemií covid-19 a přinesl meziroční snížení HDP ve srovnatelných cenách ve všech krajích. Rok 2021 přinesl opětovný nárůst regionálního HDP ve 12 krajích. Meziroční nárůst v Jihomoravském kraji (4,6 %) převyšoval republikový průměr (3,6 %) a byl mezi kraji 5. nejvyšší. Nejvyšší nárůst byl zjištěn v Moravskoslezském (o 6,4 %) a Královéhradeckém kraji (o 5,5 %). Meziroční pokles regionálního HDP vykazoval Kraj Vysočina (o 2,3 %) a Karlovarský kraj (o 1,0 %).

Graf 3.3 Vývoj regionálního HDP ve stálých cenách (rok 1995 = 100)

Zdroj: ČSÚ

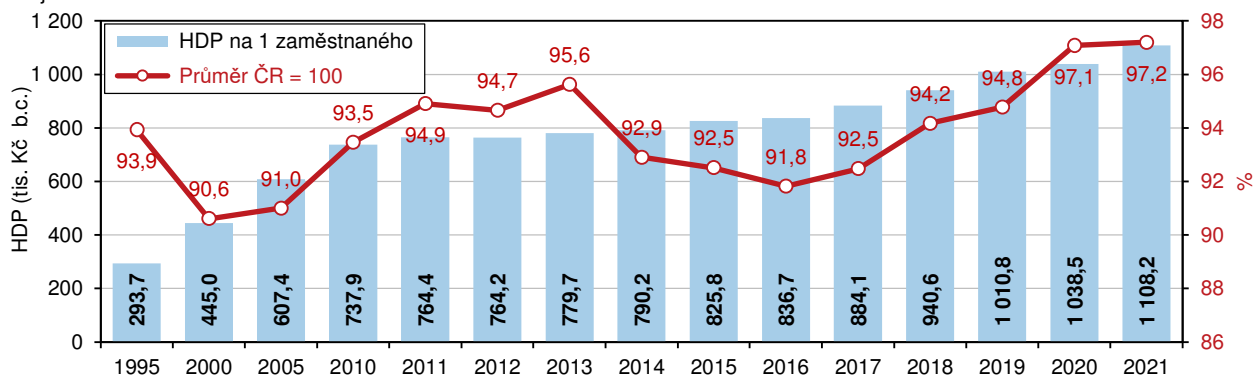

V roce 2021 byl HDP v Jihomoravském kraji oproti roku 1995 o 88,2 % vyšší.

Vývoj regionálního HDP ve stálých cenách roku 1995 ukázal, že HDP v kraji v roce 2008 byl proti roku 1995 o 51,0 % vyšší. Po „krizovém“ roku 2009 (nárůst proti roku 1995 o 42,5 %) až rok 2013 v Jihomoravském kraji znamenal překročení této hranice (nárůst o 54,4 %). V rámci ČR v roce 2008 zvýšení dosáhlo 52,8 %, tento stav byl překonán až v roce 2014. Nárůst HDP vyjádřený ve stálých cenách roku 1995 byl v kraji ve srovnání s vývojem v ČR většinou nižší. Výjimkou byly roky 1996, 2013 až 2015 a roky 2020 a 2021 (v roce 2012 byly přírůstky shodné). V roce 2021 byl HDP v Jihomoravském kraji oproti roku 1995 o 88,2 % vyšší.

Graf 3.4 Vývoj regionálního HDP na zaměstnaného v Jihomoravském kraji (běžné ceny)

Zdroj: ČSÚ

Kromě roku 2009 a 2012 se meziročně zvyšovala hodnota přepočtu HDP na zaměstnaného.

Přepočtený regionální HDP na zaměstnaného je vyjádřením produktivity práce. V roce 2021 v Jihomoravském kraji dosáhl objem HDP na zaměstnaného 1 108,2 tis. Kč běžných cen, což bylo o 69,7 tis. Kč (o 6,7 %) více než v roce 2020. V letech následujících po roku 1995 byl meziroční nárůst tohoto ukazatele zaznamenán každoročně s výjimkou let 2009 a 2012. Ovšem vztah krajské hodnoty regionálního HDP na zaměstnaného k průměru ČR spíše kolísal. Nejvyšší odstup od průměru ČR byl v kraji zaznamenán v letech 1999 a 2000 (90,3 %, resp. 90,6 % průměru ČR). Právě v roce 2021 se kraj k průměru ČR přiblížil nejvíce (97,2 %). V mezikrajském srovnání byl objem HDP na zaměstnaného 3. nejvyšší (za Prahou a Středočeským krajem), stejně tak dopadlo i srovnání výše podílu vztahu k průměru ČR.

Objem hrubé přidané hodnoty se zvyšoval každoročně, výjimku tvořil rok 2009.

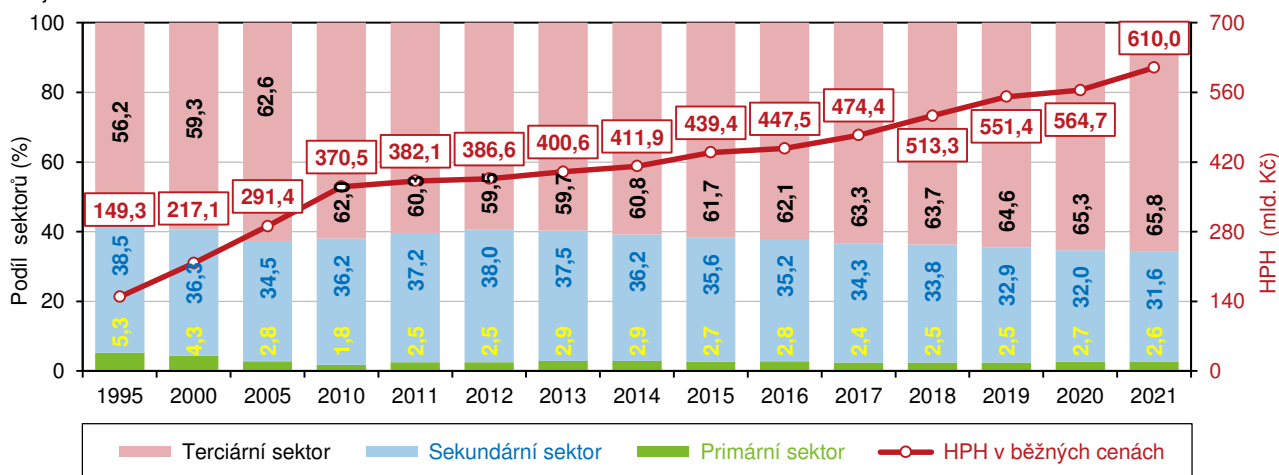
Vývoj regionálního HDP úzce souvisí s vývojem regionální hrubé přidané hodnoty (HPH), která je jeho součástí. Regionální HPH představuje rozdíl mezi celkovou produkcí a mezipotřebou jednotlivých odvětví daného regionu. Podle předběžných výsledků hrubá přidaná hodnota (HPH) v Jihomoravském kraji dosáhla v roce 2021 objemu 610,0 mld. Kč v běžných cenách. Objem HPH, i když vyjádřený v běžných cenách, se v letech 1995 až 2021 zvyšoval každoročně s výjimkou roku 2009.

Graf 3.5 Hrubá přidaná hodnota v Jihomoravském kraji (běžné ceny)

Zdroj: ČSÚ

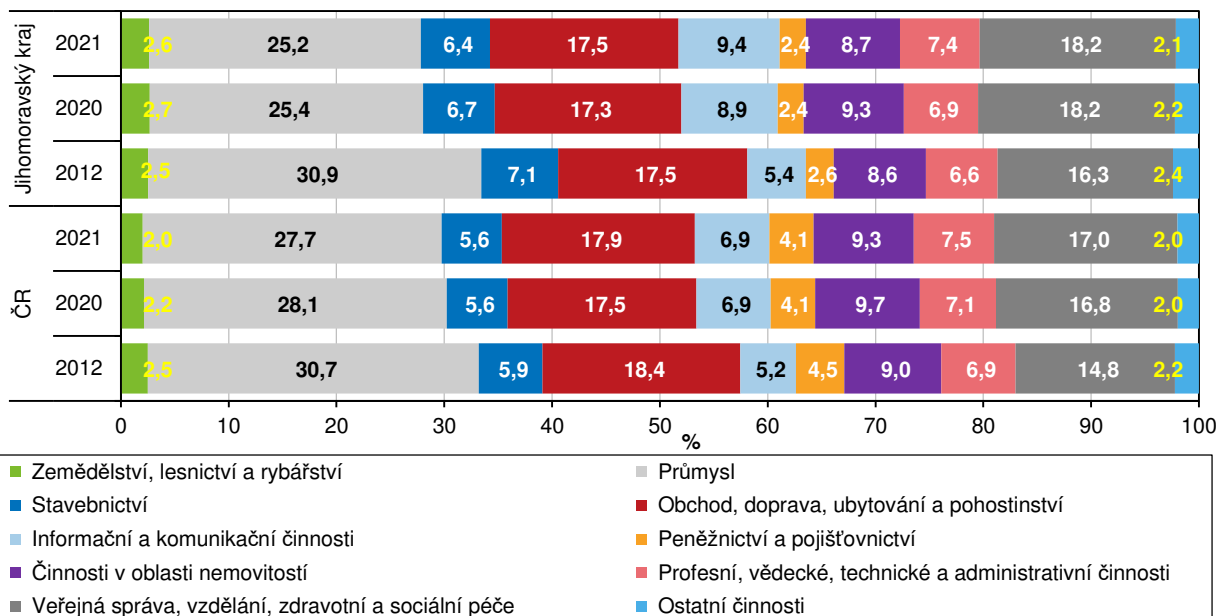

Primární sektor má na tvorbě HPH nejnižší podíl, proti roku 2010 se však zvýšil. Terciární sektor posiluje na úkor sekundárního sektoru.

Ve skladbě tvorby HPH podle sektorů z dlouhodobého hlediska dochází ke zvyšování podílu sektoru služeb na úkor snižování podílu zemědělství a průmyslu. Primární sektor měl nejnižší zastoupení, v roce 1995 se podílel na HPH vytvořené v Jihomoravském kraji 5,3 %. V roce 2010 tento podíl klesl na minimum sledovaného období (1,8 %), v roce 2021 podíl zemědělských odvětví činil 2,6 %. Podíl sekundárního sektoru na tvorbě HPH (dobývání nerostných surovin, průmysl celkem, stavebnictví) se od roku 2012, kdy tvořil 38,0 %, postupně snižoval a v roce 2021 činil 31,6 %. Terciární sektor tvoří v souhrnu oblast služeb, obchodu, ubytování, stravování, dopravy, podnikatelské činnosti, veřejné správy, vzdělávání, zdravotnictví atd. Meziročně podíl terciárního sektoru na tvorbě HPH vzrostl o 0,5 procentního bodu na 65,8 %, což je nejvyšší hodnota v novodobé historii kraje.

Graf 3.6 Odvětvová struktura hrubé přidané hodnoty v Jihomoravském kraji a ČR

Zdroj: ČSÚ

Změny v krajské odvětvové struktuře HPH jsou podobné republikovým změnám.

Trend změn v krajské struktuře HPH v roce 2021 byl proti roku 2012 s republikovými změnami podobný v 8 z 10 uvedených odvětví. Ke zvýšení podílu došlo v oboru informační a komunikační činnosti, u činnosti v oblasti nemovitostí, v oblasti profesní, vědecké, technické a administrativní činnosti i v oboru veřejné správy,

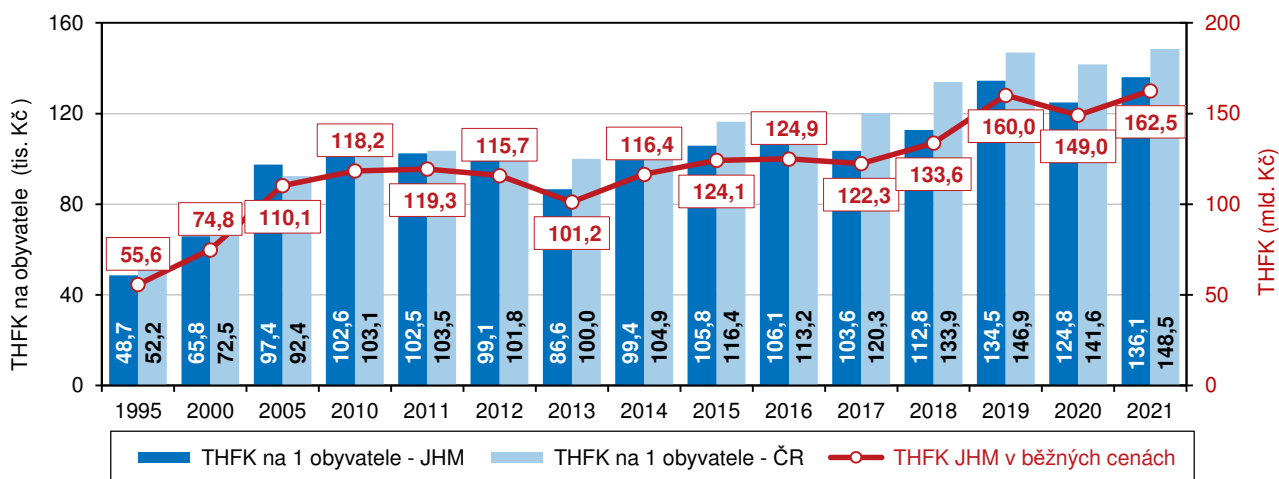
vzdělávání, zdravotní a sociální péče. Pokles byl zaznamenán v odvětví průmyslu, stavebnictví i u činnosti v peněžnictví a pojišťovnictví.

Podíl služeb na tvorbě HPH je mezi kraji druhý nejvyšší.

Objem HPH v Jihomoravském kraji byl ve srovnání s ostatními kraji v roce 2021 3. nejvyšší (po hl. m. Praze a Středočeském kraji). Jihomoravský kraj je podílem terciárního sektoru druhý mezi kraji a je o 1,1 procentního bodu nad úroveň průměru ČR. Průměr ČR je ovšem ovlivněn hl. m. Prahou, kde podíl činí 84,5 %. Nejnižší podíl terciárního sektoru je zaznamenán ve Zlínském kraji (50,2 %). Primární sektor má nejvýraznější zastoupení v Kraji Vysočina (5,5 %) a v Jihočeském kraji (4,0 %), sekundární sektor ve Zlínském kraji (47,5 %).

Graf 3.7 Tvorba hrubého fixního kapitálu v Jihomoravském kraji (běžné ceny)

Zdroj: ČSÚ

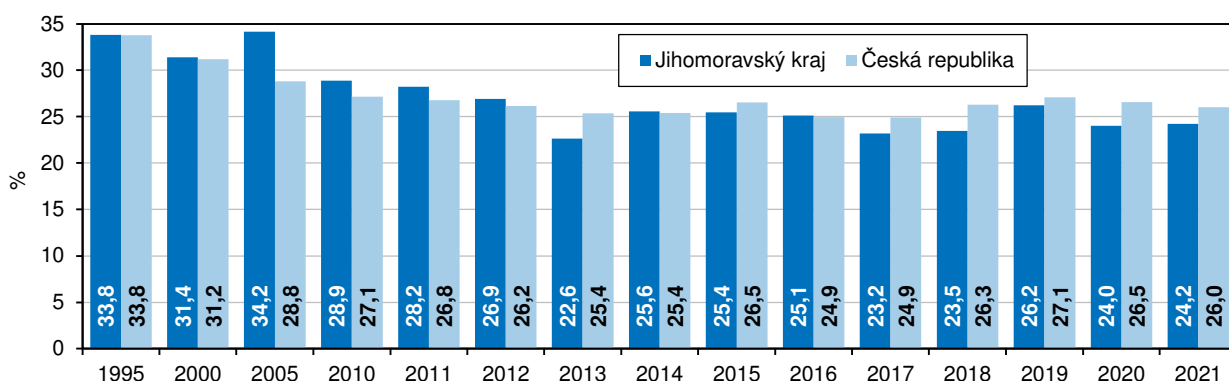

V roce 2021 byla v kraji vykázána dosud nejvyšší hodnota THFK. Přepočtená THFK na obyvatele téměř každoročně zaostávala za republikovým průměrem.

Investiční aktivita vyjádřená prostřednictvím tvorby hrubého fixního kapitálu (THFK) po znovuoobnovení ekonomického růstu po roce 2010 v kraji mírně poklesla v roce 2012 (meziročně o 3,6 mld. Kč), výrazněji v roce 2013 (o 14,5 mld. Kč) a mírně i v roce 2017 (o 2,6 mld. Kč). V roce 2021 byla v kraji vykázána dosud nejvyšší hodnota THFK (162,5 mld. Kč v běžných cenách), druhá nejvyšší hodnota byla vykázána v roce 2019 (160,0 mld. Kč). V roce 2020 následoval propad na 149,0 mld. Kč. V roce 2021 tedy došlo k meziročnímu nárůstu o 13,5 mld. Kč. Krajský objem THFK v přepočtu na jednoho obyvatele převyšoval republikový průměr pouze v roce 2003 a v letech 2005 až 2009. V dalších letech byl pod republikovou úrovní, nejvyšší zaznamenaný odstup od republikového průměru byl v roce 2018 (84,2 % průměru ČR). V roce 2021 krajská hodnota THFK ve výši 136,1 tis. Kč na obyvatele zaostávala za průměrem ČR o 12,4 tis. Kč a činila 91,6 % průměru ČR.

Graf 3.8 Míra investic v Jihomoravském kraji a ČR

Zdroj: ČSÚ

Míra investic Jihomoravského kraje byla v mezikrajském žebříčku 6. nejvyšší.

Do roku 2012 pro Jihomoravský kraj vyznívalo příznivě srovnání míry investic vyjádřené v procentech jako podíl úhrnu THFK na úhrnu HDP (oba ukazatele v běžných cenách). Do tohoto roku a dále v letech 2014 a 2016 míra investic v kraji převyšovala republikový průměr. Objem investic v roce 2021 v kraji tvořil 24,2 %, což bylo o 1,8 procentního bodu méně, než činila míra investic ČR. Z pohledu mezikrajského srovnání v roce 2021 byla hodnota THFK na jednoho obyvatele v Jihomoravském kraji mezi kraji 3. nejvyšší za hl. m. Prahou a Středočeským krajem. Tyto dva kraje spolu s Karlovarským krajem předčily republikový průměr výše míry investic. Míra investic Jihomoravského kraje byla v mezikrajském žebříčku 6. nejvyšší.

Místní rozpočty

Příjmy místních rozpočtů v roce 2022 mírně převyšovaly výdaje.

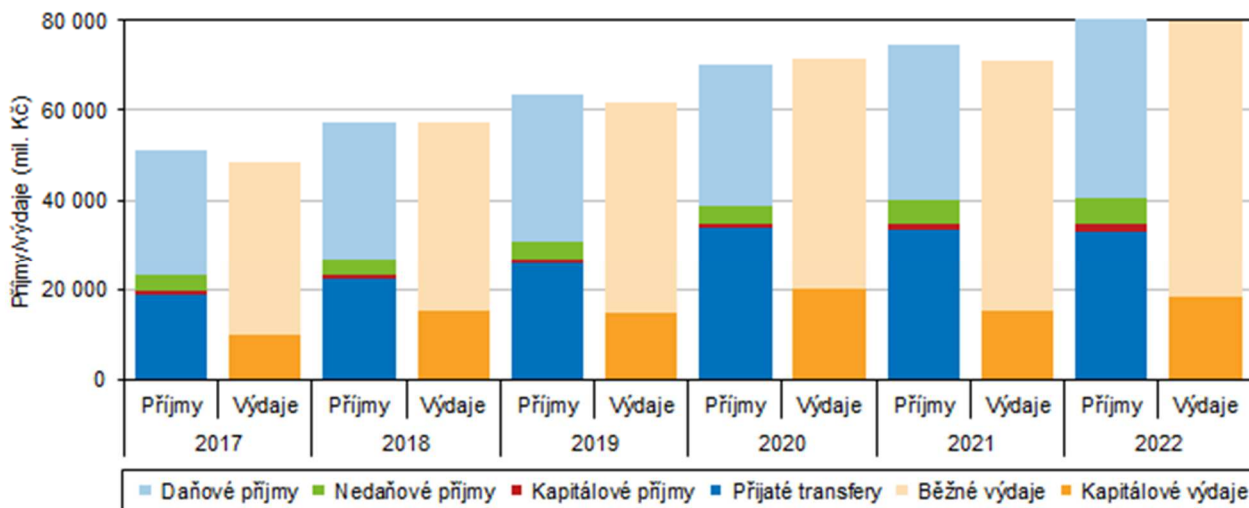
Do místních rozpočtů řadíme finanční hospodaření kraje, obcí a dobrovolných svazků obcí. V roce 2022 dosáhly příjmy místních rozpočtů 80,75 mld. Kč a výdaje částky 80,12 mld. Kč. Rozdíl mezi příjmy a výdaji byl kladný (+630 mil. Kč). Záporné saldo bylo v uplynulém desetiletí vykázáno pouze v roce 2020 (-1,35 mld. Kč) a v roce 2018 (-69 mil. Kč). Nejvyšší kladné saldo místních rozpočtů bylo vykázáno v roce 2021 (3,62 mld. Kč).

V roce 2022 největší část příjmů místních rozpočtů tvořily daňové příjmy.

V letech 2013 až 2019 největší část příjmů místních rozpočtů tvořily daňové příjmy. V období let 2016 až 2019 překročil podíl daňových příjmů na celkových příjmech hranici 50 %. Výjimkou ale byl rok 2020, kdy největší podíl na příjmech dosáhly přijaté transfery - 33,67 mld. Kč tvořilo 48,1 % celku, daňové příjmy činily 31,23 mld. Kč, což bylo 44,6 % celkových příjmů. V roce 2022 podíl daňových příjmů (40,39 mld. Kč) opět dosáhl hranici 50 % na celkových příjmech. Přijaté transfery (33,11 mld. Kč) měly na celku podíl 41,0 %.

Graf 3.9 Místní rozpočty v Jihomoravském kraji

Zdroj: Ministerstvo financí ČR

Meziroční nárůst objemu daňových příjmů.

Celkové příjmy v roce 2022 meziročně vzrostly o 6,05 mld. Kč (o 8,1 %), daňové příjmy vzrostly o 5,54 mld. Kč (o 15,9 %), ale u přijatých transferů byl zaznamenán pokles o 60,7 mil. Kč, tj. o 0,2 %. Nedaňové příjmy ve výši 5,52 mld. Kč byly vyšší o 191,3 mil. Kč (o 3,6 %), objem kapitálových příjmů vzrostl o 374,4 mil. Kč (o 27,7 %) na částku 1,73 mld. Kč.

Objem výdajů místních rozpočtů se meziročně zvýšil o 9,04 mld. Kč.

Převážnou část výdajů místních rozpočtů tvoří běžné výdaje, v roce 2022 dosáhly částky 61,67 mld. Kč (meziročně o 5,94 mld. Kč více). Kapitálové výdaje ve výši 18,45 mld. Kč byly proti roku 2021 o pětinu vyšší (o 3,10 mld. Kč), celkový objem

výdajů místních rozpočtů se tak zvýšil o 9,04 mld. Kč, tj. o 12,7 %. Polovinu běžných výdajů zpravidla tvoří neinvestiční transfery příspěvkovým a podobným organizacím. V roce 2022 dosáhly částky 30,45 mld. Kč, meziročně byly vyšší o 1,24 mld. Kč, tj. o 4,2 %.

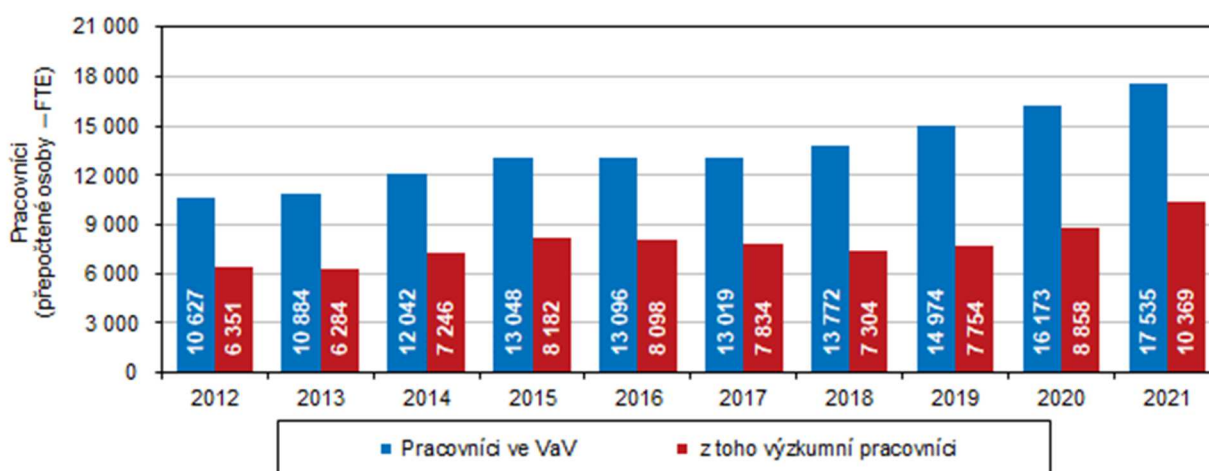
Věda, IT

Pětina republikového počtu pracovníků zabývajících se výzkumem a vývojem působí v Jihomoravském kraji.

V Jihomoravském kraji v roce 2021 na 583 pracovištích zabývajících se výzkumem a vývojem (VaV) pracovalo celkem 17 535 osob (20,7 % republikového celku), počet pracovníků meziročně vzrostl o 8,4 %. Více než polovina z nich působila v podnikatelském sektoru (56,2 %) a téměř třetina v sektoru vysokého školství (32,9 %). Mezi pracovníky VaV bylo 10 369 výzkumných pracovníků (59,1 % z krajského počtu pracovníků VaV), jejich počet proti roku 2020 vzrostl o 17,1 %. U počtu zaměstnanců a počtu výzkumných pracovníků je uvedena zkratka FTE³).

Graf 3.10 Pracovníci ve výzkumu a vývoji v Jihomoravském kraji

Zdroj: ČSÚ

Do výzkumu a vývoje v kraji v roce 2021 směřovalo 21,4 mld. Kč.

V roce 2012 bylo na výzkum a vývoj (VaV) v Jihomoravském kraji vynaloženo 14,6 mld. Kč. Do roku 2015 se objem výdajů na VaV v kraji každoročně zvyšoval, a to až na částku 17,7 mld. Kč. Po 2 letech poklesu či stagnace se v roce 2018 obnovil růst výdajů a v roce 2021 bylo dosaženo novodobého maxima objemu výdajů, a to 21,4 mld. Kč. Částka byla meziročně o 1,0 mld. Kč vyšší, relativní nárůst vyšší o 4,8 %. K největšímu meziročnímu nárůstu celkového objemu výdajů na výzkum a vývoj došlo v Olomouckém kraji (o 20,2 %).

Kraji patřilo prvenství ve vyšší podílu výdajů na výzkum a vývoj na objemu regionálního hrubého domácího produktu.

Na republikovém celku výdajů na VaV se kraj podílel 17,5 %, což byl po Praze 2. nejvyšší podíl. Prvenství Jihomoravskému kraji patřilo ve vyšší podílu výdajů na VaV na objemu regionálního hrubého domácího produktu (HDP). Podíl v kraji v roce 2021 dosáhl 3,2 % a republikový průměr, nad nímž byla i Praha a Středočeský kraj, převyšoval o 1,2 bodu.

Více než polovina výdajů na výzkum a vývoj je financována z podnikatelských zdrojů.

Mezi zdroji financování od roku 2012 převažuje podnikatelský sektor. V roce 2021 bylo z těchto zdrojů financováno 54,9 % nákladů na VaV v kraji, 33,1 % objemu nákladů pokryly domácí veřejné zdroje. Oproti minulosti výrazně poklesla role zdrojů ze zahraničí. Zatímco v letech 2012 a 2013 zdroje ze zahraničí tvořily až 29 %

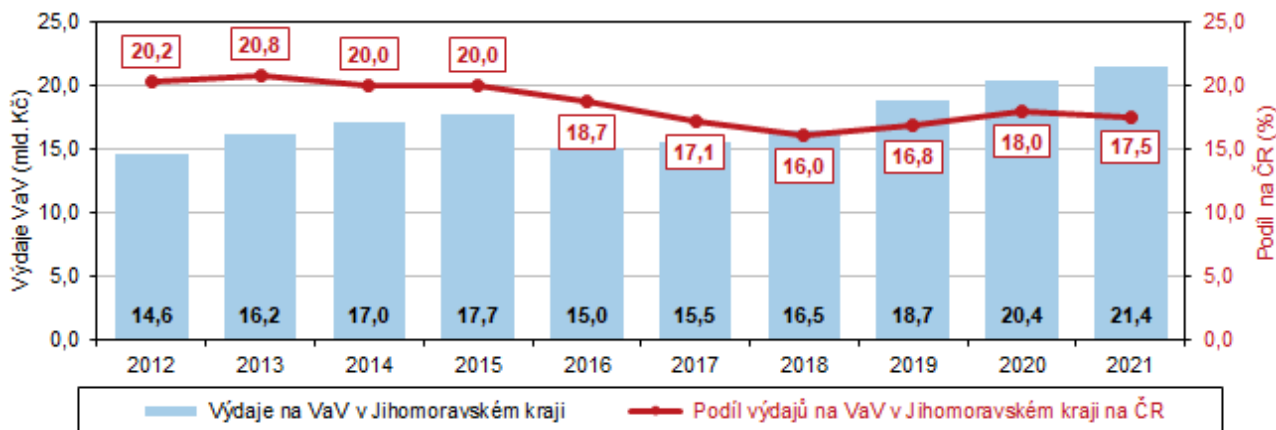
³ Jedná se o průměrný evidenční počet zaměstnanců na plný pracovní úvazek věnovaný výzkumným a vývojovým činnostem (jeden FTE se rovná jednomu roku práce zaměstnance na plný úvazek, který se na sto procent věnuje výzkumné a vývojové činnosti).

celkové částky zdrojů VaV, v roce 2016 tento podíl poklesl na 4,2 %. V roce 2021 podíl zdrojů ze zahraničí činil 8,1 %.

Graf 3.11 Výdaje na výzkum a vývoj v Jihomoravském kraji

Zdroj: ČSÚ

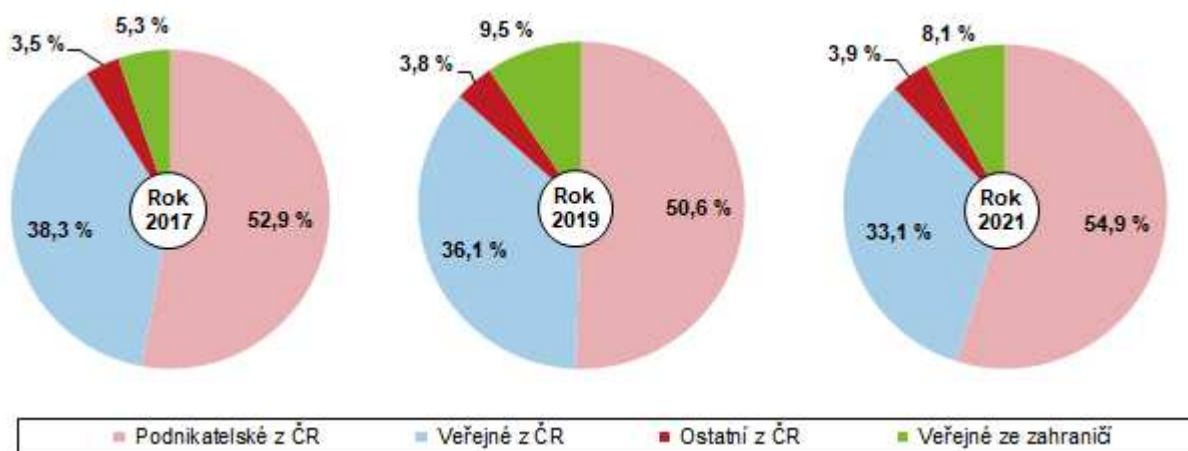

Největší část prostředků přímé veřejné podpory mířila do vysokého školství.

Ze státního rozpočtu bylo na přímou veřejnou podporu VaV v kraji v roce 2021 vynaloženo 6,8 mld. Kč, tedy o 0,2 mld. více než v roce 2020. Největší objem prostředků z veřejné podpory, a to 4,4 mld. Kč, směřoval do výzkumu prováděného na veřejných vysokých školách, veřejné výzkumné instituce získaly 1,3 mld. Kč.

Graf 3.12 Struktura zdrojů financování výdajů na výzkum a vývoj v Jihomoravském kraji

Zdroj: ČSÚ

Pro podnikatelský sektor je zpravidla určena největší část výdajů na výzkum a vývoj.

Největší část výdajů na výzkum a vývoj v Jihomoravském kraji byla v minulých letech určena pro podnikatelský sektor, výjimkou byl rok 2012 s převahou vysokoškolského sektoru provádění. V roce 2021 do podnikatelského sektoru mířilo 59,3 % výdajů a do sektoru vyššího odborného a vysokého školství 30,5 %.

Osobní počítač a přístup k internetu nemá jen pětina domácností Jihomoravského kraje.

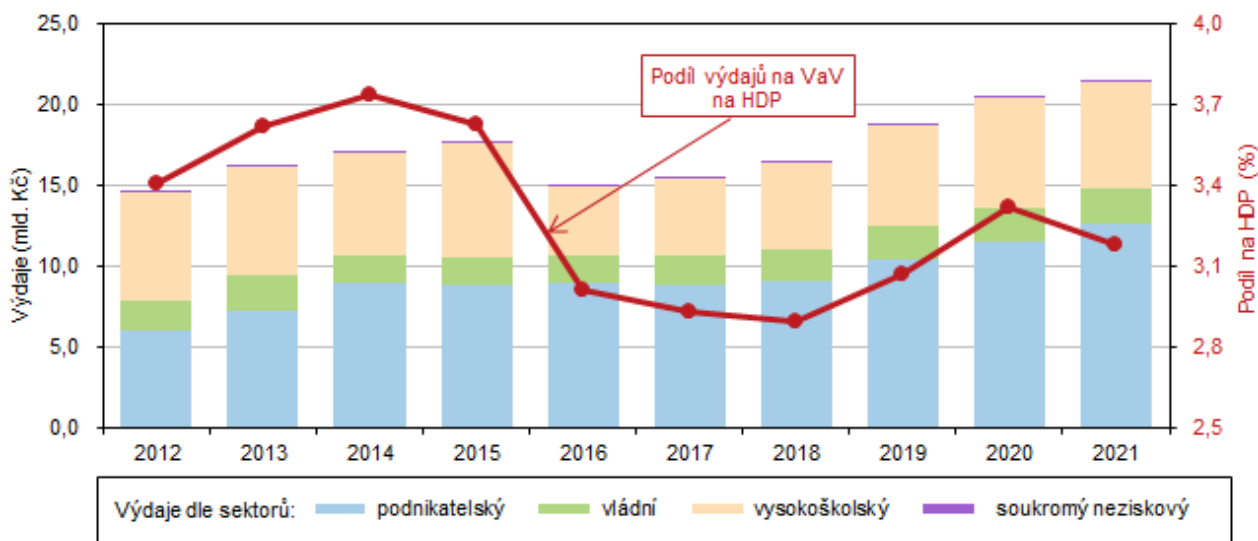
Podle šetření o využívání informačních a komunikačních technologií v domácnostech bylo v roce 2021⁴ 80,6 % domácností v Jihomoravském kraji vybaveno osobním počítačem a 82,3 % domácností mělo přístup k internetu. Meziročně došlo v obou případech jen k mírnému zvýšení procenta vybavenosti domácností, a to o 1,0 bodu u vybavenosti počítači a o 0,8 bodu u přístupu

⁴ Údaje jsou zjišťovány jedenkrát ročně, z důvodu vyšší reprezentativnosti jsou data v regionálním členění publikována za tříleté průměry (hodnota uvedená za rok 2021 je průměrem hodnot zjištěných v šetření ve 2. čtvrtletí let 2020, 2021 a 2022).

k internetu. Posun v této oblasti je spíše patrný ze srovnání nynějších hodnot se situací např. v roce 2010, kdy počítač mělo 62 % domácností v kraji a přístup k internetu jen 60 % domácností.

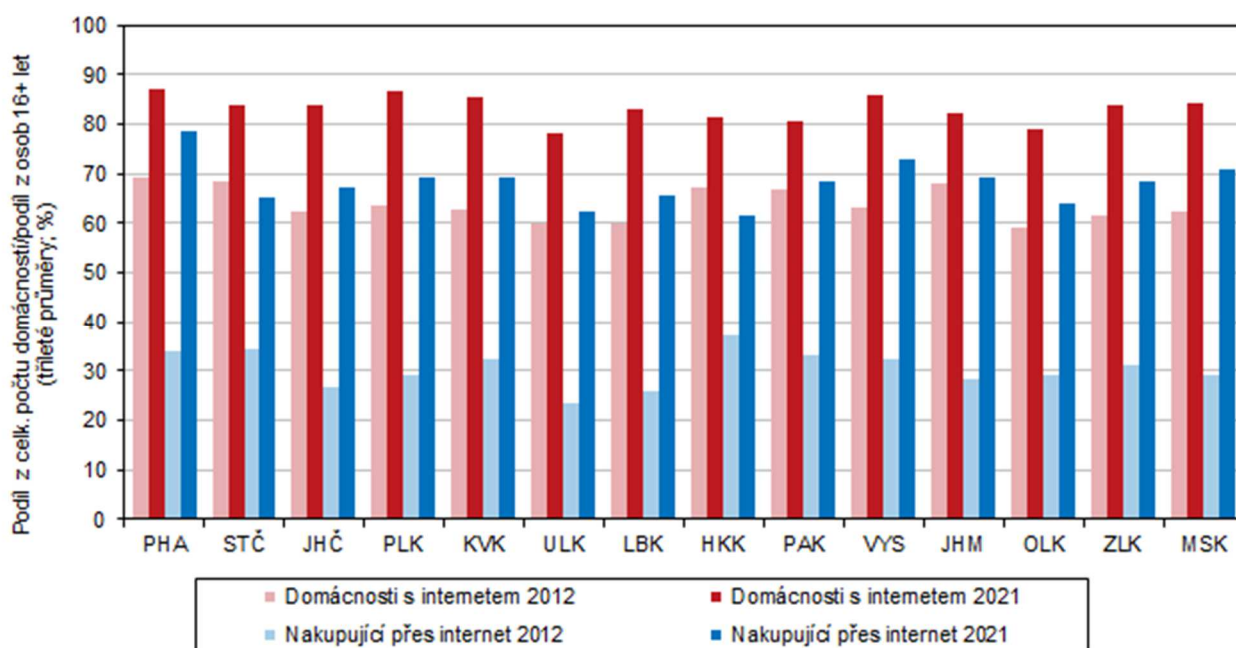
Graf 3.13 Výdaje VaV podle sektorů provádění, podíl výdajů na VaV na HDP v Jihomoravském kraji

Zdroj: ČSÚ

Graf 3.14 Domácnosti s připojením k internetu a jednotlivci nakupující přes internet podle krajů

Zdroj: ČSÚ

Kdo je uživatelem internetu?

Zajímavý pohled nabízí socio-demografické členění uživatelů internetu v kraji, kdy je uváděn podíl z příslušné kategorie – podle pohlaví je v kraji více uživatelů internetu mezi muži (83,9 %), mezi ženami je to podíl 80,0 %. V dělení podle věku je nejvyšší podíl mezi osobami ve věku 16 až 34 let (99,7 %), u osob ve věku 35 až 54 let je to 97,4 % a u starších 55 let pak 55,1 %. V členění podle ekonomické aktivity používá internet 42,8 % důchodců a očekávaně 100 % studentů. Podle dosaženého vzdělání používá internet 99,4 % osob s vysokoškolským vzděláním.

Stále ve větší míře se rozvíjí internetové bankovníctví a nakupování po internetu.

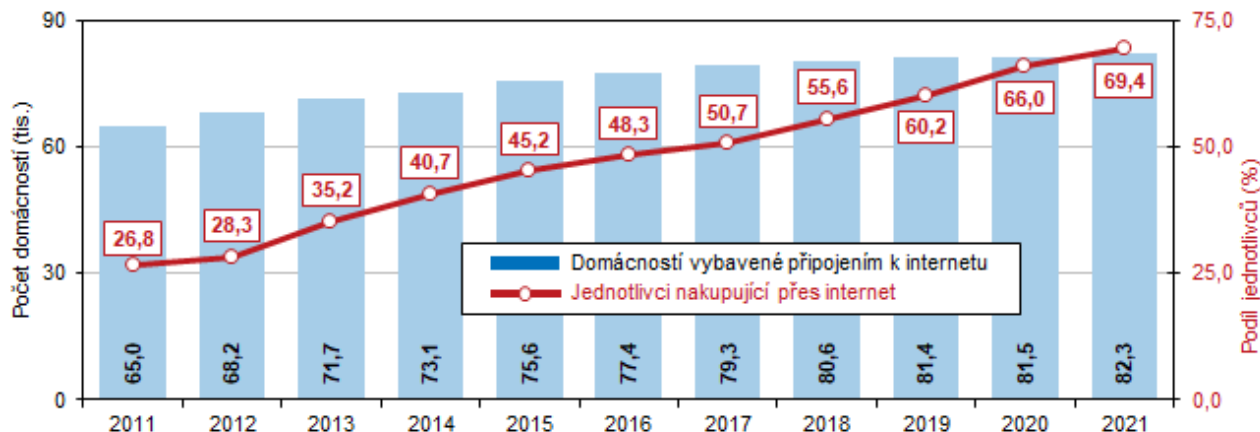
Mezi uživateli internetu v kraji výrazně vzrostl podíl nakupujících přes internet a uživatelů internetového bankovníctví. Zatímco v roce 2010 podíl využívajících tyto

možnosti nedosahoval v obou případech ani 24 %, v roce 2021 využívalo nakupování přes internet 69,4 % uživatelů a internetové bankovníctví 66,0 % uživatelů internetu.

Graf 3.15 Domácnosti s připojením k internetu a jednotlivci nakupující přes internet v Jihomoravském kraji

Zdroj: ČSÚ

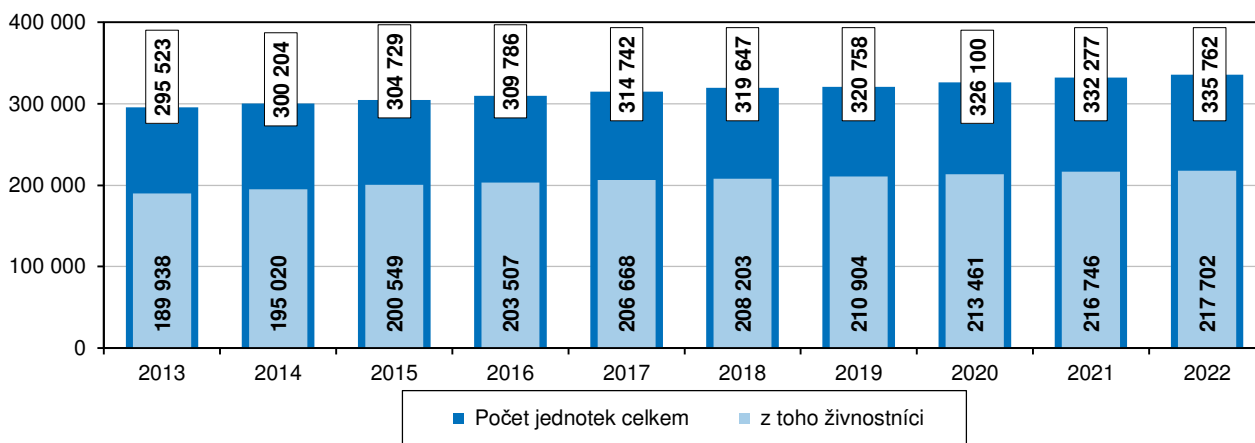
Ekonomické subjekty

V registru ekonomických subjektů bylo evidováno téměř 336 tisíc jednotek se sídlem v kraji.

Údaje v registru ekonomických subjektů (RES) byly v roce 2013 zpřesněny podle Registru osob (ROS), údaje do roku 2012 tak nejsou s následujícími roky srovnatelné. V RES bylo k 31. 12. 2022 evidováno téměř 336 tisíc subjektů se sídlem v Jihomoravském kraji (3. nejvyšší počet mezi kraji, 11,2 % z republikového celku). Meziročně se jejich počet zvýšil o 3,5 tis. jednotek (o 1,0 %).

Graf 3.16 Registr ekonomických subjektů v Jihomoravském kraji

Zdroj: ČSÚ

Mezi fyzickými osobami převažují živnostníci, mezi právnickými osobami je nejvíce společností s ručením omezeným.

V registru kraje bylo 239,4 tis. fyzických osob (71,3 % celku) a 96,3 tis. právnických osob. Mezi fyzickými osobami převažují živnostníci (217,7 tis., tj. 90,9 % fyzických osob), mezi právnickými osobami je nejvíce společností s ručením omezením (62,7 tis., tj. 65,1 % z počtu právnických osob). Meziročně se počet živnostníků zvýšil o 1,0 tis. (o 0,4 %), počet společností s ručením omezeným vzrostl o 2,1 tis. (o 3,4 %).

Nižší intenzita podnikatelské aktivity.

Počet živnostníků v Jihomoravském kraji byl mezi kraji sice 3. nejvyšší, ukazatel intenzity podnikatelské aktivity (přepočten živnostníků na 1 000 obyvatel) byl ale průměrný - mezi ostatními kraji 8. nejvyšší, resp. 7. nejnižší.

V roce 2022 v registru přibýlo 13 tisíc živnostníků.

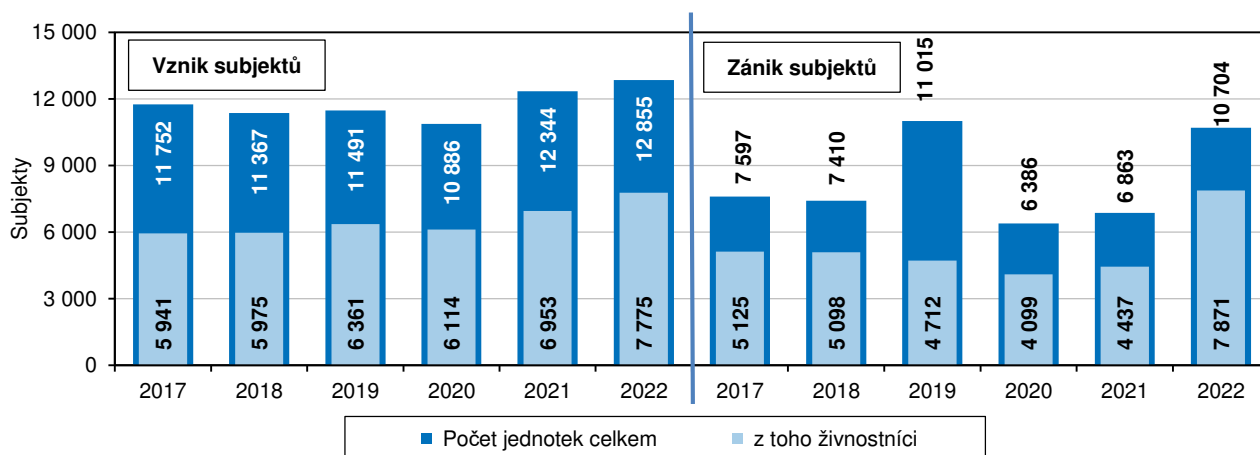
V roce 2022 v kraji vzniklo 12,9 tis. nových subjektů, z toho bylo 8,8 tis. fyzických osob (7,8 tis. živnostníků). Zaniklo 10,7 tis. subjektů, z tohoto počtu bylo 8,7 tis. fyzických osob (7,9 tis. živnostníků). Počty vzniklých subjektů se proti roku 2021 zvýšily o 4,1 %, počet zaniklých subjektů vzrostl o 56,0 %.

Údaj o počtu zaměstnanců chybí u více než poloviny jednotek, v kraji je ale 40 podniků s tisíci a více zaměstnanci.

U nadpoloviční většiny jednotek RES v kraji v roce 2022 není uveden údaj o počtu zaměstnanců (188,5 tis., tj. 56,1 % celku), dalších 112,3 tis. jednotek (33,4 %) bylo bez zaměstnanců. Strukturu dotváří podniky se zaměstnanci – 27,9 tis. mikropodniků (1 až 9 zaměstnanců), 5,6 tis. malých podniků (10 až 49 zaměstnanců), 1,3 tis. středních podniků (50 až 249 zaměstnanců). V kraji sídlí 228 podniků s 250 a více zaměstnanci (velké podniky), z tohoto počtu bylo 40 podniků v kategorii 1 000 a více zaměstnanců.

Graf 3.17 Vznik a zánik ekonomických subjektů v Jihomoravském kraji

Zdroj: ČSÚ

Nejvíce subjektů se zabývá velkoobchodem a maloobchodem, opravami a údržbou motorových vozidel.

Ve struktuře podle převažující činnosti CZ-NACE bylo nejvíce subjektů zabývajících se velkoobchodem a maloobchodem, opravami a údržbou motorových vozidel. Na konci roku 2022 jich bylo evidováno 57,7 tis. Přestože se jejich počet meziročně snížil o 4,4 %, tvořily téměř pětinu z celkového počtu subjektů. Celkem 44,7 tis. subjektů (13,3 %) mělo jako převažující činnost průmysl. Stavebnictvím se zabývalo 40,2 tis. subjektů (12,0 %).

Z hlediska statistického využití je více než polovina jednotek aktivních.

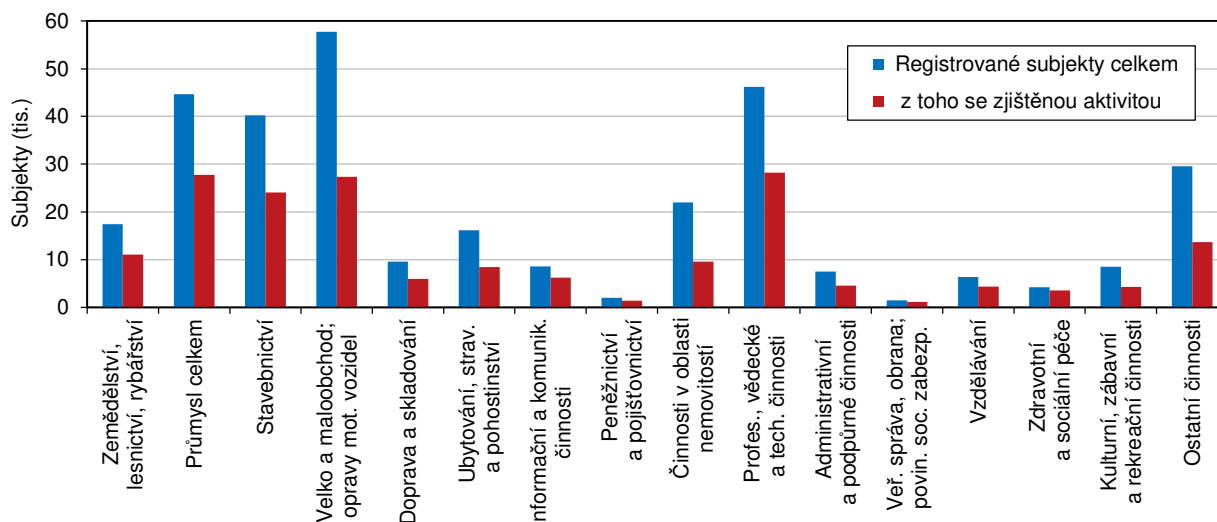
V RES jsou uvedeny všechny jednotky bez ohledu na jejich ekonomickou aktivitu. Užší soubor (z hlediska statistického využití) tvoří subjekty se zjištěnou aktivitou (podle informací ze statistických zjišťování nebo z administrativních zdrojů vykazují ekonomickou činnost). Ke konci roku 2022 byla v kraji zjištěna aktivita 186,6 tis. jednotek (55,6 % z celkového počtu subjektů v RES v kraji), z toho bylo 115,9 tis. podnikatelů (živnostníci a zemědělství podnikatelé).

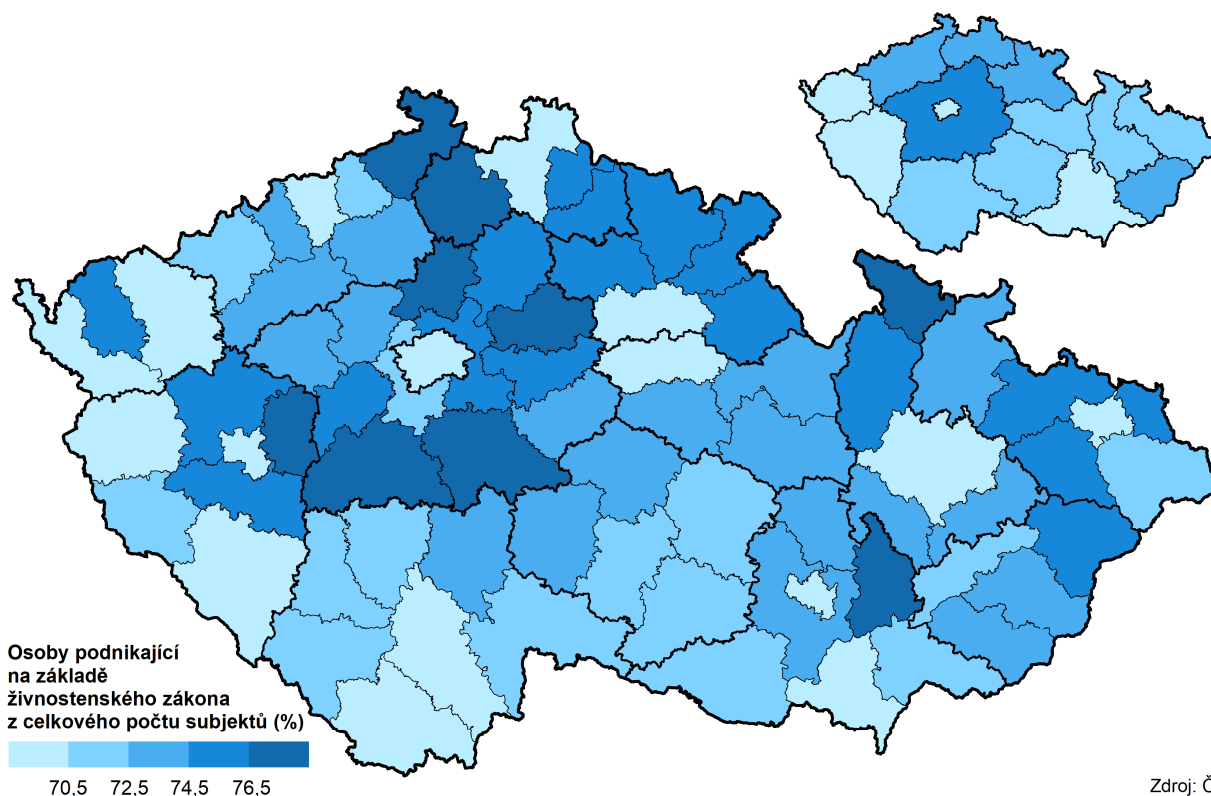

Graf 3.18 Ekonomické subjekty podle převažující ekonomické činnosti v Jihomoravském kraji k 31. 12. 2022 (subjekty s uvedenou činností)

Zdroj: ČSÚ

Podíl živnostníků v okresech a krajích k 31. 12. 2022

Zemědělství, lesnictví

Hodnota zemědělské produkce v roce 2021 meziročně vzrostla o 2,8 %.

Finanční ukazatele souhrnného zemědělského účtu za rok 2022 dosud nejsou k dispozici. Lze uvést pouze předběžné výsledky za rok 2021, kdy objem zemědělské produkce v kraji dosáhl 13,81 mld. Kč (ve stálých cenách roku 2000). Částku 8,45 mld. Kč tvořila rostlinná produkce a 4,22 mld. Kč živočišná produkce.

Proti roku 2020 byl objem finančních ukazatelů o 380,4 mil. Kč vyšší (o 2,8 %). Objem zemědělské produkce v roce 2021 vyjádřený v běžných cenách, dosáhl hodnoty 21,0 mld. Kč, což v přepočtu na 1 hektar obhospodařované zemědělské půdy činilo 58,1 tis. Kč. Přepočtený údaj byl mezi kraji nejvyšší Nejúspěšnějším rokem v zemědělství Jihomoravského kraje se stal v minulých letech rok 2008, kdy objem zemědělské produkce dosáhl 14,5 mld. Kč (ve stálých cenách roku 2000).

Nižší sklizeň obilovin díky poklesu hektarových výnosů a nízké úrodě kukuřice.

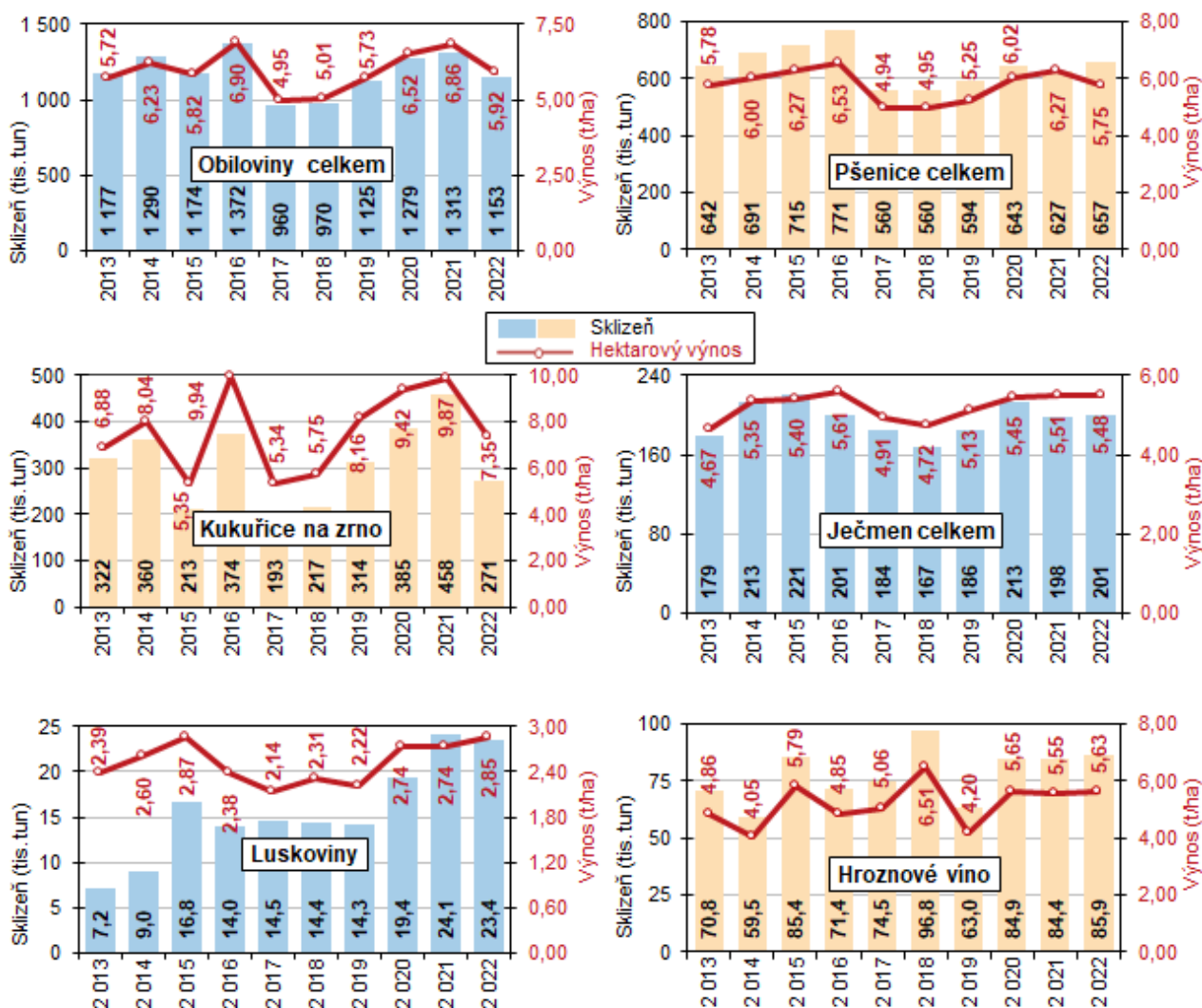
Výsledky sklizně zemědělských plodin v roce 2022 byly ve srovnání s rokem předešlým méně příznivé. V kraji bylo sklizeno 1,15 mil. tun obilovin, což byl po Středočeském kraji 2. nejvyšší objem v mezikrajském srovnání. Úroda obilovin byla ale meziročně nižší o 12,2 %. Nižší úroda byla dílem především poklesu hektarového výnosu o 13,6 % na 5,92 t/ha i přes mírné zvýšení sklizňové plochy (o 3,1 tis. hektarů, tj. o 1,6 %). Celkové pokles sklizně lze přičíst především nízké úrodě kukuřice na zrno.

Zvýšení rozlohy sklizňové plochy ani vyšší objem sklizně pšenice ozimé nezajistil vyšší hektarový výnos

Stěžejní plodinou základních obilovin v kraji je pšenice ozimá a ječmen jarní. Sklizňová plocha pšenice ozimé 109,9 tis. ha byla meziročně o pětinu vyšší, objem sklizně se zvýšil o 9,0 % na 637,4 tis. tun. Hektarový výnos 5,80 t/ha byl však o 9,5 % nižší než v roce 2021. Ječmene jarního bylo z plochy 23,9 tis. ha (o 5,3 % nižší) sklizeno 123,2 tis. tun (méně o 6,9 %), výnos 5,16 t/ha byl nižší o 1,6 %.

Graf 3.19 Sklizeň a sklizňové plochy vybraných zemědělských plodin v Jihomoravském kraji

Zdroj: ČSÚ

Důsledkem redukce sklizňových ploch a nižší sklizně kukuřice na zrna byl nejnižší hektarový výnos mezi kraji.

Jihomoravský kraj je stále největším pěstitelem kukuřice na zrno. A to i přes to, že vloni došlo k výrazné redukci sklizňových ploch a čtvrtinovému snížení hektarového výnosu na 7,35 t/ha, který byl mezi kraji nejnižší. Sklizeno bylo 270,7 tis. tun zrna, což je o dvě pětiny méně než v roce 2021. I přesto je podíl kraje na celorepublikové sklizni 42,3 %.

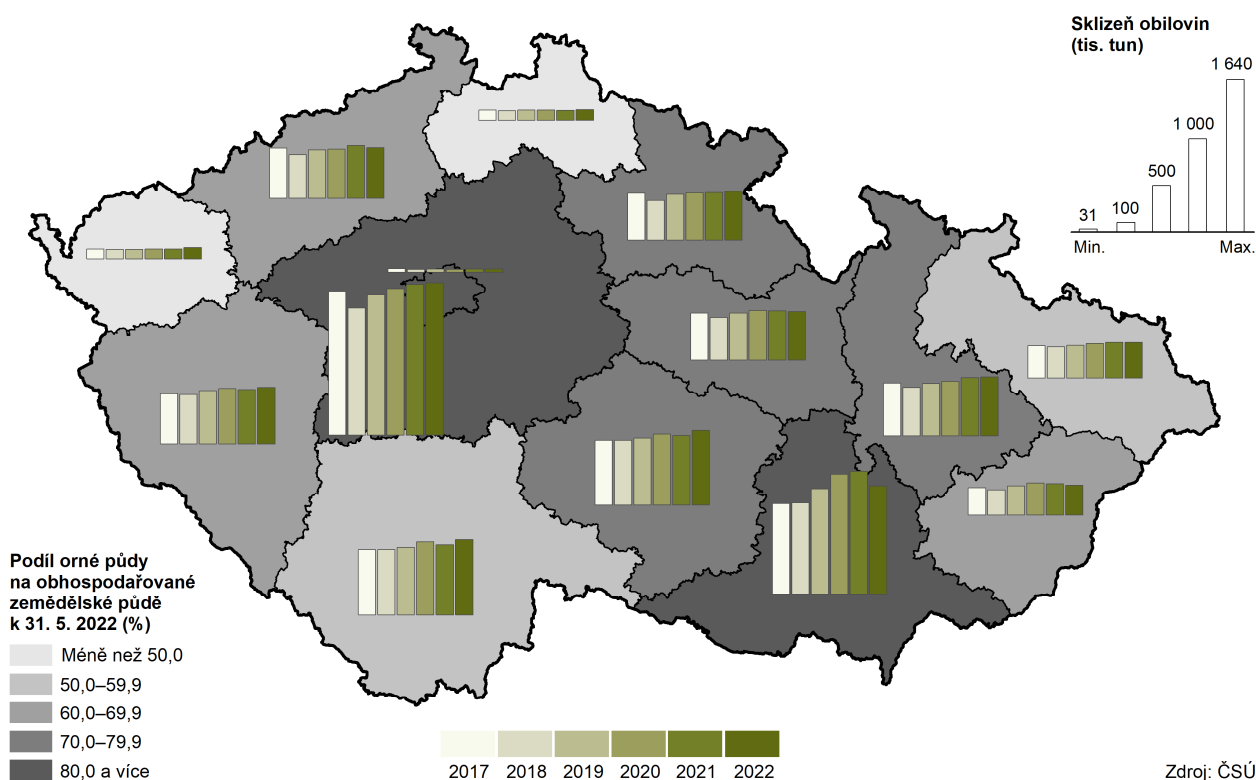
Sklídilo se méně luskovin z menší plochy, hektarový výnos byl vyšší.

Kraj je 2. největším pěstitelem luskovin (po Středočeském kraji), sklídilo se jich méně z nižší výměry při vyšším výnosu. Ze sklizňové plochy 8,2 tisíc hektarů bylo sklizeno 23,4 tis. tun luskovin (18,9 % republikového celku). Plocha, z níž byly v kraji luskoviny sklizeny, byla proti roku 2021 o 589 ha nižší (o 6,7 %). Sklizeň byla o 3,0 % nižší, hektarový výnos 2,85 tun luskovin z hektaru byl ve srovnání se skutečností roku 2021 vyšší o 3,9 %.

Dařilo se při pěstování vinné révy, objem sklizně i výnos byly mezročně nepatrně vyšší při téměř stejné ploše.

V Jihomoravském kraji, který je největší vinařskou oblastí v ČR, se v roce 2022 rozkládaly vinice plodné na ploše 15,3 tis. ha, což je 93,0 % republikového celku. Hektarový výnos 5,63 tun byl o 1,5 % vyšší než v roce 2021. V kraji bylo sklizeno 85,9 tis. tun hroznového vína s mezročním růstem o 1,8 %. Z uvedeného grafu je zřejmé, že úrodné roky (2015, 2018, 2020 i 2022) se střídaly s roky průměrnými či neúrodnými (2013, 2014, 2019).

Sklizeň obilovin v krajích v letech 2017 až 2022

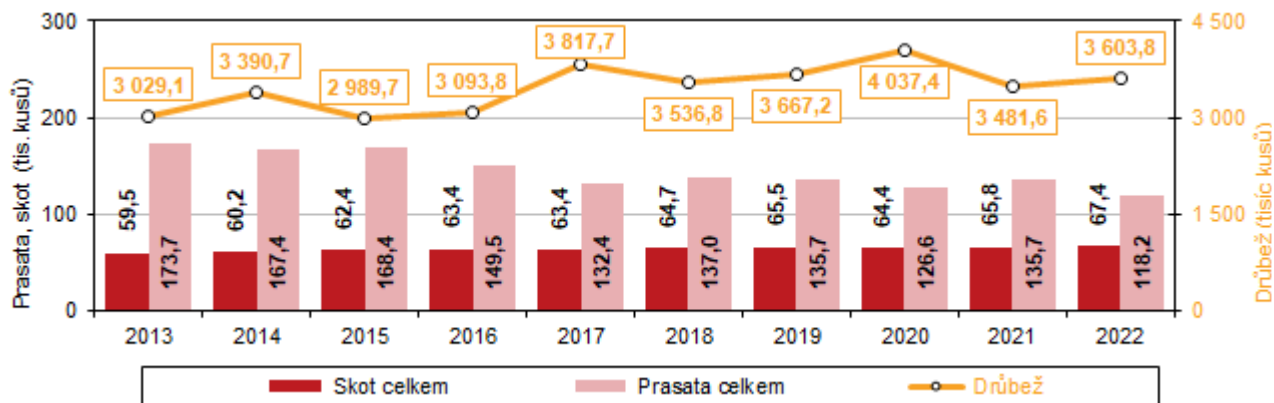

Změny stavů skotu, prasat a drůbeže v uplynulém období.

Chovy hospodářských zvířat (podle soupisu k 1. 4.) v kraji do roku 2013 vykazovaly postupný pokles. V letech 2014 až 2019 a v roce 2022 se mírně navyšovaly stavy skotu, stav v roce 2022 byl nejvyšší od roku 2009. Pokles stavu prasat přetrvával s výjimkou roku 2015, 2018 a roku 2021. Stavy drůbeže se nejvýrazněji zvýšily v roce 2017 a v roce 2020.

Graf 3.20 Stavý skotu, prasat a drůbeže v Jihomoravském kraji (stav k 1. 4.)

Zdroj: ČSÚ

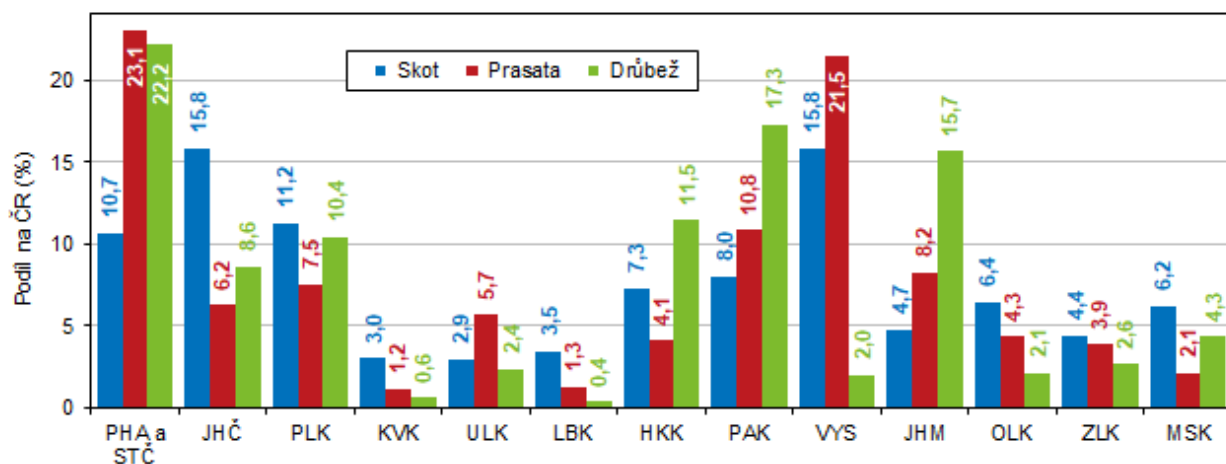

Meziroční nárůst stavů skotu a drůbeže, snížení stavu prasat.

Podle soupisu hospodářského zvířectva k 1. 4. 2022 tak v kraji bylo celkem 67,4 tis. kusů skotu (o 1,5 tis. kusů více než před rokem), 118,2 tis. kusů prasat (o 17,5 tis. méně) a 3,6 mil. kusů drůbeže (meziročně o 122,2 tis. kusů více). Na republikovém chovu drůbeže se Jihomoravský kraj podílel 15,7 % (3. nejvyšší podíl mezi kraji), na stavu prasat podílem 8,2 % (4. nejvyšší podíl) a na stavu skotu podílem 4,7 % (až 9. nejvyšší podíl mezi kraji).

Graf 3.21 Podíl krajů na stavech skotu, prasat a drůbeže chovaných v České republice k 1. 4. 2022

Zdroj: ČSÚ

Změny ve stavech zvířat se promítly do jejich užitkovosti.

Meziroční změny ve stavech hospodářských zvířat se promítly i do změn hodnot užitkových ukazatelů chovu. Zvýšení stavu skotu doprovázel růst produkce jatečného skotu i růst produkce mléka. Snížení stavů prasat se promítlo ve snížení produkce jatečných prasat. Nárůst stavu drůbeže se do užitkových ukazatelů promítl mírným nárůstem produkce jatečné drůbeže a poklesem snášky vajec.

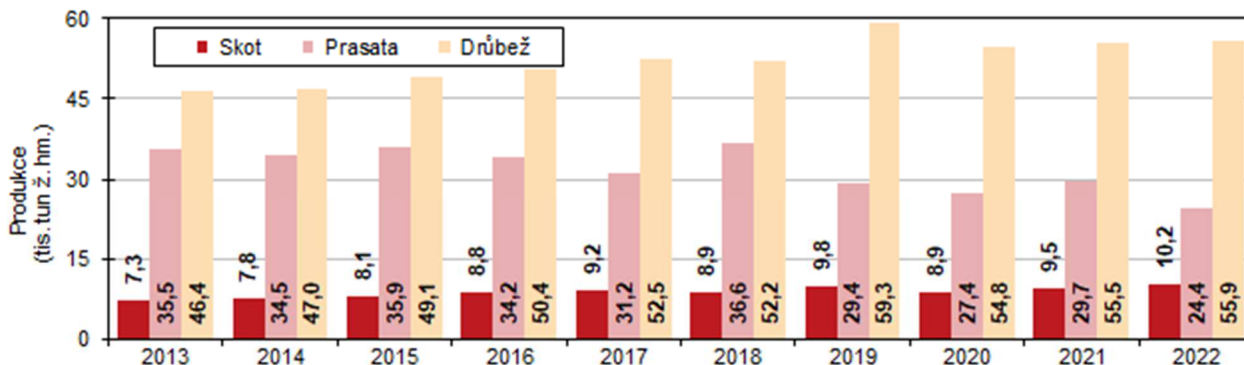
Nárůst produkce jatečného skotu a drůbeže, pokles produkce jatečných prasat.

V kraji bylo v roce 2022 vyprodukováno 10,2 tis. tun živé hmotnosti (t ž. hm.) jatečného skotu (meziroční nárůst o 8,1 %), 24,4 tis. t ž. hm. jatečných prasat (- 17,9 %) a 55,9 tis. t ž. hm. jatečné drůbeže (+0,7 %). Bylo vyrobeno 203,7 mil. litrů mléka (+4,5 %) a 122,4 mil. kusů konzumních vajec (-9,9 %).

Graf 3.22 Produkce jatečných zvířat v Jihomoravském kraji

Zdroj: ČSÚ

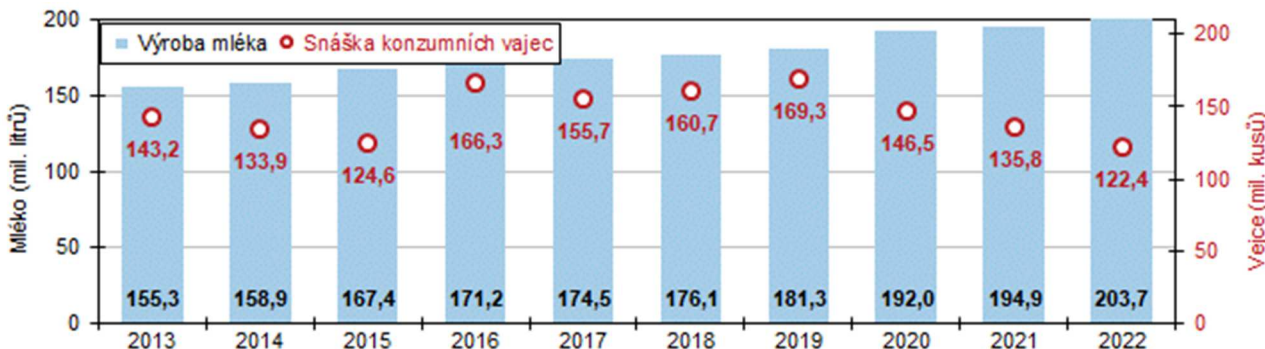

Lesní pozemky tvoří 28 % rozlohy kraje.

Na konci roku 2022 se lesní pozemky rozkládaly na ploše 201,8 tis. hektarů (7,5 % z plochy lesů v ČR) a tvořily 28,1 % rozlohy Jihomoravského kraje (lesní pozemek je pozemek s lesním porostem, lesní průsek, nezpevněné cesty). Meziročně se plocha lesních pozemků zvýšila o 55 hektarů.

Graf 3.23 Produkce mléka a vajec v Jihomoravském kraji

Zdroj: ČSÚ

Zvyšuje se podíl listnatých dřevin, plocha listnatých dřevin je mezi kraji nejvyšší.

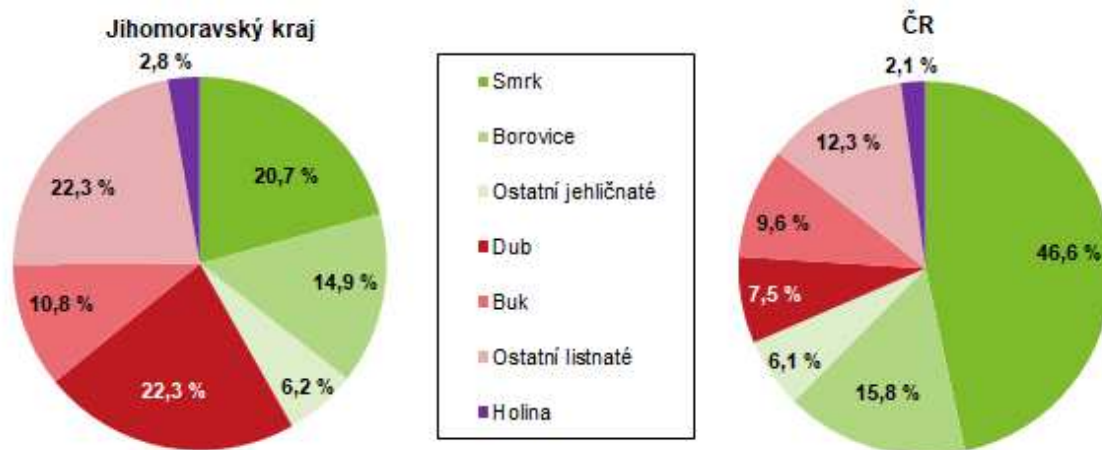
Porostní plochy dřevin celkem tvořily 97,7 % lesních pozemků (197,2 tis. ha). Podle údajů z Ústavu pro hospodářskou úpravu lesů jehličnaté dřeviny v kraji zaujímaly plochu 80,3 tis. ha (z toho 39,7 tis. ha smrk a 28,6 tis. ha borovice), listnaté dřeviny plochu 106,5 tis. hektarů (z toho 42,9 tis. ha dub a 20,7 tis. ha buk). Plocha listnatých dřevin je mezi kraji nejvyšší a tvoří 13,8 % úhrnu ČR. Podíl plochy listnatých dřevin na celku se zvýšil z 50,0 % v roce 2008 na 57,0 % v roce 2022. Zvyšování podílu listnatých dřevin je potřebné, neboť listnaté dřeviny se vyznačují vyšší odolností vůči povětrnostním vlivům, suchu a hmyzím škůdcům.

Při zalesňování je nejvíce vysazován buk a dub.

Skladbu lesních porostů ovlivňuje struktura těžby dřeva a následné zalesňování. Vývoj v posledních letech je ale především důsledek likvidace kůrovcové kalamity. Rozloha zalesněné půdy v Jihomoravském kraji se od roku 2018 navyšovala. V roce 2019 bylo zalesněno celkem 3 855 ha půdy, což je více než dvojnásobek hodnoty předchozího roku. V roce 2021 dosáhla zalesněná plocha dosud rekordních 5 037 ha, v roce 2022 to bylo o 96 ha méně, tedy 4 942 ha (po Kraji Vysočina 2. největší). V kraji byly při výsadbě v posledních letech upřednostněny listnaté dřeviny, v roce 2022 jejich podíl na celku dosáhl 61,2 %. Listnaté dřeviny byly vysazeny na 3 024 ha, z toho dub na 923 ha a buk na 1 075 ha. Jehličnany byly vysazeny na 1 917 ha, z toho 1 032 ha zabíral smrk a 422 ha borovice.

Graf 3.24 Druhá skladba dřevin lesních porostů v Jihomoravském kraji k 31. 12. 2022

Zdroj: ČSÚ

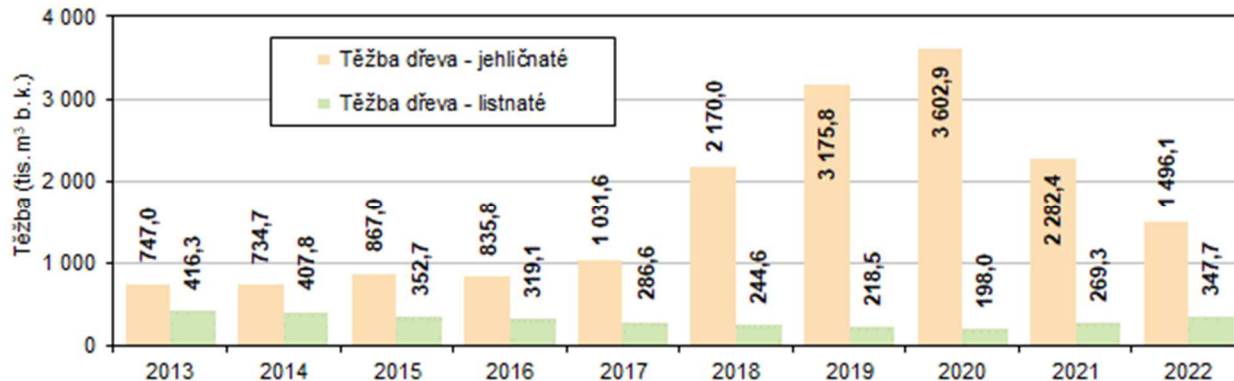

Nejvyšší objem dřeva byl vytěžen v roce 2020.

Objem vytěženého dřeva celkem v Jihomoravském kraji od roku 2017 postupně narůstal, maxima dosáhl v roce 2020, kdy bylo vytěženo 3 800,9 tis. m³ dřeva. V roce 2021 těžba meziročně poklesla téměř o třetinu na 2 551,7 tis. m³ a propad pokračoval i v roce 2022, kdy bylo vytěženo 1 843,8 tis. m³. Tato hodnota je o téměř čtvrtinu nižší proti skutečnosti roku 2018, kdy se v jihomoravských lesích rozšířila hmyzová kalamita.

Graf 3.25 Těžba dřeva v Jihomoravském kraji

Zdroj: ČSÚ

Objem vytěžených listnatých dřevin byl mezi kraji nejvyšší.

V roce 2022 se v kraji vytěžilo 1 496,1 tis. m³ dřeva jehličnatých dřevin, což je o 786,3 tis. m³ dřeva méně v porovnání s rokem 2021. Ve struktuře vytěžených jehličnatých dřevin podle druhu tvoří dřevo smrkové 79,2 %, dřevo borovicové 11,9 %. Těžba listnatých dřevin překročila skutečnost roku 2021 o 29,1 % a dosáhla 347,7 tis. m³ dřeva. Tento objem je v mezikrajském porovnání největší. Jihomoravský kraj je v ČR předním producentem dubového dřeva, kterého se vytěžilo 129,4 tis. m³. Proti roku 2021 se těžba tohoto dřeva navýšila o 46,7 %. Bukového dřeva se v roce 2022 získalo 114,7 tis. m³ s meziročním navýšením o 18,4 tis. m³.

Objem nahodilé hmyzové těžby od roku 2020 každoročně klesá.

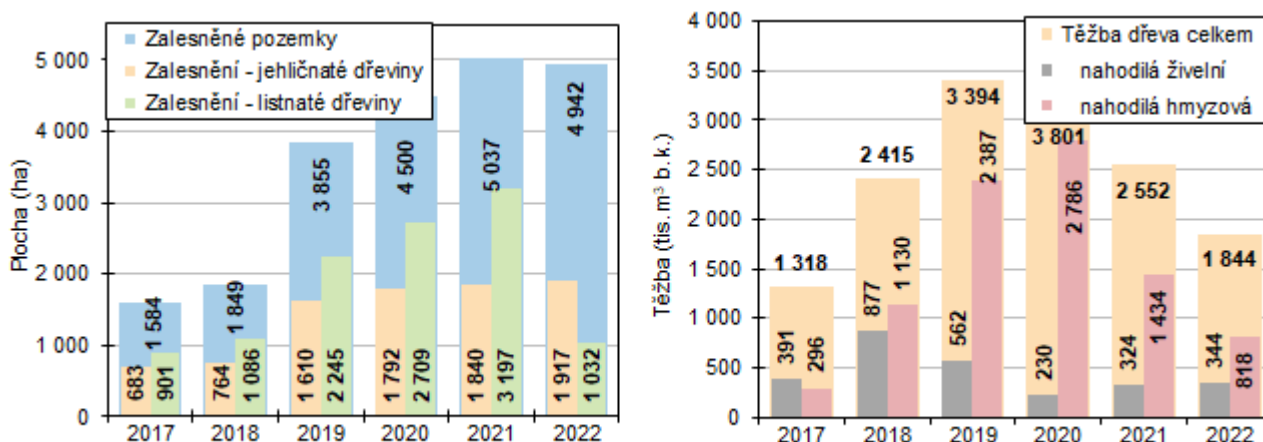
V Jihomoravském kraji bylo v roce 2022 zpracováno 343,6 tis. m³ dřeva z nahodilé těžby z důvodu živelných příčin, v roce předchozím to bylo 324,5 tis. m³. Kvůli hmyzové kalamitě bylo v kraji zpracováno 818,0 tis. m³ dřeva (57,0 % skutečnosti roku 2021), mezi kraji to ale byl 5. největší objem. Nejrozsáhlejší těžba z těchto

důvodů se uskutečnila v Kraji Vysočina, a to 3 846,2 tis. m³ dřeva, což bylo 33,3 % republikové těžby tohoto druhu.

Graf 3.26 Zalesněná plocha a nahodilá těžba dřeva v Jihomoravském kraji

Zdroj: ČSÚ

Průmysl, energetika

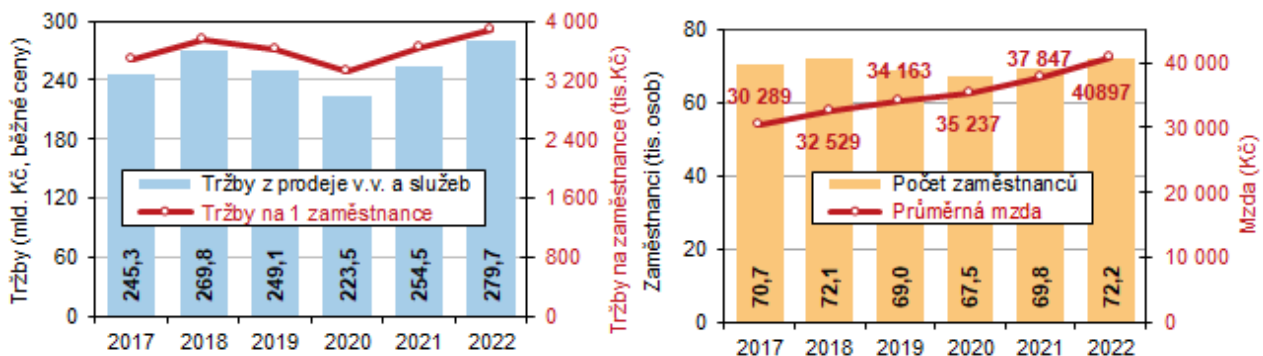
Tržby velkých průmyslových podniků meziročně vzrostly na dosavadní maximum.

Tržby rostly ve všech krajích ČR.

V roce 2022 v Jihomoravském kraji sídlilo celkem 254 průmyslových podniků se 100 a více zaměstnanci (nejvyšší počet mezi kraji). Tržby za prodej vlastních výrobků a služeb průmyslové povahy (bez DPH, dále jen „tržby“) dosáhly v těchto podnicích dosavadní maximum - 279,7 mld. Kč (běžné ceny) a byly o desetinu (o 25,2 mld. Kč) vyšší než v roce 2021. Objem tržeb byl mezi kraji 6. nejvyšší a tvořil 6,2 % republikového celku. V letech 2013 až 2018 docházelo každoročně ke zvyšování objemu tržeb, v následujících dvou letech byl zaznamenán pokles a následně opět zvýšení objemu tržeb až na zmiňované maximum 279,7 mld. Kč. Meziroční nárůst tržeb byl zaznamenán ve všech krajích, nejvyšší v Ústeckém kraji, kde bylo zvýšení čtvrtinové.

Graf 3.27 Průmysl v Jihomoravském kraji (podniky se 100 a více zaměstnanci)

Zdroj: ČSÚ

Více než polovinu tržeb z prodeje tvoří tržby z přímého vývozu výrobků a služeb.

Tržby z přímého vývozu výrobků a služeb průmyslové povahy (dále jen „tržby z vývozu“) v roce 2022 dosáhly hodnoty 160,5 mld. Kč. Vývoj objemu tržeb z vývozu kopíroval vývoj tržeb celkem – po každoročním navýšování dosáhly maxima 161,3 mld. Kč v roce 2018 a tvořily 59,8 % z celkového objemu tržeb. V dalších 2 letech došlo k poklesu těchto tržeb až na 124,3 mld. Kč v roce 2020. Skutečnost roku 2022 ve výši 160,5 mld. Kč byla meziročně o 12,0 % vyšší a tvořila 57,4 % tržeb (proti roku 2021 se podíl zvýšil o 1,1 procentního bodu).

Zvýšil se počet zaměstnanců průmyslových

Velké průmyslové podniky zaměstnávaly 72,2 tis. zaměstnanců (fyzické osoby), počet zaměstnanců se meziročně zvýšil o 3,6 %. Produktivita, vyjádřená jako

podniků, vzrostla i produktivita práce a průměrné mzdy.

přepočten tržeb na jednoho zaměstnance, meziročně vzrostla o 6,1 % (vysoký nárůst objemu tržeb a nižší nárůst počtu zaměstnanců). Průměrná měsíční mzda v průmyslových podnicích dosáhla částky 40 897Kč a mezi kraji byla 5. nejvyšší. Proti roku 2021 vzrostla o 8,1 %, ale oproti republikovému průměru byla o 1 430 Kč nižší.

Výsledky průmyslových podniků ve zpracovatelském průmyslu v detailnějším pohledu.

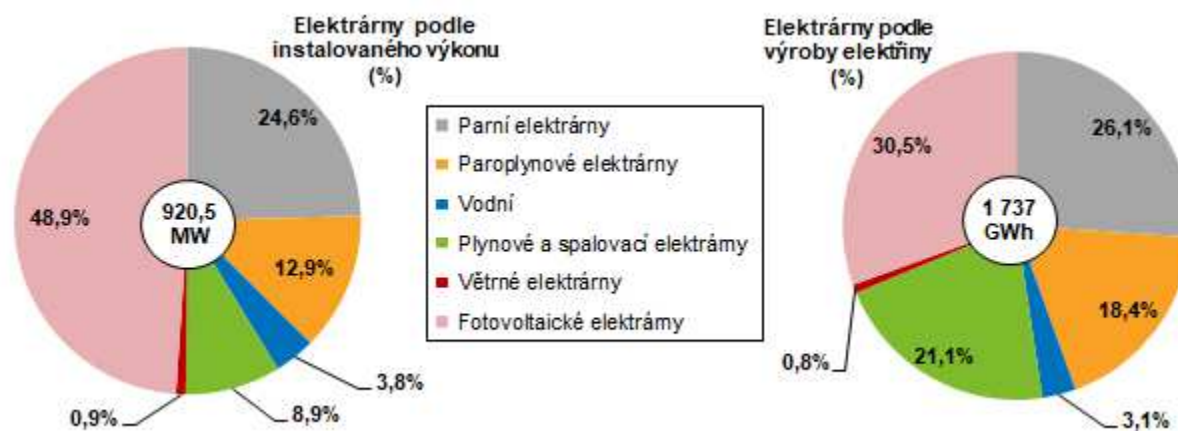
Za rok 2022 je k dispozici i podrobnější pohled na výsledky průmyslu v kraji. Celkem 249 velkých průmyslových podniků v kraji se převažující průmyslovou činností řadilo do zpracovatelského průmyslu. Pracovalo zde 69,1 tis. zaměstnanců. Tržby v roce 2022 dosáhly 257,0 mld. Kč, z toho 160,1 mld. Kč (62,3 % z celku) tvořily tržby z vývozu. Největší část tržeb, a to téměř pětina, byla realizována v průmyslových podnicích, které vyráběly stroje a zařízení jinde neuvedené (18,8 % z tržeb ve zpracovatelském průmyslu), v tomto odvětví byla zaměstnána celá pětina z celkového počtu zaměstnanců zpracovatelského průmyslu.

Instalovaný výkon elektráren a výroba elektřiny v kraji tvořily jen zlomek republikového celku. Největší kapacitou disponují solární elektrárny.

Instalovaný výkon elektrizační soustavy v Jihomoravském kraji v roce 2022 činil 920,5 MW (4,4 % výkonu elektráren ČR, 6. nejnižší podíl mezi kraji). Téměř polovinu instalovaného výkonu elektráren v kraji tvoří fotovoltaické elektrárny. Na území kraje zaznamenaly nejvýraznější rozmach v letech 2009 a 2010. V roce 2009 tvořily tyto elektrárny 23,9 % výkonu a v roce 2010 již 51,0 % instalovaného výkonu. V roce 2009 se instalovaný výkon elektráren celkem v kraji vlivem rozvoje fotovoltaiky zvýšil o 27,8 % a v roce 2010 dokonce o 66,0 %. V dalších letech se instalovaný výkon elektráren již nijak výrazně neměnil. Celková struktura instalovaného výkonu elektráren podle typu je zřejmá z grafu 3.28.

Graf 3.28 Instalovaný výkon a výroba v elektrárnách podle typu v Jihomoravském kraji v roce 2022

Zdroj: Energetický regulační úřad

Třetina elektrické energie byla v roce 2022 v kraji vyrobena v elektrárnách využívajících obnovitelné zdroje.

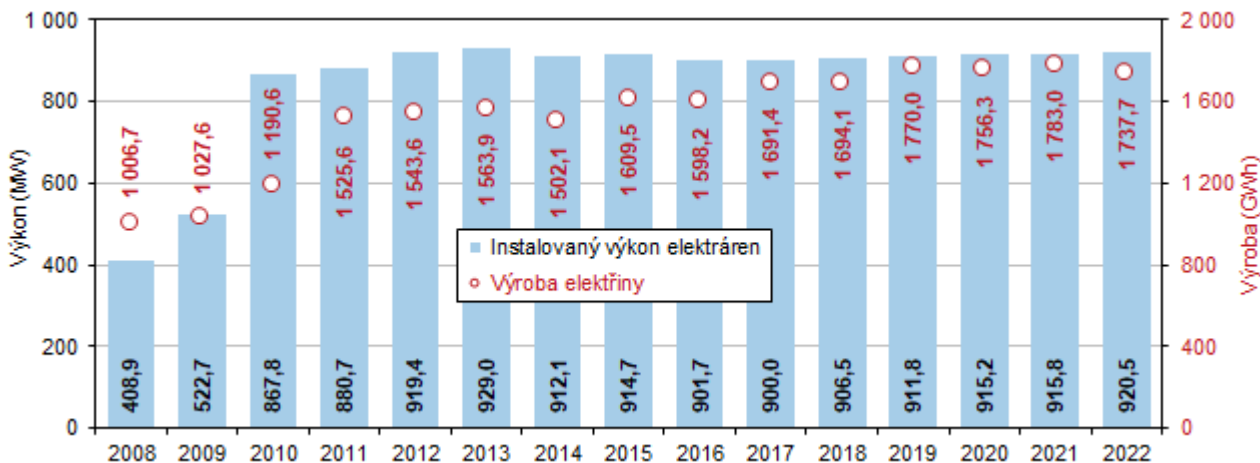
V Jihomoravském kraji v roce 2022 elektrárny vyrobily 1 737,7 GWh elektrické energie, což bylo pouze 2,1 % výroby energie v ČR. Ve srovnání s ostatními kraji to byl podíl 7. nejnižší. Prvenství dlouhodobě patří Ústeckému kraji, zde bylo vyrobeno 23 210,0 GWh elektrické energie, což bylo 27,5 % výroby ČR. Více než třetina elektrické energie v roce 2022 byla v Jihomoravském kraji vyrobena v elektrárnách využívajících „obnovitelné zdroje“ - 30,5 % energie vyprodukovaly fotovoltaické elektrárny, 3,1 % vodní elektrárny a 0,8 % větrné elektrárny. Celkem 26,1 % elektřiny bylo vyrobeno v parních elektrárnách, 21,1 % v plynových a spalovacích elektrárnách a 18,4 % v paroplynových elektrárnách.

Graf 3.29 Instalovaný výkon elektráren a výroba elektřiny v Jihomoravském kraji

Zdroj: Energetický regulační úřad

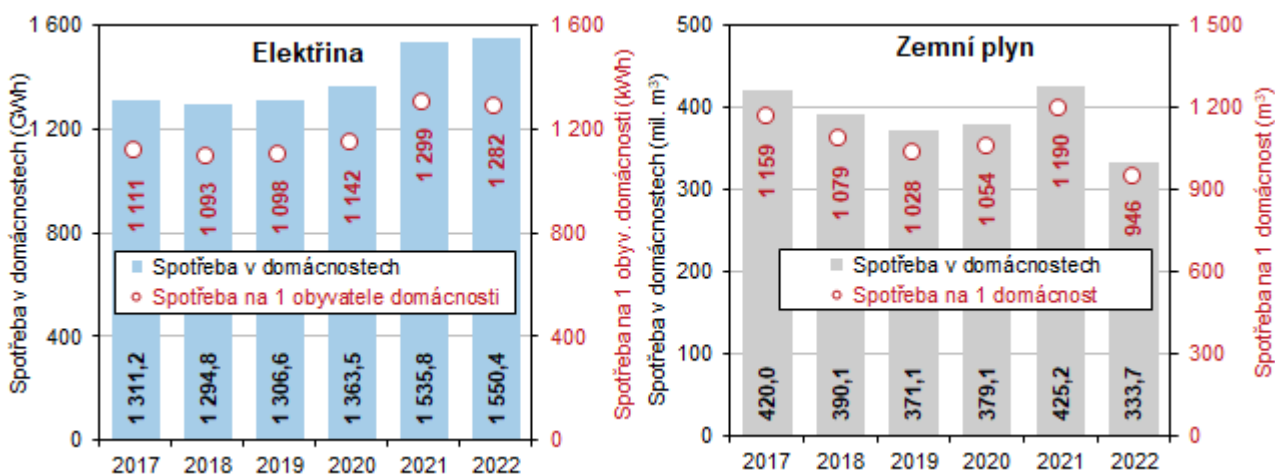

V domácnostech v kraji byla spotřeba elektrické energie téměř stejná jako v předchozím období.

Zatímco na výrobě elektrické energie v ČR se v roce 2022 Jihomoravský kraj podílel pouze 2 procenty, na spotřebě energie se podílel hodnotou 9,5 %. Spotřeba energie v kraji dosáhla 5 476,5 GWh, meziročně vzrostla o 23,4 GWh, tj. o 0,4 %. Nepatrný nárůst spotřeby byl zaznamenán v domácnostech, a to o 0,9 %. Jeden obyvatel jihomoravské domácnosti v roce 2022 spotřeboval v průměru 1 282 kWh elektrické energie. Přepočtený údaj ovšem není srovnatelný s předchozími lety vzhledem k promítnutí výsledků SLDB 2021 do počtu obyvatel.

Graf 3.30 Spotřeba elektřiny a zemního plynu v domácnostech v Jihomoravském kraji

Zdroj: Energetický regulační úřad

Výrazně se snížila spotřeba zemního plynu.

Jihomoravské domácnosti v roce 2022 spotřebovaly 333,7 mil. m³ zemního plynu, na jednu domácnost tak připadlo v průměru 946,4 m³ plynu, což je meziročně téměř o 30 % méně. S ohledem na skutečnost, že velká část domácností v Jihomoravském kraji využívá zemní plyn k vytápění, je meziroční kolísání spotřeby závislé na průběhu zimního období. Nižší spotřebu plynu v domácnostech v roce 2022 lze přičíst jeho nedostatku a dramatickému nárůstu ceny.

Stavebnictví, stavební povolení

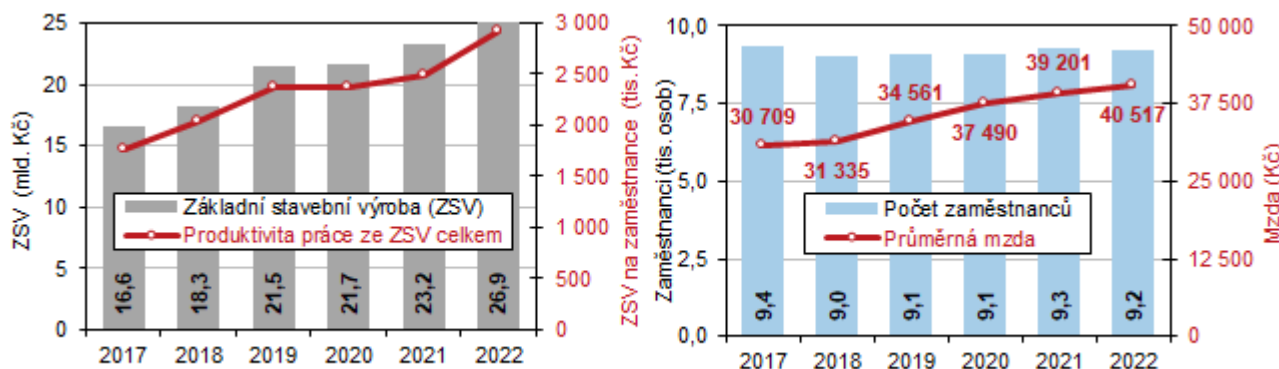
Počet zaměstnanců ve velkých stavebních podnicích se meziročně zvýšil jen nepatrně.

V roce 2022 mělo na území Jihomoravského kraje sídlo 72 středních a velkých stavebních podniků (podniky s 50 a více zaměstnanci), ve kterých bylo zaměstnáno 9,2 tis. osob. Počet zaměstnanců oproti předchozímu roku poklesl o 86 osob, tj. o 0,9 %. Průměrná měsíční mzda v těchto podnicích dosáhla částky 43 790 Kč

(5. nejvyšší mezi kraji), proti roku 2021 vzrostla o 3 273 Kč, tj. o 8,1 %, ale proti průměru ČR byla o 1 566 Kč nižší.

Graf 3.31 Stavebnictví v Jihomoravském kraji - podniky s 50 a více zaměstnanci se sídlem v kraji

Zdroj: ČSÚ

Nárůst objemu základní stavební výroby, zvýšení bylo vykázáno především u pozemního stavitelství.

Základní stavební výroba (ZSV) dosáhla hodnoty 26,9 mld. Kč v běžných cenách (2. místo v mezikrajském srovnání, 12,1 % republikového celku), proti roku 2021 byla o 15,9 % vyšší (o 3,7 mld. Kč). V roce 2022 jihomoravské podniky realizovaly ve větší míře práce v oblasti pozemního stavitelství (13,1 mld. Kč), o málo menší objem vykázalo inženýrské stavitelství (12,7 mld. Kč). Oproti roku 2021 se objem práce pozemního stavitelství zvýšil o 22,5 %, u inženýrského stavitelství došlo k nárůstu o 10,9 %.

Vzrostla i produktivita práce.

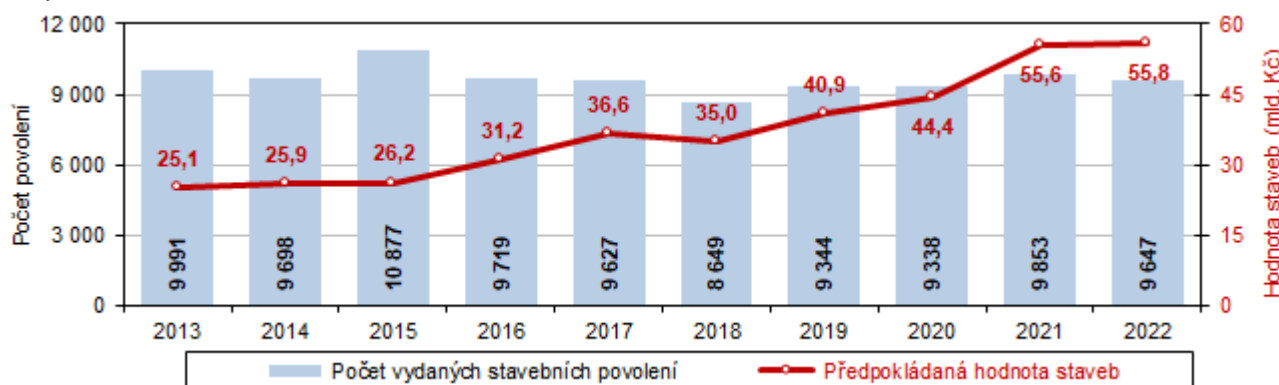
Meziročnímu vývoji objemu stavební výroby odpovídá i vývoj produktivity. Produktivita práce vyjádřená jako přepočtený objem ZSV na jednoho pracovníka dosáhla v kraji 2,9 mil. Kč a proti roku 2021 vzrostla o 17,0 %.

Výsledky stavebních podniků s 20 a více zaměstnanci.

Stavební podniky s 20 a více zaměstnanci v roce 2022 na území kraje realizovaly stavební práce v hodnotě 54,3 mld. Kč (běžné ceny, meziroční nárůst o 11,2 mld. Kč, tj. o 25,8 %). Nejvyšší objem prací na území kraje byl dosud vykázán právě v roce 2022. Na jednoho obyvatele kraje v roce 2022 připadly stavební práce ve výši 44,9 tis. Kč, což byla mezi kraji po Praze 2. nejvyšší hodnota. Z celkového objemu stavebních prací připadlo 26,7 mld. Kč na stavební práce pro veřejné zadavatele (v roce 2021 to bylo 22,3 mld. Kč).

Graf 3.32 Vydaná stavební povolení v Jihomoravském kraji

Zdroj: ČSÚ

Počet vydaných stavebních povolení v posledních čtyřech letech opět překročil hranici 9 tisíc.

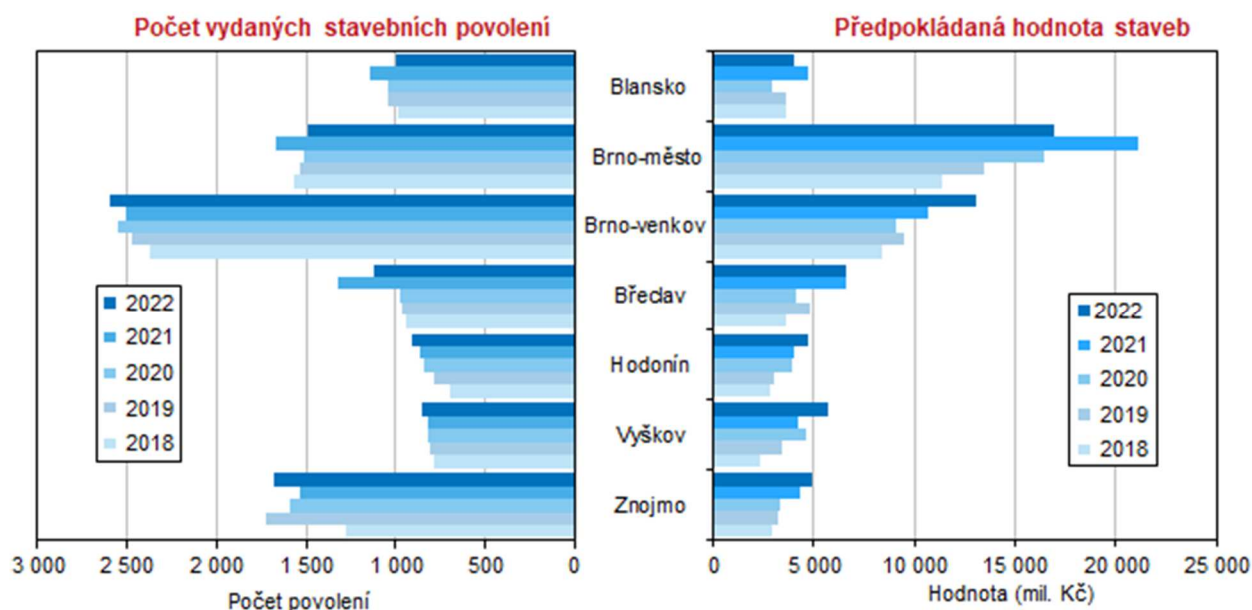
V Jihomoravském kraji bylo v roce 2022 vydáno 9 647 stavebních povolení (SP), mezi ostatními kraji to byl 2. nejvyšší počet (po Středočeském kraji) a tvořil 11,3 % republikového celku. Meziročně došlo ke snížení počtu SP o 206, tj. o 2,1 %. K nárůstu stavební aktivity, resp. počtu vydaných SP, došlo pouze

v Královéhradeckém a Moravskoslezském kraji. Nejvyšší pokles byl zaznamenán v Karlovarském kraji (o 12,3 %)

Graf 3.33 Stavební povolení podle okresů v Jihomoravském kraji

Zdroj: ČSÚ

Orientační hodnota staveb vzrostla a mezi kraji byla 2. nejvyšší.

Orientační hodnota staveb, na které bylo v kraji vydáno SP, dosáhla částky 55,8 mld. Kč (12,6 % republikového celku, 2. nejvyšší hodnota v mezikrajském srovnání po Středočeském kraji). Meziročně byla o 243 mil. Kč vyšší. (o 0,4 %). Ve čtyřech krajích byl zaznamenán meziroční pokles orientační hodnoty, a to v Praze a krajích Olomouckém, Libereckém a Jihočeském.

Nejvyšší průměrná orientační hodnota povolených staveb je v Brně.

Z okresů Jihomoravského kraje byl nejvyšší počet vydaných stavebních povolení v roce 2022 zaznamenán v okrese Brno-venkov (2 594), nejméně v okrese Vyškov (855). Nejvyšší orientační hodnotu povolených staveb zaznamenali v Brně-městě – 16,9 mld. Kč (30,2 % z celkové výše orientační hodnoty staveb v kraji). V Brně-městě byla současně dosažena nejvyšší průměrná hodnota na jedno stavební povolení v meziokresním srovnání, a to 11,4 mil. Kč.

Bytová výstavba

Meziroční nárůst počtu zahájených bytů.

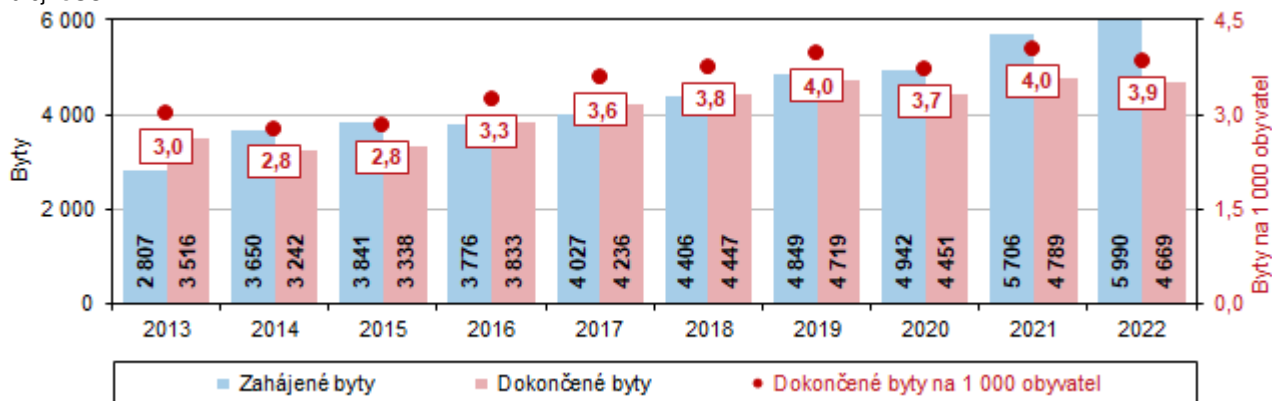
Jihomoravský kraj se počtem 5 999 bytů, jejichž výstavba byla v roce 2022 zahájena, řadí na 2. nejvyšší příčku za Středočeský kraj. Tento počet bytů představuje 14,2 % republikového celku a je nejvyšší od roku 2006, kdy byla zahájena výstavba 5 909 bytů. V porovnání s rokem 2021 vzrostla zahájená výstavba v kraji o 5,0 %, tj. o 284 bytů. Nejvyšší relativní nárůst počtu zahájených bytů byl zaznamenán v Olomouckém kraji, a to o 33,4 %, k poklesu zahájené výstavby bytů v roce 2022 došlo v 9 krajích.

Ve struktuře zahájených bytů převažují byty v rodinných domech.

V nových rodinných domech byla v kraji zahájena výstavba 2 518 bytů (meziroční pokles o 185 bytů, tj. o 6,8 %), což bylo 42,0 % z celkového počtu zahájených bytů v kraji. V nových bytových domech byla v kraji v roce 2022 zahájena výstavba 2 143 bytů, meziročně byl tento počet o 289 bytů vyšší (o 15,6 %).

Graf 3.34 Zahájené a dokončené byty v Jihomoravském kraji

Zdroj: ČSÚ

Počet dokončených bytů se proti předešlému roku snížil a mezi kraji byl 3. nejvyšší.

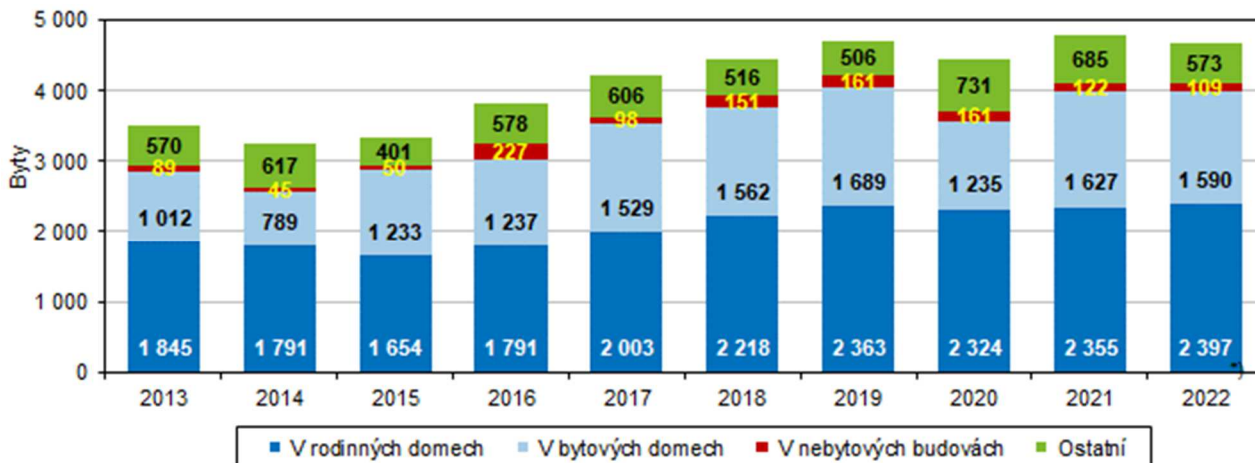
Dokončená výstavba v kraji v roce 2022 meziročně poklesla o 2,5 %. Celkem bylo dokončeno 4 669 bytů, tedy o 120 bytů méně než v roce 2021. Na republikovém počtu dokončených bytů se kraj podílel 11,9 %, v mezikrajském srovnání byl počet dokončených bytů 3. nejvyšší po Středočeském kraji a hl. městě Praze. Dokončená výstavba poklesla kromě Jihomoravského kraje ještě v Kraji Vysočina (o 2,9 %). Naopak v Karlovarském kraji byl zaznamenán nejvyšší meziroční nárůst dokončené výstavby bytů (52,4 %).

Byty v nových rodinných a bytových domech tvořily 85 % celkového počtu dokončených bytů.

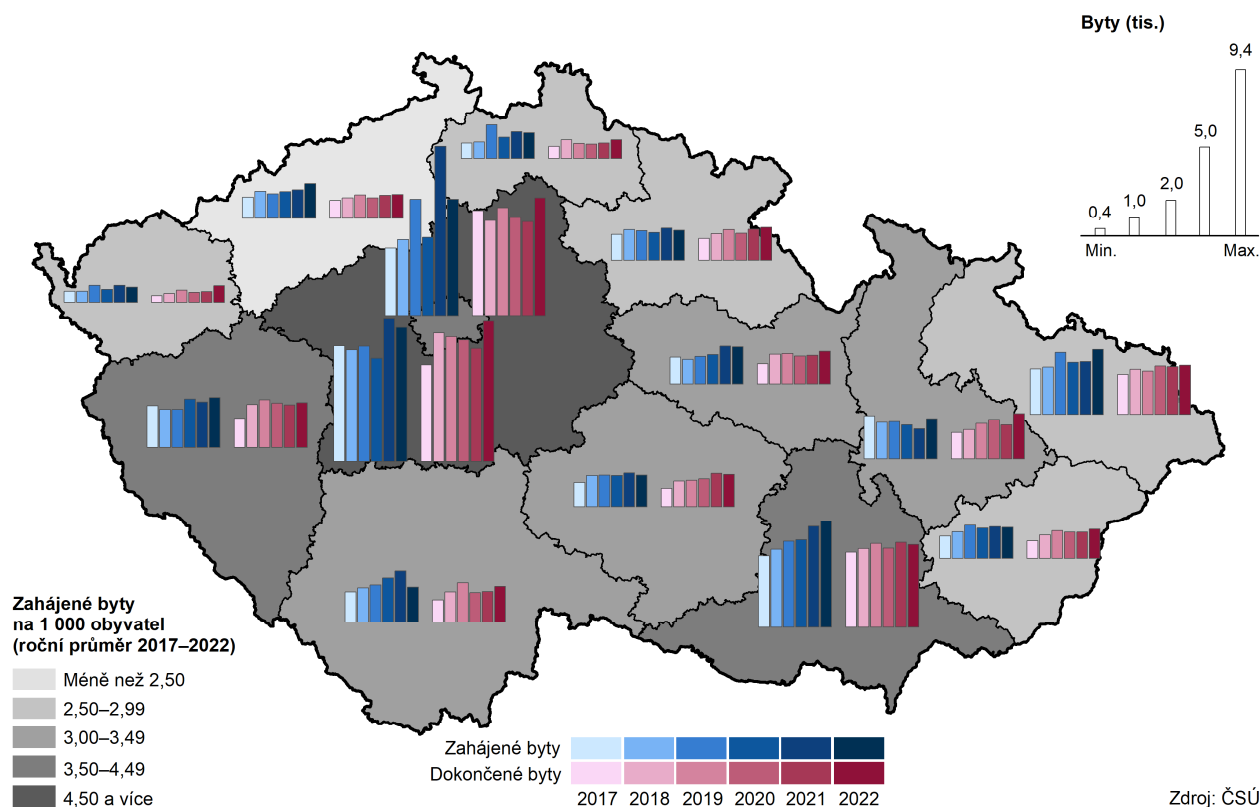
V nových rodinných domech bylo v kraji dokončeno 2 397 bytů, což bylo 51,3 % z celkového počtu dokončených bytů v kraji. Meziroční počet bytů v rodinných domech vzrostl jen o 42, tj. o 1,8 %. V nových bytových domech bylo v roce 2022 dokončeno 1 590 bytů, meziročně byl tento počet o 37 bytů nižší (o 2,3 %). Byty v nových rodinných a bytových domech tvořily více než čtyři pětiny z celkového počtu dokončených bytů.

Graf 3.35 Dokončené byty podle druhu stavby v Jihomoravském kraji

Zdroj: ČSÚ

Bytová výstavba v krajích v letech 2017 až 2022

Příznivý vývoj počtu dokončených bytů na Břeclavsku.

V meziokresním srovnání byly dvě pětiny krajského počtu bytů dokončeny v okresech Brno-město (983 bytů) a Brno-venkov (931 bytů). K nejvyššímu meziročnímu nárůstu v relativním vyjádření došlo v okresech Břeclav (+55,3 %), Vyškov (+34,7 %) a Hodonín (+22,7 %). Ve zbývajících okresech kraje došlo k meziročnímu poklesu počtu dokončených bytů. Nejvíce bytů v rodinných domech, a to 655, bylo dokončeno v okrese Brno-venkov (27,3 % krajského počtu).

Doprava

Hustota silniční i železniční sítě je ve srovnání s ostatními kraji spíše nižší.

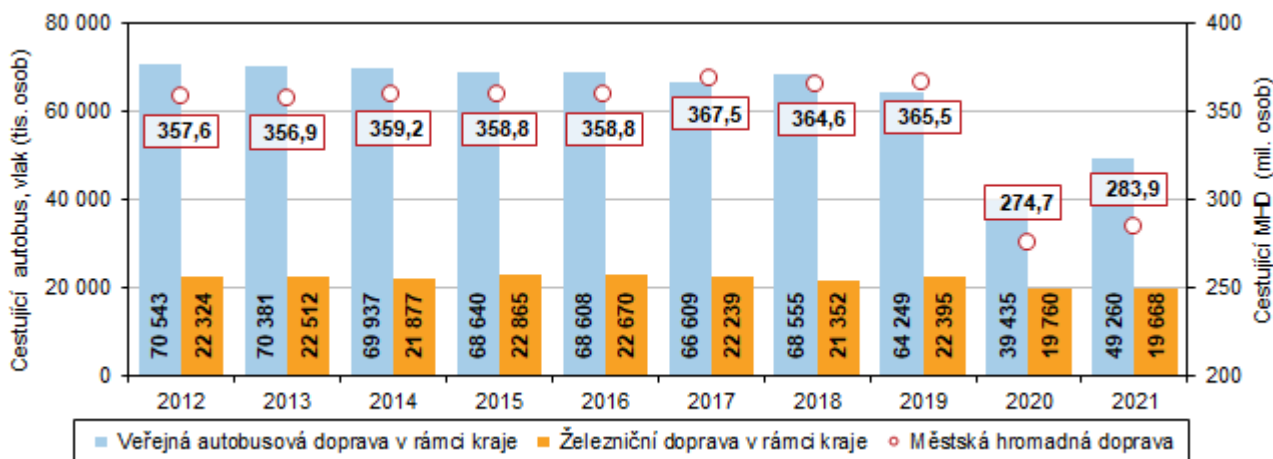
V silniční dopravě je v Jihomoravském kraji využíváno 4,4 tis. kilometrů silnic a dálnic. Silniční dopravní síť v kraji tvoří 134,4 km dálnic I. třídy, 25,8 km dálnic II. třídy, 425,6 km silnic I. třídy, 1 468,9 km silnic 2. třídy a 2 391,8 km silnic 3. třídy. Hustota silniční sítě v Jihomoravském kraji (61,9 km na 100 km²) je ve srovnání s ostatními kraji 4. nejnižší. Provozní délka železničních tratí v kraji dosahuje 754,3 km. Hustota železniční sítě v kraji (10,5 km na 100 km²) je ve srovnání s ostatními kraji 4. nejnižší. Pro úplnost je třeba uvést, že v kraji je i 45,4 km splavných vodních cest využitelných pro pravidelnou dopravu.

Autobusy v roce 2021 přepravily 49 mil. cestujících, železniční dopravu využilo 20 mil. osob.

Veřejnou autobusovou dopravou v rámci kraje bylo v roce 2021 přepraveno 49,3 mil. osob, což bylo meziročně o 9,8 mil. přepravených více. Zastavil se tak pokles počtu přepravených autobusy z roku 2020 jako důsledek omezení pracovního i společenského života „covidovými“ opatřeními (práce i vyučování z domova). Maximum přepravených, a to více než 77 milionů, bylo zaznamenáno v roce 2010. Vlakem v kraji v roce 2021 cestovalo 19,7 mil. osob, v porovnání s autobusy je to o dvě pětiny cestujících méně. Meziročně byl počet osob přepravených vlakem téměř stejný.

Graf 3.36 Přeprava cestujících v Jihomoravském kraji

Zdroj: ČSÚ

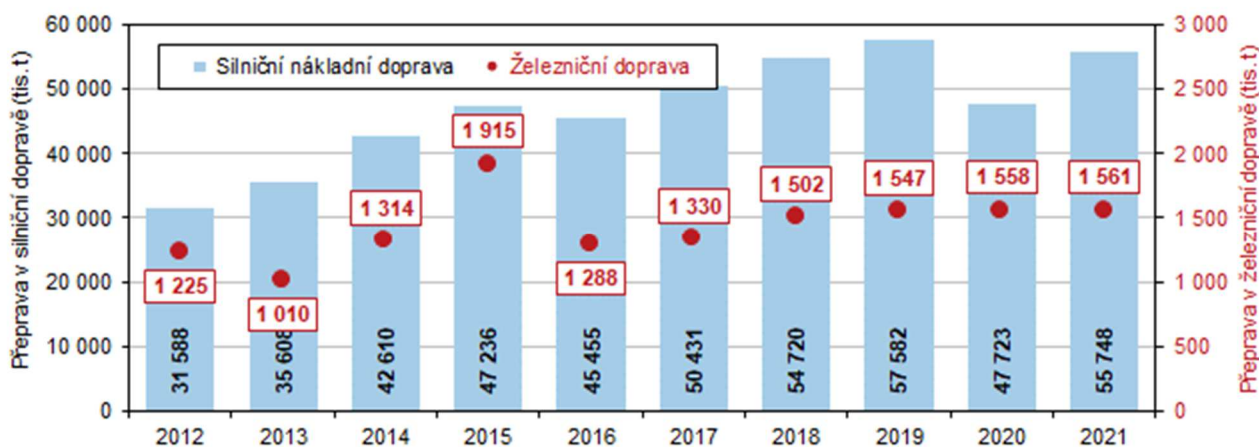

Mnohonásobně více zboží se přepravuje po silnici.

Nesrovnatelné jsou výkony v přepravě zboží – přeprava zboží po železnici tvoří dlouhodobě jen zlomek objemu nákladní silniční přepravy. V roce 2021 bylo nákladní silniční dopravou přepraveno 55,7 mil. tun zboží (v roce 2019 dosud rekordních 57,6 mil. tun), po železnici jen 1,6 mil. tun. Největší část přepravy nákladní silniční dopravy každoročně tvoří přeprava zboží v rámci kraje (v roce 2021 36,1 mil. tun, tj. 64,8% celku), 9,8 mil. tun tvořil vývoz zboží z kraje, stejné množství zboží se do kraje z jiných krajů dovezlo.

Graf 3.37 Přeprava zboží v Jihomoravském kraji

Zdroj: ČSÚ

Od roku 2017 v registru vozidel v kraji přibýlo přes 86 tisíc osobních automobilů.

Každoročně se v kraji zvyšují počty vozidel. Na konci roku 2022 bylo podle Centrálního registru vozidel v Jihomoravském kraji evidováno 660,1 tis. osobních vozidel (573,7 tis. na konci roku 2017), 140,0 tis. motocyklů (125,6 tis.), 85,8 tis. nákladních automobilů (79,1 tis.) a 1,8 tis. autobusů (2,1 tis. na konci roku 2017). Pro srovnání úrovně „motorizace“ krajů lze použít přepočtený počet osobních automobilů na 1 000 obyvatel. V tomto srovnání je Jihomoravský kraj s počtem 546 osobních automobilů na 1 000 obyvatel až na 11. místě, nejvíce osobních vozů v přepočtu na 1 000 obyvatel je v Praze (740) a nejméně v Moravskoslezském kraji (505 osobních automobilů na 1 000 obyvatel).

Cestovní ruch

Dopady na návštěvnost ubytovacích zařízení.

Oblast cestovního ruchu a návštěvnost hromadných ubytovacích zařízení byla v letech 2020 a 2021 výrazně ovlivněna dopady epidemiologické situace a s ní souvisejících omezujících opatření. Pandemie koronaviru, kvůli které bylo omezeno

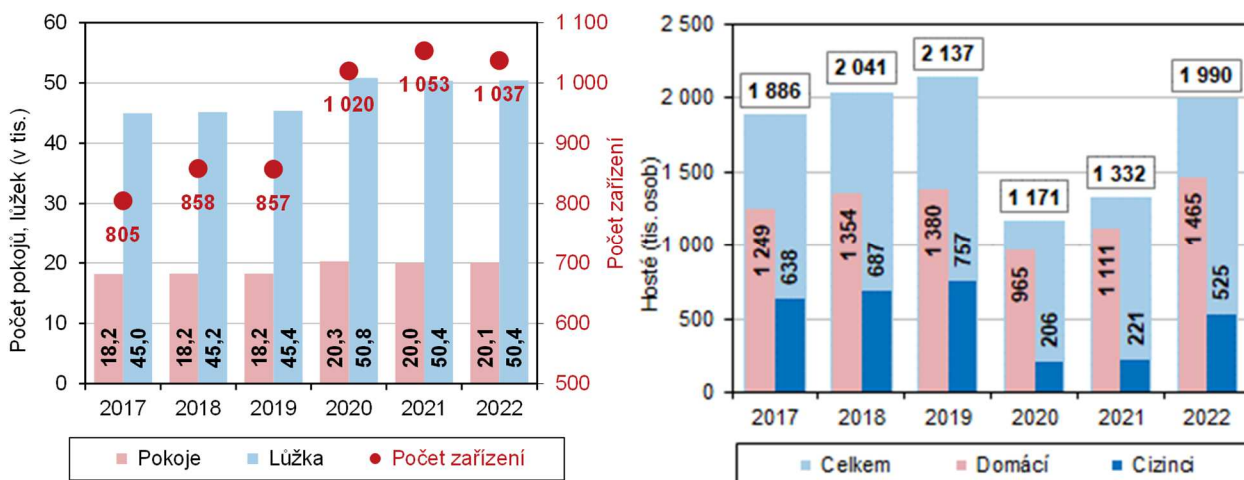
cestování a poskytování ubytovacích služeb, zvrátila začátkem roku 2020 do té doby rostoucí trend návštěvnosti. Pouze letní sezóna – 3. čtvrtletí roku, kdy byla opatření uvolněna, byla často srovnatelná s předchozími roky, i když s rozdílnou skladbou hostů. Výpadek zahraničních návštěvníků částečně eliminovali domácí hosté.

Kapacity hromadných ubytovacích zařízení v kraji.

Hromadné ubytovací zařízení (HUZ) je zařízení s minimálně pěti pokoji a zároveň deseti lůžky sloužící pro účely cestovního ruchu. Podle výsledků šetření bylo v roce 2022 v kraji 1 037 HUZ, bylo v nich 20,1 tis. pokojů a 50,4 tis. lůžek. Mezi ubytovacími zařízeními v kraji v členění podle kategorií bylo 221 hotelů, 583 penzionů, 73 kempů a chatových osad, 50 turistických ubytoven a 110 ostatních zařízení.

Graf 3.38 Kapacity a hosté hromadných ubytovacích zařízení v Jihomoravském kraji

Zdroj: ČSÚ

V ubytovacích zařízeních v kraji se ubytovalo 2,0 mil. hostů, tedy téměř o 150 tis. méně než v předcovidovém roce 2019.

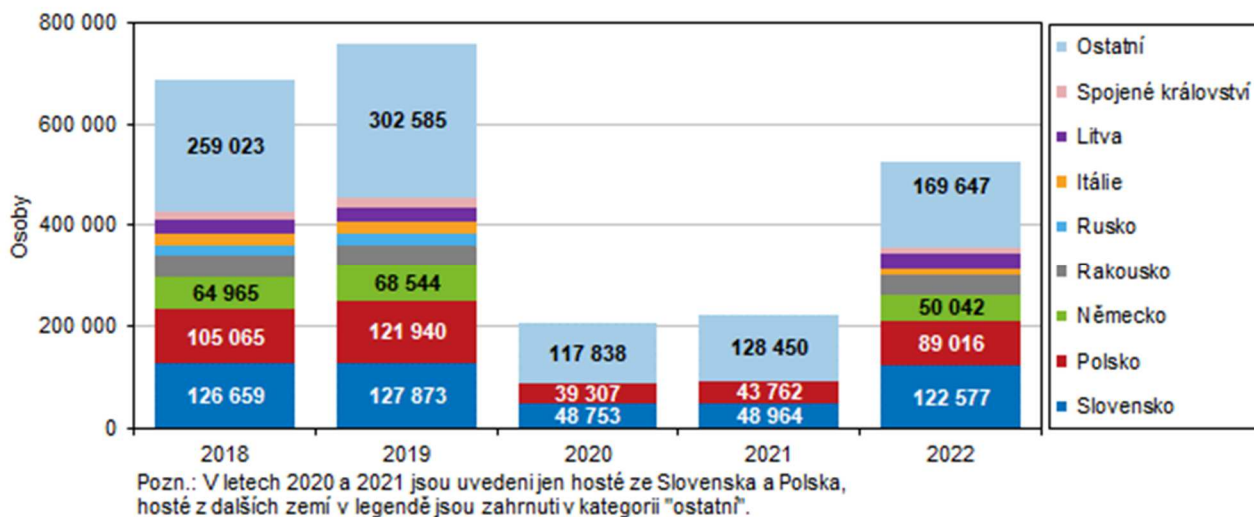
V ubytovacích zařízeních na území Jihomoravského kraje se v roce 2022 ubytovalo 2,0 mil. hostů, což byl po hl. Praze druhý nejvyšší počet. Proti roku 2021 byl počet hostů sice o 658,5 tis. vyšší – vzrostl počet domácích hostů (o 354,5 tis.) i počet hostů z ciziny (o 304,0 tis.), ovšem proti „předcovidovému“ roku 2019 byl celkový počet hostů o 146,9 tis. osob nižší.

Nejvíce zahraničních hostů přijelo ze Slovenska.

Nejvíce zahraničních hostů v roce 2022 přijelo do Jihomoravského kraje ze Slovenska (122,6 tis.), z Polska (89,0 tis.) a z Německa (50,0 tis.). Počet hostů ze Slovenska převyšil počty návštěvníků z jiných zemí v posledních 8 letech, do roku 2014 byli nejpočetněji zastoupeni vždy hosté z Polska.

Graf 3.39 Zahraniční hosté v hromadných ubytovacích zařízeních v Jihomoravském kraji

Zdroj: ČSÚ

4. Životní prostředí

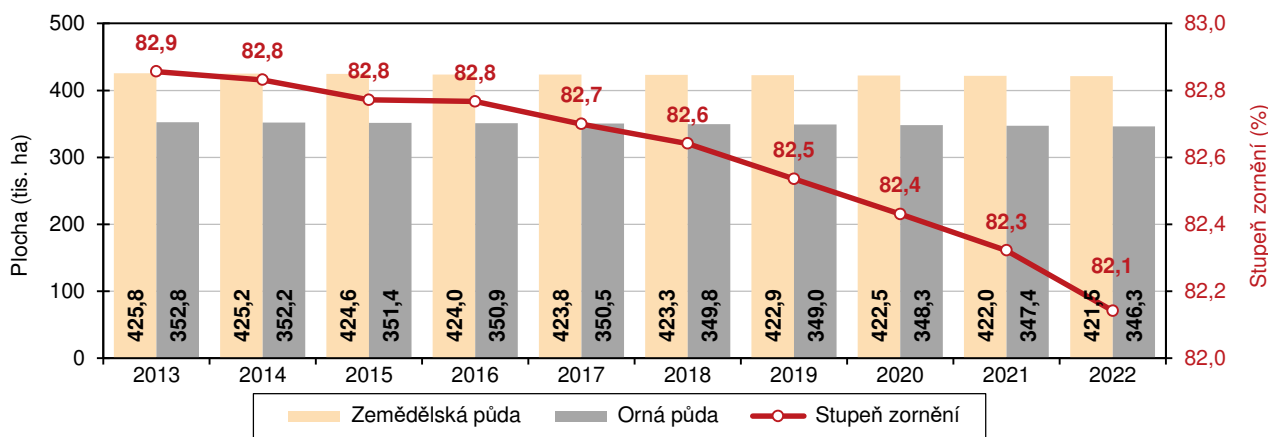
Půdní fond

Téměř polovinu rozlohy kraje tvoří orná půda, stupeň zornění je mezi kraji nejvyšší.

Jihomoravský kraj je s rozlohou 718,8 tis. hektarů v ČR 4. největší. V roce 2016 se rozloha kraje redukcí katastrálního území vojenského újezdu Březina snížila o 724 ha (správní úpravou území přešlo do Olomouckého kraje). K 31. 12. 2022 v kraji bylo 421,5 tis. ha zemědělské půdy, z toho bylo 346,3 tis. ha půdy orné (48,2 % výměry kraje). Výměra orné půdy se proti roku 2013 v kraji snížila o 6,5 tis. ha. Stupeň zornění (podíl orné půdy ze zemědělské), který zůstal i v roce 2022 mezi kraji nejvyšší, poklesl jen nepatrně, a to z 82,86 % v roce 2013 na 82,14 % v roce 2022.

Graf 4.1 Plocha zemědělské a orné půdy v Jihomoravském kraji

Zdroj: ČÚZK

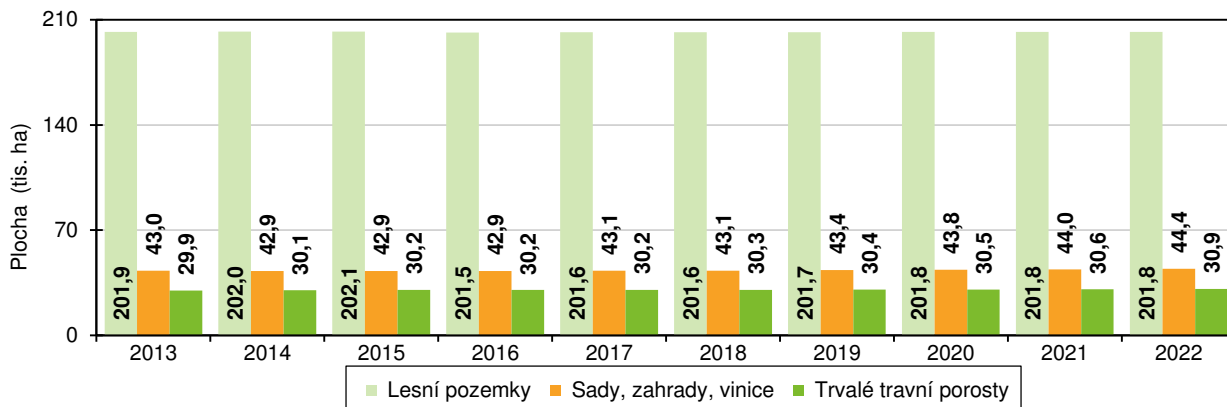

Plocha ekologicky stabilních prvků se během 10 let mírně zvětšila, zároveň došlo k poklesu výměry orné půdy, což společně vedlo k příznivému vývoji koeficientu ekologické stability.

Snížování rozlohy orné půdy doprovázené intenzivním a efektivním využíváním stávající výměry je nutnou podstatou vztahu zemědělství k přírodě a životnímu prostředí. V souladu s péčí o životní prostředí je i rozšiřování plochy ekologicky stabilních prvků (sady, zahrady, vinice a trvalé travní porosty, z nezemědělské půdy lesní pozemky a vodní plochy). V Jihomoravském kraji výměra orné půdy během 10 let mírně poklesla, plocha ekologicky stabilních prvků naopak mírně vzrostla - v roce 2013 v součtu tvořily plochu 290,4 tis. ha a na konci roku 2022 292,8 tis. ha. V souvislosti s tímto vývojem je znatelné i mírné zlepšení koeficientu ekologické stability v kraji – v roce 2013 činil 0,677 a v roce 2022 0,687. Koeficient stability je vypočten jako poměr ekologicky stabilních prvků a ekologicky nestabilních prvků (orná půda, zastavěná a ostatní plocha).

Graf 4.2 Plochy vybraných druhů pozemků v Jihomoravském kraji

Zdroj: ČÚZK

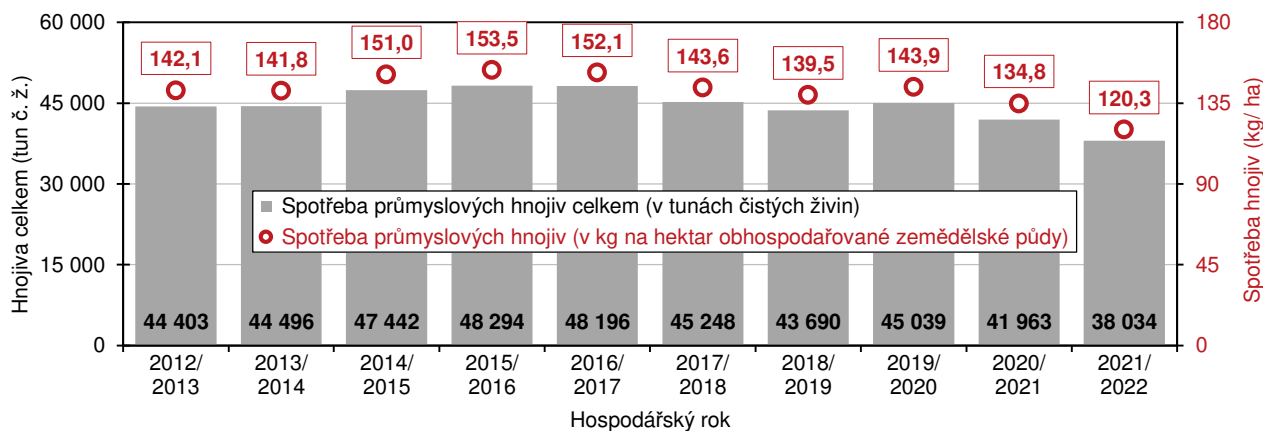
Ekologické zemědělství, chráněná území

Spotřeba průmyslových hnojiv dosáhla maxima v hospodářském roce 2015/2016.

O intenzivním využívání orné půdy svědčí spotřeba průmyslových hnojiv. Za hospodářský rok 2021/2022 se v kraji spotřebovalo 38,0 tis. tun minerálních hnojiv v čistých živinách, což v přepočtu činilo 120,3 kg na hektar obhospodařované zemědělské půdy. Ve srovnání s předchozím hospodářským rokem spotřeba průmyslových hnojiv opět poklesla. Maximum spotřeby minerálních hnojiv celkem i v přepočtu bylo v kraji zaznamenáno v hospodářském roce 2015/2016. Porovnání přepočtené hodnoty spotřeby průmyslových hnojiv roku 2021/2022 s rokem 2012/2013 ukazuje pokles o 15,3 %, celková spotřeba se snížila o 14,3 %, proti zmíněnému roku 2015/2016 byly loňské hodnoty o 21,6, resp. o 21,2 % nižší.

Graf 4.3 Spotřeba průmyslových hnojiv v Jihomoravském kraji

Zdroj: ČSÚ

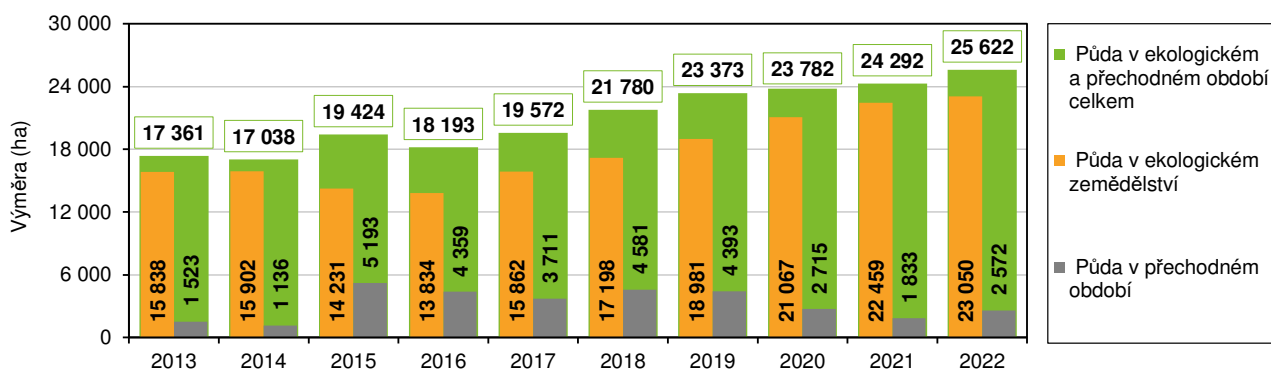
Ekologicky obhospodařovaná půda v kraji tvoří jen zlomek výměry zemědělské půdy.

Intenzivní zemědělská výroba je tedy spojena s používáním průmyslových hnojiv a ochranných chemických látek, tedy látek, jejichž výroba i spotřeba životní prostředí výrazně zatěžuje. K životnímu prostředí šetrnou alternativou je ekologické zemědělství, které je založeno na hospodaření bez používání umělých hnojiv, chemických přípravků, postřiků, hormonů, umělých látek a genetických modifikací, a to jak v rostlinné, tak v živočišné výrobě, popř. při obhospodařování lesních pozemků. V Jihomoravském kraji se ale ekologické zemědělství rozvíjí pomaleji, neboť se uplatňuje spíše tam, kde nejsou pro konvenční zemědělství podmínky (např. v podhorských oblastech). Ekologicky obhospodařovaná půda a půda v přechodném období na konci roku 2022 zabírala v kraji výměru 25,6 tis. ha, meziročně vzrostla o 1,3 tis. hektarů a tvořila 6,1 % z výměry zemědělské půdy.

Graf 4.4 Výměra půdy v ekologickém zemědělství v Jihomoravském kraji

Zdroj: Ministerstvo zemědělství

Na území kraje je více než 50 tisíc hektarů chráněných území.

V Jihomoravském kraji se nachází několik chráněných území. Jejich celková rozloha k 31. 12. 2022 činila 50,1 tis. ha, což tvoří 7,5 % rozlohy kraje. Je zde Národní park Podyjí (vyhlášen v roce 1991) o rozloze 6,3 tis. ha, 3 chráněné krajinné oblasti - Moravský kras (vyhlášen v roce 1956), Pálava (rok 1976) a Bílé Karpaty (rok 1980) v souhrnu o rozloze 36,0 tis. ha. Na území kraje je i 344 maloplošných chráněných území (národní přírodní památky, národní přírodní rezervace, přírodní památky, přírodní rezervace) o celkové rozloze 11,5 tis. ha. K 1. 3. 2017 došlo ke změně metodiky výpočtu souhrnných rozloh chráněných území. Rozlohy jsou od tohoto data vypočítávány ve všech případech z obvodových hranic chráněných území. V předchozím období se ve většině případů využívaly číselné údaje z vyhlášovacích dokumentací.

Evropsky významné lokality.

V rámci soustavy chráněných území Natura 2000, kterou vytvářejí státy EU, se v kraji nachází také 203 evropsky významných lokalit o celkové rozloze 65,7 tis. ha (9,1 % rozlohy kraje) a 8 ptačích oblastí o rozloze 41,0 tis. ha (5,7 % rozlohy kraje).

Vodovody a kanalizace

V zásobování pitnou vodou převládá voda z veřejných vodovodů.

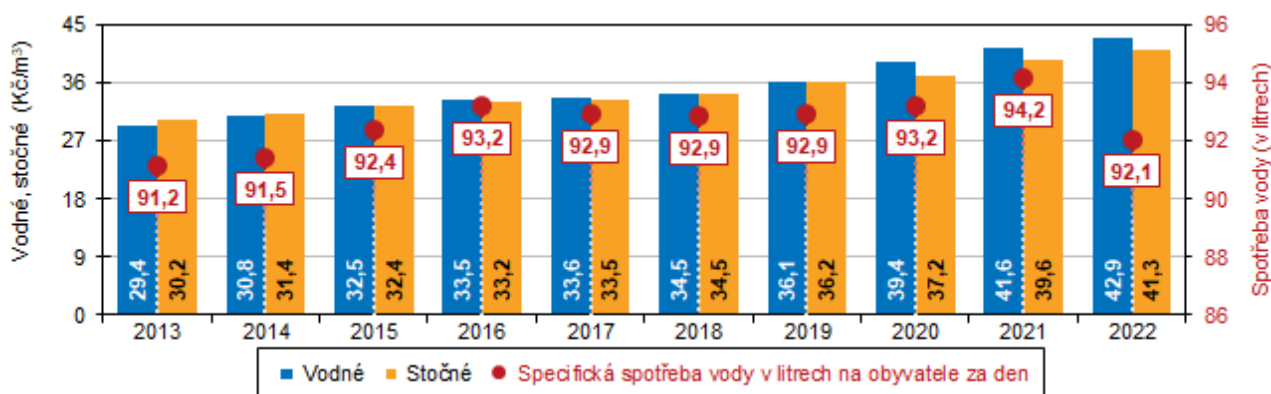
V roce 2022 bylo v Jihomoravském kraji zásobováno pitnou vodou z veřejných vodovodů 1 148 tis. osob, což bylo 96,7 % obyvatel kraje. Délka vodovodní sítě je v mezikrajském porovnání druhá nejdelší a činí 8 118 km; prvenství drží kraj Středočeský s 11 787 km. Vodovodních přípojek bylo v Jihomoravském kraji na konci roku 289,4 tis., počet osazených vodoměrů představoval 291,9 tis.

Každý obyvatel kraje denně spotřebuje v průměru 92 litrů vody. Nejnižší denní spotřebu vody, a to 77 litrů, mají domácnosti ve Zlínském kraji.

V posledních dvou letech se spotřeba pitné vody v Jihomoravském kraji prakticky nezměnila. Specifické množství vody fakturované celkem (podíl vody fakturované celkem domácnostem, průmyslu a ostatním odběratelům na jednoho obyvatele s připojením na vodovod za den) vzrostlo o 1,1 litru na 132,4 litru. V mezikrajském srovnání se hodnoty tohoto ukazatele pohybují od 111,3 litru za den ve Zlínském kraji do 162,8 v Praze; Jihomoravský kraj uvádí čtvrtou nejvyšší hodnotu. Specifické množství vody fakturované domácnostem se v Jihomoravském kraji v roce 2022 snížilo o 2,1 litru na 92,1 litru na osobu a den. Nejnižší denní spotřebu mají domácnosti ve Zlínském kraji (77,2 litru na osobu), opak vykazují Pražané se spotřebou 111,2 litru za den. Spotřeba pitné vody Jihomoravanů je po Praze druhá nejvyšší.

Graf 4.5 Spotřeba vody na obyvatele, cena vody a stočného v Jihomoravském kraji

Zdroj: ČSÚ

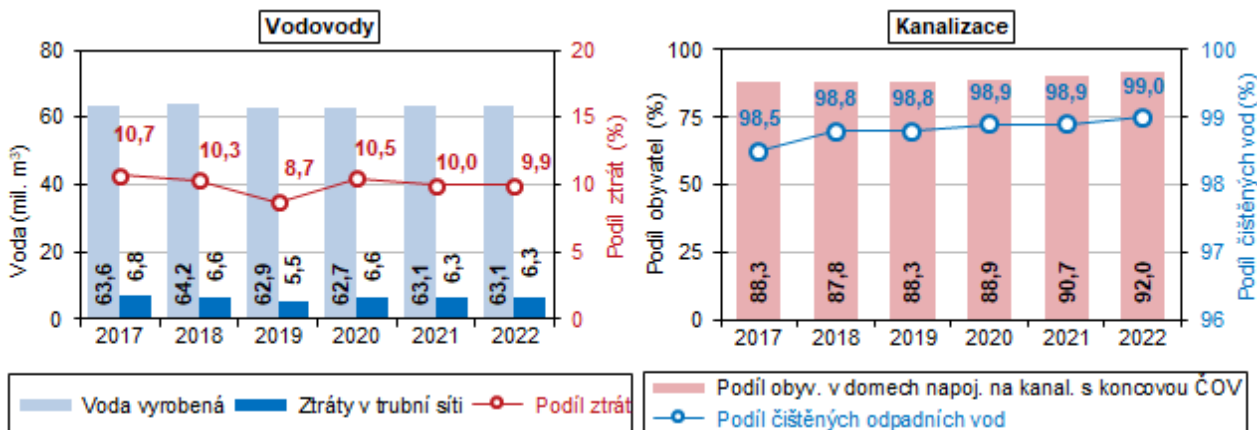
Cena vody se zvyšuje každoročně.

Nejlevnější voda je v Olomouckém kraji.

Objem tržeb za vodu celkem v kraji v roce 2022 dosáhl 2,4 mld. Kč (bez DPH) s meziročním navýšením o 3,6 %. Jeden kubický metr fakturované vody v kraji stál 42,94 Kč a proti předchozímu roku cena vzrostla o 1,34 Kč. Rozdíl ceny za kubík vody mezi kraji činil téměř 15 Kč – nejlevnější voda byla v Olomouckém kraji, a to 38,89 Kč za 1 m³, nejdražší v kraji Ústeckém (53,80 Kč za m³ vody), republikový průměr představuje 43,80 Kč. Cena vody v kraji byla 6. nejnižší (resp. 9. nejvyšší).

Graf 4.6 Vodovody a kanalizace v Jihomoravském kraji

Zdroj: ČSÚ

V domech, které nejsou napojeny na kanalizaci, žije 8 % obyvatel kraje.

Podíl čistěných odpadních vod vypuštěných do kanalizace dosáhl 99 %.

Zvýšila se i cena stočného.

V domech s napojením na kanalizaci odpadních vod žilo v roce 2022 v kraji 1 091,0 tis. obyvatel (92,0 % obyvatel kraje). V domech napojených na kanalizaci ústící do čistírny odpadních vod (ČOV) žilo 1 070,4 tis. osob. Kanalizační síť v roce 2022 dosahovala délky 5,9 tis. km, bylo zde 265,7 tis. kanalizačních přípojek.

V roce 2022 kanalizací odteklo 61,2 mil. m³ odpadních vod, z toho 62,3 % tvořily vody splaškové. V čistírnách odpadních vod bylo celkem vyčištěno 74,6 mil. m³ vody. Podíl čistěných odpadních vod z vod vypouštěných do kanalizace představoval 99,0 %. Převažující částí čistěných vod jsou vody splaškové, a to 50,3 %, 29,4 % představují vody srážkové (balastní) a zbývající část, tj. 20,3 %, připadá na vody z průmyslové a ostatní činnosti. Do vodních toků bylo v roce 2022 vypuštěno 77,7 milionu m³ vody, což je o 9,6 % méně než v roce 2021.

Tržby za stočné v Jihomoravském kraji meziročně vzrostly o 4,4 % a v roce 2022 dosáhly 2,5 mld. Kč (bez DPH). Cena stočného v kraji činila 41,34 Kč, byla o 0,30 Kč vyšší v porovnání s republikovým průměrem a proti předešlému roku vzrostla o 1,74 Kč. V mezikrajském porovnání se průměrná cena za 1 m³ odváděných

odpadních vod pohybovala od 32,60 Kč v Kraji Vysočina do 48,42 Kč v Libereckém kraji. Průměrná cena stočného v Jihomoravském kraji je 7. nejvyšší.

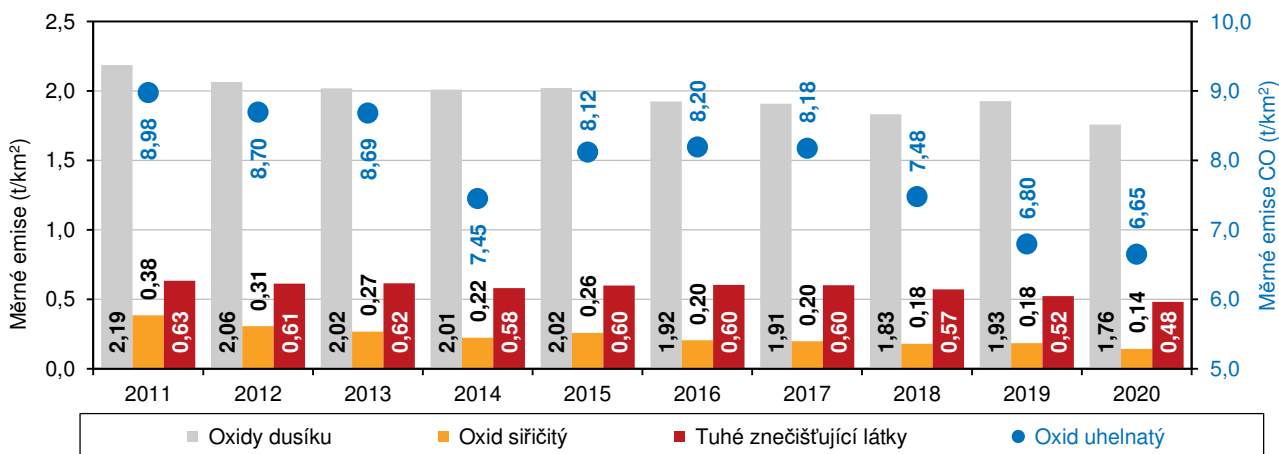
Emise, odpady

Co jsou emise.

Emisí je označován děj, při kterém jsou do ovzduší vnášeny látky různého skupenství. Mezi základní znečišťující látky patří oxid uhelnatý (CO), oxidy dusíku (NO_x), oxid siřičitý (SO₂) a tuhé emise v ovzduší.

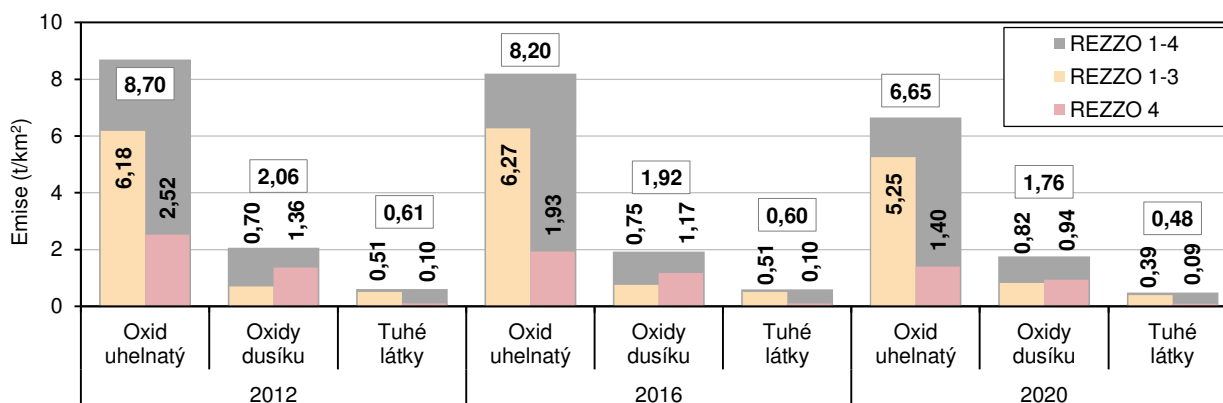
Graf 4.7 Měrné emise REZZO 1-4 v Jihomoravském kraji

Zdroj: ČHMÚ

Graf 4.8 Měrné emise vybraných znečišťujících látek v Jihomoravském kraji

Zdroj: ČHMÚ

Měření, množství a evidence znečišťujících látek.

U emisí se měří jejich celková produkce v tunách, případně měrné emise těchto látek – v přepočtu v tunách na km² nebo v kilogramech na obyvatele. Množství znečišťujících látek vypouštěných do ovzduší a jejich zdroje eviduje Registr emisí a zdrojů znečišťování ovzduší (REZZO). Podle závislosti na druhu zdrojů a jejich tepelných výkonech se REZZO člení na REZZO 1 (velké stacionární zdroje znečišťování), REZZO 2 (střední stacionární zdroje znečišťování), REZZO 3 (malé stacionární zdroje znečišťování) a REZZO 4 (mobilní zdroje znečišťování – silniční a železniční vozidla, plavidla, letadla).

Meziroční vývoj produkce emisí nebyl příznivý.

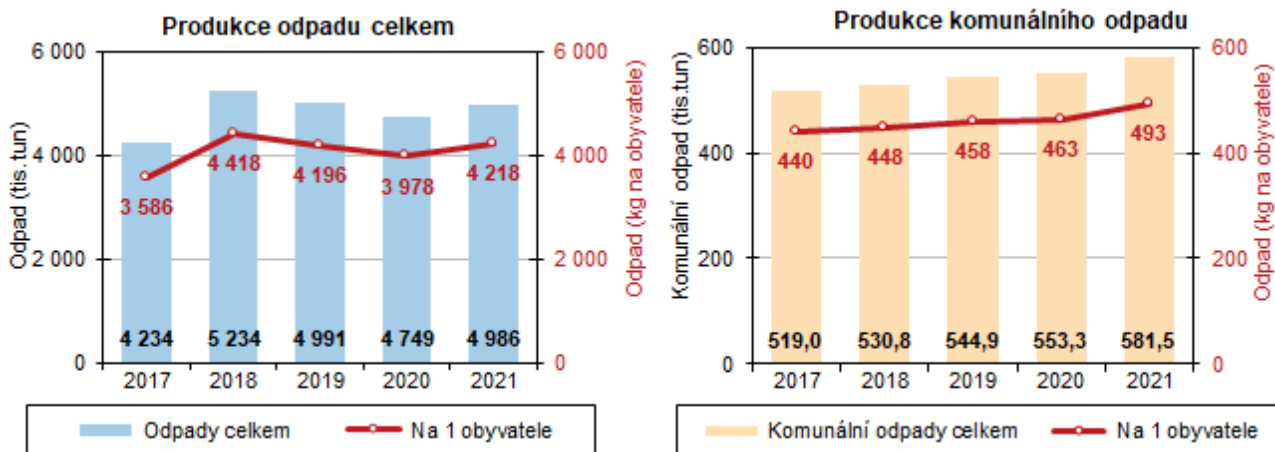
V Jihomoravském kraji bylo v roce 2020 vyprodukováno všemi zdroji 47,8 tis. tun oxidu uhelnatého (48,9 tis. tun v roce 2019), 12,6 tis. tun oxidů dusíku (13,8 tis. tun v předešlém roce), emise oxidu siřičitého činily 1,0 tis. tun (1,3 tis. tun) a tuhé látky dosáhly objemu 3,5 tis. tun (3,8 tis. tun v roce 2019).

Role zdrojů znečišťování.

Na produkci oxidů dusíku se vyšší mírou podílely mobilní zdroje znečišťování (REZZO 4), naopak u oxidu uhelnatého i tuhých znečišťujících látek to byly zdroje stacionární (REZZO 1-3). Hlavní roli v produkci oxidu siřičitého hrají velké zdroje znečišťování (REZZO 1) a malé stacionární zdroje znečišťování (REZZO 3).

Graf 4.9 Produkce odpadu v Jihomoravském kraji

Zdroj: ČSÚ

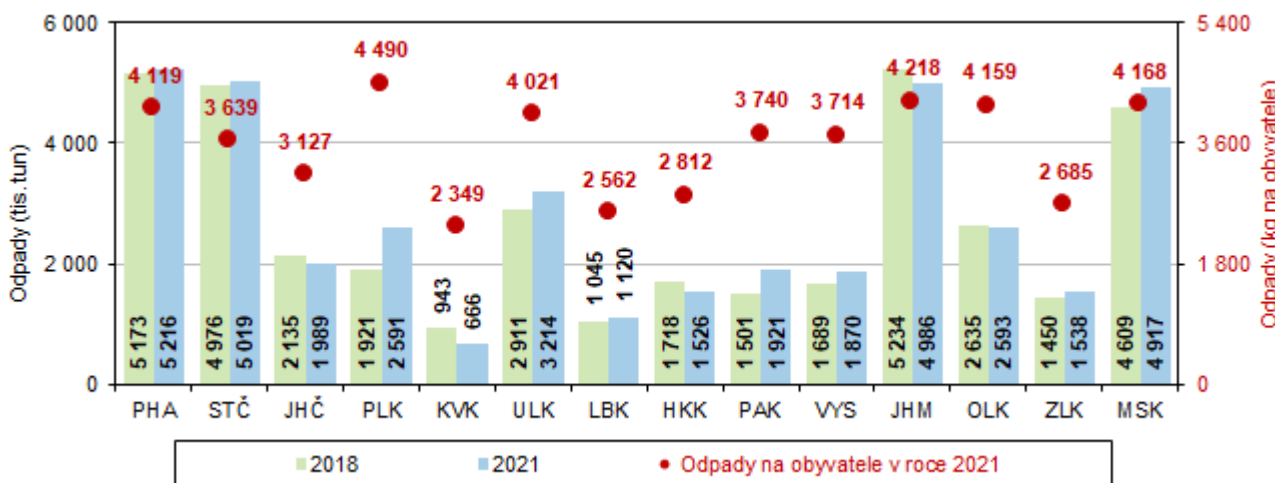

Změny ve výkaznictví odpadového hospodářství.

V roce 2020 došlo ke změně metodiky zpracování statistiky odpadů. Sběr dat výkazem Odp 5-01 byl částečně nahrazen převzetím údajů z Integrovaného systému plnění ohlašovacích povinností Ministerstva životního prostředí ČR. Cílem činnosti odpadového hospodářství je minimalizovat vedlejší produkty a jejich vliv na život kolem a maximalizovat jejich další možné využití.

Graf 4.10 Odpady v letech 2018 a 2021 podle krajů

Zdroj: ČSÚ

V Jihomoravském kraji bylo v mezikrajském srovnání vyprodukováno 3. nejvyšší množství odpadů.

V roce 2021 bylo v Jihomoravském kraji vyprodukováno 5,0 mil. tun odpadů, tento objem byl mezi kraji po hl. m. Praze a Středočeském kraji 3. nejvyšší a tvořil 12,7 % republikového celku. Proti roku 2020 se produkce odpadů v kraji zvýšila o 237,2 tis. tun, tj. o 5,0 %. Na jednoho obyvatele v kraji připadlo 4 218 kg odpadů, což bylo mezi kraji opět 2. nejvyšší množství (po Plzeňském kraji). Meziročně se přepočtená hodnota v kraji zvýšila o 240 kg, tj. o 6,0 %.

Produkce komunálního odpadu neustále narůstá.

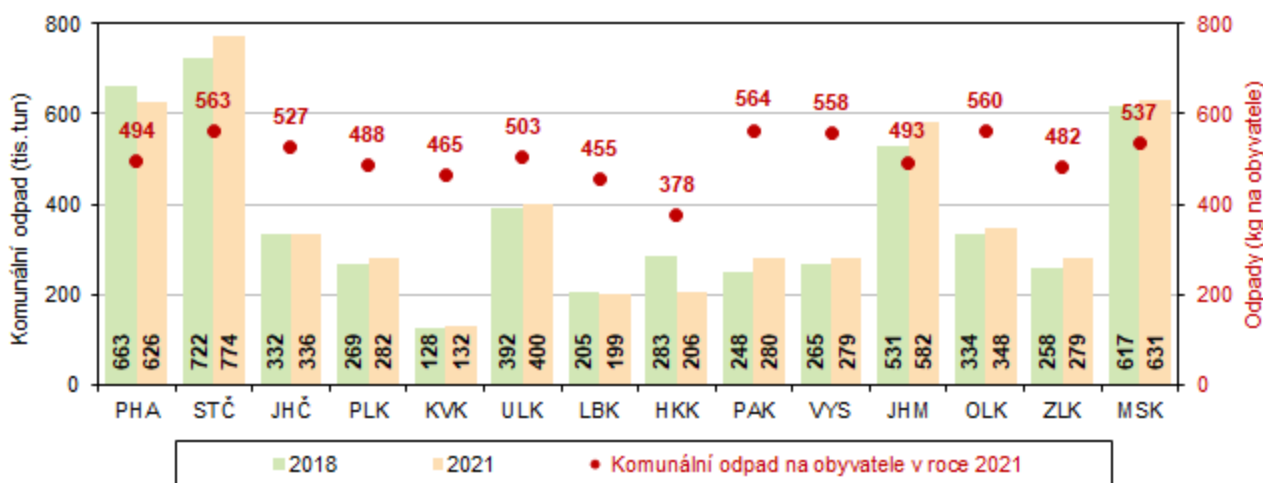
Objem komunálního odpadu vyprodukovaného v kraji se postupně navyšoval. Zatímco v roce 2018 bylo v kraji vyvezeno 530,8 tis. tun komunálního odpadu, v roce

2021 to bylo již 581,5 tis. tun, tedy o 50,8 tis. tun, tj. o 9,6 % více. Objem komunálního odpadu z roku 2021 byl mezi kraji 4. nejvyšší a tvořil 10,9 % republikového množství.

Graf 4.11 Komunální odpad v letech 2018 a 2021 podle krajů

Zdroj: ČSÚ

Jeden obyvateľ kraje v roce 2021 vyprodukoval v průměru 493 kg komunálního odpadu.

Celkovému navyšování objemu komunálního odpadu odpovídá i navyšování přepočtených hodnot na jednoho obyvatele. V roce 2018 na obyvatele v kraji připadla produkce 448 kg komunálního odpadu, v roce 2019 to bylo o 10 kg více, v roce 2020 produkce narostla na 463 kg a v roce 2021 na 1 obyvatele připadlo již 493 kg komunálního odpadu. Skutečnost roku 2021 byla proti roku 2020 o 30 kg vyšší a mezi kraji byla 6. nejnižší.

Výdaje na ochranu životního prostředí

Co obnáší výdaje na ochranu životního prostředí, je rozdílem mezi výdaji investorů v kraji a výdaji realizovanými na území kraje.

U výdajů na ochranu životního prostředí je nutno rozlišit výdaje investorů se sídlem v kraji (bez územního určení) a výdaje, které jsou realizovány na území kraje. U investorů se sídlem v kraji výdaje na ochranu životního prostředí zahrnují investiční výdaje na pořízení dlouhodobého hmotného majetku a neinvestiční náklady, které se vztahují k aktivitám na ochranu životního prostředí. Neinvestiční náklady na ochranu životního prostředí zahrnují mzdové náklady, platby nájemného, energie a ostatní materiál a platby za služby, u kterých je účelem ochrana životního prostředí.

Výdaje na ochranu životního prostředí v roce 2022 byly o čtvrtinu vyšší než v roce 2021. V přepočtu investic na obyvatele však kraj zaostával za průměrem ČR.

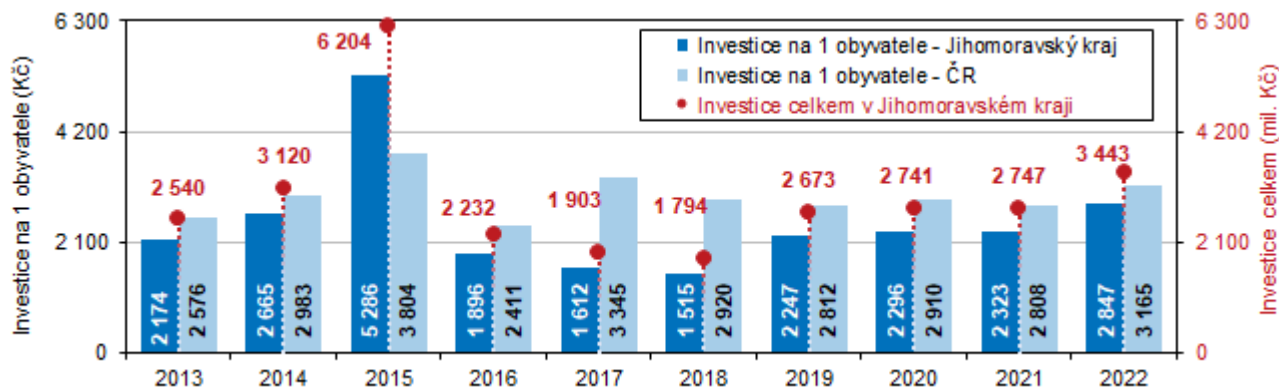
Na území Jihomoravského kraje bylo na ochranu životního prostředí v roce 2022 investováno 3,44 mld. Kč. Tato částka byla o 695,3 mil. Kč vyšší než v roce 2021, tj. o 25,3 %. Nejvyšší objem prostředků na ochranu životního prostředí v kraji byl vynaložen v roce 2015, a to 6,20 mld. Kč. Přepočtená hodnota investic na jednoho obyvatele ve výši 2 847 Kč byla meziročně o 523 Kč vyšší, byla pod průměrem ČR (3 165 Kč na obyvatele) a mezi kraji byla 7. nejnižší.

Investoři se sídlem v kraji vydali na ochranu životního prostředí 12,1 mld. Kč.

Investoři se sídlem v Jihomoravském kraji na ochranu životního prostředí vynaložili v roce 2022 celkem 12,09 mld. Kč. V této částce byly zahrnuty investice za 3,22 mld. Kč, dalších 8,87 mld. Kč tvořily neinvestiční náklady. Celkový objem výdajů se meziročně zvýšil o 1,60 mld. Kč, tj. o 15,3 %. Investiční náklady vzrostly o 0,85 mld., tj. o 35,9 %, objem neinvestičních nákladů se zvýšil o 0,75 mld. Kč, tj. o 9,3 %.

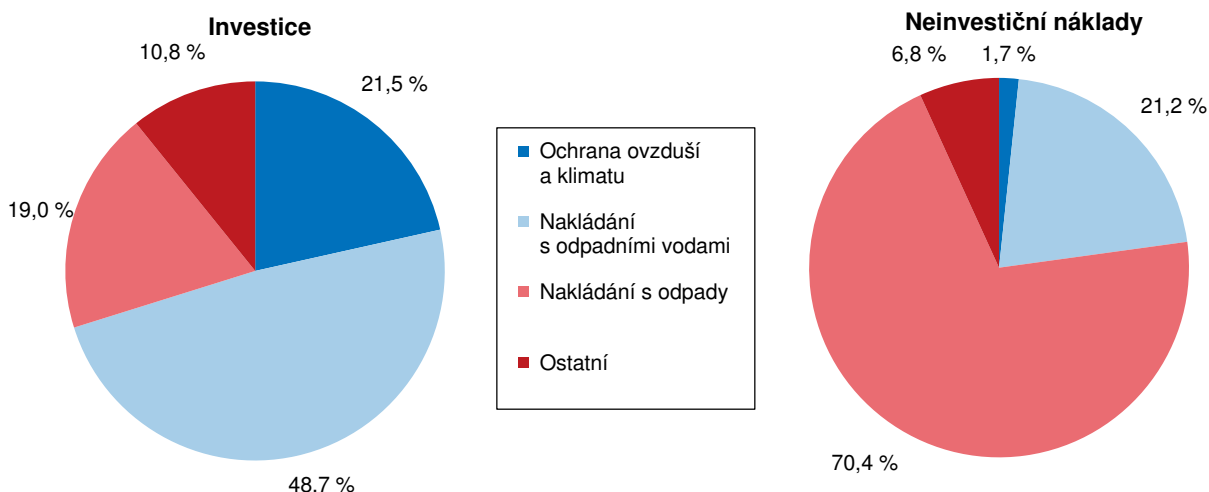
Graf 4.12 Investice na ochranu životního prostředí na 1 obyvatele podle místa investice

Zdroj: ČSÚ

Graf 4.13 Investice a neinvestiční náklady na ochranu životního prostředí podle kraje sídla investora a podle účelu v Jihomoravském kraji (průměr let 2017–2022)

Zdroj: ČSÚ

Investice na ochranu životního prostředí tvořily více než čtvrtinu celkových nákladů.

Objem investičních nákladů na ochranu životního prostředí tvořil 26,7 % celkových nákladů. V roce 2022 byly investice ve výši 221,5 mil. Kč určeny na ochranu ovzduší (6,9 % z celku investic), 1,46 mld. Kč na nakládání s odpadními vodami (45,2 %) a 915,9 mil. Kč na nakládání s odpady (28,4 %). Ve výše uvedeném grafu jsou uvedeny podíly jednotlivých určení investic v průměru za 6 let, podíly roku 2022 tak alespoň vzdáleně korespondují s 6letými průměry.

Na nakládání s odpady je určeno 73 % neinvestičních nákladů.

Téměř tři čtvrtiny výdajů na ochranu životního prostředí vynaložili investoři se sídlem v kraji na neinvestiční výdaje. Již uvedená částka 8,87 mld. Kč byla za posledních 10 let nejvyšší. Rozložení výdajů jako průměr let 2017 až 2022 je patrné z grafu, největší část, a to 70,4 %, připadalo na nakládání s odpady. V roce 2022 na nakládání s odpady bylo vynaloženo 6,47 mld. Kč (73,0 %), na ochranu ovzduší a klimatu byla určena částka 121,7 mil. Kč (1,4 % z celku) a na nakládání s odpadními vodami bylo vynaloženo 1,69 mld. Kč (19,1 % z celkové částky neinvestičních výdajů).

Tabulková příloha

Tab. 1.1 Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů – demografický vývoj

	Česká republika	kraje													
		Hl. město Praha	Středočeský	Jihočeský	Plzeňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký	Králové- hradecký	Pardubický	Vysočina	Jihomoravský	Olomoucký	Zlínský	Moravsko- slezský
Přirozený přírůstek/úbytek na 1 000 obyvatel (%)															
2017	0,3	2,4	1,5	0,2	-0,3	-2,2	-0,9	0,1	-0,1	-0,0	0,3	1,0	-0,6	-0,5	-1,2
2018	0,1	2,3	0,8	0,1	-0,3	-2,5	-1,5	0,0	-0,6	-0,0	0,3	0,9	-0,4	-0,4	-1,0
2019	-0,0	2,1	1,0	-0,3	-0,6	-2,0	-1,4	0,1	-0,7	0,2	-0,3	1,0	-0,9	-0,9	-1,4
2020	-1,8	0,8	-0,6	-1,9	-2,0	-4,6	-3,5	-1,6	-2,1	-1,8	-2,2	-1,0	-2,4	-3,4	-3,5
2021	-2,7	0,6	-1,2	-2,6	-3,4	-7,0	-4,9	-3,4	-3,9	-3,1	-1,8	-1,8	-3,5	-3,4	-4,5
2022	-1,8	0,5	-0,6	-2,0	-2,0	-4,0	-3,2	-2,4	-2,0	-2,1	-1,7	-1,0	-2,4	-2,3	-3,5
Přírůstek/úbytek stěhováním na 1 000 obyvatel (%)															
2017	2,7	8,5	8,7	2,0	4,1	-1,4	0,5	1,4	0,7	2,4	-0,4	2,7	-0,6	-0,6	-2,1
2018	3,6	8,5	11,4	2,9	7,0	-0,2	1,2	2,3	0,5	3,8	0,4	2,9	-0,7	0,2	-1,1
2019	4,1	9,8	10,5	3,4	9,5	1,2	1,6	2,9	1,9	4,3	1,3	2,7	0,1	0,3	-0,9
2020	2,5	7,3	9,9	1,1	3,9	-0,0	-1,4	-1,2	0,6	2,1	0,3	3,8	0,1	-0,8	-3,0
2021	4,8	12,1	11,5	3,6	7,5	0,6	1,5	3,5	0,9	3,3	1,8	4,7	0,3	1,1	-0,1
2022	30,6	60,7	37,4	25,5	46,6	39,6	19,8	28,4	25,0	29,2	22,7	28,0	16,5	16,3	13,3
Živě narození mimo manželství (%)															
2017	49,0	41,3	47,8	50,6	50,8	60,1	64,5	55,4	50,4	48,8	44,4	43,6	50,2	43,0	52,7
2018	48,5	40,7	47,0	50,3	51,6	61,7	63,4	54,2	49,8	48,9	43,4	43,8	49,8	42,3	51,9
2019	48,2	40,3	46,8	49,3	48,3	59,6	63,5	52,7	51,4	47,2	45,7	42,7	49,4	43,4	52,2
2020	48,5	40,5	46,8	50,6	49,2	62,7	62,8	53,3	51,5	48,6	44,6	43,9	50,0	43,1	51,1
2021	48,5	40,5	47,3	49,8	49,6	61,2	63,0	54,3	51,9	48,8	45,8	43,4	50,9	43,1	50,9
2022	48,2	41,0	47,0	50,7	50,1	60,0	62,7	52,0	51,1	48,4	45,1	43,1	48,7	42,0	51,4
Index stáří k 31. 12. (%)¹⁾															
2017	122,1	120,9	102,5	125,0	128,3	129,6	117,5	120,8	134,4	124,9	128,7	123,5	128,1	133,0	126,9
2018	123,2	119,6	103,0	127,0	129,7	132,4	120,1	122,6	136,3	126,5	130,4	123,6	130,2	134,8	128,9
2019	124,6	119,1	103,9	129,3	130,5	134,5	122,7	124,3	138,8	127,8	131,6	124,5	132,5	137,2	131,0
2020	125,5	118,9	104,4	130,8	131,8	136,5	124,2	124,9	140,7	128,7	132,8	125,1	133,7	138,2	132,3
2021	128,1	123,4	105,4	133,6	134,3	141,8	128,4	128,5	142,9	130,6	134,5	125,5	136,3	140,8	135,9
2022	126,1	116,4	103,5	132,8	130,6	139,5	128,5	127,0	141,6	128,5	133,2	123,6	136,3	141,0	136,6
Naděje dožití mužů při narození (roky) – dvouleté období															
2017	76,0	78,1	76,3	76,4	76,2	74,4	74,1	75,7	77,2	76,6	77,0	76,5	75,5	75,5	74,5
2018	76,0	78,3	76,1	76,3	76,2	74,5	74,2	75,4	77,2	76,5	76,9	76,3	75,6	75,8	74,5
2019	76,2	78,4	76,3	76,6	76,4	74,9	74,4	76,1	77,2	76,6	76,7	76,6	75,7	75,9	74,5
2020	75,8	78,2	76,2	76,2	76,0	74,5	73,9	76,0	76,8	76,1	75,9	76,3	75,1	75,1	73,9
2021	74,7	77,1	75,1	75,2	74,7	72,8	72,7	74,7	75,5	75,1	75,6	75,3	74,1	74,1	72,8
2022	75,1	77,1	75,4	75,6	75,2	73,2	73,1	74,9	75,8	75,6	76,2	75,6	74,7	75,0	73,2
Naděje dožití žen při narození (roky) – dvouleté období															
2017	81,8	82,7	81,6	82,1	81,7	80,5	79,8	81,7	82,4	82,2	82,7	82,7	81,8	82,3	81,1
2018	81,9	83,0	81,6	82,0	81,6	79,9	80,0	81,7	82,6	82,3	83,0	82,7	81,9	82,4	81,1
2019	82,0	83,0	81,9	82,1	81,9	80,2	80,2	81,7	82,5	82,2	82,7	82,8	82,1	82,6	81,2
2020	81,7	82,9	81,6	81,9	81,9	80,0	79,9	81,5	82,4	81,9	82,3	82,4	81,7	81,9	80,9
2021	80,9	82,3	80,9	81,1	81,1	78,8	79,0	80,7	81,5	81,0	81,7	81,6	81,0	81,2	80,1
2022	81,3	82,8	81,4	81,3	81,1	79,2	79,2	81,0	81,6	81,2	81,9	81,2	81,8	81,8	80,3
Podíl cizinců (bez azylantů) na obyvatelstvu (%)															
2017	4,9	15,1	5,1	3,0	5,4	6,7	4,3	4,5	2,8	2,9	1,8	3,9	1,8	1,6	2,2
2018	5,3	15,7	5,6	3,3	6,1	7,0	4,5	4,8	3,0	3,4	2,1	4,2	1,9	1,8	2,3
2019	5,5	15,9	5,9	3,6	6,7	7,2	4,7	5,1	3,2	3,7	2,3	4,4	2,1	1,9	2,4
2020	5,9	17,1	6,4	3,7	7,1	7,5	4,8	5,1	3,4	3,9	2,5	4,9	2,2	2,0	2,3
2021	6,3	18,5	6,8	4,0	7,5	7,5	4,8	5,6	3,4	4,3	2,8	5,4	2,2	2,2	2,5
2022	10,3	25,4	11,0	7,3	13,3	13,1	7,6	9,5	7,0	8,0	6,0	9,1	4,5	4,6	4,7

¹⁾ počet osob ve věku 65 a více let na 100 dětí ve věku 0–14 let

Tab. 1.2 Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů – sociální vývoj

	Česká republika	kraje													
		Hl. město Praha	Středočeský	Jihočeský	Plzeňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký	Královéhradecký	Pardubický	Vysočina	Jihomoravský	Olomoucký	Zlínský	Moravskoslezský
Míra zaměstnanosti (%)															
2017	58,5	63,1	60,2	58,4	59,4	59,3	55,8	56,0	58,4	58,3	57,5	58,0	56,8	56,7	56,6
2018	59,2	64,4	60,9	58,5	59,6	60,4	55,8	56,8	58,0	59,1	58,5	58,5	58,2	57,8	57,6
2019	59,2	64,5	61,4	57,9	60,0	59,7	55,8	56,6	58,6	59,2	58,7	58,9	57,4	57,3	56,9
2020	58,3	62,9	60,7	57,4	59,0	57,1	55,8	56,5	57,1	58,4	58,1	58,3	55,4	56,9	55,9
2021	58,1	63,3	60,1	58,1	59,1	55,3	56,0	56,1	57,3	57,8	57,1	57,9	56,0	56,3	55,4
2022	58,6	63,3	60,7	58,2	60,2	58,0	56,2	56,6	57,2	57,9	58,7	58,4	56,2	56,9	56,2
Podíl nezaměstnaných osob k 31. 12. (%)¹⁾ (MPSV)															
2017	3,77	2,34	3,17	3,09	2,55	3,47	5,39	3,76	2,72	2,83	3,80	4,60	4,35	3,43	5,77
2018	3,07	1,93	2,64	2,38	2,12	2,93	4,50	3,18	2,31	2,19	3,02	3,86	3,37	2,61	4,65
2019	2,87	1,90	2,44	2,31	2,33	2,74	3,90	2,95	2,38	2,20	2,70	3,48	2,94	2,43	4,44
2020	4,02	3,51	3,52	3,19	3,36	5,45	5,46	4,06	3,11	2,92	3,31	4,55	4,11	3,22	5,55
2021	3,49	2,76	2,98	2,82	2,78	4,18	5,08	3,66	2,83	2,45	2,99	4,02	3,35	2,73	5,14
2022	3,72	3,04	3,23	2,98	2,94	4,24	5,54	3,97	3,10	2,86	3,08	4,36	3,63	2,89	5,12
Podíl dlouhodobě nezaměstnaných k 31. 12. (%)²⁾ (MPSV)															
2017	1,27	0,71	1,00	0,68	0,65	1,27	2,20	1,18	0,69	0,60	1,09	1,65	1,44	1,01	2,46
2018	0,80	0,42	0,68	0,38	0,39	0,69	1,35	0,70	0,43	0,24	0,74	1,15	0,81	0,53	1,69
2019	0,60	0,33	0,51	0,27	0,34	0,50	0,87	0,51	0,34	0,21	0,50	0,87	0,50	0,35	1,38
2020	1,01	0,67	0,82	0,55	0,70	1,01	1,55	0,95	0,61	0,44	0,74	1,37	0,93	0,63	2,06
2021	1,27	1,10	1,00	0,80	0,88	1,66	2,05	1,24	0,75	0,52	0,88	1,61	1,09	0,78	2,31
2022	1,12	0,89	0,87	0,59	0,74	1,25	1,91	1,09	0,69	0,46	0,76	1,52	0,95	0,66	2,09
Čistý disponibilní důchod domácností na 1 obyvatele (tis. Kč)															
2017	238,8	331,5	252,1	223,8	236,7	222,4	203,6	219,4	228,9	226,9	229,7	232,2	211,5	219,5	212,9
2018	253,9	345,8	271,7	238,7	245,9	231,8	219,9	233,1	244,9	240,9	247,6	245,2	227,1	233,1	228,0
2019	269,6	352,0	290,0	251,0	267,2	245,0	237,5	248,9	266,5	253,8	264,2	266,0	241,8	249,9	241,4
2020	275,1	354,9	279,6	260,5	274,4	245,5	251,0	255,7	270,5	263,7	272,7	274,1	250,5	258,8	250,8
2021	295,2	402,4	295,9	280,7	293,6	255,2	263,2	267,8	285,9	278,3	287,9	292,2	269,3	275,1	267,0
2022	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Medián mezd (Kč) (MPSV, MF)															
2017	26 843	31 878	27 709	25 457	27 879	24 832	25 639	26 752	25 865	25 507	25 783	26 559	24 956	24 814	25 534
2018	29 184	34 338	30 048	27 909	30 055	26 774	27 901	28 882	28 348	27 851	28 211	28 728	27 253	27 398	27 653
2019	31 449	37 719	32 692	29 534	31 966	28 675	30 341	30 889	30 865	29 819	30 231	30 967	29 491	29 170	29 828
2020	33 195	38 732	34 518	31 508	33 961	30 314	32 404	32 590	32 880	31 734	32 354	32 837	31 571	30 999	31 924
2021	35 169	41 096	35 983	33 347	35 593	31 961	34 044	33 894	34 772	33 315	34 179	35 118	33 135	32 913	33 611
2022	37 418	43 950	38 431	35 267	37 500	33 679	36 133	35 643	36 734	35 357	36 078	37 733	35 107	34 968	35 723
Průměrný měsíční starobní důchod sólo (Kč)³⁾ (MPSV)															
2017	11 866	12 691	12 019	11 765	11 811	11 519	11 718	11 750	11 719	11 629	11 594	11 719	11 504	11 638	11 936
2018	12 435	13 299	12 605	12 325	12 380	12 054	12 272	12 301	12 282	12 190	12 164	12 279	12 063	12 207	12 503
2019	13 487	14 384	13 669	13 380	13 423	13 066	13 299	13 349	13 334	13 238	13 231	13 331	13 108	13 261	13 553
2020	14 502	15 439	14 703	14 393	14 434	14 030	14 291	14 343	14 346	14 250	14 248	14 343	14 100	14 279	14 570
2021	15 453	16 467	15 675	15 334	15 371	14 918	15 216	15 273	15 286	15 187	15 195	15 280	15 017	15 227	15 523
2022	18 098	19 268	18 361	17 949	18 002	17 436	17 819	17 877	17 905	17 800	17 826	17 910	17 595	17 855	18 176
Podíl příjemců předčasného starobního důchodu na počtu příjemců starobního důchodu (%)⁴⁾ (ČSSZ)															
2017	25,8	13,6	22,4	27,4	28,7	28,2	28,3	25,0	26,9	30,8	32,5	24,4	29,2	27,3	30,2
2018	26,3	13,7	22,7	28,0	29,0	28,6	28,6	25,5	27,4	31,2	33,1	24,8	29,8	27,7	30,8
2019	26,7	13,8	23,0	28,7	29,3	29,0	28,9	25,9	27,9	31,8	33,8	25,2	30,4	28,2	31,3
2020	27,3	13,9	23,4	29,6	29,7	29,7	29,3	26,5	28,6	32,5	34,7	25,7	31,2	28,9	32,1
2021	28,2	14,2	24,1	30,8	30,5	30,5	29,9	27,4	29,7	33,5	36,1	26,6	32,4	30,3	33,2
2022	28,8	14,4	24,5	31,7	30,9	31,2	30,4	28,0	30,4	34,3	36,9	27,1	33,2	31,1	34,1

¹⁾ podíl dosažitelných uchazečů o zaměstnání v evidenci úřadu práce (ÚP) ve věku 15–64 let ze všech obyvatel ve stejném věku

²⁾ podíl dlouhodobě nezaměstnaných (12 měsíců a déle) v evidenci ÚP na počtu obyvatel ve věku 15–64 let, jmenovatel data ČSÚ

³⁾ bez souběhu s vdovským nebo vdoveckým; podle metodiky MPSV bez poměrného starobního důchodu; data za prosinec

⁴⁾ včetně souběhu s vdovským nebo vdoveckým; předčasným důchodem se rozumí přiznání kráceného starobního důchodu podle § 30 a § 31 zákona č. 155/1995 Sb.; data za prosinec

Tab. 1.3 Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů – ekonomický vývoj

	Česká republika	kraje													
		Hl. město Praha	Středočeský	Jihočeský	Plzeňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký	Královéhradecký	Pardubický	Vysočina	Jihomoravský	Olomoucký	Zlínský	Moravskoslezský
Hrubý domácí produkt (HDP) na 1 obyvatele (tis. Kč)															
2017	482,6	1 061,8	439,3	388,7	439,6	315,1	343,9	369,4	427,5	389,2	393,5	447,2	372,6	411,3	390,4
2018	509,2	1 137,0	450,7	407,7	459,1	324,5	355,7	387,2	447,8	408,4	403,9	480,8	392,5	425,2	415,6
2019	542,8	1 202,2	498,5	436,2	476,7	339,4	387,4	412,4	480,6	427,0	434,8	513,1	419,4	460,1	424,3
2020	533,6	1 173,0	466,5	437,5	467,5	327,8	374,7	404,0	480,6	437,0	448,2	519,7	422,6	449,5	410,2
2021	571,1	1 264,5	494,7	453,2	504,4	339,5	395,5	421,9	522,3	453,2	460,4	562,3	453,4	484,6	453,8
2022	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Vývoj HDP – předchozí rok = 100 (srovnatelné ceny, %)															
2017	105,2	104,4	107,1	106,7	105,5	103,0	102,7	106,0	108,6	106,9	105,3	104,4	105,9	105,7	103,4
2018	103,2	105,4	102,4	102,7	102,5	99,1	100,1	102,4	102,9	103,1	99,7	104,9	102,2	101,6	102,7
2019	102,3	102,7	108,3	102,9	100,6	100,3	104,6	102,9	103,7	101,1	103,1	102,9	102,7	104,7	98,4
2020	94,5	95,1	90,2	95,6	94,1	92,8	92,7	93,5	95,4	98,5	98,4	97,3	96,4	92,9	92,4
2021	103,6	104,8	103,0	100,1	104,2	99,0	101,3	100,9	105,5	100,5	97,7	104,6	103,3	104,8	106,4
2022	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Produkce zemědělského odvětví na 1 ha obhospodařované zemědělské půdy (tis. Kč)															
2017	38,0	43,7	32,0	33,6	20,5	34,9	23,2	40,0	49,3	44,5	42,7	37,0	35,5	28,8	
2018	38,6	43,4	33,1	34,4	20,8	33,9	24,7	39,3	50,1	45,2	47,1	35,4	35,9	29,6	
2019	40,0	45,0	34,4	36,1	21,3	35,4	25,1	40,4	50,8	47,7	48,4	36,8	36,5	31,2	
2020	42,3	46,9	36,4	38,3	23,0	36,9	28,2	43,6	53,9	50,4	49,5	39,0	40,4	33,1	
2021 ¹⁾	47,4	54,9	38,4	42,8	24,7	46,1	29,3	50,0	57,8	52,2	58,1	44,9	44,8	36,3	
2022	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Průměrný evidenční počet zaměstnanců ve velkých průmyslových podnicích²⁾ (tis. fyzických osob)															
2017	849,9	80,3	105,9	50,5	61,6	18,8	59,3	45,0	49,7	48,3	50,6	70,7	47,2	53,8	108,1
2018	863,5	81,3	108,8	50,4	61,5	18,4	63,1	47,8	49,0	49,6	50,5	72,1	47,9	55,1	108,0
2019	850,6	80,9	110,7	51,4	59,5	18,0	63,0	47,4	43,9	49,1	49,5	69,0	45,9	54,2	108,1
2020	827,0	78,0	109,5	49,2	57,0	16,9	61,0	44,5	46,7	48,0	47,7	67,5	44,7	51,7	104,7
2021	816,1	75,8	111,7	46,9	56,6	16,0	61,3	44,6	45,9	47,7	46,4	69,8	44,2	51,1	98,2
2022	820,5	77,6	111,1	46,6	57,4	16,2	61,3	44,0	45,7	47,9	45,6	72,2	45,2	51,8	97,8
Stavební práce "S" podle místa stavby na 1 obyvatele³⁾ (tis. Kč)															
2017	23,0	43,8	19,1	32,4	21,7	18,9	19,5	17,3	19,5	19,1	22,7	23,0	19,3	15,6	15,6
2018	25,8	44,8	21,4	32,3	24,0	24,5	23,4	18,0	22,2	21,5	23,7	27,7	23,7	18,1	20,3
2019	29,3	49,7	27,8	31,3	25,5	23,1	26,3	19,9	24,5	25,3	30,2	31,7	27,4	21,5	22,6
2020	30,1	48,6	25,5	31,3	29,6	22,2	28,1	19,0	28,2	29,6	34,3	34,7	30,3	21,2	21,3
2021	33,7	54,9	28,5	36,1	33,1	27,1	29,3	19,0	32,8	36,7	31,9	36,5	32,5	24,4	28,6
2022 ⁴⁾	39,8	61,9	35,1	40,2	37,7	35,8	34,8	25,3	35,4	44,5	32,0	44,9	39,6	33,2	32,6
Dokončené byty na 1 000 obyvatel															
2017	2,7	4,5	4,0	2,0	2,8	1,3	1,2	1,5	2,2	2,2	2,0	3,6	2,3	1,7	1,9
2018	3,2	4,1	5,3	2,7	4,2	1,7	1,4	2,4	2,7	3,2	2,8	3,8	2,6	2,2	2,1
2019	3,4	4,6	5,1	3,5	4,6	2,3	1,6	1,9	3,1	3,3	2,9	4,0	3,1	2,7	2,0
2020	3,2	4,1	4,9	2,6	4,2	1,9	1,4	1,8	2,7	3,0	3,1	3,7	3,5	2,5	2,3
2021	3,3	4,1	4,6	2,7	4,2	2,1	1,6	2,0	3,2	3,2	3,7	4,0	3,1	2,6	2,3
2022	3,7	4,9	5,5	3,1	4,2	3,2	1,7	2,3	3,3	3,5	3,5	3,9	4,0	2,8	2,3
Počet přenocování hostů ubytovaných v hromadných ubytovacích zařízeních na 1 000 obyvatel															
2017	5 026	14 034	1 802	6 287	3 194	17 429	1 902	6 520	7 448	2 565	2 711	3 200	3 207	3 609	2 113
2018	5 224	14 026	1 942	6 788	3 493	17 774	2 057	6 744	7 818	2 554	2 877	3 449	3 416	3 821	2 285
2019	5 345	14 050	1 960	6 959	3 628	18 318	2 125	7 156	8 121	2 560	2 854	3 554	3 659	3 899	2 370
2020	2 933	3 694	1 309	5 266	2 537	9 887	1 340	5 665	6 197	1 823	2 143	2 271	2 550	2 767	1 548
2021	3 040	4 149	1 470	5 287	2 659	9 984	1 412	5 037	5 529	1 937	2 390	2 594	2 649	3 028	1 629
2022	4 703	10 010	1 948	6 501	3 593	14 943	1 883	7 516	8 290	2 579	3 024	3 343	3 638	3 907	2 294

¹⁾ semidefinitivní údaje²⁾ podniky se 100 a více zaměstnanci se sídlem v kraji s převažující činností v sekci (CZ-NACE) B – Těžba a dobývání, C – Zpracovatelský průmysl nebo D – Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu³⁾ podniky s 20 a více zaměstnanci s převažující stavební činností⁴⁾ předběžné údaje

Tab. 1.4 Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů – životní prostředí

	Česká republika	kraje													
		Hl. město Praha	Středočeský	Jihočeský	Plzeňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký	Královéhradecký	Pardubický	Vysočina	Jihomoravský	Olomoucký	Zlínský	Moravskoslezský
Měrné emise oxidu siřičitého REZZO 1–4 (t/km²) (ČHMÚ)															
2017	1,39	0,48	1,70	0,40	0,55	2,32	5,43	0,39	0,88	1,55	0,29	0,20	0,68	1,18	3,19
2018	1,22	0,54	1,41	0,32	0,51	1,97	5,22	0,33	0,72	1,31	0,25	0,18	0,60	0,81	2,90
2019	1,01	0,50	1,24	0,32	0,46	1,51	4,25	0,35	0,67	1,07	0,27	0,18	0,61	0,62	2,45
2020	0,84	0,53	0,82	0,27	0,41	1,05	2,97	0,31	0,55	1,00	0,24	0,14	0,54	0,60	2,30
2021	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
2022	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Měrné emise oxidů dusíku REZZO 1–4 (t/km²) (ČHMÚ)															
2017	2,42	18,41	2,46	1,22	1,22	2,15	5,76	1,68	1,58	2,97	1,44	1,91	1,63	1,76	4,14
2018	2,33	17,93	2,23	1,17	1,15	2,04	5,70	1,65	1,48	3,01	1,33	1,83	1,56	1,69	3,89
2019	2,17	16,76	2,24	1,10	1,09	1,76	5,59	1,55	1,44	2,60	1,27	1,93	1,57	1,59	3,48
2020	1,95	15,25	1,92	1,02	0,98	1,72	5,07	1,44	1,31	2,18	1,17	1,76	1,43	1,44	3,19
2021	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
2022	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Produkce odpadů celkem na 1 obyvatele (kg)^{1,2)}															
2017	3 263	3 537	3 362	2 909	4 316	2 693	3 502	2 191	2 836	2 811	3 006	3 586	3 609	2 306	3 373
2018	3 570	3 976	3 656	3 332	3 297	3 194	3 547	2 365	3 120	2 891	3 319	4 418	4 166	2 488	3 827
2019	3 497	3 825	3 678	3 028	3 458	2 334	3 568	2 612	3 019	3 252	3 001	4 196	3 476	2 664	4 022
2020	3 597	3 560	3 605	3 769	3 708	2 870	3 847	2 453	3 208	3 277	3 388	3 978	4 669	2 827	3 748
2021	3 730	4 119	3 639	3 127	4 490	2 349	4 021	2 562	2 812	3 740	3 714	4 218	4 159	2 685	4 168
2022	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Produkce komunálních odpadů na 1 obyvatele (kg)^{2,3)}															
2017	489	515	531	496	453	428	478	464	509	481	513	440	503	455	501
2018	494	510	531	519	461	432	477	464	514	478	521	448	529	443	513
2019	500	510	542	524	450	434	494	466	524	494	532	458	534	460	509
2020	506	467	590	561	463	430	487	459	526	509	537	463	540	464	518
2021	511	494	563	527	488	465	503	455	378	564	558	493	560	482	537
2022	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Specifické množství vody fakturované domácnostem na 1 obyvatele (litr/den)															
2017	88,7	109,3	85,3	84,6	88,6	85,5	89,6	86,8	80,2	78,0	79,1	92,9	83,5	75,9	89,1
2018	89,2	107,5	88,2	84,1	88,4	86,7	91,6	87,5	80,5	79,7	81,2	92,9	83,2	75,7	89,9
2019	90,6	113,1	89,7	82,3	86,9	86,5	93,0	89,2	84,6	80,2	81,4	92,9	84,3	78,7	89,6
2020	91,1	112,5	90,0	82,6	87,3	89,0	93,1	90,5	85,6	81,4	80,6	93,2	83,2	80,0	91,0
2021	93,2	120,0	90,7	82,8	88,4	91,1	95,0	92,1	84,8	81,8	86,3	94,2	85,3	80,9	93,9
2022	89,4	111,2	87,0	80,2	86,8	89,0	91,9	87,7	82,5	78,8	81,1	92,1	83,7	77,2	90,4
Podíl čistěných odpadních vod (bez zpoplatněných srážkových v %)															
2017	97,5	100,0	99,7	95,8	96,4	99,9	97,7	98,5	94,8	99,2	90,7	98,5	95,6	92,3	98,0
2018	97,6	100,0	99,6	96,2	95,7	99,9	99,0	98,5	96,6	99,0	90,1	98,8	97,7	92,5	95,8
2019	97,7	100,0	99,7	96,5	95,5	100,0	99,9	97,6	96,0	99,0	90,2	98,8	98,1	93,4	95,5
2020	97,5	100,0	99,7	96,3	95,6	99,9	97,8	97,9	95,6	99,4	91,0	98,9	98,4	93,1	95,0
2021	97,5	100,0	99,7	96,4	95,8	99,9	97,0	97,2	97,1	98,5	92,0	98,9	98,4	93,1	95,1
2022	97,7	100,0	99,9	96,4	95,4	99,9	98,6	98,4	95,8	98,8	92,2	99,0	97,9	93,3	95,1
Investice na ochranu životního prostředí podle místa investice na 1 obyvatele (Kč)															
2017	3 345	3 298	1 605	1 991	1 797	1 109	18 999	2 292	1 378	1 819	2 785	1 612	1 452	958	2 710
2018	2 920	4 498	2 463	3 135	1 943	1 302	5 579	2 327	2 383	2 337	2 484	1 515	1 899	1 994	3 939
2019	2 812	3 076	3 466	3 239	1 988	1 088	2 860	1 369	2 164	3 321	3 033	2 247	1 854	2 451	4 089
2020	2 910	3 556	3 177	2 818	2 257	1 651	3 140	1 082	2 609	3 949	3 419	2 296	2 427	1 941	3 885
2021	2 808	3 397	2 089	2 580	2 583	1 735	3 469	1 090	1 684	3 076	5 138	2 323	2 379	2 226	4 095
2022	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.

¹⁾ v roce 2020 došlo ke změně metodiky zpracování statistiky odpadů; sběr dat výkazem Odp 5-01 částečně nahrazen převzetím údajů z Integrovaného systému plnění ohlašovacích povinností (ISPOP) MŽP

²⁾ podle sídla provozovny, data nejsou plně srovnatelná s údaji publikovanými v předchozích letech

³⁾ odpady z domácností a odpady podobné povahy a složení, bez ohledu na to, kdo tento odpad produkuje nebo sbírá; dříve publikované údaje obsahovaly pouze komunální odpad vykázaný obcemi a podniky zapojenými do obecního systému sběru odpadu

Tab. 2.1 Dlouhodobý vývoj Jihomoravského kraje v letech 2002–2022

	Měřicí jednotka	2002	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
DEMOGRAFICKÝ VÝVOJ									
Počet obyvatel (stav k 31. 12.)	osoby	1 128 816	1 140 531	1 147 143	1 151 705	1 154 651	1 166 311	1 168 647	1 170 076
v tom ve věku: 0–14 let		173 408	159 102	158 728	160 012	162 565	168 031	170 460	172 886
15–64 let		792 304	808 104	810 219	808 980	805 398	803 163	796 447	789 415
65 a více let		163 104	173 325	178 196	182 713	186 688	195 117	201 740	207 775
Průměrný věk (stav k 31. 12.)	roky	39,5	40,6	40,8	40,9	41,1	41,3	41,5	41,7
Sňatky		5 662	6 287	5 802	5 252	5 099	4 894	4 973	5 043
Rozvody		3 125	3 369	3 334	3 047	3 548	2 945	3 001	3 000
Živě narození	osoby	10 131	12 371	13 196	13 145	13 040	12 404	12 339	12 403
Zemřelí	osoby	12 023	11 774	11 262	11 581	11 566	11 466	11 709	11 629
Přirozený přírůstek/úbytek	osoby	-1 892	597	1 934	1 564	1 474	938	630	774
Přistěhovalí	osoby	8 299	16 883	12 327	10 392	9 503	8 660	9 471	9 308
Vystěhovalí	osoby	9 125	9 507	7 649	7 394	8 031	6 910	7 765	8 653
Přírůstek/úbytek stěhováním	osoby	-826	7 376	4 678	2 998	1 472	1 750	1 706	655
Celkový přírůstek/úbytek	osoby	-2 718	7 973	6 612	4 562	2 946	2 688	2 336	1 429
SOCIÁLNÍ VÝVOJ									
Čistý disponibilní důchod domácností na 1 obyvatele	tis. Kč	130,3	175,1	186,5	190,4	194,4	193,2	197,2	201,6
Pracovní síla (ekonomicky aktivní)	tis. osob	551,0	562,6	561,7	568,6	576,2	577,0	585,1	597,0
Osoby mimo pracovní sílu (15 a více let)	tis. osob	397,9	413,3	423,6	421,5	415,0	421,0	412,6	400,2
Míra ekonomické aktivity	%	58,1	57,7	57,0	57,4	58,1	57,8	58,6	59,9
Uchazeči o zaměstnání v evidenci úřadu práce (stav k 31. 12.)	osoby	63 777	44 239	43 063	65 944	69 342	62 722	66 435	71 970
Podíl nezaměstnaných osob ¹⁾ (stav k 31. 12.)	%	.	5,16	5,08	8,05	8,46	7,62	8,15	8,94
Děti, žáci a studenti (stav k 30. 9.)	osoby								
mateřských škol		31 731	32 170	33 181	34 615	36 377	38 072	39 489	40 498
základních škol		113 033	91 546	88 365	85 711	84 974	85 672	87 444	89 755
středních škol vč. konzervatoří (denní studium)		.	62 318	61 534	60 471	57 724	54 359	50 824	48 089
Studenti vysokých škol ²⁾ (stav k 31. 12.)	osoby	43 880	65 873	69 127	71 579	72 153	71 292	68 852	65 390
Lékaři na 1 000 obyvatel	osoby	4,2	4,6	4,7	4,8	4,8	4,9	4,9	5,0
Průměrná měsíční výše starobního důchodu sólo ³⁾	Kč	6 756	8 653	9 540	9 941	10 016	10 443	10 662	10 845
Registrované trestné činy na 1 000 obyv.		31,6	29,4	27,7	26,2	25,4	25,7	25,3	25,5
EKONOMICKÝ VÝVOJ									
Hrubý domácí produkt	mil. Kč	266 458	384 879	418 538	405 449	409 424	423 093	429 902	447 012
předchozí rok = 100 (srovnatelné ceny)	%	100,3	107,4	106,0	94,4	102,7	103,2	99,9	102,4
Výdaje na výzkum a vývoj	mil. Kč	.	6 481	7 072	8 050	8 519	11 192	14 645	16 185
Registrované subjekty (stav k 31. 12.)		238 702	269 366	276 783	275 189	283 202	291 162	294 308 ⁷⁾	295 523
Produkce zemědělského odvětví	mil. Kč	.	14 805	14 802	12 267	12 401	15 192	13 518	15 505
Počet zaměstnanců v průmyslu ⁴⁾	fyz. os.	77 898	80 001	78 009	69 100	63 213	69 984	67 716	65 313
Stavební práce "S" provedené v kraji ⁵⁾	mil. Kč	21 359	31 229	37 207	33 173	30 545	25 774	26 775	25 716
Dokončené byty		3 437	6 013	4 553	4 928	4 455	3 608	3 770	3 516
Hosté v hromadných ubyt. zařízeních	tis. osob	801,8	1 178,1	1 185,8	1 041,5	1 042,1	1 115,3 ⁹⁾	1 317,7	1 427,2
ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ (ŽP)									
Zemědělská půda (stav k 31. 12.)	ha	426 612	429 851	429 187	428 099	427 411	426 703	426 041	425 765
z toho orná půda		359 019	357 309	356 662	355 249	354 248	353 724	353 116	352 771
Nezemědělská půda (stav k 31. 12.)	ha	279 933	289 703	290 354	291 356	292 052	292 776	293 449	293 746
z toho: lesní pozemky		196 182	201 418	201 467	201 611	201 675	201 866	201 898	201 926
zastavěné plochy a nádvoří		13 974	14 147	14 198	14 190	14 179	14 229	14 269	14 274
Specifické množství vody fakturované domácnostem na 1 obyvatele	litr/den	95,6	97,2	93,2	94,1	90,1	91,3	92,9	91,2
Počet čistíren odpadních vod	ks	115	191	197	198	198	200	209	210
Investice na ochranu ŽP podle místa investice na 1 obyvatele	Kč	2 032	1 200	2 090	2 860	2 709	1 607	2 594	2 174

¹⁾ podíl dosažitelných uchazečů o zaměstnání v evidenci úřadu práce ve věku 15–64 let ze všech obyvatel ve stejném věku

²⁾ studenti státního občanství ČR s místem výuky v kraji

³⁾ bez souběhu s vdovským nebo vdovečským; od roku 2010 podle metodiky MPSV bez poměrného starob. důchodu; data za prosinec

⁴⁾ průměrný evidenční počet zaměstnanců v podnicích se 100 a více zaměstnanci se sídlem v kraji s převažující činností v sekci (CZ-NACE) B – Těžba a dobývání, C – Zpracovatelský průmysl nebo D – Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatiz. vzduchu

Tab. 2.1 Dlouhodobý vývoj Jihomoravského kraje v letech 2002–2022

2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	
									DEMOGRAFICKÝ VÝVOJ
1 172 851	1 175 023	1 178 812	1 183 207	1 187 667	1 191 989	1 195 327 ⁶⁾	1 184 568 ⁶⁾	1 217 200	Počet obyvatel (stav k 31. 12.)
175 874	178 921	182 280	185 660	189 153	191 600	193 420 ⁶⁾	194 070 ⁶⁾	200 404	v tom ve věku: 0–14 let
783 750	777 832	772 488	768 319	764 698	761 769	760 010 ⁶⁾	746 911 ⁶⁾	769 154	15–64 let
213 227	218 270	224 044	229 228	233 816	238 620	241 897 ⁶⁾	243 587 ⁶⁾	247 642	65 a více let
41,9	42,0	42,2	42,3	42,4	42,5	42,6 ⁶⁾	42,7 ⁶⁾	42,5	Průměrný věk (stav k 31. 12.)
5 153	5 414	5 837	6 040	6 156	6 164	5 272	5 348	6 171	Sňatky
2 924	2 770	2 758	2 867	2 684	2 631	2 266	2 392	2 177	Rozvody
12 802	12 771	13 193	13 509	13 594	13 328	12 859	13 085	12 078	Živě narození
11 399	12 106	11 738	12 275	12 542	12 190	14 015	15 246	13 344	Zemřelí
1 403	665	1 455	1 234	1 052	1 138	-1 156	-2 161	-1 266	Přirozený přírůstek/úbytek
10 050	10 537	11 416	12 031	12 649	12 995	13 232	14 559	43 204	Přistěhovalí
8 678	9 030	9 082	8 870	9 241	9 811	8 738	9 046	9 306	Vystěhovalí
1 372	1 507	2 334	3 161	3 408	3 184	4 494	5 513	33 898	Přírůstek/úbytek stěhováním
2 775	2 172	3 789	4 395	4 460	4 322	3 338	3 352	32 632	Celkový přírůstek/úbytek
									SOCIÁLNÍ VÝVOJ
									Čistý disponibilní důchod domácností na 1 obyvatele
208,7	217,4	220,0	232,2	245,2	266,0	274,1	292,2	.	
593,7	598,9	601,1	598,0	599,1	600,7	596,3	594,7	589,5	Pracovní síla (ekonomicky aktivní)
402,8	397,5	394,7	398,2	398,5	398,3	403,9	406,2	401,9	Osoby mimo pracovní sílu (15 a více let)
59,6	60,1	60,4	60,0	60,1	60,1	59,6	59,4	59,5	Míra ekonomické aktivity
									Uchazeči o zaměstnání v evidenci úřadu práce (stav k 31. 12.)
66 203	56 032	49 032	37 290	32 042	29 087	36 883	33 023	35 405	Podíl nezaměstnaných osob ¹⁾ (stav k 31. 12.)
8,25	7,01	6,11	4,60	3,86	3,48	4,55	4,02	4,36	Děti, žáci a studenti (stav k 30. 9.)
41 330	41 519	41 129	41 301	41 618	41 796	41 058	41 612	42 422	mateřských škol
92 481	95 654	98 990	101 540	103 570	105 272	106 890	107 848	112 842	základních škol středních škol vč. konzervatoří (denní studium)
46 536	45 496	45 155	45 115	45 096	45 384	46 481	47 696	49 658	Studenti vysokých škol ²⁾ (stav k 31. 12.)
60 507	56 512	53 377	50 406	48 897	47 856	49 216	49 501	48 469	Lékaři na 1 000 obyvatel
5,4	5,1	5,2	5,2	5,3	5,4	5,5	5,6	.	Průměrná měsíční výše starobního důchodu sólo ³⁾
10 950	11 218	11 328	11 719	12 279	13 331	14 343	15 280	17 910	Registrované trestné činy na 1 000 obyv.
23,2	20,3	18,4	17,0	16,5	16,6	14,2	13,1	15,4	
									EKONOMICKÝ VÝVOJ
455 448	487 921	497 492	527 915	569 582	610 302	620 474	671 259	.	Hrubý domácí produkt
99,9	106,0	100,4	104,4	104,9	102,9	97,3	104,6	.	předchozí rok = 100 (srovnatelné ceny)
17 012	17 699	14 968	15 486	16 475	18 750	20 379	21 366	.	Výdaje na výzkum a vývoj
300 204	304 729	309 786	314 742	319 647	320 758	326 100	332 277	335 762	Registrované subjekty (stav k 31. 12.)
14 921	15 161	16 705	15 507	17 098	17 491	17 855 ⁵⁾	21 005 ⁵⁾	.	Produkce zemědělského odvětví
67 090	68 901	70 498	70 699	72 053	69 008	67 519	69 761	72 249	Počet zaměstnanců v průmyslu ⁴⁾
27 776	35 963	25 753	27 104	32 859	37 733	41 460	43 178	54 331	Stavební práce "S" provedené v krajích ⁵⁾
3 242	3 338	3 833	4 236	4 447	4 719	4 451	4 789	4 669	Dokončené byty
1 500,0	1 536,2	1 647,5	1 886,4	2 040,6	2 137,3	1 170,8	1 331,9	1 990,4	Hosté v hromadných ubyt. zařízeních
									ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ (ŽP)
425 168	424 577	424 021	423 770	423 318	422 902	422 497	422 041	421 537	Zemědělská půda (stav k 31. 12.)
352 171	351 428	350 947	350 454	349 833	349 044	348 266	347 434	346 259	z toho orná půda
294 355	294 929	294 761	295 027	295 484	295 903	296 287	296 731	297 243	Nezemědělská půda (stav k 31. 12.)
202 004	202 137	201 514	201 559	201 642	201 717	201 770	201 777	201 832	z toho: lesní pozemky
14 327	14 323	14 429	14 472	14 509	14 560	14 690	14 882	15 125	zastavěné plochy a nádvoří
									Specifické množství vody fakturované domácnostem na 1 obyvatele
91,5	92,4	93,2	92,9	92,9	92,9	93,5	94,2	92,1	
219	230	240	245	247	253	267	271	279	Počet čistíren odpadních vod
									Investice na ochranu ŽP podle místa investice na 1 obyvatele
2 665	5 286	1 896	1 612	1 515	2 247	2 296	2 323	2 847	

⁵⁾ podniky s 20 a více zaměstnanci s převažující stavební činností⁶⁾ údaje od roku 2011 (2021) navazují na výsledky Sčítání lidu, domů a bytů 2011 (SLDB 2021)⁷⁾ od roku 2013 vlivem zpřesnění dat podle Registru osob nejsou údaje plně srovnatelné s předchozími roky⁸⁾ semidefinitivní údaje⁹⁾ od roku 2012 revidované údaje na základě výsledků šetření MMR

Tab. 3.1 Vybrané ukazatele za Jihomoravský kraj – demografický vývoj

	Měřící jednotka	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Počet obyvatel (k 31. 12.)	osoby	1 183 207	1 187 667	1 191 989	1 195 327	⁶⁾ 1 184 568	1 217 200
v tom: muži		580 152	582 516	585 254	587 462	⁶⁾ 582 673	596 399
ženy		603 055	605 151	606 735	607 865	⁶⁾ 601 895	620 801
z toho cizinci (bez azylantů)		46 574	50 351	52 741	58 549	63 841	110 879
Sňatky		6 040	6 156	6 164	5 272	5 348	6 171
Průměrný věk při prvním sňatku							
ženichů		32,2	32,2	32,6	33,0	33,1	33,6
nevěst		29,5	29,7	30,0	30,4	30,4	31,0
Rozvody		2 867	2 684	2 631	2 266	2 392	2 177
Živě narození	osoby	13 509	13 594	13 328	12 859	13 085	12 078
z toho mimo manželství	%	43,6	43,8	42,7	43,9	43,4	43,1
Průměrný věk matky při narození dítěte		31,1	31,1	31,3	31,3	31,5	31,5
prvního dítěte		29,3	29,4	29,6	29,6	29,8	29,9
Úhrnná plodnost ¹⁾		1,723	1,763	1,754	1,728	1,832	1,684
Potraty		3 484	3 218	3 220	2 934	2 787	2 763
z toho umělá přerušení těhotenství		1 832	1 822	1 828	1 677	1 510	1 615
Potraty na 100 narozených	%	25,7	23,6	24,1	22,7	21,2	22,8
Zemřelí	osoby	12 275	12 542	12 190	14 015	15 246	13 344
Přirozený přírůstek/úbytek	osoby	1 234	1 052	1 138	-1 156	-2 161	-1 266
Přistěhovalí	osoby	12 031	12 649	12 995	13 232	14 559	43 204
z toho z ciziny		5 315	5 913	6 318	6 776	7 546	36 261
Vystěhovalí	osoby	8 870	9 241	9 811	8 738	9 046	9 306
z toho do ciziny		2 393	2 698	3 211	2 379	2 116	2 340
Přírůstek/úbytek stěhováním	osoby	3 161	3 408	3 184	4 494	5 513	33 898
z toho s cizinou		2 922	3 215	3 107	4 397	5 430	33 921
Celkový přírůstek/úbytek	osoby	4 395	4 460	4 322	3 338	3 352	32 632
Na 1 000 obyvatel							
živě narození	‰	11,4	11,5	11,2	10,8	11,1	10,0
zemřelí	‰	10,4	10,6	10,2	11,7	12,9	11,0
přirozený přírůstek/úbytek	‰	1,0	0,9	1,0	-1,0	-1,8	-1,0
přistěhovalí	‰	10,2	10,7	10,9	11,1	12,3	35,7
vystěhovalí	‰	7,5	7,8	8,2	7,3	7,6	7,7
přírůstek/úbytek stěhováním	‰	2,7	2,9	2,7	3,8	4,7	28,0
celkový přírůstek/úbytek	‰	3,7	3,8	3,6	2,8	2,8	27,0
Kojenecká úmrtnost ²⁾	‰	2,3	2,1	2,6	2,9	1,8	1,7
Novorozenecká úmrtnost ³⁾	‰	1,5	1,6	1,6	1,9	1,1	1,0
Počet obyvatel ve věku (stav k 31. 12.):							
0–14 let	osoby	185 660	189 153	191 600	193 420	⁶⁾ 194 070	200 404
%		15,7	15,9	16,1	16,2	⁶⁾ 16,4	16,5
15–64 let	osoby	768 319	764 698	761 769	760 010	⁶⁾ 746 911	769 154
%		64,9	64,4	63,9	63,6	⁶⁾ 63,1	63,2
65 a více let	osoby	229 228	233 816	238 620	241 897	⁶⁾ 243 587	247 642
%		19,4	19,7	20,0	20,2	⁶⁾ 20,6	20,3
Průměrný věk (stav k 31. 12.)	roky	42,3	42,4	42,5	42,6	⁶⁾ 42,7	42,5
mužů		40,7	40,9	41,0	41,1	⁶⁾ 41,1	41,0
žen		43,8	43,8	44,0	44,1	⁶⁾ 44,2	43,9
Index stáří (stav k 31. 12.) ⁴⁾	%	123,5	123,6	124,5	125,1	⁶⁾ 125,5	123,6
Index ekonomického zatížení (stav k 31. 12.) ⁵⁾	%	54,0	55,3	56,5	57,3	⁶⁾ 58,6	58,3
Naděje dožití (dvouleté období)	roky						
mužů při narození		76,5	76,3	76,6	76,3	75,3	75,6
žen při narození		82,7	82,7	82,8	82,4	81,6	81,9
mužů ve věku 65 let		16,3	16,3	16,5	16,2	15,3	15,6
žen ve věku 65 let		20,3	20,3	20,5	20,1	19,4	19,7

¹⁾ počet živě narozených dětí, které by se narodily jedné ženě za předpokladu, že by míry plodnosti podle věku zaznamenané

²⁾ počet dětí zemřelých před dosažením věku 1 roku na 1 000 živě narozených dětí

³⁾ počet dětí zemřelých před dosažením věku 28 dnů na 1 000 živě narozených dětí

⁴⁾ počet osob ve věku 65 a více let na 100 dětí ve věku 0–14 let

⁵⁾ počet osob ve věku 0–14 let a 65 a více let na 100 osob ve věku 15–64 let

⁶⁾ údaje v roce 2021 navazují na výsledky SLDB 2021

Tab. 3.2 Vybrané ukazatele za Jihomoravský kraj – sociální vývoj

	Měřicí jednotka	2017	2018	2019	2020	2021	2022
VÝBĚROVÉ ŠETŘENÍ PRACOVNÍCH SIL¹⁾							
Obyvatelstvo ve věku 15 a více let	tis. osob	996,2	997,6	999,0	1 000,2	1 000,8	991,4
z toho podle dosaženého vzdělání:							
základní a bez vzdělání	%	11,6	12,8	13,1	12,8	12,2	12,2
střední bez maturity	%	31,6	32,3	31,4	31,8	30,9	30,4
střední s maturitou	%	33,0	32,4	32,9	32,2	32,8	33,6
vysokoškolské vč. vyššího odborného	%	23,7	22,5	22,6	23,0	24,0	23,7
Ekonomicky aktivní populace (pracovní síla)	tis. osob	598,0	599,1	600,7	596,3	594,7	589,5
v tom: zaměstnaní ²⁾		578,1	583,4	588,0	582,7	579,6	578,8
z toho ženy		257,8	257,3	260,6	257,2	253,2	252,4
nezaměstnaní		19,9	15,6	12,7	13,7	15,1	10,6
z toho ženy		11,9	9,5	8,1	7,7	8,6	5,4
Ekonomicky neaktivní ve věku 15 a více let	tis. osob	398,2	398,5	398,3	403,9	406,2	401,9
Zaměstnaní podle postavení v zaměstnání:							
zaměstnanci ³⁾	%	85,0	84,7	85,9	84,3	85,9	85,5
zaměstnavatelé	%	2,7	2,5	2,5	2,3	2,3	2,2
pracující na vlastní účet	%	12,1	12,3	11,3	12,8	11,5	11,9
Zaměstnaní pracující v kraji	tis. osob	597,1	605,6	603,8	597,5	605,7	.
v tom podle sektorů:							
primární (zemědělství, lesnictví, rybářství)	%	3,0	3,1	3,0	3,0	3,0	.
sekundární (průmysl a stavebnictví)	%	33,4	33,3	33,4	32,8	32,9	.
terciární (služby)	%	63,6	63,6	63,6	64,2	64,1	.
Míra ekonomické aktivity	%	60,0	60,1	60,1	59,6	59,4	59,5
v tom: muži		67,8	68,5	68,3	68,0	68,2	68,5
ženy		52,7	52,1	52,4	51,6	51,1	50,8
Míra zaměstnanosti	%	58,0	58,5	58,9	58,3	57,9	58,4
v tom: muži		66,1	67,2	67,3	66,8	68,2	67,4
ženy		50,4	50,2	50,8	50,1	49,4	49,7
Obecná míra nezaměstnanosti ⁴⁾	%	3,3	2,6	2,1	2,3	2,5	1,8
v tom: muži		2,4	1,8	1,4	1,8	2,0	1,6
ženy		4,4	3,6	3,0	2,9	3,3	2,1
NEZAMĚSTANOST (stav k 31. 12.; MPSV)							
Uchazeči o zaměstnání v evidenci úřadu práce	osoby	37 290	32 042	29 087	36 883	33 023	35 405
z toho: ženy		18 866	16 479	14 592	18 370	16 923	18 649
absolventi škol a mladiství		1 554	1 464	1 367	1 910	1 721	1 760
osoby se zdravotním postižením		6 058	5 175	4 546	5 050	5 010	4 985
s nárokem na podporu v nezaměstnanosti		11 418	11 197	10 891	12 189	10 400	11 142
dosažitelní ⁵⁾		35 285	29 517	26 469	34 421	30 315	32 582
v tom podle věku:							
do 19 let		1 025	1 000	895	1 228	1 117	1 383
20–24 let		3 138	2 735	2 445	3 352	2 735	3 082
25–34 let		7 447	6 360	5 784	7 457	6 070	6 460
35–44 let		8 880	7 360	6 600	8 359	7 301	7 605
45–54 let		8 291	6 969	6 495	7 972	7 264	8 056
55 a více let		8 509	7 618	6 868	8 515	8 536	8 819
Průměrný věk	roky	42,7	42,7	42,7	42,4	43,3	43,1
v tom podle nejvyššího dosaženého vzdělání:	osoby						
základní a bez vzdělání		9 560	8 305	7 603	9 364	8 709	9 349
střední bez maturity		15 057	12 746	11 408	14 131	12 459	13 051
střední s maturitou		9 078	7 799	7 052	9 369	8 318	8 823
vyšší odborné vč. nástavbového		371	268	273	314	290	367
vysokoškolské		3 224	2 924	2 751	3 705	3 247	3 815
z toho podle klasifikace zaměstnání (CZ-ISCO):							
nemanuální pracovníci	osoby	17 647	15 463	13 961	18 410	16 281	17 439
vysoce kvalifikovaní (třídy 1–3)		5 433	4 717	4 389	5 763	4 980	5 339
s nižší kvalifikací (třídy 4 a 5)		12 214	10 746	9 572	12 647	11 301	12 100
manuální pracovníci	osoby	18 808	15 910	14 544	17 631	16 094	17 324
kvalifikovaní (třídy 6–8)		8 222	6 605	6 306	7 792	6 918	7 377
nekvalifikovaní (třída 9)		10 586	9 305	8 238	9 839	9 176	9 947

Tab. 3.2 Vybrané ukazatele za Jihomoravský kraj – sociální vývoj

pokračování

	Měsíční jednotka	2017	2018	2019	2020	2021	2022
v tom podle délky nezaměstnanosti:							
do 3 měsíců	osoby	12 369	12 095	11 691	11 318	9 867	11 550
více než 3 měsíce až 6 měsíců		6 169	5 702	5 624	7 599	5 688	7 079
více než 6 měsíců až 12 měsíců		5 394	4 697	4 461	7 629	5 324	5 426
více než 12 měsíců až 24 měsíců		4 114	3 107	2 769	5 287	5 607	4 155
více než 24 měsíců		9 244	6 441	4 542	5 050	6 537	7 195
Průměrná délka evidence	dny	695	615	533	502	584	552
Průměrný měsíční nárok na podporu v nezaměst.	Kč	6 921	7 434	8 196	8 499	9 168	9 668
Podíl nezaměstnaných osob ⁶⁾	%	4,60	3,86	3,48	4,55	4,02	4,36
v tom: muži		4,47	3,69	3,42	4,48	3,82	4,01
ženy		4,73	4,04	3,54	4,62	4,23	4,74
Podíl dlouhodobě nezaměstnaných ⁷⁾	%	1,74	1,25	0,96	1,36	1,63	1,48
Pracovní místa v evidenci úřadu práce (ÚP)	místa	16 826	24 014	27 149	29 268	33 075	23 776
Uchazeči na 1 pracovní místo v evidenci ÚP	osoby	2,2	1,3	1,1	1,3	1,0	1,5
ČISTÝ DISPONIBILNÍ DŮCHOD DOMÁCNOSTÍ							
celkem	mil. Kč	274 090	290 534	316 375	327 231	348 778	.
na 1 obyvatele	tis. Kč	232,2	245,2	266,0	274,1	292,2	.
průměr ČR = 100	%	97,2	96,6	98,6	99,6	99,0	.
VÝBĚROVÉ ŠETŘENÍ MEZD⁸⁾							
Průměrná hrubá měsíční mzda	Kč	30 311	32 639	35 439	37 687	40 308	43 071
v tom: muži		33 422	35 767	38 836	40 904	43 528	47 237
ženy		26 240	28 643	31 305	33 792	36 380	38 055
Medián mezd	Kč	26 559	28 728	30 967	32 837	35 118	37 733
v tom: muži		28 645	30 908	33 243	34 694	37 018	40 331
ženy		24 034	26 118	28 325	30 510	32 663	34 792
NÁKLADY PRÁCE⁹⁾							
Měsíční náklady práce na 1 zaměstnance	Kč	38 571	41 739	45 460	47 558	50 688	.
z toho: přímé náklady (mzdy a náhrady mzdy)		28 041	30 392	32 993	34 772	37 103	.
sociální náklady a výdaje		9 986	10 771	11 809	12 384	13 272	.
VZDĚLÁVÁNÍ (MŠMT)							
Děti, žáci a studenti (stav k 30. 9.)	osoby						
mateřských škol		41 301	41 618	41 796	41 058	41 612	42 422
základních škol		101 540	103 570	105 272	106 890	107 848	112 842
středních škol vč. konzervatoří (denní studium)		45 115	45 096	45 384	46 481	47 696	49 658
vyšších odborných škol (denní studium)		1 537	1 407	1 364	1 305	1 356	1 405
Studenti vysokých škol (občané ČR, stav k 31. 12.)	osoby						
s trvalým bydlištěm v kraji		28 670	27 884	27 415	28 169	28 222	27 868
s místem výuky v kraji		63 550	62 275	61 412	63 603	63 815	63 420
z toho v prezenčním studiu	%	84,0	84,7	85,9	86,7	87,4	88,6
Absolventi VŠ (občané ČR) s místem výuky v kraji	osoby	13 876	12 814	12 032	11 849	11 215	10 817
ZDRAVOTNICTVÍ (ÚZIS, ČSÚ)							
Lékaři celkem (vč. smluvních)	přep. os.	6 187	6 322	6 459	6 527	6 649	.
na 1 000 obyvatel		5,2	5,3	5,4	5,5	5,6	.
z toho zubní lékaři		922	973	984	978	957	.
Nemocnice ¹⁰⁾		23	23	24	23	23	.
lůžka	¹⁶⁾	7 455	7 454	7 629	7 680	7 656	.
Samostatné ordinace lékařů							
praktických pro dospělé		567	550	543	543	536	.
praktických pro děti a dorost		226	217	216	211	207	.
stomatologů		672	659	650	641	634	.
Průměrné procento dočasně pracovní neschopnosti	%	4,263	4,418	4,612	5,437	5,463	5,218
Průměrná doba trvání 1 případu dočasné pracovní neschopnosti	kalendář. dny	44,0	42,6	43,3	41,0	35,5	26,6
STÁTNÍ SOCIÁLNÍ PODPORA (MPSV)							
Počet vyplacených dávek celkem (vč. pěstounské péče)	tis. dávek	1 111,8	987,5	929,0	936,4	906,5	987,9
z toho rodičovský příspěvek		381,8	388,4	394,8	439,1	416,7	395,2
Výdaje na dávky celkem (vč. pěstounské péče)	mil. Kč	4 156	4 333	4 208	5 824	5 421	5 481
z toho rodičovský příspěvek		2 667	2 878	2 832	4 489	4 083	3 793

Tab. 3.2 Vybrané ukazatele za Jihomoravský kraj – sociální vývoj

dokončení

	Měsíční jednotka	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Výdaje na dávky státní sociální podpory (vč. péstounské péče) na 1 obyvatele	Kč	3 520	3 658	3 538	4 878	4 584	4 635
ZAŘÍZENÍ SOCIÁLNÍCH SLUŽEB (stav k 31. 12.; MPSV)							
Lůžka v domovech pro seniory		2 740	2 732	2 647	2 680	2 712	2 610
na 1 000 obyvatel ve věku 65 a více let		12,0	11,7	11,1	11,1	11,1	10,5
Lůžka v domovech se zvláštním režimem		3 282	3 262	3 094	3 227	3 098	3 356
Lůžka v domovech pro osoby se zdrav. postižením		1 142	1 137	1 119	1 143	1 126	1 114
DŮCHODOVÉ POJIŠTĚNÍ (stav v prosinci; ČSSZ)							
Příjemci starobního důchodu celkem ¹¹⁾	osoby	266 644	267 495	268 138	266 668	264 474	262 853
z toho ženy		164 164	163 985	163 664	161 817	160 212	158 690
Příjemci starobního důchodu sólo ¹²⁾	osoby	199 157	200 428	201 418	200 757	198 685	197 707
Příjemci předčasného starobního důchodu ^{11,13)}	osoby	65 078	66 402	67 647	68 581	70 234	71 314
z toho ženy		36 426	37 130	37 707	38 303	39 271	40 009
Podíl příjemců předčasného starobního důchodu na počtu příjemců starobního důchodu celkem (včetně souběhu)	%	24,4	24,8	25,2	25,7	26,6	27,1
v tom: muži		28,0	28,3	28,7	28,9	29,7	30,1
ženy		22,2	22,6	23,0	23,7	24,5	25,2
Průměrný měsíční starobní důchod sólo ¹²⁾	Kč	11 719	12 279	13 331	14 343	15 280	17 910
v tom: muži		12 893	13 491	14 590	15 681	16 702	19 549
ženy		10 697	11 218	12 214	13 140	13 994	16 417
Podíl průměrného starobního důchodu sólo ¹²⁾ na mzdovém mediánu	%	44,1	42,7	43,1	43,5	43,5	47,5
NEMOCENSKÉ POJIŠTĚNÍ (ČSSZ)							
Výdaje na dávky nemocenského pojištění celkem	tis. Kč	3 108 594	3 706 342	4 239 696	6 028 421	5 648 367	5 342 913
v tom dávky:							
nemocenské		1 956 521	2 405 797	2 811 959	3 499 220	3 619 832	3 575 908
ošetřovné		136 971	158 395	169 507	171 238 882	650 773	309 193
peněžitá pomoc v mateřství		1 014 349	1 109 952	1 209 787	1 239 486	1 322 606	1 357 740
vyrovnávací příspěvek v těhotenství a mateřství		752	1 112	905	806	1 052	1 009
otcovská poporodní péče ¹⁴⁾		.	27 010	32 974	33 026	34 758	74 364
dlouhodobé ošetřovné ¹⁴⁾		.	4 076	14 565	17 000	19 347	24 700
KRIMINALITA, NEHODY (Policejní prezidium ČR)							
Registrované trestné činy		20 086	19 562	19 757	16 985	15 544	18 579
na 1 000 obyvatel		17,0	16,5	16,6	14,2	13,1	15,4
Objasněné trestné činy		8 598	8 101	8 400	6 903	6 351	6 987
Hlášené dopravní nehody		7 587	7 689	8 141	7 039	6 364	6 397
na 1 000 obyvatel		6,4	6,5	6,8	5,9	5,4	5,3
Usmrcené osoby při dopravních nehodách	osoby	59	49	63	51	42	43
Podíl bodovaných řidičů ¹⁵⁾ z registr. řidičů celkem	%	7,1	7,2	7,1	6,2	5,6	6,0
Požáry		1 763	1 844	1 590	1 399	1 498	2 073
na 1 000 obyvatel		1,5	1,6	1,3	1,2	1,3	1,7
přímá škoda	mil. Kč	191	231	130	167	176	406

¹⁾ údaje podle kraje obvyklého bydliště (kromě struktury zaměstnaných podle sektorů)

²⁾ s jediným nebo hlavním zaměstnáním, vč. ozbrojených sil ³⁾ zaměstnanci včetně členů produkčních družstev

⁴⁾ podle definice Mezinárodní organizace práce ⁵⁾ ve věku 15–64 let

⁶⁾ podíl dosažitelných uchazečů o zaměstnání v evidenci úřadu práce ve věku 15–64 let ze všech obyvatel ve stejném věku

⁷⁾ podíl dlouhodobě nezaměstnaných (12 měsíců a déle) v evidenci ÚP na počtu obyvatel ve věku 15–64 let, jmenovatel data

⁸⁾ pramen: MPSV (Informační systém o průměrném výděлку) a MF (Informační systém o platu a služebním příjmu)

⁹⁾ podniky se sídlem v kraji ¹⁰⁾ nemocnice akutní a následné péče

¹¹⁾ včetně souběhu s vdovským nebo vdoveckým; podle metodiky MPSV bez poměrného starobního důchodu

¹²⁾ bez souběhu s vdovským nebo vdoveckým; podle metodiky MPSV bez poměrného starobního důchodu

¹³⁾ předčasným důchodem se rozumí přiznání kráceného starobního důchodu podle § 30 a § 31 zákona č. 155/1995 Sb.

¹⁴⁾ dávka otcovské poporodní péče byla zavedena od února 2018, dlouhodobé ošetřovné od června 2018

¹⁵⁾ bodovaný řidič se dopustil přestupku (trestného činu) započítávaného do bodového hodnocení řidiče

¹⁶⁾ některé LDN se staly součástí nemocnic

¹⁷⁾ na růst výdajů na ošetřovné mělo vliv uzavření škol a jiných zařízení během pandemie covid-19 vč. souvisejících legislativních úprav

Tab. 3.3 Vybrané ukazatele za Jihomoravský kraj – ekonomický vývoj

	Měřicí jednotka	2017	2018	2019	2020	2021	2022
MAKROEKONOMIKA							
Hrubý domácí produkt (HDP)	mil. Kč	527 915	569 582	610 302	620 474	671 259	.
předchozí rok = 100 (srovnatelné ceny)	%	104,4	104,9	102,9	97,3	104,6	.
Hrubý domácí produkt na 1 obyvatele	tis. Kč	447,2	480,8	513,1	519,7	562,3	.
průměr ČR = 100	%	92,7	94,4	94,5	97,4	98,5	.
Hrubý domácí produkt na 1 zaměstnaného	tis. Kč	884,1	940,6	1 010,8	1 038,5	1 108,2	.
průměr ČR = 100	%	92,5	94,2	94,8	97,1	97,2	.
Hrubá přidaná hodnota	mil. Kč	474 395	513 301	551 436	564 726	609 957	.
v tom sektory: primární	%	2,4	2,5	2,5	2,7	2,6	.
sekundární	%	34,3	33,8	32,9	32,0	31,6	.
terciární	%	63,3	63,7	64,6	65,3	65,8	.
Tvorba hrubého fixního kapitálu	mil. Kč	122 296	133 623	160 042	149 019	162 475	.
Tvorba hrubého fixního kapitálu na 1 obyvatele	tis. Kč	103,6	112,8	134,5	124,8	136,1	.
průměr ČR = 100	%	86,2	84,2	91,6	88,1	91,6	.
Zaměstnaní v hlavním pracovním poměru (včetně sebezaměstnaných) pracující v kraji	osoby	597 141	605 578	603 811	597 489	605 719	.
z toho zaměstnanci		518 870	525 809	531 246	519 066	532 134	.
MÍSTNÍ ROZPOČTY¹⁾ (Ministerstvo financí)							
Příjmy celkem (po konsolidaci)	mil. Kč	51 263	57 381	63 695	70 063	74 703	80 752
Výdaje celkem (po konsolidaci)	mil. Kč	48 300	57 450	61 889	71 412	71 079	80 123
v tom: běžné výdaje		38 295	42 452	46 936	51 260	55 729	61 670
kapitálové výdaje		10 005	14 998	14 952	20 152	15 350	18 453
VĚDA A VÝZKUM							
Výdaje na výzkum a vývoj celkem	mil. Kč	15 486	16 475	18 750	20 379	21 366	.
z toho: mzdové		9 123	10 078	11 725	13 005	13 708	.
financované z veřejných zdrojů ČR		5 931	6 336	6 761	7 219	7 078	.
Pracovníci ve výzkumu a vývoji	přep. os.	13 019	13 772	14 974	16 173	17 535	.
z toho výzkumní pracovníci		7 834	7 304	7 754	8 858	10 369	.
INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE²⁾							
Podíl domácností vybavených osobním počítačem	%	77,3	78,0	79,4	79,6	80,6	.
Podíl domácností s připojením k internetu	%	79,3	80,6	81,4	81,5	82,3	.
EKONOMICKÉ SUBJEKTY							
Registrované subjekty (stav k 31. 12.)		314 742	319 647	320 758	326 100	332 277	335 762
z toho živnostníci		206 668	208 203	210 904	213 461	216 746	217 702
z toho subjekty se zjištěnou aktivitou		166 556	169 722	172 890	175 952	181 148	186 564
z toho živnostníci		101 502	102 725	103 885	105 941	108 848	111 516
Vzniklé subjekty		11 752	11 367	11 491	10 886	12 344	12 855
z toho živnostníci		5 941	5 975	6 361	6 114	6 953	7 775
ZEMĚDĚLSTVÍ							
Produkce zemědělského odvětví	mil. Kč	15 507	17 098	17 491	17 855	⁷⁾ 21 005	.
z toho: rostlinná produkce		9 204	10 703	10 988	11 439	⁷⁾ 14 314	.
živočišná produkce		4 434	4 461	4 692	4 464	⁷⁾ 4 550	.
Obhospodařovaná zemědělská půda (stav k 31. 5.)	ha	362 665	363 721	361 872	361 011	359 988	362 710
z toho orná		320 074	320 372	318 167	316 952	316 369	317 908
Sklizeň: obilovin	t	959 926	970 481	1 124 717	1 278 981	1 313 449	1 153 205
brambor	t	32 847	37 245	37 032	43 911	40 799	38 462
Hospodářská zvířata (stav k 1. 4.)							
skot	kusy	63 388	64 678	65 525	64 374	65 819	67 357
prasata	kusy	132 413	136 968	135 686	126 594	135 688	118 169
drůbež	tis. ks	3 818	3 537	3 667	4 037	3 482	3 604
Výroba jatečného skotu	t ž. hm.	9 178	8 874	9 771	8 877	9 459	10 227
Výroba jatečných prasat	t ž. hm.	31 192	36 593	29 396	27 412	29 714	24 390
Výroba jatečné drůbeže	t ž. hm.	52 541	52 236	59 333	54 763	55 527	55 940
Výroba mléka	tis. l	174 458	176 123	181 292	192 002	194 912	203 677
Snáška konzumních vajec	tis. ks	155 672	160 692	169 253	146 545	135 811	122 403
LESNICTVÍ							
Plochy dřevin (stav k 31. 12.; ÚHÚL)	ha	190 497	190 121	189 718	189 713	189 401	186 722
Zalesňování	ha	1 584	1 849	3 855	4 500	5 037	4 942
Těžba dřeva	m ³ b. k.	1 318 163	2 414 588	3 394 341	3 800 936	2 551 695	1 843 802
z toho nahodilá hmyzová		295 637	1 130 451	2 386 946	2 785 593	1 434 179	817 972

Tab. 3.3 Vybrané ukazatele za Jihomoravský kraj – ekonomický vývoj

dokončení

	Měsíční jednotka	2017	2018	2019	2020	2021	2022
PRŮMYSL³⁾							
Průměrný počet podniků		251	257	249	249	249	254
Tržby z prodeje výrobků a služeb průmysl. povahy na 1 zaměstnance	mil. Kč	245 303	269 828	249 117	223 545	254 523	279 723
Průměrný evidenční počet zaměstnanců	tis. Kč	3 470	3 745	3 610	3 311	3 649	3 872
Průměrná hrubá měsíční mzda zaměstnance	fyz. os.	70 699	72 053	69 008	67 519	69 761	72 249
	Kč	30 289	32 529	34 163	35 237	37 847	40 897
ENERGETIKA (Energetický regulační úřad)							
Výroba elektřiny brutto	GWh	1 691	1 694	1 770	1 756	1 783	1 738
podíl na ČR	%	1,9	1,9	2,0	2,2	2,1	2,1
Spotřeba elektřiny netto	GWh	5 338	5 434	5 385	5 125	5 453	5 477
podíl na ČR	%	9,0	9,1	9,1	8,9	9,1	9,5
v domácnostech na 1 obyvatele	kWh	1 110,8	1 092,9	1 098,4	1 142,0	1 298,8	1 282,0
Spotřeba zemního plynu	tis. m ³	1 125 270	1 058 706	1 042 250	1 036 778	1 123 454	941 537
podíl na ČR	%	13,4	13,2	12,4	12,1	12,1	12,7
v domácnostech na 1 odběratele	m ³	1 158,9	1 079,0	1 028,2	1 054,0	1 190,3	946,4
STAVEBNICTVÍ							
Průměrný počet podniků ⁴⁾		76	71	71	71	71	72
Základní stavební výroba ⁴⁾ na 1 zaměstnance	mil. Kč	16 588	18 283	21 517	21 671	23 214	26 900
	tis. Kč	1 772	2 029	2 373	2 382	2 498	2 922
Průměrný evidenční počet zaměstnanců ⁴⁾	fyz. os.	9 362	9 009	9 068	9 099	9 292	9 206
Průměrná hrubá měsíční mzda zaměstnance ⁴⁾	Kč	31 335	34 561	37 490	39 201	40 517	43 790
Stavební práce "S" provedené v kraji ⁵⁾	mil. Kč	27 104	32 859	37 733	41 460	43 178	54 331
z toho pro veřejné zadavatele		9 768	15 708	18 890	21 755	22 337	26 709
STAVEBNÍ POVOLENÍ							
Orientační hodnota povolených staveb	mil. Kč	36 636	34 990	40 933	44 366	55 592	55 835
z toho budov (bytových a nebytových)		27 387	27 132	30 399	35 671	45 125	44 703
z toho výstavba nových bytových budov		9 960	10 263	13 380	14 598	17 055	21 346
Průměrná hodnota na 1 stavební povolení	tis. Kč	3 806	4 046	4 381	4 751	5 642	5 788
BYTOVÁ VÝSTAVBA							
Zahájené byty		4 027	4 406	4 849	4 942	5 706	5 990
z toho v nových rodinných domech		2 413	2 242	2 522	2 588	2 703	2 518
Dokončené byty		4 236	4 447	4 719	4 451	4 789	4 669
z toho v nových rodinných domech		2 003	2 218	2 363	2 324	2 355	2 397
Investiční náklady na výstavbu 1 m ² obytné plochy bytu							
v novém rodinném domě	Kč	38 955	39 923	42 168	43 644	46 738	54 034
v novém bytovém domě	Kč	44 205	44 254	51 923	57 627	61 242	76 332
DOPRAVA (Ministerstvo dopravy)							
Osobní automobily vč. dodávkových (stav k 31. 12.)		573 731	594 778	614 420	629 946	636 606	660 061
CESTOVNÍ RUCH							
Hromadná ubytovací zařízení (HUZ)		805	858	857	1 020	1 053	1 037
Lůžka v hromadných ubytovacích zařízeních		44 955	45 176	45 360	50 833	50 374	50 411
Hosté v hromadných ubytovacích zařízeních	tis. osob	1 886	2 041	2 137	1 171	1 332	1 990
z toho ze zahraničí		638	687	757	206	221	525
Průměrná doba pobytu hostů v HUZ	dny	3,0	3,0	3,0	3,3	3,3	3,0
z toho hostů ze zahraničí		2,8	2,8	2,7	2,8	3,0	2,7
Satelitní účet cestovního ruchu							
Hrubá přidaná hodnota cestovního ruchu	mil. Kč	13 052	13 613	14 514 ⁷⁾	8 331 ⁸⁾	9 853	.
Průměrný počet zaměstnaných osob ⁶⁾	osoby	26 532	26 633	26 753 ⁷⁾	24 733 ⁸⁾	24 698	.

1) souhrn za kraj, obce a dobrovolné svazky obcí

2) tříleté klouzavé průměry (např. údaj roku 2021 je vypočten z dat roku 2020, 2021 a 2022)

3) podniky se 100 a více zaměstnanci se sídlem v kraji s převažující činností v sekci (dle CZ-NACE) B – Těžba a dobývání, C – Zpracovatelský průmysl nebo D – Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu

4) podniky s 50 a více zaměstnanci se sídlem v kraji s převažující stavební činností

5) podniky s 20 a více zaměstnanci s převažující stavební činností

6) počet zaměstnaných osob v hlavním zaměstnání (roční průměr)

7) semidefinitivní údaje

8) předběžné údaje

Tab. 3.4 Vybrané ukazatele za Jihomoravský kraj – životní prostředí

	Měřicí jednotka	2017	2018	2019	2020	2021	2022
PŮDA (ČÚZK)							
Zemědělská půda (stav k 31. 12.)	ha	423 770	423 318	422 902	422 497	422 041	421 537
z toho: orná půda		350 454	349 833	349 044	348 266	347 434	346 259
zahrady a ovocné sady		24 843	24 844	24 999	25 261	25 485	25 748
trvalé travní porosty		30 228	30 350	30 445	30 469	30 615	30 917
Nezemědělská půda (stav 31. 12.)	ha	295 027	295 484	295 903	296 287	296 731	297 243
z toho: lesní pozemky		201 559	201 642	201 717	201 770	201 777	201 832
zastavěné plochy a nádvoří		14 472	14 509	14 560	14 690	14 882	15 125
VODOVODY A KANALIZACE							
Podíl obyvatel zásobovaných vodou z vodovodů	%	95,3	95,1	95,1	95,6	97,4	96,7
Specifické množství vody fakturované domácnostem na 1 obyvatele	litr/den	92,9	92,9	92,9	93,5	94,2	92,1
Cena vody (bez DPH)	Kč/m ³	33,6	34,5	36,1	39,4	41,6	42,9
Cena stočného (bez DPH)	Kč/m ³	33,5	34,5	36,2	37,2	39,6	41,3
Podíl obyvatel bydlících v domech napojených na veřejnou kanalizaci	%	91,0	89,9	90,3	91,0	92,9	92,0
na kanalizaci s koncovou ČOV		88,4	87,8	88,3	88,9	90,7	98,1
Podíl čištěných odpadních vod (bez srážkových)	%	98,5	98,8	98,8	98,9	98,9	99,0
Čistírný odpadních vod (ČOV)	ks	245	247	253	267	271	279
Celková kapacita ČOV	m ³ /den	329 779	329 565	336 533	339 572	338 541	339 827
Produkce kalů v ČOV	t sušiny	19 382	20 261	20 156	19 868	19 311	18 054
OVZDUŠÍ (ČHMÚ)¹⁾							
Měrné emise tuhých znečišťujících látek (REZZO 1–4)	t/km ²	0,60	0,57	0,52	0,48	.	.
v tom: stacionární zdroje (REZZO 1–3)		0,50	0,48	0,43	0,39	.	.
mobilní zdroje (REZZO 4)		0,10	0,10	0,10	0,09	.	.
Měrné emise oxidu siřičitého (REZZO 1–4)	t/km ²	0,20	0,18	0,18	0,14	.	.
z toho stacionární zdroje (REZZO 1–3)		0,19	0,18	0,18	0,14	.	.
Měrné emise oxidů dusíku (REZZO 1–4)	t/km ²	1,91	1,83	1,93	1,76	.	.
v tom: stacionární zdroje (REZZO 1–3)		0,76	0,72	0,89	0,82	.	.
mobilní zdroje (REZZO 4)		1,15	1,11	1,04	0,94	.	.
Měrné emise oxidu uhelnatého (REZZO 1–4)	t/km ²	8,18	7,48	6,80	6,65	.	.
v tom: stacionární zdroje (REZZO 1–3)		6,33	5,59	5,19	5,25	.	.
mobilní zdroje (REZZO 4)		1,85	1,89	1,61	1,40	.	.
ODPADY							
Produkce odpadů celkem ^{2,3)}	t	4 233 691	5 233 868	4 990 792	4 749 302	4 986 455	.
na 1 obyvatele	kg	3 586	4 418	4 196	3 978	4 218	.
z toho: nebezpečných	t	125 373	177 137	176 425	198 039	164 420	.
na 1 obyvatele	kg	106	150	148	166	139	.
Produkce komunálních odpadů ^{3,4)}	t	519 030	530 790	544 882	553 271	581 545	.
na 1 obyvatele	kg	440	448	458	463	493	.
VÝDAJE NA OCHRANU ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ							
Investice na ochranu životního prostředí (OŽP) podle místa investice na 1 obyvatele	Kč	1 612	1 515	2 247	2 296	2 323	2 847
Investice na OŽP podle sídla investora	mil. Kč	1 764,0	1 578,5	2 400,2	2 434,1	2 373,1	3 224,0
z toho: ochrana ovzduší a klimatu	%	22,2	29,0	23,6	21,4	17,7	6,9
nakládání s odpadními vodami	%	42,9	32,2	52,6	47,5	54,9	45,2
nakládání s odpady	%	25,6	23,6	13,0	18,4	18,5	28,4
Neinvestiční náklady na OŽP podle sídla investora	mil. Kč	5 583,5	6 180,4	6 319,3	6 287,9	8 112,2	8 866,3
z toho: ochrana ovzduší a klimatu	%	2,0	2,3	1,8	1,6	1,3	1,4
nakládání s odpadními vodami	%	22,1	23,4	22,0	22,7	19,0	19,1
nakládání s odpady	%	69,2	67,6	69,1	67,3	73,5	73,0

¹⁾ emise v celé časové řadě nově vypočteny podle mezinárodní metodiky (především zpřesněny odhady emisí z dopravy a emisí ze spalování v domácnostech)

²⁾ v roce 2020 došlo ke změně metodiky zpracování statistiky odpadů; sběr dat výkazem Odp 5-01 částečně nahrazen převzetím údajů z Integrovaného systému plnění ohlašovacích povinností (ISPOP) MŽP

³⁾ podle sídla provozovny, data nejsou plně srovnatelná s údaji publikovanými v předchozích letech

⁴⁾ odpady z domácností a odpady podobné povahy a složení, bez ohledu na to, kdo tento odpad produkuje nebo sbírá; dříve publikované údaje obsahovaly pouze komunální odpad vykázaný obcemi a podniky zapojenými do obecního systému sběru odpadů

Tab. 4.1 Vybrané ukazatele podle okresů Jihomoravského kraje v letech 2017 a 2022

	Rok	Kraj celkem	v tom okresy						
			Blansko	Brno-město	Brno-venkov	Břeclav	Hodonín	Vyškov	Znojmo
DEMOGRAFICKÝ VÝVOJ									
Počet obyvatel (stav k 31. 12.)	2017	1 183 207	108 545	379 527	219 903	115 757	154 353	91 325	113 797
	2022	1 217 200	110 046	396 101	231 056	117 576	152 119	94 274	116 028
z toho cizinci (bez azylantů)	2017	46 574	2 275	29 476	5 440	2 737	2 356	1 728	2 562
	2022	110 879	5 856	65 548	14 637	8 078	5 825	4 645	6 290
v tom ve věku (%):									
0–14 let	2017	15,7	16,0	15,2	17,7	15,1	14,2	16,3	15,5
	2022	16,5	16,8	15,9	18,6	15,8	14,5	17,5	16,2
15–64 let	2017	64,9	64,2	64,4	64,3	66,0	66,2	65,2	65,6
	2022	63,2	62,0	63,6	62,9	63,4	63,5	63,0	63,1
65 a více let	2017	19,4	19,8	20,4	18,0	18,9	19,7	18,5	18,9
	2022	20,3	21,2	20,5	18,5	20,8	21,9	19,5	20,7
Průměrný věk (stav k 31. 12.)	2017	42,3	42,3	42,8	40,9	42,4	43,2	41,7	42,1
	2022	42,5	42,8	42,5	41,2	43,1	44,1	41,9	42,6
Index stáří (stav k 31. 12.) ¹⁾	2017	123,5	123,4	134,5	101,8	125,6	139,0	113,4	122,4
	2022	123,6	125,9	129,0	99,7	131,9	150,9	111,6	127,8
Index ekonomického zatížení (stav k 31. 12.) ²⁾	2017	54,0	55,8	55,3	55,5	51,4	51,1	53,3	52,4
	2022	58,3	61,3	57,3	59,0	57,6	57,4	58,8	58,4
Živě narození na 1 000 obyvatel	2017	11,4	11,4	12,2	12,0	10,6	9,6	11,6	11,0
	2022	10,0	9,6	10,5	10,2	8,9	8,8	10,8	10,2
Zemřelí na 1 000 obyvatel	2017	10,4	11,0	10,9	9,5	10,2	10,1	10,7	10,1
	2022	11,0	11,2	11,3	10,0	10,5	11,8	11,6	10,9
Přistěhovalí na 1 000 obyvatel	2017	10,2	13,2	26,8	22,7	13,0	8,5	15,9	10,9
	2022	35,7	32,5	67,8	40,2	37,0	20,0	34,9	31,5
Vystěhovalí na 1 000 obyvatel	2017	7,5	10,8	24,0	15,2	10,5	9,5	14,7	11,1
	2022	7,7	11,3	24,5	16,2	11,7	10,3	13,1	8,5
Přirozený přírůstek/úbytek na 1 000 obyvatel	2017	1,0	0,4	1,3	2,5	0,3	-0,5	0,9	0,9
	2022	-1,0	-1,7	-0,8	0,2	-1,6	-3,0	-0,9	-0,7
Přírůstek/úbytek stěhováním na 1 000 obyvatel	2017	2,7	2,3	2,8	7,5	2,5	-1,0	1,2	-0,2
	2022	28,0	21,2	43,2	24,0	25,3	9,7	21,8	23,0
Celkový přírůstek/úbytek na 1 000 obyvatel	2017	3,7	2,7	4,1	10,0	2,8	-1,5	2,1	0,7
	2022	27,0	19,5	42,4	24,1	23,7	6,7	20,9	22,3
Naděje dožití při narození (v období 2018–2022)									
muži		.	75,9	76,7	76,7	75,5	75,2	75,3	74,8
ženy		.	82,5	82,2	82,5	82,1	82,4	82,0	81,6
SOCIÁLNÍ VÝVOJ									
Uchazeči o zaměstnání v evidenci úřadu práce (stav k 31. 12.)	2017	37 290	2 508	13 296	4 691	3 380	6 576	1 816	5 023
	2022	35 405	2 577	13 304	4 580	2 994	5 753	1 722	4 475
z toho (%):									
ženy	2017	50,6	50,7	52,7	52,2	47,1	47,2	52,5	49,6
	2022	52,7	51,2	54,0	54,3	50,2	49,9	52,1	53,3
absolventi škol a mladiství	2017	4,2	4,7	3,4	5,2	5,5	4,4	3,5	4,0
	2022	5,0	5,5	4,4	4,8	5,0	5,5	5,9	5,4
osoby se zdravotním postižením	2017	16,2	22,8	11,2	20,1	18,4	20,6	21,3	13,8
	2022	14,1	21,7	10,4	17,3	15,7	16,9	19,6	10,7

Tab. 4.1 Vybrané ukazatele podle okresů Jihomoravského kraje v letech 2017 a 2022

pokračování

	Rok	Kraj celkem	v tom okresy						
			Blansko	Brno-město	Brno-venkov	Břeclav	Hodonín	Vyškov	Znojmo
s nárokem na podporu v nezaměstnanosti	2017	30,6	32,0	21,1	36,0	43,1	30,9	36,8	39,3
	2022	31,5	32,3	23,3	35,6	44,0	32,3	39,5	38,5
dosažitelní ³⁾	2017	94,6	89,8	91,3	99,2	96,3	96,3	91,6	99,3
	2022	92,0	89,5	91,2	93,1	93,9	91,7	88,4	95,4
ve věku do 24 let	2017	11,2	10,2	10,5	12,0	13,5	10,9	10,3	11,7
	2022	12,6	13,2	12,3	11,8	13,1	13,3	12,5	12,7
ve věku 55 a více let	2017	22,8	25,5	20,5	22,7	24,2	23,5	26,7	24,5
	2022	24,9	27,0	22,5	27,2	25,9	25,4	26,9	26,5
evidovaní 12 a více měsíců	2017	35,8	33,8	44,4	29,3	24,0	35,6	29,2	30,9
	2022	32,1	31,0	38,9	29,9	19,2	33,9	24,3	23,8
Podíl nezaměstnaných osob (stav k 31. 12.; %) ⁴⁾	2017	4,35	2,91	4,54	3,29	4,11	5,96	2,56	6,62
	2022	4,36	3,45	5,06	3,01	3,87	5,50	2,62	5,96
v tom: muži	2017	4,23	2,77	4,27	3,08	4,25	6,17	2,36	6,51
	2022	4,01	3,29	4,54	2,67	3,74	5,28	2,37	5,42
ženy	2017	4,47	3,04	4,81	3,51	3,96	5,75	2,76	6,75
	2022	4,74	3,63	5,60	3,36	4,00	5,74	2,89	6,53
Podíl dlouhodobě nezaměstnaných (stav k 31. 12.; %) ⁵⁾	2017	1,65	1,09	2,21	0,97	1,02	2,20	0,82	2,06
	2022	1,52	1,20	2,16	0,96	0,79	2,03	0,72	1,49
Lékaři na 1 000 obyvatel	2017	5,2	3,6	9,9	1,7	3,4	3,7	3,3	3,6
	2021	5,6	3,8	10,8	1,8	3,9	3,9	3,3	3,7
Průměrné procento dočasné pracovní neschopnosti	2017	4,263	5,322	3,406	4,918	5,985	5,826	4,727	4,386
	2022	5,218	6,623	4,179	5,997	7,018	7,386	6,013	5,614
Průměrná doba trvání 1 případu dočasné pracovní neschopnosti	2017	44,0	51,6	39,2	46,5	51,3	51,7	42,7	44,3
	2022	26,6	31,8	23,6	26,5	33,5	33,5	27,7	26,6
Lůžka v domovech pro seniory na 1 000 obyvatel ve věku 65 a více let	2017	12,0	13,3	16,3	7,3	9,3	8,6	16,8	7,3
	2021	11,0	12,2	15,2	6,3	8,6	8,0	15,6	6,7
Průměrná měsíční výše starobního důchodu (sólo) ⁶⁾ (Kč)	2017	11 719	11 647	12 140	11 807	11 355	11 569	11 490	10 934
	2022	17 910	17 826	18 507	18 096	17 373	17 698	17 672	16 738
Podíl příjemců předčasného starobního důchodu na počtu příjemců starobního důchodu (včetně souběhu; %) ⁷⁾	2017	24,4	28,6	17,5	23,0	26,8	26,7	26,4	39,0
	2022	27,1	31,9	19,3	24,9	30,8	29,9	29,3	42,4
v tom: muži	2017	28,0	31,8	19,6	25,5	33,2	31,0	29,1	45,0
	2022	30,1	34,7	20,8	27,0	36,8	33,3	30,9	46,9
ženy	2017	22,2	26,4	16,3	21,3	22,8	24,0	24,7	35,1
	2022	25,2	29,9	18,4	23,4	26,8	27,6	28,2	39,3
Registrované trestné činy na 1 000 obyvatel	2017	17,0	8,9	28,6	11,7	14,2	9,6	9,0	15,9
	2022	15,4	8,4	25,5	10,1	12,7	10,3	8,7	13,0
Hlášené dopravní nehody na 1 000 obyvatel	2017	6,4	5,2	7,5	7,5	5,1	5,2	6,2	4,9
	2022	5,3	5,0	5,9	5,9	4,4	3,9	6,2	4,3
EKONOMICKÝ VÝVOJ									
Soukromí podnikatelé (živnostníci) na 1 000 obyvatel (stav k 31. 12.)	2017	174,7	145,5	205,3	164,4	155,7	157,4	171,6	165,2
	2022	178,9	152,9	204,9	171,2	154,9	167,3	179,5	168,7
z toho:									
se zjištěnou ekonomickou aktivitou	2017	85,8	75,7	94,7	88,5	78,1	80,2	87,0	74,9
	2022	91,6	82,5	101,2	93,8	83,9	86,1	93,6	76,7

Tab. 4.1 Vybrané ukazatele podle okresů Jihomoravského kraje v letech 2017 a 2022

dokončení

	Rok	Kraj celkem	v tom okresy						
			Blansko	Brno-město	Brno-venkov	Břeclav	Hodonín	Vyškov	Znojmo
subjekty vzniklé v roce	2017	5,0	4,1	5,3	5,3	5,1	4,8	4,8	4,9
	2022	6,4	5,7	7,4	6,6	5,6	5,7	6,0	5,4
Zahájené byty na 1 000 obyvatel	2017	3,4	3,3	2,4	4,8	5,3	1,8	5,1	3,1
	2022	5,0	3,3	5,1	5,4	4,1	3,5	7,8	5,3
Dokončené byty na 1 000 obyvatel	2017	3,6	2,9	5,0	4,4	2,5	1,7	2,6	2,6
	2022	3,9	4,8	2,5	4,1	6,4	2,9	4,9	5,0
Hromadná ubytovací zařízení	2017	805	78	113	98	254	90	31	141
	2022	1 037	83	136	118	352	123	34	191
lůžka	2017	44 955	3 722	13 880	4 659	10 096	5 124	1 589	5 885
	2022	50 411	4 080	12 477	5 424	13 176	5 979	1 503	7 772
lůžka na 1 000 obyvatel	2017	38,1	34,4	36,7	21,3	87,3	33,2	17,4	51,7
	2022	41,7	37,2	31,8	23,6	112,7	39,3	16,0	67,5
hosté (tis. osob)	2017	1 886,4	⁸⁾ 129,4	⁸⁾ 722,5	⁸⁾ 220,8	⁸⁾ 435,6	⁸⁾ 124,1	⁸⁾ 52,1	⁸⁾ 201,9
	2022	1 990,4	⁸⁾ 132,9	⁸⁾ 706,4	⁸⁾ 250,9	⁸⁾ 483,0	⁸⁾ 132,5	⁸⁾ 44,3	⁸⁾ 240,3
z toho ze zahraničí (tis. osob)	2017	637,5	⁸⁾ 22,0	⁸⁾ 388,1	⁸⁾ 37,7	⁸⁾ 97,4	⁸⁾ 32,0	⁸⁾ 16,5	⁸⁾ 43,7
	2022	525,1	⁸⁾ 14,8	⁸⁾ 309,3	⁸⁾ 39,3	⁸⁾ 86,4	⁸⁾ 22,6	⁸⁾ 11,8	⁸⁾ 41,0
ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ									
Podíl na celkové výměře (stav k 31. 12.; %):									
orná půda	2017	48,8	33,6	22,1	47,8	49,2	48,1	49,3	61,6
	2022	48,2	33,0	21,1	47,1	48,7	47,4	48,7	61,3
lesní pozemky	2017	28,0	43,5	27,8	31,6	17,1	25,4	33,7	22,2
	2022	28,1	43,6	27,8	31,7	17,1	25,4	33,8	22,2
zastavěné plochy a nádvoří	2017	2,0	1,6	9,1	1,9	2,1	2,2	1,6	1,4
	2022	2,1	1,6	9,3	2,1	2,2	2,3	1,7	1,4

1) počet osob ve věku 65 a více let na 100 osob ve věku 0–14 let

2) počet osob ve věku 0–14 let a 65 a více let na 100 osob ve věku 15–64 let

3) ve věku 15–64 let

4) podíl počtu dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15–64 let na počtu obyvatel ve věku 15–64 let

5) podíl dlouhodobě nezaměstnaných (12 měsíců a déle) na počtu obyvatel ve věku 15–64 let

6) bez souběhu s vdovským nebo vdoveckým; podle metodiky MPSV bez poměrného starobního důchodu; data za prosinec

7) starobní důchod vč. souběhu s vdovským nebo vdoveckým; předčasným důchodem se rozumí přiznání kráceného starobního důchodu podle § 30 a § 31 zákona č. 155/1995 Sb.; data za prosinec

8) méně spolehlivý údaj

ZKRATKY KRAJŮ A OKRESŮ

Kraje, okresy	Zkratka	Kód	Kraje, okresy	Zkratka	Kód
Hlavní město Praha	PHA	CZ010	Královéhradecký kraj	HKK	CZ052
			Hradec Králové	HK	CZ0521
Středočeský kraj	STČ	CZ020	Jičín	JC	CZ0522
Benešov	BN	CZ0201	Náchod	NA	CZ0523
Beroun	BE	CZ0202	Rychnov nad Kněžnou	RK	CZ0524
Kladno	KD	CZ0203	Trutnov	TU	CZ0525
Kolín	KO	CZ0204			
Kutná Hora	KH	CZ0205	Pardubický kraj	PAK	CZ053
Mělník	ME	CZ0206	Chrudim	CR	CZ0531
Mladá Boleslav	MB	CZ0207	Pardubice	PU	CZ0532
Nymburk	NB	CZ0208	Svitavy	SY	CZ0533
Praha-východ	PY	CZ0209	Ústí nad Orlicí	UO	CZ0534
Praha-západ	PZ	CZ020A			
Příbram	PB	CZ020B	Kraj Vysočina	VYS	CZ063
Rakovník	RA	CZ020C	Havlíčkův Brod	HB	CZ0631
			Jihlava	JI	CZ0632
			Pelhřimov	PE	CZ0633
			Třebíč	TR	CZ0634
			Žďár nad Sázavou	ZR	CZ0635
Jihočeský kraj	JHČ	CZ031			
České Budějovice	CB	CZ0311	Jihomoravský kraj	JHM	CZ064
Český Krumlov	CK	CZ0312	Blansko	BK	CZ0641
Jindřichův Hradec	JH	CZ0313	Brno-město	BM	CZ0642
Písek	PI	CZ0314	Brno-venkov	BI	CZ0643
Prachatice	PT	CZ0315	Břeclav	BV	CZ0644
Strakonice	ST	CZ0316	Hodonín	HO	CZ0645
Tábor	TA	CZ0317	Vyškov	VY	CZ0646
			Znojmo	ZN	CZ0647
Plzeňský kraj	PLK	CZ032			
Domažlice	DO	CZ0321	Olomoucký kraj	OLK	CZ071
Klatovy	KT	CZ0322	Jeseník	JE	CZ0711
Plzeň-město	PM	CZ0323	Olomouc	OC	CZ0712
Plzeň-jih	PJ	CZ0324	Prostějov	PV	CZ0713
Plzeň-sever	PS	CZ0325	Přerov	PR	CZ0714
Rokycany	RO	CZ0326	Šumperk	SU	CZ0715
Tachov	TC	CZ0327			
Karlovarský kraj	KVK	CZ041	Zlínský kraj	ZLK	CZ072
Cheb	CH	CZ0411	Kroměříž	KM	CZ0721
Karlovy Vary	KV	CZ0412	Uherské Hradiště	UH	CZ0722
Sokolov	SO	CZ0413	Vsetín	VS	CZ0723
			Zlín	ZL	CZ0724
Ústecký kraj	ULK	CZ042			
Děčín	DC	CZ0421	Moravskoslezský kraj	MSK	CZ080
Chomutov	CV	CZ0422	Bruntál	BR	CZ0801
Litoměřice	LT	CZ0423	Frýdek-Místek	FM	CZ0802
Louny	LN	CZ0424	Karviná	KI	CZ0803
Most	MO	CZ0425	Nový Jičín	NJ	CZ0804
Teplice	TP	CZ0426	Opava	OP	CZ0805
Ústí nad Labem	UL	CZ0427	Ostrava-město	OV	CZ0806
Liberecký kraj	LBK	CZ051			
Česká Lípa	CL	CZ0511			
Jablonec nad Nisou	JN	CZ0512			
Liberec	LI	CZ0513			
Semily	SM	CZ0514			

